

CHỦ GIẢNG: Tiến sĩ Thái Lễ Húc
Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

(Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy)

TẬP 2

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

MỤC LỤC

Bài thứ 21.....	6
Hai là: Có thể cống hiến suốt đời, thậm chí muôn đời.....	11
Ba là: Các tấm gương cống hiến muôn đời.....	12
IV. TU DƯỠNG ĐẠO ĐỨC PHẢI BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU?	17
IV-1. Muốn thành tựu phải bắt đầu từ “Tu thân”	18
Bài thứ 22.....	27
IV-2. Muốn “tu thân” phải bắt đầu học từ chữ “Hiếu”	30
VI-3. Muốn “tề gia, trị quốc, bình thiên hạ” phải dạy dân chữ “Hiếu”	43
1. Không tâm hiếu tất không có đạo nghĩa.....	44
2. Không đạo nghĩa tất nuôi lớn “lợi, hại”	47
Bài thứ 23.....	50
3. Lợi mình hại người, tất xã hội động loạn.....	50
V. Học chữ “Hiếu” từ đâu?	62
Bài thứ 24.....	72
VI. THÁI ĐỘ HỌC TẬP ĐẠO ĐỨC THẾ NÀO?.....	74
1. Lập chí.....	74
<i>Chủ đề: HỌC QUAN TRỌNG Ở LẬP CHÍ</i>	90
<i>TỨ HOẰNG THỆ NGUYỆN CỦA PHẬT THÍCH CA</i>	91
Bài thứ 25.....	93
2. Học quý ở thực hành	98
3. Học phải thận trọng ngay từ đầu	103
4. Cha mẹ phải phối hợp với thầy giáo	106
Bài thứ 26.....	116
5. Thầy trò cùng nhau học tập	118
6. Thử tự học tập	119
<i>Chủ đề: HỌC QUÝ Ở HÀNH</i>	135
<i>HỌC TRÒ BIẾT HỌC</i>	135
Bài thứ 27.....	139
7. Phương pháp học.....	140
<i>TRAO ĐỔI CÙNG ĐỒNG HỌC</i>	151

1. Ôn tập về nội dung học làm người, và học làm việc;	152
Thứ nhất: Thái độ làm người.....	153
Thứ hai: Học làm việc.....	160
Thứ nhất: Căn bản của làm việc là “Liêm”	161
Thứ hai: Nói về Thái độ làm việc.....	162
“Thành thật, Khiêm hạ, Nhẫn nại, và Có trách nhiệm”	162
Bài thứ 28.....	164
2. Chia sẻ kỹ về thái độ làm việc	165
Thứ nhất: Thành thật.....	165
Bước 1: Người không có tu dưỡng.....	168
Bước 2: Người bắt đầu có tu dưỡng đạo đức.....	168
Bước 3: Bắt đầu có công phu.....	169
Bước 4: Là tiến tới chuẩn bị nói dối thì biết liền.....	169
Bước 5: Không còn nói dối nữa	170
Thứ hai: Khiêm hạ.....	171
Thứ ba: Nhẫn nại	175
Thứ tư: Có trách nhiệm.....	179
Kết luận: Ứng dụng trong công việc	181
Thứ nhất: Nếu người không thành thật.....	181
Thứ hai: Nếu người kiêu mạn	183
Thứ ba: Về thiếu nhẫn nại.....	184
Thứ tư: Về thiếu tinh thần trách nhiệm	185
Bài thứ 29.....	188
Chia sẻ bài đọc thêm tiêu đề: DU TỊNH Ý GẶP TÁO THẦN KÝ	190
Mục 1: Làm lành gặp dữ.....	191
1. Thông minh tài trí nhưng không thành danh.	191
Cái họa thứ hai, thứ nhất là không đỗ, họa thứ... ..	194
2. Có 5 con trai chết 4 còn 1 thì thất lạc.....	194
3. Nghèo nàn túng quẫn	195
Mục 2. Gặp gỡ Táo thần	196
Mục 3. Táo thần chỉ cho nguyên nhân làm lành gặp dữ.....	199
1. Nói giữ gìn, kính tiếc giấy có chữ viết nhưng chỉ là hình thức.	199
2. Về việc phóng sinh làm qua loa không thực tâm từ bi.....	200
3. Dùng lời lẽ xảo ngôn để che giấu lỗi lầm của mình	201

4. Tha hồ thị phi chê bai người khác	201
5. Kiêu ngạo cho mình là đức hạnh.....	202
6. Tà dâm không phải không làm mà không có điều kiện để mà làm	203
7. Khi ông ở một mình thường khởi tâm ác trùng trùng	203
Bài thứ 30.....	208
Mục 4. Táo Thần dạy cách tu thiện đúng	210
1- Trước tiên là phải xuất phát từ tâm thiện.....	210
2- Phải hết lòng làm thiện, không mong cầu hồi báo	211
3- Làm thiện phải có tâm nhẫn nại	212
Mục 5. Quyết tâm thay đổi	213
1- Đổi tên thành Tịnh Ý	213
2- Thành tâm sám hối trước tôn tượng Quan Âm để hạ quyết tâm.	214
3- Ông cẩn trọng từ ý niệm đến hành vi như có quỷ thần soi xét.	215
4- Hoan hỷ hết lòng vì người	216
5- Tuyên giảng khuyên người làm thiện.	218
6- Ghi chép những việc làm chính đáng, cuối tháng kính báo lên Táo thần.	218
Mục 6. Chuyển họa thành phúc.....	218
Kết quả.....	219
1-Thành danh - Đỗ tiến sĩ.....	219
2- Tìm được con trai thất lạc.	220
3- Vợ hết mù.....	220
4- Cuộc sống hết bần hàn	221
5- Con cháu đều đông đủ thành danh.....	221
Bài thứ 31.....	228
Bài thứ 32.....	247
CHƯƠNG III: VỢ CHỒNG HẠNH PHÚC, NỀN TẢNG GIA ĐÌNH, XÃ HỘI HẠNH PHÚC.....	248
I. ĐẠO VỢ CHỒNG QUAN TRỌNG NHẤT VÌ SAO?.....	248
II. LÀM THẾ NÀO ĐỂ LỰA CHỌN BẠN ĐỜI TỐT?.....	252
1. Thận trọng trước khi chọn lựa.....	255
2. Các giai đoạn từ tìm hiểu đến hôn nhân.....	257

3. Xây dựng quan niệm “tình yêu chân thật”	257
Phản đọc thêm: KHÔNG THỂ CÓ TÌNH YÊU SÉT ĐÁNH.....	263
Bài thứ 33.....	269
Chủ đề: LÀM THẾ NÀO ĐỂ HÔN NHÂN BỀN VỮNG?	284
Bài thứ 34.....	291
III. TRÁCH NHIỆM CỦA VỢ CHỒNG TRONG GIA ĐÌNH	292
III-1. Trách nhiệm về tinh thần.....	292
1. Quan trọng nhất là giáo dục con cái.....	293
2. Trách nhiệm dạy con trong gia đình	293
3. Thuê người khác trông & dạy con thì thế nào?	298
Chủ đề là: PHU PHỤ HỮU BIỆT	305
Bài đọc thêm: ĐÀN ÔNG XÂY NHÀ, ĐÀN BÀ XÂY TỔ ẤM	306
Bài thứ 35.....	312
4. Giáo dục con cái vẫn phải là chính mình	323
III-2. Trách nhiệm về kinh tế.....	325
1. Thời trước: Một người kiếm tiền cả nhà sống đủ.....	329
2. Thời nay: Vợ chồng cùng kiếm tiền vẫn sợ chết đói	329
Chủ đề: CHĂM SÓC, GIÁO DỤC CON CÁI PHẢI LÀ CHÍNH MÌNH	331
HÃY CẨN THẬN KHI GỬI CON CHO NGƯỜI KHÁC	331
Bài thứ 36.....	336
IV. GIẢI QUYẾT CÁC VẤN ĐỀ GIA ĐÌNH NHƯ THẾ NÀO? ..	337
IV-1. Giải quyết vấn đề kinh tế	338
1. Để lại cho con nhiều tiền, cuộc sống có hạnh phúc?	339
Bài đọc thêm: SỞ HỮU CỦA QUÝ LÀ MẢM MỎNG CỦA TAI HỌA?	352
Bài thứ 37.....	356
2. Để lại âm đức cho con, cuộc sống hạnh phúc	357
3. Phương pháp kiếm tiền thế nào?	360
Chủ đề: NGHÈO MÀ HẠNH PHÚC.....	371
Bài thứ 38.....	378
1. “Luận giải tu phước từ tâm” (Trích: An Sỹ Toàn Thư)	379
Thứ nhất: Gặp cảnh thuận lợi - chính là lúc tu phước.....	380

Thứ hai: Gặp cảnh nghịch là lúc ta tu phước	380
Thứ ba: Người làm việc thiện - Ta có thể được phước	384
Thứ tư: Người làm việc xấu ác - Ta cũng có thể được phước	387
2. “Luận giải thêm về tâm địa.” (Lược trích)	390
Một: Có quả báo tốt đẹp nhưng không thể thụ hưởng.	390
Hai: Được thụ hưởng nhưng không có quả báo tốt đẹp	391
Ba: Trước giàu sau nghèo.	392
Bốn: Trước nghèo, sau giàu	393
Năm: Nghèo khổ nhưng vẫn có thể bố thí.	393
Sáu: Giàu có nhưng không bố thí.	394
Bảy: Bố thí nhiều được phước ít.	395
Tám: Bố thí ít được phước nhiều	396
3. Làm thế nào để tích phước được nhiều nhất, ...	399
Thứ nhất, gọi là “tích tiểu thành đại”	399
Thứ hai, phước báu của bạn sẽ tỉ lệ với cái tài sản mà bạn cúng dường trên tổng tài sản mà bạn có.	399
Thứ ba, cúng dường người chân thật tu hành.	399
Thứ tư, việc thiện của bạn làm, nếu như mà giúp đỡ cho được rất nhiều người.....	399
Thứ năm, tức là cúng dường mà không mong cầu hồi báo.....	400
Bài thứ 39.....	401
IV -2. Giải quyết về vấn đề tinh thần.....	402
1. Vợ chồng phải là tám gương để dạy con cái	404
Chủ đề: GIÀU CÓ KHÔNG PHẢI LÀ HẠNH PHÚC.....	419
KHI VỢ MÃI KIẾM TIỀN.....	419
Bài thứ 40.....	423
2. Trách nhiệm vợ, chồng trong giáo dục con.....	432

Bài thứ 21

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục thứ

3. Nội dung giáo dục là gì?

Chúng ta đã học xong 2 ý đầu:

- *Thứ nhất: Dạy trẻ trừ bỏ tự tư là đoạn ác*
- *Thứ hai: Bồi phước cho trẻ từ nhỏ là tu thiện.*

Hôm nay chúng ta sẽ học nốt ý

- Thứ ba: Cuộc đời có thể cống hiến từ khi nào, và cống hiến bao lâu?

Nội dung này có 2 điểm như sau:

- *Một là: Có thể cống hiến ngay từ khi còn nhỏ;*
- *Hai là: Có thể cống hiến suốt đời, thậm chí muôn đời*

Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng nhé!]

Rất nhiều người đều cảm thấy, đời người phải làm việc thì mới có thể giúp đỡ xã hội, vì sau này già rồi sẽ không thể dốc hết tâm lực của mình. Cho nên phần nhiều đều cảm thấy dường như 20 tuổi đến 60 tuổi mới là giai đoạn hoàng kim tạo phước cho xã hội. Rất nhiều người quy hoạch đời sống đều nói như vậy.

[Điều này có đúng không ạ? Chúng ta sẽ học ý thứ nhất:]

1- Có thể cống hiến ngay từ khi còn nhỏ

Kỳ thật, ngay một đứa bé, từ nhỏ tiếp nhận giáo huấn của Thánh hiền thì đời sống của chúng tuyệt đối không phải chỉ có là 40 năm.

Chúng ta cùng nhau xem, một đứa bé từ nhỏ dùng tâm nhân ái, giữ tâm đạo đức.

Trong lớp của chúng tôi đã từng có một đứa bé, ngày đầu tiên đến lớp, sau khi học xong về nhà, cha mẹ của chú hỏi:

- Hôm nay con học được cái gì?

Đứa bé này lập tức tinh thần phấn chấn nói ra luôn bốn chữ:

- Hiếu thảo cha mẹ.

Cha mẹ của chú rất kinh ngạc, trẻ nhỏ hơn hai tuổi học được điều vô cùng quý báu, rất là thiết thực.

[Đó! Bạn thấy không? Tôi ví dụ này: Chu Bông mới có hơn hai tuổi, nhưng hôm nay bảo “thế Chu Bi, chị Chu Bi đâu?”. Nó bảo “đang học toán”. Thế là nó biết là học toán hẳn hoi. Vậy tại sao bạn không dạy nó là đây đang học Đệ Tử Quy, hoặc đang học đạo đức, và cuối cùng khi dạy nó sẽ biết là “Hiếu thảo với cha mẹ”.

Ngày trước khi nghe cư sĩ Diệu Âm Minh Trị nói là có hai vợ chồng khó có con. Đến lúc khi có thai thì đi khám

bảo là cái thai nhi bị Down. Buồn quá nhưng mà giờ học đạo rồi không dám nạo. Làm gì? Suốt ngày niệm Quán Thế Âm Bồ tát. Thế đến khi sinh ra một cậu con trai rất kháu khỉnh, đẹp đẽ, hai tuổi đã biết chấp tay là niệm “Nam mô Quán Thế Âm Bồ tát”. Lúc ấy tôi đọc trong lòng vẫn còn nghi hoặc “hai tuổi liệu có biết không?”. Bây giờ cháu mình chưa đến hai tuổi đã chấp tay được là “Nam mô A Di Đà Phật”. Vậy thì tin quá rồi còn gì nữa.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Khi lần thứ hai đi học, thầy giáo mời nhiều bạn học lên để chia sẻ, tuần lễ này đã làm được những việc gì để hiếu thảo với cha mẹ.

Vì học vấn quý ở thực hành, cho nên sau khi học rồi, quay về nhà phải cố gắng thực tiễn. Rất nhiều đồng tu đều đến nói, giúp cha mẹ để bung nước rửa chân, có người thì cắt trái cây cho cha mẹ. Bạn nhỏ hơn hai tuổi này xem thấy rất nhiều anh nhiều chị lớn đều làm được những việc hiếu hạnh, khiến chú khởi tâm học làm theo.

Các bạn! Người lớn dạy trẻ nhỏ là một phương pháp, nhưng trẻ nhỏ dạy trẻ nhỏ lại là một phương pháp, gọi là “*Tương quán nhi thiện*” (nhìn theo bắt chước làm lành).

[Cho nên bố mẹ có khi chửi bảo được con đâu. Thế nhưng mà, ví dụ Chu Bi ấy, sang mà nhìn thấy chị Lan Anh, học rất nhanh. Cho nên lại trẻ con học trẻ con rất là nhanh. Chính vậy nên bạn cần phải tạo một cái môi trường tốt cho trẻ.]

“*Tương quán nhi thiện*” (nhìn theo bắt chước làm lành) chúng sẽ quan tâm lẫn nhau.

Cho nên đứa nhỏ này, sau khi học xong tiết thứ hai, lập tức liền tìm cách lấy tách trà mang nước nóng đến cho cha mẹ uống. Các bạn! Chú mới hơn hai tuổi mà luôn giữ cái tâm như vậy.

[Các bạn có con nhỏ lưu ý nhé!]

Cho nên đây gọi là “Phước điền canh tâm” (Canh tác ruộng tâm của mình). Chú đang vun bồi phước phần của chính mình.

[Nếu mà vợ chồng Hằng Tuấn mà dạy được cho con rằng là: “À! uống chén nước con mời bố mẹ, hoặc mang đến cho bố mẹ. Ăn cái miếng này ngon thích quá cũng mang đến cho bố mẹ”. Đây là dạy cho cháu được “Phước điền canh tâm”. Vậy là nó đã tạo được thiện từ khi còn nhỏ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Hành vi của chú như vậy là “Tu thân”.

[Đó! Sửa mình, tu dưỡng đạo đức học vấn của chính mình].

Chú cũng sẽ cảm động cha mẹ mình. Đến ngay đứa bé hơn hai tuổi cũng biết bưng trà cho cha mẹ uống, biết được mọi lúc mọi nơi phải suy nghĩ đến cha mẹ. Tin rằng bậc cha mẹ cũng cảm thấy con mình làm như vậy thì chính mình cũng phải tích cực làm hiếu đạo. Cho nên đứa bé này đã bắt đầu “tề gia”.

[Nhìn thấy con như thế cha mẹ cũng phải học theo.

Sáng nay vừa mới kể với các bạn là khi cụ mà lẫn lộn ấy thì tôi cứ nhớ đến câu là:

*Cũng có khi cha mẹ già lú lẫn
Làm cho con mất hứng khi chuyện trò
Nếu không phải là niềm vui đối thoại
Xin hãy lại gần và lắng nghe cha.*

Sáng nay đã kể với các bạn khi cụ lẫn, cụ bảo cụ đòi đi họp ấy. Nhưng ai dạy tôi cái cách là cầm tay cụ để bắt, để nói cho cụ nhớ lại? Chính là cháu Thoan. Tôi không nghĩ ra được điều này. Cho nên là từ mình, mình cũng có thể học được con trẻ nhiều điều, chứ không phải không. Cũng không phải chỉ có một mực mình dạy nó. Bởi vì sao? Bởi vì chính cái gọi là cái tâm rất là non trẻ của nó, ít tuổi thì lại gần với lại cái chân tâm, không bị phiền não. Bạn giờ suốt ngày bị phiền não, nào tiền nong, nào danh vị, rồi nào đủ thứ... Cho nên học được từ trẻ. Mà tôi thấy đúng, cháu Thoan nó dạy tôi rất hay, là tôi thường để ý thấy cứ niệm, nắm tay niệm Phật mà mười câu như thế này thì thường cụ bắt đầu nhớ lại.

Đây chính là như Hòa thượng nói: trên con đường tu hành “ai cũng là Bồ tát, chỉ có mình ta là kẻ phàm phu” mà thôi. Ai cũng là Bồ tát biểu pháp cho ta như trong Đệ Tử Quy dạy: “thấy người thiện ta học theo, dù kém xa dần cũng kịp; thấy người ác tự phản tỉnh, có phải sửa, nếu không có, phải cảnh giác”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thí dụ về chú bé này, khi tôi ở Trung Quốc Đại Lục đã giảng khắp cả đại giang Nam Bắc, thậm chí biểu dương

ở hải ngoại, đem câu chuyện của chú bé kể ở các nơi như Malaysia, Singapore, Indonesia. Vì đứa bé này chân thật là công phu tu thân, chúng ta mới có thể đem câu chuyện này mà biểu dương với mọi người, để thật nhiều người khắp trong thiên hạ đều có thể do đây mà bắt chước.

[Đó! Học đạo đức bắt đầu từ mình, xong biểu pháp cho xã hội.]

Cho nên một đứa bé nếu như từ nhỏ nhận được giáo dục của Thánh hiền, sinh mạng của chúng tuyệt đối không phải là từ 20 tuổi mới bắt đầu phát quang, mà từ mấy tuổi? Nếu như lúc người mẹ mang thai, liền biết mở Đệ Tử Quy, đọc cho chúng nghe những kinh điển của Thánh hiền, có thể đứa bé này khi sinh ra, câu đầu tiên nói cái gì nào? Có thể nó sẽ nói “Đệ Tử Quy, Thánh nhân huấn” (Đệ Tử Quy, Thánh nhân dạy); đứa bé đó từ nhỏ sanh ra liền có thể hoằng dương Thánh giáo, sinh mạng của chúng từ nhỏ đã có giá trị rồi.

[Đây là điều tôi nhắc mãi vợ chồng Trung Châu là kiểu gì cũng cố gắng làm sao một ngày không tụng được một lần thì ít nhất một tuần cũng tụng một lần cho thai nhi nghe. Nhưng mà nghe chừng ra là chưa tụng được lần nào đúng không con?]

Chúng ta chuyển sang điểm]

Hai là: Có thể cống hiến suốt đời, thậm chí muôn đời

Cũng vậy, đứa bé từ nhỏ đọc sách Thánh hiền, chúng lớn lên tạo phúc xã hội, trí huệ của chúng sẽ ngày càng thêm lớn, càng già chúng càng có giá trị, đi đến nơi nào cũng rất nhiều “Hậu sanh, văn bối” đến để thân cận. Vì thân

cận được người như thế thì có thể nhận được rất nhiều khái thị của nhân sanh, giảm thiểu rất nhiều những việc sai lầm.

[Tuy nhiên, ngay cả khi bạn là trưởng bối bạn vẫn có thể học được nhiều điều khi tiếp xúc với các hậu sanh và vãn bối. Tiếp xúc với người này, tiếp xúc với người khác, tôi thấy rất rõ là khi tôi tiếp xúc với các bạn, mỗi một cái câu chuyện các bạn hỏi tôi đều là những biểu pháp sống động cho tôi rằng: “không thể như thế này” hoặc “phải học theo như thế này”. Còn nếu như các bạn không hỏi thì tôi sẽ không có những cái cái đấy để tự răn mình, tự nhắc nhở mình, hoặc tự mình từ đây phải phát triển lên những điều thiện, tự mình từ đây phải trừ đi những điều ác.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên người tiếp nhận giáo huấn của Thánh hiền thì sinh mạng của họ không phải là 60 tuổi kết thúc, mà là đến già vẫn rất có giá trị.

Ba là: Các tấm gương công hiến muôn đời

Thứ nhất: Tấm gương của Hòa thượng Tịnh Không

Thầy giáo của tôi là Hòa thượng Tịnh Không, năm nay đã 79 tuổi rồi.

[Bây giờ Sư phụ Thượng nhân bao nhiêu tuổi hả bạn? 93 tuổi. Vâng]

Ngài đi khắp nơi trên thế giới, đều có rất nhiều học trò hy vọng có thể nhận được giáo huấn của Ngài. Không chỉ là người Trung Quốc mong nhận được giáo huấn của

Ngài, hiện tại các chủng tộc tôn giáo trên thế giới đều rất hy vọng có thể thân cận vị trưởng lão này.

Cho nên sinh mạng của Ngài tuyệt đối không phải là 60 tuổi kết thúc, sinh mạng của Ngài đến lúc nào kết thúc vậy? Không hề kết thúc. Vì giáo huấn của Ngài là từ trong tâm chân thành lưu xuất ra, mà tâm chân thành có thể “siêu việt cả thời, không”.

Trong “Trung Dung” nói **“Thành giả, vật chi chung thĩ”** (nghĩa là: Chân thành là khởi đầu và cùng đích của mọi vật), chân thành nhất định có thể thành tựu được sự việc. Hơn nữa **“Chí thành như thần”**, chí thành có thể cảm thông. Cho nên dùng tâm chân thành dẫn đến hành động, lời nói đều không vì thời gian không gian mà thay đổi được sức ảnh hưởng của Ngài.

[Ở đây bạn phải lưu ý từ “chân thành” này, không phải là như bạn vẫn nghĩ là “tôi chân thành mà, tôi chân thành mà”. Không phải vậy.]

Tiên sinh Tăng Quốc Phiên ở trong “Độc Thư Bút Ký” của ông, ông giải thích về cái chữ “thành” này, ông nói được rất hay: Cái gì gọi là thành? “Một niệm không sanh” thì gọi là thành. Cách giải thích này rất gần với định nghĩa mà Phật đã nói, bạn có một niệm thì không thành, một niệm không sanh là chân thành đến cùng tột, là vô niệm rồi, đó chính là tam muội, thành tựu rồi. Thế cho nên mới nói “Chí thành như thần”, lúc này nhất định có thể thành tựu được mọi việc như ý, và những lời nói ra đều sẽ là chân lý siêu việt thời không.]

Thứ hai: Khổng lão Phu tử.

Thưa các bạn! Khổng lão Phu tử đã chết chưa? Tinh thần của ông trường tồn, là mô phạm cho đời sau.

Thứ ba: Phạm Trọng Yên

Phạm Trọng Yên đã chết chưa? Vào năm 2002, Trung Quốc Đại Lục tổ chức một cuộc hoạt động cho người Hoa toàn cầu học kinh, đến từ Malaysia, đến từ Singapore, Hong Kong, Indonesia. Người Hoa rất nhiều nơi đều đến Sơn Đông để tham dự, trong đó có một yêu cầu đặc biệt với người đến tham dự, đó đều là truyền thừa đời sau của Phạm Trọng Yên. Đã hơn 800 năm qua, mà đời sau của ông đều rất có thành tựu.

[Đấy, bạn tu thế nào để được như ba người?]

Thứ nhất là Khổng lão Phu tử, hơn 2500 năm rồi mà cuối cùng hậu duệ của Ngài vẫn có phước.

Thứ hai chính là Phạm Trọng Yên, hơn 800 năm rồi mà hậu duệ của ông vẫn có phước. Vì ông tích rất nhiều. Ông dạy cho con cháu tích càng nhiều. Phạm Trọng Yên đã từng thành lập rất nhiều trường, gọi là trường học, và ruộng (gọi là “nghĩa điền”). Nghĩa điền là ruộng đấy, là cho nông dân được cày cấy mà không có thu tô. Đó, nghĩa điền. Rồi trường học, cũng gọi là nghĩa công giáo dục thôi, tức là không có lấy tiền. Ông làm được như thế cho nên là dòng họ của ông đến hơn 800 năm rồi vẫn cứ trường tồn.

Người thứ ba là Diệp Trọng Nguyên. Tôi nhớ rồi ạ. Bắt đầu từ thời nhà Thanh cho đến bây giờ hơn 300 năm.

Vậy bạn tu như thế nào, bạn dạy con mình, cháu mình như thế nào để cho cái phúc gia đình nhà bạn trường tồn. Chứ không phải ngày hôm nay thì còn, ngày hôm sau thì coi như là tan tác hết. Người thì họa hại, người thì tù tội, rồi người thì chết, cuối cùng có những người nhà chả còn ai.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ngay trong lúc diễn giảng, tôi đã tìm ra được hai vị, trong đó có một vị tôi thấy ông có khuôn mặt rộng, trái tai rất to. *[Tức là hậu duệ của Phạm Trọng Yêm đó]*. Người xưa nói, nhìn là biết tướng phú quý. Cho nên giáo huấn của ông từ tám trăm năm trước vẫn ảnh hưởng đến con cháu đời sau của ông.

Vị con cháu này của ông, trong hoạt động truy điệu ở Sơn Đông, bước lên trên đài hát lên một bài ca. Họ đem Nhạc Dương Lầu Ký của Phạm Trọng Yêm phổ thành một ca khúc. Khi họ hát đến câu: **“Tiên thiên hạ nhi ưu chi ưu, hậu thiên hạ nhi lạc chi lạc”**

[Có nghĩa là gì? Là, ... là sao ạ? Vâng ạ] (Lo trước cái lo của thiên hạ, vui sau cái vui của thiên hạ),

[Có phải là niệm niệm vì người không? Hay là bạn toàn là vui trước cái vui của thiên hạ? Cho nên bạn mới mãi mãi là phàm phu, bạn mới mãi mãi dòng họ của bạn mới ngắn ngủi. Rồi là nào là đoản mạng, rồi là chỉ thấy họa đến phước đi. Bây giờ chúng ta biết rồi, chúng ta học rồi chúng ta phải thay đổi. Thế thôi!]

Tin rằng linh hồn Phạm Trọng Yêm trên trời, ông cũng cảm thấy đời này thật có giá trị, đời này thật không uổng phí.

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ngay con cháu của chúng ta, từ nhỏ tiếp nhận giáo huấn Thánh hiền, nó biết dùng tâm chân thành, tâm thương yêu để “kinh doanh” cuộc đời của nó, tin rằng giá trị đời này của nó sẽ mãi được lưu truyền.

Các bạn! Khi quý vị làm cha mẹ, làm trưởng bối, rồi cuộc quý vị muốn con cháu của mình có một nhân cách thế nào? Việc này rất quan trọng. Quý vị hy vọng chúng:

- 1) Là một mô phạm (hình mẫu, tấm gương) cho đời sau hay là quý vị mong muốn chúng...
- 2) Không bị chết đói là được rồi?

[Các bạn muốn là cái việc thứ nhất hay việc thứ hai ạ? Đương nhiên là việc thứ nhất.]

Các bạn! Tư tưởng quan niệm của chúng ta sẽ trực tiếp ảnh hưởng đến con cháu đời sau.

[Bạn thấy chưa ạ? Những quyết định của trưởng bối, trong gia đình còn gọi là gia trưởng, quyết định đến cuộc đời của con cháu đời sau. Cho nên rất quan trọng.]

Tôi lại nói lại: Trong gia đình, người nào học đạo, người đấy sẽ là người dẫn dắt gia đình, không kể là vợ hay chồng. Đương nhiên nếu bạn là người vợ, bạn học đạo thì bạn cũng phải có cái tế nhị như tôi chia sẻ, bạn thực sự làm thuyền trưởng nhưng bạn vẫn phải để cho chồng bạn “hữu danh vô thực”. Đây là cái khéo, cái tài của người thuyền trưởng.

Trong gia đình cả hai người cùng học đạo, người nào tinh tấn hơn người đó làm thuyền trưởng. Bởi vì người thuyền trưởng đầy chắc chắn sẽ dẫn được cái con thuyền của gia đình bạn cập bến bờ hạnh phúc, bình an. Còn nếu không con thuyền đầy sẽ gặp phong ba bão táp của cuộc đời. Và cuối cùng con thuyền đầy sẽ bị nhấn chìm giữa biển khơi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Làm người phải có chí khí. Khi chúng ta biết nền văn hóa xưa có thể giải quyết vấn đề của xã hội và thế giới này thì chúng ta phải nỗ lực phấn đấu, phải dũng cảm mà đi trên con đường này.

[Nỗ lực phấn đấu, dũng cảm mà đi trên con đường này. Nhớ à!]

Các vị bằng hữu! Dũng cảm mà đi cũng không cần phải đầu rơi, cũng không cần phải máu chảy, chỉ cần biết phải bắt đầu từ đâu.

[Xem bắt đầu từ đâu nhé:]

Chúng ta vừa kết thúc mục III. MUỐN TRỪ BỎ TỰ TU PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang mục IV:

IV. TU DƯỠNG ĐẠO ĐỨC PHẢI BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU?

Mục này có 3 nội dung:

- IV- 1. Muốn thành tựu phải bắt đầu từ “Tu thân”
- IV- 2. Muốn tu thân phải bắt đầu học từ “Hiếu”

- *IV- 3. Muốn trị quốc, bình thiên hạ phải dạy dân chữ “Hiếu”*

Chúng ta bắt đầu học mục thứ nhất:]

IV-1. Muốn thành tựu phải bắt đầu từ “Tu thân”

Bắt đầu từ tu thân của chính mình mà làm. Cho nên có rất nhiều sự nghiệp lớn bắt đầu từ rất nhỏ, từng bước từng bước mà làm ra.

“Tu thân” là gốc: Trong “Đại Học” có câu rất quan trọng: “Từ thiên tử cho đến dân thường, việc đầu tiên là lấy tu thân làm gốc”.

Ý muốn nói rằng, cho dù họ là người lãnh đạo quốc gia hay là người dân thường, họ muốn trị quốc được tốt, trị gia đình được tốt, phải hạ thủ công phu từ chỗ nào? Tu dưỡng đạo đức, học vấn của chính mình.

[Hay còn gọi là từ vua đến dân nô nức để đi tu thân. Vì sao thế ạ?

- Bạn nào trả lời được tôi?

(Còn tu thân thế nào tí nữa thì chúng ta sẽ nói)

- Bắt đầu từ chữ “Hiếu”.

- Nhưng mà vì sao lại từ vua đến dân, tại sao lại có cái lợi ích gì mà lại nô nức, tranh nhau để đi tu thân, thời xưa ạ?

Tôi xin nhắc lại để bạn nào quên thì có thể hồi tưởng: Bởi vì mục tiêu của Nho giáo là bạn làm được Thánh nhân, hiền nhân, quân tử. Mà Thánh nhân, hiền nhân, quân tử

cuối cùng mặc dù Thánh nhân của thế gian này thì bạn cũng có thể “liễu sinh tử, thoát luân hồi”.

Vậy mà, muốn như thế thì bạn phải nhớ là bắt đầu từ tu thân thì bạn mới thành tựu. Rồi tu thân rồi mới đến tề gia, trị quốc, bình thiên hạ.

Cho nên tu thân nếu mà nói trong Nho giáo thì chính đây là giai đoạn “minh minh đức”. “Minh minh đức” chính là khai mở tự tánh đây, khai mở cái đạo tự nhiên trong con người mình đây.

Phần giảng giải của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta sẽ dừng ở đây. Bây giờ để chuyển sang phần đọc thêm về một tấm gương hy sinh muôn đời của Việt Nam. Trong bài Tiến sĩ Thái có dạy đến Khổng lão Phu tử, dạy đến Phạm Trọng Yêm, dạy đến Hòa thượng Tịnh Không đều suốt đời hy sinh phụng hiến cho nhân loại.

Vậy chúng ta phải biết chúng ta là người Việt Nam, không phải là không có các vị gọi là “anh hùng cái thế”, chúng ta có một vị lãnh tụ Chủ tịch Hồ Chí Minh. Sau đây mời các bạn nghe bài:

Chủ tịch Hồ Chí Minh – Tấm gương hy sinh suốt đời cho nhân loại

Chủ tịch Hồ Chí Minh sinh ngày 19/5/1890 mất ngày 2/9/1969. Người sinh ra trong một gia đình nhà Nho nghèo, Người là nhà cách mạng, một trong những người đặt nền móng và lãnh đạo công cuộc đấu tranh giành độc lập, toàn

vẹn lãnh thổ cho Việt Nam trong thế kỷ 20, một chiến sĩ Cộng sản Quốc tế.

[Có riêng gì đối với Việt Nam đâu, mà quốc tế họ công nhận cơ mà]

Hồ Chí Minh là người sáng lập ra Đảng Cộng sản Việt Nam, là người viết và đọc Bản Tuyên ngôn Độc lập để khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vào ngày 2 tháng 9 năm 1945 tại quảng trường Ba Đình, Hà Nội.

[Mỗi lần chúng ta nghĩ đến “Tứ trọng ân”, trong đấy có “Ân quốc gia”, chúng ta phải rất tri ân Bác. Là bởi vì Bác khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, không có Bác chúng ta làm gì có cái dân tộc Việt Nam này.]

Ngài đã được tạp chí Times bình chọn là 1 trong 100 người có ảnh hưởng nhất của thế kỷ 20. Ngài cũng được Đại Hội đồng UNESCO vào tháng 11 năm 1987, vinh danh là “Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam và thế giới”.

Cả cuộc đời Ngài rất thanh cao không một chút riêng tư, mãi ngàn đời hy sinh cho dân tộc Việt Nam và thế giới. Ngài là lãnh tụ được nhiều người ngưỡng mộ và tôn sùng. Lăng của Ngài được xây ở Hà Nội, nhiều tượng đài của Ngài được đặt ở khắp mọi miền của đất nước Việt Nam và một số quốc gia trên thế giới. Hình ảnh của Ngài được nhiều người dân Việt Nam treo trong nhà, đặt trên bàn thờ, Ngài được thờ cúng ở một số đền thờ và chùa của Việt Nam.

[Chúng ta vừa nói đến tám gương hy sinh suốt đời, muôn đời của Khổng Tử rồi của Phạm Trọng Yêm, đến tận

bây giờ vẫn còn là tấm gương cho chúng ta, vậy thì Hồ Chủ Tịch cũng vậy.]

Phật dạy: Tâm bồ đề chính là tâm từ bi thương yêu tất cả chúng sanh muôn loài, người nào phát được tâm Bồ đề người ấy là Bồ tát. Ngài chính là vị Bồ tát thương yêu cả vũ trụ này.

Nhạc sĩ Thuận Yến có sáng tác về Bác như sau: “Bác thương các cụ già, xuân về gửi biếu lụa; Bác thương đàn cháu nhỏ trung thu gửi cho quà; Bác thương đoàn dân công đêm nay ngủ ngoài rừng; Bác thương người chiến sĩ đứng gác ngoài biên cương; Bác viết thư thăm hỏi gửi muôn vàn yêu thương...”.

*[Vậy là từ người yếm thế trong xã hội, từ người nghèo khổ nhất trong xã hội thì càng là những đối tượng mà Bác gửi lòng thương. Cho nên mới nói là: **“Người không con mà có triệu con. Nhân dân ta gọi Người là Bác, cả cuộc đời là của nước non”.**]*

Ngài thương yêu không phải chỉ đối với con người mà đối với cả chim chóc, hoa lá, cỏ cây, chỉ có quên riêng bản thân mình mà thôi. Nhà thơ Tố Hữu có viết:

*“Bác vui như ánh buổi bình minh
Vui mỗi mầm non, trái chín cành
Vui tiếng ca chung hoà bốn biển
Nâng niu tất cả chỉ quên mình”.*

[Đây là tâm Bồ đề chứ còn là gì nữa. Không những thương yêu con người, thương yêu đến chúng sinh, rồi thương yêu đến cả hoa lá, cỏ cây.]

Thượng tọa Thích Huệ Đăng, nhà tu hành rất nổi tiếng ở Việt Nam mà nhiều người gọi Ngài là vị Bồ tát tái sinh, có những tham luận về tư tưởng Phật giáo của Hồ Chí Minh, Trần Nhân Tông và của Thích Ca Mâu Ni Phật. Thượng tọa cho rằng, giữa ba người này có một nét chung:

- *Đó là: tìm đường cứu dân, cứu nước bằng chân lý Phật pháp*
- *Đó là: tư tưởng hy sinh cho nhân loại và chúng sinh;*

[Từ Thích Ca Mâu Ni Phật, cho đến Trần Nhân Tông, vị vua và đến Hồ Chủ Tịch. Tư tưởng hy sinh cho nhân loại và chúng sinh, cùng đi tìm đường cứu nước.]

- *Tư tưởng vì con người, lo cho con người;*
- *Tư tưởng sống thanh bạch, giản dị, tránh xa hoa lãng phí;*

[“Mong manh áo vải hồn muôn trượng; Hơn tượng đồng phơi những lối mòn”.]

- *Tư tưởng chống chủ nghĩa cá nhân, chống thói hư tật xấu, tha hóa về đạo đức;*

[Tư tưởng gọi là, chủ nghĩa cá nhân chính là gì ạ? Tự tư ạ. Cho nên Bác mới dạy chúng ta là sao? “Chỉ công vô tư”, chữ “Chỉ” chính là “cùng tột”. Cùng tột cái tâm này là vì tất cả mọi người, còn không có nghĩ gì cho mình cả.]

Báo Nhân Dân coi Chủ tịch Hồ Chí Minh như là một vị Bồ tát, một vị A La Hán, còn Thượng tọa Thích Huệ Đăng thì gọi Ngài là Đại Bồ tát: "Người là một vị Đại Bồ tát tái sinh, đã từ nhập thế, từ bỏ vinh hoa phú quý, từ bỏ cuộc sống đang yên bình để dấn thân vào con đường mịt mù

chông gai gian khổ, từ đó tìm ra con đường giành độc lập cho dân tộc. Điều này giống Thích Ca Mâu Ni Phật từ bỏ cung vàng điện ngọc, ngai vàng, vợ đẹp con ngoan, để tu hành tìm ra chân lý cứu độ chúng sinh. (Theo Báo Nhân Dân ngày 22-1-1997, trang 4.)

Hồ Chủ tịch đã ra đi, Việt Nam nghiêng mình, thế giới nghiêng mình, loài người tiếc thương, nhưng sự nghiệp của Ngài đã cống hiến cho muôn đời cho sự nghiệp giải phóng loài người. Hồ Chủ tịch, Ngài vẫn sống mãi trong hàng triệu triệu con tim người Việt Nam và thế giới.

Bài thơ "Viếng lăng Bác" của Viễn Phương có đoạn viết:

“Bác nằm trong giấc ngủ bình yên,
Giữa một vầng trăng sáng dịu hiền
Vẫn biết trời xanh là mãi mãi
Mà sao nghe nhói ở trong tim.

[Vì sao lại “nghe nhói”? Vì biết con người “sinh, lão, bệnh, tử”, ai cũng phải ra đi, dù rằng biết là như thế nhưng mà vẫn cứ “nghe nhói ở trong tim”.

Thậm chí bạn nghe cái bài “Vào lăng viếng Bác” nhé, trước đây tôi cứ hát là hát, tôi không để ý đâu. Bắt đầu từ khi chia sẻ Đệ Tử Quy và chia sẻ đạo Thánh hiền tôi mới để ý:

“Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác.
Đã thấy trong sương hàng tre bát ngát.
Ôi hàng tre xanh xanh Việt Nam.
Giông tố mưa sa vẫn thẳng hàng.
Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng.

Bây giờ tôi lại nói đến rặng tre nhé. Các bạn có nhớ bài thầy Thái nói về trúc quân tử không? Trúc quân tử có bốn cái đặc tính.

- Thứ nhất là rỗng ruột nên khiêm hạ. Tre đây cũng thế, Bác Hồ rất khiêm tốn.
- Thứ hai là nó phân thành từng khúc từng đoạn. Là gì? Là trong khó khăn vẫn vượt lên. Đây bạn thấy không ạ? “Ôi hàng tre xanh xanh Việt Nam. Giông tố mưa sa vẫn thẳng hàng”.
- Ngoài ra là cái gì nữa? Trúc quân tử là thể hiện cái hoàn cảnh tốt, là tất cả bạn bè xung quanh mình phải tạo một cái môi trường tất cả đều tốt. Đây thì sao? Bác Hồ luôn luôn kêu gọi chúng ta là gì? “Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết; Thành công, thành công, đại thành công”.

Cho nên một cái hình tượng mà trồng tre ở chỗ lăng Bác cũng có ý nghĩa đấy. Vì Bác vốn là sinh ra là con nhà Nho, mà Bác làm thơ tiếng Hán rất là hay.

Bài thơ "Chúc tụng Bác Hồ" của Ismael Gomes Braga (Brazil) viết:

Vị Thánh sống của nghìn Thánh sống
Và ân nhân của cả muôn đời
Hồ Chí Minh! - Chưa dễ thấy Người
Chúng tôi đây bọn mù mắt sáng!

[Thấy Người thì mới mắt sáng.

Để kết thúc bài chia sẻ hôm nay, sau đây tôi xin tặng các bạn bài hát “Bác Hồ một tình yêu bao la” của nhạc sĩ Thuận Yến.

BÁC HỒ MỘT TÌNH YÊU BAO LA

(Nhạc và lời: Thuận Yến)

1. Bác Hồ, Người là tình yêu thiết tha nhất

Trong lòng dân và trong trái tim nhân loại

Cả cuộc đời Bác chăm lo cho hạnh phúc nhân dân

Cả cuộc đời Bác hy sinh cho dân tộc Việt Nam.

Bác thương các cụ già xuân về dăng biếu lựa

Bác thương đàn cháu nhỏ Trung thu gửi cho quà

Bác thương đoàn dân công đêm nay ngủ ngoài rừng

*Bác thương người chiến sĩ đứng gác ngoài biên
cương*

Bác viết thư thăm hỏi gửi muôn vàn yêu thương

2. Bác Hồ, Người là tình yêu thiết tha nhất

Trong lòng dân và trong trái tim nhân loại

Cả cuộc đời rất thanh cao không gợn chút riêng tư

*Mãi ngàn đời ngát hương thơm trong tâm hồn Việt
Nam.*

Bác đem ánh mặt trời xua màn đêm giá lạnh

Bác đem mùa xuân về dăng hoa đẹp cho đời

Bác như bài dân ca ru em bé vào đời

*Bác như vì sao sáng, sáng giữa trời bao la
Như cánh chim không mỏi bay khắp trời quê hương
Xin khắc sâu ơn Người trong tâm hồn Việt Nam.*

[Xin khắc sâu ơn Người trong tâm hồn Việt Nam.

*Xin cảm ơn nhạc sĩ Thuận Yến và Nghệ sĩ Nhân dân
Thu Hiền thật nhiều.]*

*Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của
chúng ta hôm nay tạm dừng ở đây.*

*Ngày mai chúng ta vẫn tiếp tục đi nội dung “Muốn
thành tựu phải bắt đầu từ tu thân”.*

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy

Hành đúng từng câu chữ

Nội hóa tâm cung kính

Là bạn được thân người.

*Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin
cảm ơn!*

<https://www.youtube.com/watch?v=J7ye5tbSgal>

Bài thứ 22

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm trước chúng ta đang dừng ở mục IV:

IV. TU DƯỠNG ĐẠO ĐỨC PHẢI BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU?

IV-1. Phải bắt đầu từ “Tu thân”

Chúng ta cũng đang đặt câu hỏi: Vì sao người thời xưa, từ vua quan cho đến dân thường, tất cả đều nỗ lực tu thân?

Câu trả lời là: Vì nếu bạn muốn liễu sinh tử thoát luân hồi, hay thành Thánh thành hiền thì trước tiên bạn phải tu dưỡng bản thân mình, đó là tu thân; Sau đó mới đến để chuyển hóa mọi người trong xã hội, mà nhà Nho gọi là gì ạ? Tề gia, Trị quốc, Bình thiên hạ. Cho nên từ vua, quan đến dân thường ai cũng biết nếu không tu thì ngay cuộc sống trong thế gian này chỉ có họa. Còn nếu như bạn bảo “tôi không tu mà tôi vẫn có phước đây thôi”, thì đó chẳng qua là phước dư từ đời trước, nó sẽ rất ngắn ngủi.

Còn nói theo pháp xuất thế gian thì sao ạ? Bạn vẫn phải sinh, lão, bệnh, tử, rồi cuối cùng bạn vẫn phải chết thôi.

Cho nên nếu muốn phước đến họa đi, rồi thoát được luân hồi thì không khác được là bước đầu tiên phải tu thân.

Chính vì cái mục tiêu này mà từ Thiên tử cho đến dân thường, Thiên tử cũng biết được rằng là mình cũng “sinh, lão, bệnh, tử”, cũng chết thôi, dân thường cũng biết như thế. Vậy thì bây giờ cùng một mục tiêu, là cùng nhau tu thân.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Khi quý vị có đạo đức, học vấn, thì có thể tề gia, trị quốc, bình thiên hạ. Cho nên nhiều việc phức tạp, quý vị đem nó phân tích cặn kẽ, kỳ thật rất đơn giản.

[Ở trong này nếu bạn nào có chí mà làm quan chẳng hạn, làm vua chẳng hạn đấy thì bạn phải biết bắt đầu từ tu thân.

Hôm trước có chia sẻ với bạn câu chuyện về Đường Thái Tông. Đến khi sinh nhật của ông, ông còn không dám tổ chức, không dám đàn ca, không dám ăn uống tiệc tùng gì. Vì ông nghĩ đến ba điều:

- Vào ngày này khi mẹ ta sinh ra ta, là lúc đấy vô cùng nguy hiểm, chết đi sống lại.
- Vào ngày này khi mẹ ta sinh ra ta, là từ đây về sau chỉ có gọi là “nhường khô, nằm ướt” và chịu bao nhiêu nhọc nhằn vì ta.

- Vào ngày này khi mẹ ta sinh ra ta, ta thì ăn uống đàn sáo vui vẻ, còn không biết cha mẹ thác sinh nơi nào?

Chính vì ông ấy tu thân thế nên ông ấy mới làm vua, còn ta thì mặc kệ cha mẹ thì đương nhiên ta làm dân thường là phải rồi, ta làm phàm phu đọa lạc là phải rồi; và ta họa hại đến là phải lắm rồi.

Thế thì bắt đầu từ “vì mình” là lợi mình đã, đến khi bắt đầu tu thân đến thành Thánh, thành Hiền rồi thì không có một người nào thành Thánh, thành Hiền mà không phát hiện ra được rằng là “ta cùng với tất cả các chúng sinh cùng một bản thể, không hai, không khác”. Điều nhìn thấy đây là chân mình, đây là tay mình, đây là mắt mũi mình, đây tôi ví dụ, chứ Hòa thượng bảo “ví như cả cơ thể, vì cơ thể con người là một tiểu vũ trụ”. Cho nên cái tế bào này tưởng chỉ có mình tế bào này, không phải! Mà còn có các tế bào khác, mà các tế bào khác ấy cùng trên một cái cơ thể của mình. Vậy thì khi cái người tu thân đã thành đạo rồi thì họ sẽ thấy là tất cả các chúng sinh cùng với ta không hai, không khác. Vậy thì phải thương yêu, không thể tay này lại chặt chân này, chân kia lại đá tay kia. Phải lợi tha. Chẳng qua bây giờ bạn thấy là “ta với người hai, khác”, là bởi vì bạn đang là phàm phu.

Tiền sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta đã hiểu rõ được, người có tâm nhân từ, mỗi niệm có tâm nhân từ, người người đều có tâm nhân từ, thì xã hội liền hướng đến một thế giới đại đồng.

Chúng ta tiến thêm một bước nữa, một người có tâm nhân từ, phải bắt đầu bồi dưỡng từ đâu? Phải hạ thủ từ đâu mới có thể nuôi lớn được cái tâm nhân từ của họ?

Chúng ta luôn phải tìm ra bước đầu tiên. Bước đầu tiên này ở đâu?

[Thầy hỏi chắc là có người trả lời đấy.]

Tốt! Khi chúng ta thường quay hướng về cội gốc mà tư duy thì chân lý liền xuất hiện.

[Chúng ta chuyển sang nội dung thứ 2:]

IV-2. Muốn “tu thân” phải bắt đầu học từ chữ “Hiếu”

[Vì sao lại như vậy?]

Chúng ta sẽ nói về chữ “ái”, nghĩa là thương yêu trước đã: Đấy ạ, vừa nói đấy ạ, vũ trụ nhân sinh tất cả cùng chung một bản thể, ta cùng người không hai không khác. Khi nào thì thấy được như vậy? Khi thành Thánh thành Hiền. Cho nên bây giờ phải bắt đầu học thương yêu người, nhân từ với người thì mới có thể thành Thánh thành Hiền được. Chính vì vậy mà các tôn giáo chủ yếu trên thế giới đều là giáo dục về tình thương yêu, đều dạy người ta phải yêu thương người, không được hại người.

Ví dụ:

- *Cơ Đốc giáo dạy rằng “Các con phải thương yêu lẫn nhau như thể ta yêu các con vậy”.*

- *Đạo Hồi dạy rằng: “Thánh Allah đích thực là hết mực khoan dung”.*
- *Phật giáo thì dạy rằng: “Chư Phật Như Lai lấy tâm đại bi làm thể, nhân vì chúng sinh mà khởi đại bi, nhân vì đại bi mà phát tâm Bồ đề; nhân vì phát tâm Bồ đề mà thành Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác”.*
- *Còn Nho giáo thì dạy rằng: “Phàm là người, đều yêu thương; Trời cùng che, đất cùng chở”*
- *Đạo giáo có nói: “Cứu người khi hoạn nạn, giúp người trong nguy cấp, thương cảm kẻ bơ vơ, khoan dung người lầm lỗi”.*

(Câu này là tôi trích trong bài phát biểu của Hòa thượng Tịnh Không “Làm thế nào để xã hội an định, hài hòa, thống nhất, thế giới hòa bình”). Cho nên bạn học được thương yêu, học được nhân từ là bạn đã quay trở về với đại đạo, quay trở về với pháp tắc đại tự nhiên rồi.

Nhưng mà thương yêu ai trước? Cha mẹ trước. Vì sao thế? Vì cha mẹ có công ơn với chúng ta như trời biển, không ai sánh được, vậy mà ta còn không thương yêu, lại bảo rằng ta thương yêu người khác thì làm sao có thể tin được đây?

Phật dạy về 10 ân trọng của cha mẹ như sau:

Ân thứ nhất: *Cưu mang nặng nhọc, gìn giữ bảo toàn cho con!*

Nhân duyên nhiều kiếp nặng,

Mới vào mẫu bào thai,
Tháng đầy sinh năm tạng,
Bảy bảy sáu tinh khai.
Thân nặng như non nhạc,
Động tịnh sợ phong tai,
Áo the đành xóc xếch,
Gương sáng biếng trang đài.

Cho nên là ngày xưa các cụ mới có câu là gì ạ? “Bản con thơ, dơ người chữa”. Vì một nhọc như thế, thân thì “nặng như non nhạc, động tịnh thì sợ phong tai”, cho nên là áo the, ngày xưa áo the ạ “đành xóc xếch”, không buồn trang điểm gì nữa, vì quá mệt mỏi, nên “gương sáng biếng trang đài”.

Ân thứ nhì: Sinh để đón đau, muôn ngàn cay đắng!

Cưu mang mười tháng trọn,
Sinh nở đã đến kỳ,
Bình minh lâm bệnh nặng,
Chiều mê mệt lâm ly.
Lo lắng lòng sợ sệt,
Sầu não lệ thâm y,
Ngậm ngùi bảo quyến thuộc,
Tử thân sớm dứt đi.

Ở đây chúng ta rất nhiều người là phụ nữ, đã từng làm mẹ. Vậy thì chắc là các bạn cũng đã từng trải qua khi mang thai thì thường xuyên hay khóc, rồi hay dặn dò lại với chồng rằng “không khéo thì em chết mất”.

Cái thời ngày trước, từ thế kỷ 17, 18, 15, 16 bạn ạ, gọi là cái thời kỳ “chửa cửa mả”, cho nên những người phụ nữ mang thai vào cái thời kỳ này họ đều viết sẵn di chúc hết. Bởi vì họ xác định rằng khi họ vượt cạn thì cái tỷ lệ mà sống là rất ít, cho nên họ thường viết sẵn di chúc. Đó ạ! Cho nên mới “ngậm ngùi bảo quyến thuộc, tử thân sớm dặt đi”.

Nhưng bắt đầu đến thế kỷ 19 thì cái tỷ lệ tử vong của sản phụ cũng như của trẻ sơ sinh bắt đầu giảm. Vì sao ạ? Vì lúc ấy y học bắt đầu đưa vào được nào là thuốc mê này, thế rồi có những can thiệp hỗ trợ ngoại khoa, thì từ đấy trở đi thì tỷ lệ tử vong của sản phụ với lại thai nhi bắt đầu được giảm.

Ân thứ ba: *Sinh con chỉ biết có con, quên nghĩ đến mình!*

*Những ngày mẹ sinh con,
Ngũ tạng sưng phù ra,
Thân tâm đều mê mẩn,
Máu huyết ướm chan hòa.
Sinh rồi mong con mạnh,
Vui mừng dạ thiết tha,
Đương mừng lo lại đến,
Con ốm lòng mẹ đau.*

Lần trước tôi có đưa con dâu tôi - cư sĩ Minh Châu - đi khám thai. Trong lúc đang ngồi chờ ở đây, thì tôi thấy có một sản phụ rất trẻ, mặt mũi thì tái xanh tái xám và nhãn nhó vô cùng đau đớn, một tay thì xấp vấy bởi vì không thì

nó sẽ tuột, còn một tay kia thì vịn vào tường mà lần cõ đi từng bước. Máy lần cô ấy suýt nữa thì ngã khụy xuống. Tôi vội chạy lại, đỡ lấy cháu và hỏi:

- Con có mệt lắm không? Để cô sẽ dìu con đi tiếp nhé?

Thế là bạn có biết không ạ? Máu chảy suốt, ròng ròng xuống hai bên đùi xuống dưới chân. Tôi nhìn thương quá, vì lại nghĩ đến cái cảnh ngày trước mình cũng vượt cạn khổ sở như thế nào. Đang đỡ cô ấy đi, dìu từng bước, thì lúc đấy thấy chắc là cô chị chạy từ trong phòng khám ra và đỡ lấy em.

Đấy ạ, cái cảnh mà khi sinh con xong thì đấy ạ “máu huyết ướm chan hòa, sinh rồi mong con mạnh, vui mừng dạ thiết tha”.

Tôi còn nhớ là khi mà tôi vừa mới sinh cư sĩ Hằng xong, vẫn còn đang nằm ở trên bàn đẻ vô cùng đau đớn, câu đầu tiên tôi hỏi là:

- Cháu có được khỏe không?

Tức là sao ạ? Tức là mình muốn rằng cái người bác sĩ, người nữ hộ sinh ấy thông báo cho mình rằng con mình là đầy đủ mọi thứ, chứ không phải là: này là thừa ngón tay hoặc thiếu ngón chân này. Đến khi bảo:

- Tốt, con khỏe!

Và nghe tiếng cháu khóc oe oe lên, thì lúc đấy tôi bắt đầu thở phào nhẹ nhõm, và trút ra được một cái gánh nặng,

coi như tất cả mệt nhọc trong người đều như rửa sạch ra được.

Ân thứ tư: *Nuốt đắng nhả ngọt cho con!*

*Mẹ, cha tình non biển
Thương con lòng chẳng nguôi.
Nhả ngọt nào có tiếc.
Nuốt đắng chẳng rùng môi
Dạ mến yêu chân thật
Ơn sâu khó đáp bồi
Nhưng mong con no ấm
Mẹ đói, rách vẫn vui.*

Tất cả hi sinh cho con hết, dưới cái vòm trời này thì mẹ là người khờ nhất, hi sinh hết cho con, cái gì cũng cho con hết, cái gì cũng bù đắp cho con. Vậy mà con ở đâu khi mẹ cần con nhất? Các bạn có nhớ cái bài đấy không ạ?

Ân thứ năm: *Bên ướt mẹ chịu bên ráo con lăn!*

*Chỗ ướt mẹ nằm lên
Ấm, ráo để con thơ
Hai vú phòng đói khát
Hai tay che gió hàn.
Đêm đêm mẹ mất ngủ,
Thương con sánh ngọc vàng.
Nhưng mong con vui vẻ,
Lòng mẹ mới được an.*

Cho đến tận bây giờ, cư sĩ Hằng đã ngoài 30 tuổi rồi, cư sĩ Trung cũng vậy. Vậy mà cứ lúc nào tôi mà nhìn thấy các cháu trông khỏe mạnh, vui vẻ thì đúng là lúc ấy lòng mình như nở hoa; còn khi nhìn thấy chúng nó sầu não, vợ chồng cãi nhau hoặc quá ư là lo lắng về những công chuyện làm ăn thì trong lòng mình gọi là “đứt từng khúc ruột”.

“Chỗ ướt mẹ nằm, còn ẩm ráo để con thơ”, ngày nay các bạn sung sướng kinh tế phát triển nên trẻ em thì thường là có bím, nên các bạn không phải chịu cái cảnh đấy. Chúng tôi ngày xưa mỗi khi sinh con xong thì tiêu chuẩn chỉ được mua có mấy mét tã xô, thế thì cái tã xô đấy là phải cắt ra, xong rồi là để quần cho con. Mà đã là tã xô thì bạn phải hiểu là cũng có khi đái ra hết cả tã xô, rồi ra hết cả chần, làm gì có lò sấy như bây giờ. Vậy thì làm cách nào ạ? “Bên ướt mẹ nằm” lại xoay sang “Bên ráo thì con lăn”.

Tôi còn nhớ có một lần vào mùa xuân, lúc ấy được mấy cái tã, được khoảng chục cái tã cắt từ cái màn cũ, và coi như là được tiêu chuẩn mua mấy mét xô, thì bị ẩm hết, giặt không còn cái nào cả. Bây giờ biết làm thế nào đây? Thế là lúc ấy mình mới bắc lên 1 cái bếp than, xong để cái chậu nhôm lên đấy xong thả những cái tã vừa giặt vào. Xong rồi là ngồi để rang, rang tã lên để có cái ẩm nóng để cho con mình thay. Đấy ạ, thế đấy ạ.

Ân thứ sáu: Ấm bông bú mớm cho con lúc còn thơ ấu!

Đức mẹ dày như đất,
Ân cha thăm tợ trời.

*Nuôi con đều bình đẳng
Lòng mẹ chẳng chia phối.
Không ghét con mù, điếc
Không hiềm tật chân tay,
Con cùng chung máu mủ
Lòng thương chẳng đổi thay.*

“Không ghét con mù, điếc; Không hiềm tật chân tay”, tôi đã trải qua cảnh này rồi. Khi mà cư sĩ Hằng lúc đấy mới xây dựng gia đình xong thì sinh được Chu Bi, thế thì khi được sinh được 3 ngày thì cư sĩ Hằng bắt đầu liệt toàn thân, không thể nào đi lại được. Thế đến khi tôi đưa cháu trở lại bệnh viện, thì bệnh viện kết luận là bị u máu cột sống. Vậy là phải phẫu thuật, và phải xem xem lành ác thế nào. Đương nhiên là lúc đấy thì sau đó cả cháu cũng như tất cả: tôi cùng với cư sĩ chồng, rồi cùng cư sĩ Trung một lòng một dạ niệm Phật, phóng sinh để hồi hướng cho cư sĩ Hằng, cùng với bao nhiêu đồng tu trợ duyên nữa. 14 tháng sau thì cư sĩ Hằng đã đi lại, trở lại được bình thường, và lại quay trở lại bục giảng.

Thế nhưng mà cái tâm sự của mình như thế nào? Có những lúc cư sĩ Hằng sợ quá khóc ròng và bảo rằng:

- Mẹ ơi, bố mẹ ơi, bố mẹ đừng bỏ con.

Tôi bảo sao ạ?

- Không bao giờ bố mẹ bỏ con, dù có đến khi nào bố mẹ bỏ thân mạng này thì thôi chứ không bao giờ bố mẹ nào lại bỏ con, con cứ yên tâm.

Cho nên đúng là “Không ghét con mù điếc, không hiềm tạt chân tay, con cùng chung máu mủ, lòng thương chẳng đổi thay”.

Ân thứ bảy: Chịu bao dơ dáy tắm rửa giặt giụa!

Vốn người có nhan sắc
Lại thêm phấn, sáp, bông
Mày xanh như liễu lục
Má đỏ tựa sen hồng
Giặt giữ khăn cùng tã
Dơ dáy chẳng đổi dung
Mong sao quần áo sạch
Tóc búi gọn là xong.

Cổ nhân có câu là “bắt con thơ, dơ người chữa”. Đây ạ “bắt con thơ” khi mà tất cả chỉ còn có một lòng một dạ chăm sóc cho con, rồi lại còn gánh thêm các công việc: nào là đi làm để kiếm sống này, rồi về thì lại gọi là nhà cửa cơm nước giặt giụa này. Vậy thì làm gì mà còn có thời gian để mà gọi là phấn sáp, rồi là chăm sóc cho sắc đẹp của mình nữa.

Cho nên khi tôi đọc đến câu này, phải nói là tôi rất cảm động, vì sao mà Phật biết hết thế? “Mong sao quần áo sạch, tóc búi gọn là xong”;

Ân thứ tám: *Xa con một phút lòng mẹ khôn nguôi!*

*Tử biệt lòng không nhẫn
Sinh ly đôi ngả đường
Con đi xa muôn dặm
Lòng mẹ ở cố hương
Ngày đêm thường tưởng nhớ
Tắt dạ quặn can trường.*

Ngày trước khi mà cư sĩ Hằng thi được “học bổng 322”, đỗ thủ khoa thì được đi Anh để học. Trong suốt cả cái thời gian cháu đi Anh học, thật quả là rất nhiều khi mà tôi không thể nào yên tâm được: “Không biết lúc này con mình sức khỏe ra sao? Không biết lúc này trời rét như thế nó có chịu mặc áo ấm hay không? Rồi không biết lúc này con mình có ăn uống được hay không?” Lúc nào cũng chỉ gọi là không có người ngoại, để mà thương nhớ, rồi để lo cho con xem có làm sao hay không.

Ân thứ chín: *Vì nuôi nấng con mà tạo bao điều ác nghiệp!*

*Mẹ, cha dày gian khổ
Công lao sánh tợ trời
Bé bỏng cùng nuôi nấng
Mong con vui ăn chơi
Nhường cơm con no lòng
Mẹ đói rách vẫn vui
Lớn khôn tìm đôi lứa*

Gây dựng cho nên người.

Chắc các bạn cũng thế thôi ạ. “Mẹ đói rách vẫn vui”, mong sao cho con lúc nào cũng vui ăn chơi. Rồi lớn khôn muốn làm sao để tìm cho nó được một cái người bạn đời tốt, có thể thương yêu nó, để về sau nó không khổ. Cho nên là cũng gọi là đôn đáo để tìm nơi này tìm nơi khác để làm sao cho con về sau nó có một cái người bạn đời tốt, nó có một cái gia đình hạnh phúc.

Ân thứ mười: *Suốt đời thương mến lo lắng cho con!*

*Công đức mẹ cùng cha
Cao thâm tợ hải hà
Đứng, đi lòng thương trẻ
Nhớ nghĩ lúc gần xa
Mong cho ân oán hết
Mẹ cha trăm tuổi già
Vẫn thương con tám chục
Đến chết còn thiết tha.*

Mẹ cha dù có trăm tuổi già, con mình thì đã tám chục tuổi rồi, nhưng dưới con mắt của cha, của mẹ thì con vẫn là đứa con bé bỏng ngày nào, vẫn cứ thương con, dù con là ông cụ bà cụ tám chục rồi nhưng vẫn cứ thương, thương đến khi nào ạ? Thương cho đến khi chết vẫn còn thiết tha.

Đây ạ, công ơn sinh thành dưỡng dục của mẹ cha lớn đến như thế, cho nên Phật mới dạy tiếp:

- *Giả sử có người vai trái công cha, vai phải công mẹ, thịt nát thối xương, xương nát lại thối tủy, đi vòng quanh khắp núi Tu-di, trải trăm ngàn kiếp, máu tuôn ướt đất, cũng không có thể đền đáp được công ơn sâu dày của cha mẹ.*
- *Giả sử có người gắp kiếp vận đói khát, lóc hết thịt trên thân mình để dâng cha mẹ, trải trăm ngàn kiếp. Tình hiếu ấy cũng chỉ như hạt bụi nhỏ, không đền đáp được công ơn sâu dày của cha mẹ.*
- *Giả sử có người trải qua trăm ngàn kiếp, tay cầm dao bén tự mổ mắt mình dâng lên cho cha mẹ để làm lương thực, cũng không thể đền đáp được công ơn sâu dày của cha mẹ.*

Phật dạy tiếp:

- *Giả sử có người vì thương bệnh tình cha mẹ, tự tay cầm dao mổ lấy tim gan, máu tuôn lai láng. Chỉ vì cha mẹ, không từ đau khổ, trải qua trăm ngàn kiếp, cũng không có thể đền đáp được công ơn sâu dày của cha mẹ.*
- *Giả sử có người vì hiếu đạo đối với mẹ cha, chịu trăm ngàn dao máy quay tròn đâm xén thân mình, luân chuyển ra vào hai bên tả hữu, trải qua trăm ngàn kiếp, cũng không thể đền đáp được công ơn sâu dày của cha mẹ.*

- *Lại giả sử có người vì chí hiếu đối với mẹ cha, tự treo mình châm dầu đốt lên làm cây đèn thịt cúng dường Như Lai cầu cho cha mẹ, trải trăm ngàn kiếp, cũng không thể đền đáp được công ơn sâu dày của cha mẹ.*
- *Giả sử có người, vì lòng hiếu đạo, đập xương lấy tủy để chữa bệnh cho cha mẹ, hay dùng trăm ngàn mũi nhọn tự chích vào thân, trải trăm ngàn kiếp, cũng không báo đáp được công ơn sâu dày của cha mẹ.*
- *Giả sử có người vì cứu mẹ cha, tự nuốt hoàn sắt nóng cháy sém khắp cả châu thân, như thế trải trăm ngàn kiếp, cũng không thể báo đáp được công ơn cao dày của cha mẹ. (Trích: Phật Thuyết Đại Báo Phụ Mẫu Ân Trọng Kinh)*

Cho nên Tiến sĩ Thái mới giảng:]

Một người không hiếu kính đối với cha mẹ, họ đi hiếu kính đối với một người khác, thì quý vị có tin hay không?

Trong “Hiếu Kinh” có câu “**Bất ái kỳ thân nhi ái tha nhân giả vị chi bội đức**” (Một người mà không thương yêu kính trọng cha mẹ của mình nhưng lại đi thương yêu kính trọng người khác thì điều này là phản bội đạo đức), là trái với đức hạnh của một con người. Việc này không thể nào có được.

[Cho nên bây giờ bạn nhìn nhận người bạn phải quay lại, nếu bạn thấy một người đối xử với bạn thế này thế khác,

có vẻ rất là tốt, nhưng mà trong khi đấy người ta lại đối xử với cha mẹ của họ không ra gì thì đảm bảo cái đối xử đấy với bạn là giả, họ chắc chắn đằng sau sẽ có những cái mưu cầu riêng của mình.

Chính vì vậy mà tất cả chư Phật mười phương ba đời, chư Bồ tát, Hiền Thánh tăng không có 1 vị nào thành tựu mà không bắt đầu từ chữ Hiếu. Cho nên khi Phật giảng kinh Địa Tạng (là Hiếu kinh) thì tất cả chư Phật, Bồ tát, Hiền Thánh tăng mười phương ba đời không vị nào không có mặt, không thiếu một ai, chỉ duy có kinh này.

Trong khi các bộ kinh khác thì không như vậy, ví dụ như kinh Hoa Nghiêm, kinh Pháp Hoa không có hiện tượng này. Hoa Nghiêm, Pháp Hoa chỉ vân tập 41 vị Bồ tát Đại sĩ mà thôi, chư Phật đều không đến. Khi giảng kinh A Di Đà, kinh Vô Lượng Thọ thập phương chư Phật chỉ tán thán chứ không đến dự.

*Có thể thấy muốn thành tựu đạo quả thì tu thân là gốc, còn muốn tu thân được, thì HIẾU là căn bản, **phải bắt đầu từ hiếu.**]*

Chúng ta chuyển sang ý thứ 3]

VI-3. Muốn “tề gia, trị quốc, bình thiên hạ” phải dạy dân chữ “Hiếu”

[Ở mục này có 4 điểm cần lưu ý như sau:

- Thứ nhất: Không tâm hiếu tất không đạo nghĩa*

- Thứ hai: Không đạo nghĩa tất nuôi lớn “lợi, hại”
- Thứ ba: Lợi mình hại người, tất xã hội động loạn
- Thứ tư: Nguyên nhân của xã hội bất ổn? Là do không dạy hiểu đạo

Chúng ta nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Trong lúc giảng dạy, tôi đã từng thỉnh giáo qua một số bạn nữ chưa kết hôn. Tôi nói:

- Có một người nam, anh ấy rất tích cực đeo bám bạn, không ngừng nỗ lực trong suốt mấy mươi năm (hiện tại còn có loại ái tình lâu dài mấy mươi năm như một ngày không? Hiện tại hình như không có). Anh ấy đeo đuổi bạn ba năm, ba năm như một ngày. Bạn có bất cứ yêu cầu nào, thì anh ấy nhất định tận tâm tận lực làm tốt giúp bạn. Hơn nữa chỉ cần có thời gian rảnh liền mời bạn đi uống cafe, dẫn bạn đi du ngoạn sơn thủy.

Tôi hỏi tiếp:

- Thế nhưng anh ấy chưa từng uống cafe với cha mẹ mình. Đột nhiên có một vị trưởng bối, là người hàng xóm của anh ấy nói với bạn: “Người nam này không hiếu kính đối với cha mẹ của anh ấy”. Xin hỏi, bạn có nên kết hôn với anh ấy không? Có nên không? Không nên!

[Bởi vì sao?]

1. Không tâm hiếu tất không có đạo nghĩa

Có một số bạn nữ hơi do dự. Người trong cuộc mê muội, nếu như bây giờ còn do dự, thì thật sự gặp phải rồi thì phải làm sao?

Nhất định là cứ nhảy vào.

Vì sao các vị có kinh nghiệm đến như vậy?

[Lần trước chia sẻ với các bạn là khi mà cư sĩ chồng tôi hỏi đến với tôi, thì để biết người tốt người xấu, ông cụ nhà tôi nói luôn là:

- Chỉ cần nhìn nó đối với mẹ nó như thế nào là biết ngay. Nếu như nó đối với mẹ nó mà nó không có hiếu kính gì cả, thì đảm bảo rằng là nó đến với con cũng chỉ vì sắc đẹp. Mai ngày kia để con, đến lúc xấu xí đi thì không cần thận nó bỏ. Cho nên phải tìm cái người thật sự thực chất, nhìn bằng cách nào? Cứ soi vào xem nó có hiếu với mẹ nó không?

Đây là lời ông cụ tôi dạy từ khi tôi còn trẻ, cho nên là các bạn thông cảm là cụ dùng từ “nó” mà.

Bây giờ chúng ta nghe Tiến sĩ Thái nói về ý thứ nhất:]

Cho nên chúng ta phải hiểu rõ được, hiếu rất quan trọng đối với một con người. Một con người không học được hiếu đạo thì thái độ đời sống ân nghĩa, đạo nghĩa của họ không thể hình thành được. Vì người có ân đức lớn nhất đối với chúng ta không ai hơn cha mẹ của chính mình, khổ cực mang thai, sanh đẻ, nuôi nấng, dạy bảo.

Họ không nuôi lớn ân nghĩa, không nuôi lớn đạo nghĩa, họ nuôi lớn cái gì? Có rất nhiều cha mẹ nói:

- Con của tôi không học tốt, cũng không học xấu.

Có người nào như vậy hay không?

Học như chèo thuyền ngược dòng nước, không tiến thì ắt lùi.

Cái gì là ngược dòng nước? Xã hội hiện nay là một lò ô nhiễm lớn, cho nên bạn không mau dạy chúng cho tốt thì chúng nhất định sẽ học cái xấu.

[Cho nên “Không tâm hiếu thì chắc chắn là không có đạo nghĩa”, chứ bạn không thể bảo “con tôi không hiếu nhưng chúng cũng không đến nỗi mất đạo nghĩa”, không thể có chuyện này.]

Bởi vì chữ “nghĩa” ở đây chính là bạn phải hành theo đúng đạo, nên mới gọi là đạo nghĩa mà, đúng đạo là thế nào ạ? Là làm thiện đấy, vì tôi xin nhắc lại: “Nhân chi sơ tính bản thiện” mà. Lại nói tiếp “Bách thiện hiếu vi tiên” là “trăm điều thiện thì hiếu đứng đầu”, vậy mà cái việc thiện đầu tiên là phải thương yêu cha mẹ còn không làm được, thì làm sao có thể làm các việc nghĩa khác đây?

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi đã từng ở một nơi tương đối hẻo lánh để dạy học, thông thường người ta sẽ dạy rằng, ở nơi hẻo lánh thì mức ô nhiễm sẽ thấp, cho nên trẻ con rất đơn thuần. Kỳ thật không phải vậy, vì hiện nay có một “Đại ma vương” ở khắp mọi nơi, cho dù bạn ở trong núi sâu, nó cũng sẽ chạy đến nơi đó mà đem theo những quan niệm không chính xác để nói với bạn. “Đại ma vương” ấy là ai? Truyền hình!

[Và bây giờ là Internet, truyền hình]

Làm sao các vị nhận biết được nó vậy? Đúng rồi! Cho nên chúng ta phải cảnh giác. Bạn không mau mau đem quan niệm thái độ chuẩn xác dạy trẻ, thì mỗi ngày từng li từng tí chúng đang học những điều đều không tốt. Vì vậy, khi cho đứa bé xem truyền hình, nhất định phải chọn những tiết mục không ô nhiễm, những tiết mục tốt.

[Hôm qua Chu Bông không chịu ăn cơm, thế là bố mẹ cũng tìm một cái chương trình, vừa bật ra cái, tôi bảo “tắt đi”. Vì sao? Toàn mấy cô mặc cái đầm juyp, vừa mới nhảy lên như vũ ba lê như thế này, là hở hết cả quần con ra. Thế mà để cho con nó xem, thế thì làm sao mà về sau nó không xảy ra những cái chuyện gọi là xâm hại tình dục. Tôi bảo “tắt đi ngay”, thế là tắt luôn đi. Cho nên các bạn phải để ý từng tí một khi cho con trẻ xem.]

2. Không đạo nghĩa tắt nuôi lớn “lợi, hại”

Khi đứa bé không thêm lớn ân nghĩa, tình nghĩa, thì sẽ thêm lớn cái gì? Sẽ thêm lớn lợi hại. Chúng ưa thích thì chúng sẽ tận lực mà truy cầu; chúng không ưa thích thì có

thể chúng sẽ trở mặt ngay không nhận người quen. Khi đó thái độ của đứa bé đối với người đều là lợi hại.

Vậy lợi hại có đáng tin cậy hay không? Hôm nay không có lợi hại gì thì anh em còn có thể hòa thuận cùng ở với nhau, ngày mai có thể vì tài sản của cha mẹ mà anh em liền sẽ trở mặt.

Thứ nhất: “Lợi” thì dùng mọi thủ đoạn để đạt cho bằng được.

Cho nên vì sao người nam này trong ba năm có thể tận tâm tận lực đến như vậy, vì người nữ đó mà bỏ công ra. Nguyên nhân ở chỗ nào? Có lợi để chiếm.

Cho nên, quý vị thấy ngày nay người con trai thấy người nữ xinh đẹp, họ không tiếc thân tình nguyện phục vụ cho cô ấy, có hay không? Nửa đêm cô gái này bụng đói rồi, gọi điện cho anh ấy, anh ấy lập tức chạy đi mua cho cô ấy một ly bột mè nóng, hoặc là một ly hạnh nhân nóng để cô ấy ăn. Động lực phía sau này là gì? Là “lợi”.

[Cho nên là các bạn phải sáng suốt.]

Thứ hai: “Hại” thì dùng mọi thủ đoạn để trừ bỏ.

Sau khi bạn lấy anh ấy rồi, sau ba năm lại sanh cho anh ấy một đứa con trai vừa trắng lại vừa tròn. Thế nhưng sanh con rất khó nhọc, cho nên trên mặt có vài nếp nhăn, không còn mỹ miều trẻ đẹp như trước. Rốt cuộc vị nam sĩ này sẽ ra ngoài làm việc, thấy một người xinh đẹp trẻ tuổi hơn.

Lúc này cô vợ của anh ta đối với anh ta đã chuyển biến từ “lợi” biến thành “hại” rồi. Vì anh ấy lại muốn theo đuổi một cô gái khác, nên cô vợ lúc này liền biến thành hại.

- “Hại” thì phải làm sao?

[Thầy hỏi một câu thì đồng học trả lời làm sao?]

- Phải trừ bỏ.

[Thầy nói:]

Đây là các bạn nói đấy nhé. Lợi thì phải tìm mọi cách để chiếm cho bằng được, nhưng hại thì phải tìm cách trừ bỏ.

[Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay tạm dừng ở đây.]

Ngày mai chúng ta vẫn tiếp tục đi đến mục 3: Lợi mình hại người, tất xã hội động loạn, chúng ta sẽ truy tìm đến nguyên nhân gốc của xã hội bất ổn là do không dạy hiếu đạo.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 23

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã học

- *Một người muốn thành tựu phải bắt đầu từ “tu thân”*
- *Muốn “tu thân” lại phải bắt đầu học từ chữ “Hiếu”- Rồi từ chữ hiếu mới tỏa ra là tâm nhân từ với người, với chúng sinh. Đây chính là chữ “Ái” tức là yêu thương. Tiếp tục ạ*
- *Muốn “tề gia, trị quốc, bình thiên hạ” phải dạy cho dân chữ “Hiếu”*

Vì không tâm hiếu tất không đạo nghĩa;

Mà không đạo nghĩa tất nuôi lớn “lợi, hại”

Hôm nay chúng ta sẽ học tiếp mục ba:]

3. Lợi mình hại người, tất xã hội động loạn

Bởi vì anh ấy chỉ có lợi hại, chỉ có thích ác, cho nên từ lợi biến thành hại, từ hại biến thành ác. Làm ra động tác này, sẽ ảnh hưởng gia đình, ảnh hưởng xã hội, cho nên tỷ lệ ly hôn ngày càng tăng cao.

[Bạn nghe Tiến sĩ Thái giảng ý thứ nhất]

Lợi mình hại người thì]

Thứ nhất: Tỷ lệ ly hôn sẽ cao

Khi tỷ lệ ly hôn tăng cao thì trực tiếp ảnh hưởng đến giáo dục của thế hệ sau. Không chỉ là bạn ly hôn sẽ ảnh hưởng đến đứa nhỏ này, mà ngay ở trong gia đình, quá trình chung sống, sự xung đột của vợ chồng, bầu không khí không tốt này, sẽ ghi lại ấn tượng sâu sắc trong tâm khảm của ai? Của trẻ nhỏ.

Cho nên vợ chồng bất hòa, vợ chồng ly hôn là tổn hại cả đời đối với con cái. Chúng ta chuyển sang ý...

Thứ hai: Tỷ lệ ly hôn cao thì tỷ lệ tội phạm tăng

[Phần lớn là cái tỷ lệ tội phạm đều là tập trung vào những cái gia đình mà ly hôn là nhiều.

Có một nữ cư sĩ kể chuyện với tôi rằng: trước đây, khi hồi cô mới đi làm, cái vị nữ giám đốc của cô đấy rất tài giỏi, rất là xinh đẹp. Thế nhưng luôn luôn sân hận với mọi người. Đến khi cô ấy tìm hiểu ra thì vị giám đốc này mồ côi mẹ từ nhỏ, cha đi lấy vợ khác, cuộc sống sống với dì ghẻ thì cuối cùng tự nhiên cô ấy cảm thấy bao dung ra, cô ấy nói là “Đây là con người sống không có tình thương”. Chính vì không có tình thương từ cái nền tảng gia đình đấy cho nên đến khi ra xã hội không thể bao dung được người, mà chỉ còn có ngạo mạn và đố kỵ, không có muốn ai hơn mình cả.

Cho nên khi mà cái tỷ lệ ly hôn tăng, vợ chồng bất hòa, vợ chồng ly hôn thì tổn hại cả đời đối với con cái.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tỷ lệ ly hôn kéo theo một vấn đề xã hội nghiêm trọng khác nữa, chính là tỷ lệ phạm tội.

Tôi đã từng hỏi qua một vị là người lãnh đạo của trại giam, ông nói:

- Có đến 60% - 70% số người tù tội, đều có xuất thân từ gia đình bất hòa.

Gia đình không kiện toàn, trẻ nhỏ từ nhỏ không có giáo dục gia đình tốt, cho nên nền tảng nhân sinh của chúng không được xây đắp. Sau đó đến trường học, vào xã hội, gặp được nhân duyên không tốt, lập tức liền bị bật gốc, rất dễ dàng bị bạn xấu làm cho hư hỏng.

[Chúng ta chuyển sang ý]

Thứ ba: Lợi mình hại người tất xã hội động loạn

Khi tỷ lệ phạm tội của xã hội càng ngày càng cao, dù bạn có nhiều tiền, có địa vị trong xã hội, bạn có cảm giác an toàn không? Không có!

[Bây giờ tôi nói lại cái chỗ này một chút.]

*Chúng ta có nhớ đến đoạn mà thầy Thái lần trước chúng ta chia sẻ? Đến câu gọi là "**Rẽ quẹo rộng, chớ đụng góc**" thì thầy có nói đến cái việc là xã hội rất nhiều các thanh niên là đi đua xe máy, và cái tai nạn từ đây rất nhiều. Thì thầy có nói là vì sao chúng lại như vậy? Bởi vì gia đình chúng không có người yêu thương, không có người quan tâm.*

Khi cha mẹ mà bỏ nhau thì chồng có vợ mới, vợ thì có chồng mới. Hoặc là còn mãi cãi nhau thì ai quan tâm đến chúng. Cho nên trẻ sống thiếu tình thương. Chính vì thiếu tình thương đấy bắt đầu chúng đi ra ngoài xã hội, chúng không được ai dạy dỗ.

- ✓ *Chúng đi ra ngoài xã hội thì chúng không biết chỗ nào nên đến, chỗ nào không nên đến;*
- ✓ *Chúng không biết ai là người cần kết bạn, ai là người không cần kết bạn và*
- ✓ *Chúng không biết, nhận biết được sự việc này nên làm hay là không nên làm.*

Cho nên chúng đi theo những chúng bạn xấu. Nào là đua xe, rồi nào là thuốc lắc, vũ trường. Cho nên kết quả là tỷ lệ tội phạm rất là cao.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Khi tỷ lệ phạm tội của xã hội ngày càng cao, dù bạn có nhiều tiền, có địa vị trong xã hội, bạn có cảm giác an toàn không? Không có!

Hiện tại cả thế giới, đích thực là rất ít người cảm thấy an toàn. Chúng ta đi dạo trên phố, như tôi đi đến Hải Khẩu, ba lô của tôi, tôi mang như thế nào? Nhất định phải mang phía trước, hoặc là mang ở phía trước bụng, có mang như vậy mà đi là phải chậm chậm. Nếu mang phía sau sẽ như thế nào? Nếu như có người muốn giật bóp da của bạn, bạn liền bị nguy hiểm.

[Đây, trường hợp này chẳng phải riêng gì bên Trung Quốc, mà hôm qua cái phóng sự buổi trưa ở trên đài

Truyền hình Việt Nam cũng đưa lên về tình hình tội phạm ở trên xe bus.

Cuối cùng thì thứ nhất là lên đây là tội phạm tìm cách tiếp cận bạn, móc túi của bạn, rạch túi, rồi ăn cắp, ăn trộm.

Lớn hơn nữa là tìm cách chuẩn bị đến cái bến dừng, là giật một cái là chạy xuống.

Lớn hơn nữa là chúng tạo thành cái gọi là đánh hội đồng, tạo ra sự kiện. Ví dụ bạn vừa lên một cái, lập tức một nữ lên, một nam lên, sau khi nó đã ngồi cạnh bạn ở chỗ bên xe giả vờ làm quen, hỏi chuyện. Cái cô gái hỏi chuyện bạn mấy câu. Sau khi hỏi xong lên cái lập tức một nữ lên, cô ta đi theo, xong một nam nữa lên. Khi nam lên thì thế nào? Được một tí thì bắt đầu túm luôn lấy bạn vào, hô ầm lên là:

- Mà là con ăn cắp, con ăn trộm.

Người nào phụ theo? Đây, cái vị nữ mà ngồi dưới kia và chúng nó làm loạn ô tô lên. Và chúng nó đổ cho, tự nhiên đôi trắng thay đen, điên điên đảo đảo. Cô này thì khóc lóc, còn hai đứa kia thì túm đầu, giật tóc. Rồi cuối cùng lấy toàn bộ túi:

- Mà là đồ ăn cắp, ăn trộm.

Mở ra

- Đây, xem các thứ của mà, chắc chắn lấy của tao

Tất cả mọi người trên xe đều không nói gì. Đến bến hai đứa nhảy xuống mang theo cả cái túi đi.

Thế cho nên cái vị trung tá công an ấy hướng dẫn cho các bạn cái gì? Các bạn khi đi ngoài đường, khi đi trên xe bus các bạn phải nhớ là tất cả ba lô, túi của các bạn, các bạn phải chuyển ra đằng trước và ôm khư khư trước bụng này.

Tôi thấy giống hệt như Tiến sĩ Thái nói, hôm qua vừa một cái phóng sự về tỷ lệ tội phạm ở trên xe bus tăng rất cao. Cho nên các bạn lưu ý.

Chúng ta chuyển sang ý ...

Thứ tư: Vì sao ngày nay tỷ lệ ly hôn cao? Vì không dạy hiếu đạo

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Hiện tại xã hội không được an định là kết quả, còn nguyên nhân do đâu vậy? Gia đình không có ổn định, con người từ nhỏ không được dạy hiếu đạo, không học đạo, không được học giáo huấn của Thánh hiền.

Ngày nay hôn nhân không tốt, nguyên nhân do đâu? Nguyên nhân từ nhỏ không được dạy hiếu đạo.

[Vẫn là không có chữ Hiếu vì chữ Hiếu là gốc. Bài trước chúng ta đã nói “một người thương yêu cha mẹ thì nhất định sẽ thương yêu các cha mẹ người khác”. Khi lên xe ô tô, thấy một cụ già nhất định sẽ đứng lên để nhường chỗ cho cụ ngồi. Khi thấy một người đi qua đường là trẻ nhỏ nhất định người ấy sẽ giúp. Cho nên nguyên nhân cuối cùng quay trở lại là cái chữ Hiếu, không được dạy Hiếu đạo.

Trong câu, Tiến sĩ Thái có dạy cái câu gọi là “Cha mẹ thích, dóc lòng làm, cha mẹ ghét, cẩn thận bỏ”. Cha mẹ thích cái gì hả các bạn? Học nghiệp, sự nghiệp, gia nghiệp đều phải ổn định. Gia nghiệp đây chính là gia đình. Bây giờ gả chồng cho con xong rồi, cưới vợ cho con xong rồi, hôm nay thì chúng nó cãi nhau, lúc chúng nó vui vẻ thì không thành vấn đề, lúc chúng nó cãi nhau, chúng nó mang về trước mặt bố mẹ, chúng nó cãi nhau tung toé lên. Thế xong rồi bố mẹ thì đau buồn quá, khuyên can mãi. Thế xong rồi đến lúc hôm sau nó ly hôn, bố mẹ lại ngồi run cầm cập lên vì nghĩ đến lượt cháu mình bây giờ biết làm sao đây?

Thế cho nên nếu như ngay từ nhỏ bạn dạy nó chữ Hiếu thì nó sẽ biết là “Cha mẹ thích thì dóc lòng làm”. Vậy thì chắc chắn ví dụ đang tức nhau quá, nghĩ đến chuyện bỏ nhau lại phải nghĩ đến, trước tiên phải nghĩ đến cha mẹ, sau đấy thì nghĩ đến tương lai của con cái. Cho nên cái nguyên nhân xã hội bất ổn này chính là do không dạy hiếu đạo.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta hiểu rõ điểm này thì càng phải xem trọng giáo huấn của hiếu đạo, và giáo huấn của Thánh hiền. Nhất là chúng ta trước đây thường hay oán trách trị an xã hội không tốt, chỉ bằng hiện tại làm từ chính mình.

[Suốt ngày kêu la. Đúng không? Thế nhưng chỉ bằng hiện tại làm từ chính mình. Đó!]

Dạy hiếu cho con cái, đồng thời nhìn thấy con cái của người khác cũng phải dạy cho chúng hiếu thảo với cha mẹ. Chúng ta phải tận tâm tận lực mà phát triển quan niệm quan trọng chính xác này.

[Không những dạy cho con mình, còn phải dạy cho người khác].

Không Lão Phu tử trong Hiếu Kinh có một đoạn khai thị rất quan trọng: **“Phù hiếu, đức chi bản dã, giáo chi sở do sanh dã”** (có nghĩa là Hiếu là cái gốc của đạo đức, mọi việc giáo dục con người đều phát sinh từ cái gốc này): “Hiếu” là căn bản của đức hạnh, giáo dục phải bắt đầu từ chỗ này. Nếu không bắt tay từ hiếu đạo, thì không thể nuôi lớn đức hạnh của một người. Cho nên giáo dục là chú trọng vào hiếu đạo.

[Bạn thấy nhà Nho nói có khác gì với nhà Phật nói không ạ? Không có. Bạn có nhớ cái điều kiện để bạn vãng sanh Tây Phương Cực Lạc là gì không? Bạn phải tu “Tịnh nghiệp tam phước”. Tôi nhắc lại nhé, không lâu quá các bạn không chia sẻ Phật pháp các bạn lại quên. “Tịnh nghiệp tam phước”:

- ✓ *Phước đầu tiên là gì ạ? “Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp”;*
- ✓ *Phước thứ hai ạ? “Thọ trì tam quy, giữ gìn giới cấm, bất phạm oai nghi”.*

Phước thứ nhất bạn được thân trời người đã. Hôm qua có vị nói với tôi:

- Con thấy ở trên mạng đưa cái hình ảnh về nhục thân của lão Hòa thượng Hải Hiền, ngài ở thế kiệt già mà vẫn như là người sống.

Các bạn có được xem không ạ? Thế xong rồi vị ấy nói với tôi là:

- *Thù thắng quá, một câu A Di Đà Phật thù thắng quá, con thế này phải quyết tâm.*

Thế tôi cũng có trả lời lại là:

- *Con phải hiểu là lão Hòa thượng Hải Hiền đã làm được xong cái “Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp” rồi. Lúc ấy hăng nói đến chuyện “một câu A Di Đà Phật niệm đến cùng”.*

Vị ấy không được nghe bao giờ, vị ấy bảo:

- *Đâu, con có nghe thấy như thế đâu.*

Tôi bảo:

- *Đây nhé, con xem nhé:*

Thứ nhất là đối với lại phụ thân thì đã mất từ lâu. Đúng không ạ? Đối với mẫu thân thì coi như là chăm sóc cho đến tận khi mà mẫu thân vãng sanh. Đến khi mẫu thân vãng sinh vào thời kì cách mạng văn hóa, thì nghèo quá, không có gì thì chôn mẫu thân bằng 6 tấm ván. Nhưng mà trong tâm vẫn không nguôi ngoai. Cho đến khi mà hết cái thời kỳ đấy, bắt đầu có điều kiện một cái là lập tức tìm cách để cải cát cho mẫu thân, đưa mẫu thân vào có quan có quách cho làng hoàng tử tế. Thì đến khi đào lên, thì người không thấy đâu, chỉ có mấy cái đinh, thì mới biết đây là “Bồ tát đã đi rồi”. Thế là đối với mẹ nhé.

Đối với sư trưởng thì sao ạ? Sư phụ dặn là khi mà sư phụ mất thì nhớ là để cốt của sư phụ ở dưới cái phiến đá ở cái ngôi mộ này. Sư phụ chắc đắc đạo rồi, biết trước là sẽ bị có người đến tìm để phá hủy. Quả nhiên là đến khi Hồng

Vệ Binh đến đào bặt hết cả cái ngôi mộ lên, không tìm thấy cốt của sư phụ thì đành phải chịu. Đến khi xong, thời bình trở lại, mọi thứ bình thường rồi, cho đào lên và xây lăng mộ cho sư phụ mình.

Không tham nhé: Làm cho đến tận ngày cuối cùng. Hôm nay còn làm, người ta còn thấy người già làm ở dưới ruộng, người ta bảo:

- Sao cụ không về đi? Sao thầy không về đi?

Bảo:

- Tôi sắp xong rồi, ngày mai, nốt hôm nay là xong

Thì tối hôm ấy vãng sanh.

Làm gì? Là trồng trọt hoa màu. Để làm sao? Để cúng dường cho tất cả đại chúng vùng đấy - bố thí nhé!

Nhấn nhục nhé: Người thu tiền điện nước tát vào mặt, chửi vào mặt, nhổ nước bọt vào mặt vẫn không hề động tâm, vẫn không hề có một cái gì gọi là sân si phản ứng cả.

*Thế là “Tịnh nghiệp tam phước” là **“Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp”** làm được cả.*

Thì lúc đấy nói “một câu A Di Đà Phật niệm đến cùng” tôi tin. Còn bây giờ cháu nói là cháu vào “một câu A Di Đà Phật niệm đến cùng”, song thân còn nguyên, các thứ thì chưa làm được gì, thì tôi chẳng tin là coi như bạn làm được đâu.

Mà đây là Hòa thượng dạy, Phật dạy trong kinh Quán Vô Lượng Thọ cái “Tịnh nghiệp tam phước” đây. Nhưng mà các bạn thì không chịu, các bạn cứ thích cho nó thật nhanh, thật mì ăn liền, mình lại không tổn hại cái gì, mình không bị ảnh hưởng cái gì. Hiếu dưỡng không cần phải mất công, mất sức, tiền nong không cần phải làm. Đối với sự trưởng cũng vậy, chỉ muốn dùng một câu A Di Đà Phật để tịnh hóa. Không làm được. Mà điều này Hòa thượng nhắc đi nhắc lại, bạn phải nhớ điều đấy. Hòa thượng nhắc đi nhắc lại, mà trong kinh “Vô Lượng Thọ” Phật cũng dạy: “Phát tâm Bồ đề, một lòng chuyên niệm”. Phát tâm Bồ đề chính là hy sinh phụng hiến và bắt đầu từ cha mẹ, nhưng mà bạn không chịu làm, bạn chỉ muốn một câu A Di Đà Phật bạn ngồi để bạn niệm, bạn bảo niệm đến cùng.

Khi nào Hòa thượng nói “một câu A Di Đà Phật niệm đến cùng” bạn biết không? Hôm nọ chúng ta chia sẻ cái “Hỏi đáp trợ niệm lúc lâm chung”, là lúc lâm chung đấy, một câu A Di Đà Phật niệm đến cùng đi, chứ không phải bây giờ bạn buông hết, xong rồi bạn, kể cả sự nghiệp bạn không làm. Đó ạ. Kể cả sự nghiệp. Thậm chí bảo là buông bỏ vạn duyên, mang tiền mang tài sản cúng dường hết, nghề nghiệp bỏ hết, xong cuối cùng trơ ra ốm đau bệnh tật không có gì, bắt đầu lại gọi điện đến Hoà thượng:

- Bây giờ con làm sao, con chả có tiền mà con ốm đau bệnh tật.

Đây là sự thật ạ. Hoà thượng bảo:

- Tôi bảo bạn buông từ lý tôi có bảo bạn buông từ sự đâu.

Tôi xin nhắc lại ở chỗ đấy.

*Nói đi nói lại về cái “**Hiếu**” là căn bản. Cho nên nhà Nho, nhà Phật, rồi là Đạo giáo đều giống nhau hết, đều nói “**Hiếu**” là căn bản của đức hạnh.*

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Giáo dục phải bắt đầu từ chỗ này. Nếu không bắt tay từ hiếu đạo, thì không thể nuôi lớn được đức hạnh của một người. Cho nên giáo dục chú trọng đến hiếu đạo”.

Các bạn! Chúng ta đem câu này đọc qua một lượt, bạn đọc qua một lần nhất định có cảm giác không như ngày trước đã đọc qua câu này. Nào, chúng ta cùng đọc qua một lần **“Phù hiếu, đức chi bản dã, giáo chi sở do sanh dã”** (Hiếu là cái gốc của đạo đức, mọi việc giáo dục con người đều phải phát sinh từ cái gốc này).

*Nhớ! Thế là hôm nay tôi kết luận lại một câu: bạn quên hết đi cũng không cần, chỉ nhớ là bắt đầu từ **Hiếu**.]*

Tốt quá! Đã tìm ra được căn bản thì đường sẽ không còn xa, nên gọi là quân tử lo ở gốc, gốc đã kiên lập thì nhân đạo liền sanh.

*[Đáy gốc đã quên hết mà, cho nên chữ **Hiếu** là phải giữ].*

Cho nên Khổng Lão Phu tử trong Luận Ngữ liền nói **“Hiếu để dã giả, kỳ vi nhân chi bản dã”** (Hiếu thuận là cội gốc của đạo làm người). *[Lúc nào cũng thế]* Vì vậy chúng ta nhất định phải bắt đầu từ chữ “Hiếu”.

[Tôi bắt đầu thực sự vào tu hành một cách thật sự bắt đầu từ năm 2007, thế thì cũng gặp nhiều, rất là nhiều

những cái khó khăn, rồi những cái chướng ngại. Nhưng mà đến gần đây thì tôi cứ băn khoăn mãi, mặc dù đã chia sẻ pháp với các bạn. Tôi bảo: giả như bố mẹ, mẹ mình mà vẫn không ở với mình, tức là mình đã không hành được chữ Hiếu. Mà không làm được chữ Hiếu tức là mình không có cái gốc này, thì dù rằng mình có nói với tất cả mọi người ở đây, dù nói hay “hoa trời rơi rụng” mình vẫn không làm được. Tôi cứ băn khoăn mãi, vậy thì mình sẽ không bao giờ thành tựu được đạo.

Giả như mẫu thân về cùng với tôi thì tôi bảo “bây giờ bắt đầu ta phải xây cái gốc này từ đâu”. Đương nhiên nói từ đâu là từ đâu một cách chần chừ khi mình đã hiểu đạo, còn trước kia mình làm nó như một cái bản tính thôi, và làm được tí nào thì làm, không làm được thì vẫn cho mình là người tử tế, mình là người tốt, mình là người nhất quả đất này rồi, không ai bằng mình.

Chúng ta chuyển sang nội dung thứ 4]

V. Học chữ “Hiếu” từ đâu?

[Các bạn? Đệ Tử Quy.

Đấy ạ. Hoà thượng nói đi nói lại về cái “Tịnh nghiệp tam phước”. Phước thứ nhất:

- ✓ *Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp, thì Hoà thượng nói là hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng học ở đâu ạ? Đệ Tử Quy.*
- ✓ *Từ tâm bất sát học ở đâu ạ? Thái Thượng Cảm Ứng Thiên.*

- ✓ *Tu thập thiện nghiệp học ở đâu ạ? Thập thiện nghiệp đạo đây.*

Nền tảng tu hành của các bạn đây. Sau khi các bạn trang bị xong cái chỗ đây rồi thì Hoà thượng bảo bạn “Ừ, được”. Lúc đây thì bạn “một câu A Di Đà Phật niệm đến cùng”. Vì lúc đây là nếu bạn làm được tất cả những điều này, thì Hoà thượng nói là, thì lúc đây là bạn có thể niệm Phật thành phước. Điều kiện vãng sinh chỉ cần niệm Phật thành phước chứ không cần nhất tâm bất loạn. Bạn nhớ không ạ? Vâng.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chủ đề lần này chúng ta là giảng rõ về Đệ Tử Quy, mà Đệ Tử Quy chính là “Hiếu, Đễ”, từ Hiếu, Đễ mà cắm gốc. Cho nên vừa mới bước vào Đệ Tử Quy là “Nhập tắc hiếu” (Ở nhà phải hiếu), kế tiếp là “Xuất tắc đễ” (Ra ngoài kính anh, nhường em).

[Ở đây có hai cái, trường bối ở đây là đối với anh em trong nhà, anh em ở bên ngoài rồi đến thầy giáo.]

Trước khi chúng ta bắt đầu vào giảng Đệ Tử Quy, chúng ta cần phải xác lập thái độ học tập cho chính xác. Khi chúng ta có thái độ học tập chính xác, hiệu quả học tập của bạn sẽ rất tốt. Tục ngữ nói “Bắt đầu tốt là thành công một nửa”

[Chúng ta vừa kết thúc nội dung thứ 3: Lợi mình hại người tất xã hội động loạn. Khi chỉ có “lợi - hại” thì lợi sẽ tìm cách bằng được để đạt được, hại thì phải trờ bỏ, nên tỷ

lệ ly hôn cao, tỷ lệ ly hôn cao tất tỷ lệ tội phạm tăng, tỷ lệ tội phạm tăng tất xã hội động loạn.

Cho nên truy đến cùng thì nguyên nhân xã hội động loạn là do không dạy hiếu đạo. Không tâm hiếu tất không đạo nghĩa, (hay còn nói chỉ có tự tư thôi đấy ạ), không đạo nghĩa tất nuôi lớn lợi hại, lợi thì dùng mọi thủ đoạn để chiếm, hại thì tìm mọi cách để trừ bỏ.

Vậy thì chữ hiếu quan trọng như vậy thì chúng ta học ở đâu ạ? Học ở Đệ Tử Quy].

[Phần giảng giải của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng ở đây.

Vâng ạ, giờ chúng ta sẽ sang phần chia sẻ

Chủ đề: Tu thân

- Vì sao phải tu thân?

- Thế nào là tu thân?

Tu thân

Mục tiêu của Nho giáo: Một là tu thân; Hai là tề gia; Ba là trị quốc và Bình thiên hạ. Trị thiên hạ thì cuối cùng là theo chủ trương gì? Là trị quốc lấy đức làm trọng, để xây dựng một xã hội thịnh trị “Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”.

Vì sao phải tu thân? “Giáo dục truyền thống Nho giáo dạy cái gì? Dạy chúng ta quay về với “bản tính” (pháp tắc đại tự nhiên), thì sẽ trở thành Thánh nhân.]

Tuân Tử có nói về tu thân như sau:

- 1) “Thấy người hay, thì phải cố mà bắt chước;*
- 2) Thấy người dở thì phải tự xét xem mình có dở như thế không để mà sửa đổi.*
- 3) Chính mình có điều hay, thì phải cố giữ;*
- 4) Chính mình có điều dở, thì phải cố mà trừ đi.*

[Cho nên Đệ Tử Quy dạy bạn là gì ạ? “Thấy người thiện ta học theo, dù kém xa, dần cũng kịp; Thấy người ác tự phản tỉnh, có phải sửa, nếu không có phải cảnh giác”.]

- Người chê ta, mà chê phải tức là thầy ta;

[Bạn nhớ nhé, không thì vừa mới chê một cái là bạn sung thiên địa lên rồi.]

- Người khen ta, mà khen phải, tức là bạn ta;

- Còn người nịnh hót ta là người cừu địch hại ta vậy.

Cho nên người quân tử:

- Trọng thầy, quý bạn và*
- Rất ghét cừu địch,*
- Thích điều phải mà không chán,*
- Nghe lời can mà biết răn...*

Như thế dù muốn không hay cũng không được.

Kẻ tiểu nhân thì không thế:

- *Cực bậy, mà lại ghét người chê mình;*
- *Rất dở, mà lại thích người khen mình;*
- *Bụng dạ như hổ lang, ăn ở như cầm thú, mà thấy người ta không phục, thì lại không bằng lòng.*
- *Thân với kẻ siểm nịnh,*
- *Xa cách kẻ can ngăn,*
- *Thấy người chính trực thì cười,*
- *Người trung tín thì chê...*

Như thế thì dù có muốn không dở cũng không được.

[Đấy ạ, lại nói về người chê ta ạ. Tôi có một đồng học kể chuyện với tôi rằng:

- Con bán mũ bảo hiểm ở trên mạng, mũ có chữ A Di Đà Phật.

Bảo:

- *Thế con bán thế nào?*

Bảo:

- Con có một người, họ sản xuất ra, thế xong rồi con bán.

Thế tôi hỏi là:

- *Thế con bán được không?*

Bảo:

- Ô! Con bán cũng được đấy, có khi một ngày con bán được đến được hơn hai chục cái.

Tôi bảo là:

- Con phải cẩn thận bởi vì có chữ A Di Đà Phật thì người ta tin hàng của con là thật, không cẩn thận con sẽ chuyển sang thành là dựa vào câu A Di Đà Phật để kinh doanh, vậy không có phước.

Vị này rất là khá, không hề giận tôi, xin tôi nói tiếp:

- Thế giờ cư sĩ Bà bảo con làm gì?

Chứ không lại sân si mà lại cãi. Thế tôi bảo:

- Vậy theo ý cư sĩ Bà, giả sử nếu người ta mua nhiều con còn bán rẻ hơn nữa. Mà nếu như mà đến một cái mức độ thì, giả sử con không được đồng nào thì con cũng đã gieo truyền cái chữ A Di Đà Phật này cho khắp mọi người. Con có phước.

Thế là đến lúc cũng có cái người cản trở. Tôi bảo:

- Vậy tôi không nói nữa

Thế vị ấy bảo tôi là:

- Không, con đang nghe mà, con nghe con thấy rất là hay mà. Bà nói cho con nghe đi. Không phải con, bà cứ nói cho con nghe đi.

Không hề giận một câu. Thế là khi tôi nói xong vị ấy bảo:

- Con không hề biết những điều bà nói. Mà bây giờ bà nói con thấy đúng hoàn toàn và con xin nghe lời bà hoàn toàn. Người mua nhiều sẽ giảm nhiều nữa, kể cả không lấy gì cũng sẽ là giúp cho người.

Nhưng bạn nhớ là tôi không hề nói là làm không công. Tôi có nhắc lại, nhân tiện đây tôi cũng nhắc lại luôn:

- Con phải nhớ câu chuyện của gia đình cư sĩ Bàn Uẩn. Gia đình cư sĩ Bàn Uẩn biểu pháp thế nào? Toàn bộ tài sản cho lên một cái thuyền, đục cái thuyền ấy đi, cho xuống sông hết. Mọi người hỏi rằng: “Tại sao số tiền này không đem để giúp người nghèo mà lại bỏ đi?”.

Hòa thượng bảo đây là biểu một cái pháp rất sâu: nhiều một việc không bằng ít một việc, ít một việc không bằng không có gì. Nhưng cuối cùng có phải cư sĩ Bàn Uẩn là bỏ hết không làm gì không? Ông vẫn phải nuôi cái thân tứ đại này thì nhà ông chuyển sang làm gì ạ? Đan dép cói. Cho nên bà không hề nói là con không lấy đồng nào. Bà bảo “khi cần”, nhưng vẫn phải có cái để nuôi cái thân tứ đại này.

Vị này tu thật mà, người tu thật thế nên tôi mới nói chứ không thì tôi lại không nói. Cho nên chỗ này mới thấy là gì?]

“Người chê ta mà chê phải tức là thầy ta.

Người khen ta, mà khen phải, thì tức là bạn ta”.

[Người ta khen đúng mà.]

“Còn người nịnh hót ta (tức là khen ta mà khen không đúng) thì là cừu địch hại ta vậy”.

[Chúng ta phải nhớ điều đấy!]

Cho nên người quân tử trọng thầy, quý bạn và rất ghét cừu địch.

[Đấy, gọi là “Nghe lỗi sợ, nghe khen vui, bạn xấu đến, bạn hiền đi; nghe khen sợ, nghe lỗi vui, người hiền lương dần gần gũi”.

Bạn phải nhớ được điều đấy. Suy từ tôi ra là tôi thấy, tôi góp ý cho ai mà người đấy không tiếp thu, sân si lên thì không bao giờ tôi nói nữa, không nói một câu. Lần trước cũng có bạn, tôi nói đến lần thứ ba không nghe. Tôi bảo:

- Từ giờ trở đi không được hỏi tôi một câu!

Vị ấy quay đầu luôn, đến đoạn đấy vị ấy tỉnh vị ấy quay đầu luôn].

Kẻ tiểu nhân thì không thế. Cực bậy, mà lại ghét người chê mình; rất dở, mà lại thích người khen mình; bụng dạ như hổ lang, ăn ở như cầm thú, mà thấy người ta không phục, thì lại không bằng lòng. Thân với kẻ siểm nịnh, xa cách kẻ can ngăn, thấy người chính trực thì cười, thấy người trung tín thì chê... Như thế thì dù muốn không dở cũng không được.

Cái đạo tu thân rút lại chỉ có biết theo điều hay, mà tránh điều dở. Mà muốn tới cái mục đích ấy, thì không những là tự mình phải xét mình lại còn phải xét cái cách người ở với mình nữa. Đối với người, cần phải biết hai điều:

- 1) Ai khen chê phải, khuyên răn phải, thì phục, thì bắt chước;
- 2) Ai chiều lòng nịnh hót, thì tránh xa, coi như quân cừu địch.

Nên ưa người ta khuyên mình hơn là người ta khen mình, có như thế, thì mới tu thân được.

[Đấy ạ, đây là Tuân Tử.

Nhân nói về Tuân Tử, chúng ta mới nghe nhiều về Khổng Tử và Mạnh Tử, còn ít nghe về Tuân Tử. Nhân đây xin giới thiệu thêm về Tuân Tử:

Tuân Tử tên thật là Huống, tự là Khanh, người nước Triệu, sinh ra sau Mạnh Tử độ 50 năm, thấy đời bấy giờ hỗn loạn luôn mãi và phong hóa suy đồi, liền làm sách nói về lễ nghĩa, lễ nhạc, cốt ý để chỉnh đốn mà hành đạo.

Bây giờ tôi sẽ hỏi các bạn một câu, câu này thì đã nói rồi, đã giảng rồi, giảng hai, ba lần. Bây giờ bắt đầu hỏi: Bạn có nhớ là Mạnh Tử thì nói “Nhân chi sơ, tính bản thiện”, còn Tuân Tử thì nói “Nhân chi sơ, tính bản ác”. Tại sao lại có cái ngược như thế, tại sao ạ? Các bạn? Cái này đi về lý, bởi vì nếu như bạn gọi là “lý đắc tâm an”, khi bạn mà lý đã hiểu được rồi thì bạn cứ yên tâm tự tại mà làm, quyết là không sai đại đạo. Bạn đi như thế là đúng hướng, không có đến mức độ gọi là đi một tí thì họa hại đến âm âm, rồi là có khi mất cả thân mạng, rồi là coi như là thành tan nát hết. Rồi đang ăn chay thì chuyển sang, gọi là “thôi con lạy xin Phật, Bồ tát cho con ăn mặn cho con đủ sức khỏe”. Ở đấy! Hôm qua mọi người vừa kể với tôi đúng không cư sĩ Châu? Thế là cuối cùng họa hại càng tới và cuối cùng mất

thân mạng. Cho nên tôi cứ nói với bạn về lý rất kỹ là vì như vậy.

Tuân Tử thì nói “Nhân chi sơ, tính bản ác”, Mạnh Tử thì nói “Nhân chi sơ, tính bản thiện”, Khổng Tử nói “Nhân chi sơ, tính bản thiện”, ai đúng ai sai?

Cái thiện và cái ác của Tuân Tử và Mạnh Tử vẫn ở trong vòng tương đối, có thiện có ác. Nhưng mà cái thiện của Khổng Tử thì đây chính là pháp tắc đại tự nhiên, vượt ra khỏi vòng tương đối, bạn có nhớ không?

Giai đoạn đầu bạn đoạn ác, giai đoạn thứ hai gọi là “trạch thiện cố chấp”, bạn chấp chặt vào việc thiện. Bạn cứ làm thiện đi, bạn cứ vẫn cứ chấp rằng có ta làm thiện đi. Vẫn không sao, thì đây chính là cái thiện ác trong vòng tương đối.

Nhưng đến cái chí thiện, cái chân thiện cao nhất là phải làm thiện không chấp tướng, thì cái Mạnh Tử nói và cái Tuân Tử nói thì đây là thiện ác của hai mặt của tập tánh, còn cái Khổng Tử nói là “Nhân chi sơ, tính bản thiện” là chính là tự tánh. Đây là pháp tắc đại tự nhiên, làm thiện không chấp tướng, bạn nhớ chưa? Các bạn nhớ chưa ạ?]

[Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ học nội dung thứ 5: Phương pháp học Đệ Tử Quy thế nào cho hiệu quả.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 24

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc mục

IV. Tu dưỡng đạo đức phải bắt đầu từ đâu? Từ chữ “Hiếu”

V. Học chữ “Hiếu” từ đâu? Từ Đệ Tử Quy

Hôm nay chúng ta sẽ chuyển sang mục

VI. THÁI ĐỘ HỌC TẬP THẾ NÀO?

Nhưng trước khi bước sang phần mới, tôi xin ôn tập lại bài trước một chút.

✓ *Muốn thành tựu phải bắt đầu từ “tu thân”*

- ✓ Muốn “tu thân” lại phải bắt đầu học từ chữ “Hiếu”
- ✓ Muốn “tề gia, trị quốc, bình thiên hạ” cũng phải dạy cho dân chữ “Hiếu”

Vậy chữ “Hiếu” học từ đâu? Có phải là ta cứ tự nghĩ thế này là hiếu thế kia là hiếu rồi tự làm? Không phải, vì ta là phàm phu nên cái nhìn của ta nhiều khi tưởng hiếu thì lại thành bất hiếu, mà tưởng bất hiếu thì lại thành là hiếu. Điều này thì chúng ta đã ví dụ nhiều rồi.

- ✓ Vậy chữ hiếu học ở đâu? Ở lời dạy của cổ Thánh tiên Hiền;
- ✓ Lời dạy của cổ Thánh tiên Hiền ở đâu? Ở Nho giáo và Phật giáo.

Đó ạ, chúng ta kém, chúng ta không biết, chúng ta chẳng biết thế nào là thiện – ác, vì chúng ta là phàm phu. Vậy thì chúng ta sẽ, tất cả đều dựa vào lời của Thánh nhân, Phật, Bồ tát. Phật, Bồ tát bảo chúng ta là: Thôi bây giờ không hiểu thế nào là thiện – ác, ngồi nửa ngày cũng không phân tích ra thiện – ác để quyết định có hành động hay không, thế thì lúc ấy sự việc nó trôi qua mất rồi. Chính vì vậy cho nên thôi, cổ Thánh tiên Hiền dạy chúng ta rằng: vậy thì bắt đầu cứ “chỉ đâu đánh đấy”, học chữ “Hiếu” bắt đầu từ Đệ Tử Quy, “hiếu thân, tôn sư”.

Bây giờ biết cái chỗ cần học rồi thì bây giờ cái thái độ học của ta phải như thế nào? Đó, có phải là hôm nay gọi là, liếc liếc qua một tí, thế xong ngày mai rồi là để vào một xó. Thế xong rồi một tuần sau bắt đầu mới lại gặp nhau. Có phải thế không? Không phải! Chúng ta sẽ nghe xem thầy giảng thái độ học như thế nào thì nó sẽ hiệu quả.

Bây giờ chúng ta sẽ bắt đầu học tiếp nội dung thứ VI

VI. THÁI ĐỘ HỌC TẬP ĐẠO ĐỨC THẾ NÀO?

[Trong mục này có 7 ý nhỏ như sau:

- 1. Lập chí*
- 2. Học quý ở thực hành*
- 3. Học phải thận trọng ngay từ đầu*
- 4. Cha mẹ phải hợp tác với thầy giáo*
- 5. Thầy trò cùng nhau học tập*
- 6. Thử tự học tập*
- 7. Phương pháp học tập*

Sau đây chúng ta bắt đầu học

1. Lập chí

Ở nội dung lập chí này bạn cần lưu ý 2 điểm chính như sau:

Thứ nhất: Chí nguyện phải là hy sinh phụng hiến vì xã hội, vì đại chúng

Thứ hai: Muốn thực hiện được chí nguyện phải làm gì?

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng về điểm

Thứ nhất: Chí nguyện phải là hy sinh phụng hiến vì xã hội, vì đại chúng

hay nói cách khác là vì mở ra cuộc sống thái bình cho muôn đời.]

Học quan trọng ở lập chí, nên gọi là “Học quý ở lập chí”.

Chúng tôi ở Hải Khẩu mở lớp học cho thầy giáo, tiết thứ nhất chúng tôi cùng với tất cả thầy giáo cùng đồng lập ra một chí hướng là “Vì tiếp nối tuyệt học của Thánh giáo, vì vạn thế khai mở thái bình”.

Chúng ta thường mong cầu thế giới hòa bình, thế giới hòa bình là một kết quả, vậy trước tiên phải trồng nhân gì?

Trước tiên mỗi một người phải trồng cái nhân tư tưởng quan niệm nhân ái, mà quan niệm tư tưởng nhân ái phải thông qua học tập, thông qua giáo dục, cũng chính là phải giáo dục trí huệ của Thánh hiền.

[Nếu không thì chúng có nhân ái được không ạ? Không ạ! Vì tư tưởng tự tư, chỉ có biết nghĩ đến mình thôi.]

Cho nên “khai thái bình” (mở ra cuộc sống thái bình) là kết quả, nhân là “kế tuyệt học” tức là “tiếp nối tuyệt học của Thánh hiền” là trồng nhân. Vì tiếp nối tuyệt học của Thánh giáo mới có thể “nuơng trước, dịu sau”.

[Chúng ta chuyển sang ý]

Thứ hai: Muốn thực hiện được chí nguyện phải làm gì?

Một là: Phải tiếp nối tuyệt học của Thánh Hiền

1) Trước phải nỗ lực học thánh giáo tốt

[Tiếp nối thế nào? Trước phải nỗ lực học Thánh giáo tốt. Mục này lại có 2 ý nhỏ như sau:

1) Hàng ngày đọc tụng kinh điển;

*2) Thường xuyên học tập từ các vị Thánh triết
Chúng ta bắt đầu vào ý thứ nhất:]*

(1) Hàng ngày đọc tụng kinh điển

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Muốn “nuơng trước” thì chính mình trước tiên phải học tốt. *[Mình gặp được Thánh giáo rồi thì trước tiên là mình phải học để mà phá mê khai ngộ cho chính bản thân mình.]*

Chúng tôi có một vị thầy giáo dạy lớp năm, thầy có sự mạng như vậy. Thầy là cả ngày ngoài việc dạy học ra còn phải sắp xếp ba giờ đồng hồ để thâm nhập kinh điển của Thánh giáo. Mỗi buổi sáng thầy đi đến trường học từ rất sớm, sau đó chính mình lật Đệ Tử Quy ra, rồi lật Hiếu Kinh ra để đọc tụng.

[Đây là sự thật ạ. Tôi mà muốn cùng đường các bạn một buổi hay thì không chỉ đơn giản là ở cái bài ngày hôm nay, mà nó là tổng hợp của rất nhiều kinh điển của Phật, Bồ tát, của Thánh giáo, của Hòa thượng dạy.

Và đồng thời là phải thâm nhập vào đây, để xem trong cuộc đời, thật sự mọi người áp dụng như thế nào. Những người đi ngược lại với đại đạo, đi ngược lại với giáo huấn Thánh hiền, thì đã nhìn thấy là cuộc đời toàn họa là họa. Những người mà đi đúng thì đều nhìn thấy cuộc sống hạnh phúc đến, thì qua đây mình phải rút ra được những cái bài học ấy.

Đó ạ, sau đó, trước phải nỗ lực học đã, học xong bắt đầu hành.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Học trò của ông vừa bước vào cửa, vốn dĩ còn mang theo thức ăn sáng, dự định đến nơi đó từ từ mà ăn, nhưng khi thấy thầy giáo đã đoan trang nghiêm túc ngồi ở đó đọc kinh, trẻ nhỏ lập tức đến chỗ ngồi của chính mình và đem sách kinh ra cùng đọc theo.

[Không dám ăn. Thầy đang đọc kinh, mà mình lại bảo ngồi nhai nhóp nhép, không được. Cho nên đây là lấy mình làm gương.]

Cho nên, các bạn, giáo dục quan trọng nhất là việc gì? Lấy mình làm gương.

*[Hay chúng ta vẫn gọi từ này là gì ạ? Thân giáo. Cho nên làm người giáo viên thì phải là “**Học vi nhân sư, hành vi thể phạm**” (Học làm thầy, thầy của ai ạ? Học làm thầy của nhân loại, thân làm mô phạm cho đời). Bạn phải làm được điều đây.*

Và chính từ khi tôi chia sẻ Đệ Tử Quy với các bạn, tôi càng phải nỗ lực làm thêm việc đấy. Vì nếu tôi không làm được, các bạn sẽ chẳng ai tin tôi nữa cả. Tất nhiên là trong quá trình tu học thì chúng ta cũng đành phải biết rằng, tập khí của mình rất là xấu, cho nên là tôi cũng chỉ có thể là dần dần từng bước được thôi. Điều này cũng mong các bạn cũng thông cảm và hoan hỷ.

(2) Thường xuyên học tập từ các vị Thánh triết.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Do bởi dụng tâm của thầy, cho nên lớp của thầy ngoài thành tích học tập, lễ phép có một sự thành công rất lớn. Hiệu trưởng của thầy sau khi xem thấy rồi, liền hỏi ông rằng:

- Lớp của thầy dạy như thế nào vậy? Vì sao mà dạy tốt được đến như vậy?

Vị thầy giáo này nói với hiệu trưởng:

- Vì em đã giảng mấy trăm lần giáo huấn của cổ Thánh tiên Hiền, nên đã dùng giáo huấn của cổ Thánh tiên Hiền để dạy các em.

Trung Quốc có một bộ sách, mang tên là Đức Dục Cổ Sự, trong đó có hơn bảy trăm câu chuyện của Thánh triết nhân, phân thành tám mục để biên tập. Tám mục này chính là bát đức, căn cứ là “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Sĩ”, từ “Bát đức” này mà biên tập ra.

[Bát đức, tám cái đức ấy chúng ta vừa nói về chuyện Đạo và Đức. Đạo “Nhân chi sơ, tính bản thiện”, nhưng mà Đức, cái tính chất của nó là gì? Đây ạ: “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Si”. Chúng ta phải học được như thế này thì mới làm được người.]

Mỗi ngày ông giảng cho học trò nghe hai ba câu chuyện giáo dục. Cho nên những đứa nhỏ này về sau hiểu được là “thấy người thiện thì biết sửa mình học theo”. Đây gọi là **“Kiến nhân thiện, tức tu tề”** (Thấy người thiện, ta học theo).

2) Dùng Đệ Tử Quy quán xét mình mọi lúc, mọi nơi

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sau đó lại dùng Đệ Tử Quy làm quy chế của lớp mình

Học trò phạm quy không đợi thầy giáo nói, chính mình liền biết được sai ở câu nào.

Thí dụ nói: Học sinh chạy trong phòng học, bị đụng vào bàn ghế, học trò sẽ nói gì? **“Khoan chuyển loan, vật xúc lăng”** *[có nghĩa là “Rẽ queo rộng, chớ đụng góc”, mình vì phạm rồi]* hoặc là **“Sự vật mang, mang đa thác”** (có nghĩa là “Lúc làm việc, chớ vội vàng, vội sai nhiều”).

Khi trẻ nhỏ có hành vi không tốt xuất hiện, trẻ nhỏ sẽ nghĩ đến: **“Vô tâm phi, danh vi thác, hữu tâm phi, danh vi ác; Quá năng cải, quy ư vô, thẳng yểm sức, tăng nhất cô”** (có nghĩa là “Lỗi vô ý, gọi là sai; Lỗi cố ý, gọi là ác. Biết sửa lỗi, lỗi không còn; Nếu che giấu, tội tăng thêm”).

Cho nên trẻ nhỏ hiểu được sẽ mạnh dạn nhận sai, mạnh dạn sửa lỗi, không hề thoái thác, không hề che giấu.

[Cho nên nếu bạn muốn dùng Đệ Tử Quy để quán sát mình thì trước tiên bạn phải, phải sao ạ? Thuộc lòng. Hôm qua tôi phê bình một vị ở trong Ban Quản trị. Tôi bảo là:

- Cái bài Liễu Phàm Tứ Huấn bài 3, tại sao từ thứ Năm cho đến hôm nay là thứ Hai, khi cư sĩ Bà “rò” đến vẫn không thấy con “up” lên.

Thế vị ấy trả lời tôi là:

- Hi hi, con thưa cư sĩ Bà, vậy thì hôm nay con up lên vậy.

Tôi bảo:

- Con đã vi phạm Đệ Tử Quy. Con vi phạm câu gì? “Phàm nói ra, tín trước tiên”. Con đã vi phạm chữ Tín. Con không thấy cư sĩ Bà biểu pháp à? Ngày nào không học, cư sĩ Bà đều xin phép đại chúng, ngày nào không xin phép thì 12 giờ đêm vẫn “up” bài, không hề sai một ngày.

Thế là vị ấy bảo:

- Vâng ạ.

Tôi bảo:

- Nếu con chân thành muốn tu hành thì con phải nghe được những lời này.

Vị ấy bảo:

- Con xin sửa ngay.

Và từ hôm đấy thì bài 3, 4, 5 cho đến bài 8, bạn thấy không hề gián đoạn nữa.

Cho nên trước tiên bạn phải thuộc lòng Đệ Tử Quy, sau đấy bạn kiểm soát từng hành vi của mình xem điều gì sai. Thì lúc đấy bạn mới chân thật, mới có thể sửa được lỗi.

Tôi ví dụ về việc quán sát hành vi của mình nhé:

Trong phần chánh văn của Đệ Tử Quy, các bạn sẽ thấy ở đây tôi luôn luôn đưa một bên âm Hán văn vào. Lần trước khi chúng ta ấn tống cuốn Đệ Tử Quy, có người nói với tôi là:

- Thôi đừng đưa âm Hán văn vào nữa, mà nó rắc rối.

Tôi bảo:

- Có hai điểm mà tôi buộc vẫn phải đưa. Vì khi các bạn đọc cái âm Hán văn bên cạnh, các bạn biết đây không phải là lời tôi bịa ra. Không phải là tôi tự nói, mà chẳng qua đây là sự chuyển ngữ, mà câu này là của Thánh, của cổ nhân nói.

Cái thứ hai là khi có đưa như thế, lúc ấy trong lòng bạn khi học bạn mới cảm thấy tin tưởng, và bạn mới tri ân với những người đã làm ra cuốn Đệ Tử Quy này: Bắt đầu là từ chương VI - “Học nhi” của Khổng Tử, để làm ra cuốn Đệ Tử Quy này; sau đấy lại sử dụng cái tác phẩm “Tiểu học” từ thời xưa. Và những người làm lúc đầu thì chính là Lý Dục Tú Phu tử. Ông căn cứ vào ba căn cứ. Căn cứ vào

chương thứ VI là “Học nhi” ở trong Luận Ngữ của Khổng Tử. Thứ hai, ông căn cứ vào cái quyển “Tiểu học”. Và thứ ba, ông căn cứ vào tất cả các kinh nghiệm ở cuộc đời của ông.

Đã dùng đến Lý Dục Tú Phu tử, chữ “Tử” ở đây đã là người thầy rồi. Cho nên mới là Khổng Tử, Mạnh Tử. Thì ông đã biên soạn ra được cái cuốn Đệ Tử Quy nhưng lúc đấy lấy tên là “Huấn Mông Văn”, tức là những giáo huấn, “Mông” là ý nói cho về thiên địa sơ khai. Cho nên bắt đầu phải giáo dục cho trẻ từ sơ khai, từ khi còn thai giáo. Cho nên lấy tên là “Huấn Mông Văn”.

Sau đấy thì được một vị Nho sinh thời nhà Thanh là Giả Tôn Nhân tiếp tục gọi là chỉnh sửa, hiệu đính lại để cho hợp với thời đại của chúng ta ngày nay, và chuyển tên sang thành “Đệ Tử Quy”.

Cho nên bạn đừng cảm thấy là rắc rối quá, tại sao lại cứ phải có cái âm Hán văn ở bên cạnh.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cũng sẽ nghĩ đến là “Đức hữu thương, di thân ưu” (Đức hạnh kém, cha mẹ tủi). Các bạn! Khi thế hệ sau của chúng ta gặp phải sự việc này thì đều có thể đề khởi giáo huấn của Đệ Tử Quy, thì ngay đời này của chúng nhất định sẽ sống rất đầy đủ, rất thiết thực, cũng sẽ có sức ảnh hưởng rất lớn.

[Đại đạo không phải là cái gì cao xa, mà ngay lập tức bảo bạn thành Thánh thành Hiền, không phải. Vì một gia đình hạnh phúc đã; sau đấy mới đến là vì một xã hội, tôi

mới dùng cái mục tiêu rất nhỏ nhoi là xã hội an định, chứ chưa nói đến là hưng vượng, phát triển. Cho nên, cái bản thân mình làm được thì mình có lợi; sau đấy thì gia đình mình chắc chắn sẽ hạnh phúc. Và sau đấy thì xã hội nhất định sẽ an định, và hưng vượng, và phát triển.

Hai là: Mở rộng giáo huấn Thánh Hiền khi có thể

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ngoài biểu hiện tốt ở trong lớp ra, vị thầy giáo này sau khi được hiệu trưởng chú trọng còn yêu cầu thầy giáo của trung tâm chúng ta cùng thầy giáo toàn trường có hai lần diễn giảng, sau đó chúng tôi lại đem Đệ Tử Quy phát tặng đến toàn trường của họ.

[Mấy hôm nay kinh sách của chúng ta rất là nhiều người thỉnh. Trong lòng tôi khi thấy có người thỉnh đều rất hoan hỷ, không hề có một cái tâm gì tiếc, hay bảo không duyệt, hay gì gì ... cả, mà thấy hoan hỷ quá. Khi mà xã hội, giáo huấn của Thánh hiền được phổ biến, được lưu truyền rộng rãi thì chắc chắn rằng sẽ thay đổi.]

Một người có lập định chí hướng muốn tiếp nối tuyệt học của Thánh giáo, sức ảnh hưởng của họ sẽ không ngừng mở rộng.

Yêu cầu của chính họ thì phải rất sâu, họ liền có thể “Cầu nhật tân, nhật tân, hựu nhật tân” (Ngày một mới, mỗi ngày mới, ngày ngày mới! Gột rửa cái bản, trở thành con người mới, ngày ngày đổi mới, lại càng phải mới nữa).
[Đó ạ.]

Vị thầy giáo này tiếp xúc với tôi thời gian nửa năm thì ông liền bắt đầu theo tôi đến Trung Quốc Đại Lục diễn giảng, đem kinh nghiệm của ông không chỉ thúc đẩy ở trong trường học, mà còn cống hiến cho các phụ huynh cùng thầy giáo ở các khu vực khác.

Các bạn! “Vì tiếp nối tuyệt học của Thánh hiền” tuyệt đối không phải là việc xa vời bất cập, mà quan trọng nhất là ở tâm niệm của chúng ta có chân thật phát ra được hay không. Cho nên chúng ta phải lập chí “Tiếp nối tuyệt học”. Đương nhiên phải chính từ bản thân mình, sau đó bắt đầu từ người thân nhất, chúng ta làm tấm gương cho họ.

Ba là: Hành vi phải làm mô phạm cho đời

- Ở gia đình thì bạn lập chí làm cha mẹ tốt;

Lập chí của chúng ta có thể trước tiên lập chí làm tấm gương tốt cho con cái.

Các bạn, khi quý vị lập chí này, bảo đảm ngay tức khắc quý vị liền biến thành một người khác. Ví dụ: Khi nói chuyện bạn sẽ rất cẩn trọng, những “Gian xảo ngữ, uế ô từ” (Lời gian xảo, từ thô, ác), nói ra thì không phải là tấm gương tốt cho con cái.

- Ở công ty thì lập chí làm gì? Làm một người sếp tốt, đồng sự tốt;
- Ở ngay trong xã hội lập chí làm người công dân tốt.

[Cho nên cứ bắt đầu từ mình, xong rồi gia đình mình, xong rồi bắt đầu mới đến xã hội. Không có mình thì chưa

làm được, gia đình mình cũng chưa làm được, thế mà ra ngoài thì nói rỗng hay phượng múa. Không tốt! Đương nhiên đây là quá trình dần dần, không phải là ta tu thân thành Thánh, xong rồi ta mới giúp mọi người, không phải, mà ta cứ đến đâu thì ta cùng mọi người cùng tu đến đấy.]

Chúng tôi có một vị thầy giáo ngồi xe bus, vừa ngồi xem thấy một vị trưởng bối đi lên, thầy lập tức đứng lên, mời vị trưởng bối này ngồi. Thầy vừa làm như vậy xong, kết quả là liên tiếp có bốn, năm người nhường chỗ ngồi. Thầy thấy rồi thì rất cảm động, suýt chút thì rơi nước mắt, thầy cũng ấn chứng được mỗi một người đều có bản tánh lương thiện.

[Chỉ có không có ai biểu diễn cho họ thôi, bởi vì trong họ đã có tiềm ẩn sâu xa là “Nhân chi sơ, tính bản thiện”. Nhưng bây giờ nó bị che lấp đi, cho nên có người biểu diễn cho họ, lập tức họ sẽ học theo ngay.]

Khi chúng ta có phần chí hướng này, muốn đi cải thiện phong khí xã hội, thì tin tưởng cử chỉ lời nói của bạn đều sẽ rất cần trọng, đều sẽ khắc chế chính mình.

[Càng ngày càng chia sẻ với các bạn là, mỗi một hôm trước khi đi là tôi cứ phải nhắm nhắm lại, tôi bảo là: Nhớ nhé, đừng có cứ mà bật theo tập khí là chết đấy, tất cả đều phải dựa vào lời của cổ Thánh tiên Hiền, của Phật, của Bồ tát, không được nói cái gì theo ý mình mà sai ngay đấy.]

Cho nên đạo đức học vấn của chúng ta cũng vì lập chí mà không ngừng nâng cao. Đây là lập chí.

Ở Thăm Quyển chúng tôi đối diện với trẻ nhỏ năm - sáu tuổi, chúng tôi hỏi các em là:

- Đi học để làm cái gì?

Các vị biết đáp án của chúng không? Đáp án của chúng rất là chuẩn xác, nó nói:

- Em muốn làm Thánh hiền, không làm Thánh hiền thì đi học làm gì?

[Chỉ tại Thánh hiền, trẻ con đi học nó còn lập được cái chí đấy. Thực ra nếu như bạn không đi vào Thánh giáo thì bạn sẽ thấy là cái chí của bạn nó vô cùng mờ nhạt hoặc không có. Mà nếu không thì bạn chỉ có là làm sao đấy cố gắng học giỏi, học giỏi ra để có một cái công việc tốt để lương cao. Chứ còn khi bắt đầu đã đi vào gọi là tuyệt học của Thánh hiền rồi thì bạn sẽ thấy lập chí vô cùng quan trọng.

Bởi vì cuối cùng của chúng ta là nếu bạn cứ vẫn cứ gọi là sinh tử luân hồi suốt, ừ, cứ cho là kiếp này tu phước được một chút, kiếp sau làm ông nọ bà kia, nhưng Hòa thượng đã nói rồi là khi mà bạn phước nhiều thì cái cơ hội bạn tạo ác cực lớn. Bạn có quyền, bạn có tiền, bạn có danh vọng thì cái cơ hội bạn tạo ác rất nhiều. Còn nếu như bạn không có quyền, bạn không có tiền, bạn không có danh vọng, bạn chỉ là một, ví dụ một bà già nhà quê, không có ai nhờ vả, không có một đồng tiền nào, tất cả, thì lúc ấy bạn lại chuyên tâm vào niệm Phật, không có thời gian để tạo ác, không có cơ hội để tạo ác.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sáu, bảy bạn nhỏ trong lúc từ bên ngoài trở lại trường mẫu giáo của chúng, trên đường đi trẻ nhỏ còn tranh trước tranh sau làm gì? [*Chúng làm gì ạ?*] Nhặt rác! Chúng vừa nhìn thấy rác, dường như nhìn thấy của báu vậy, cảm thấy ta có thể vì xã hội phục vụ, mọi người giành nhau để nhặt rác. Đúng lúc trên đường gặp một số học sinh trung học tan trường, học sinh Trung học này trên tay cầm que kem, đang cầm thức ăn, vừa ăn vừa vứt rác. Đột nhiên thấy nhóm trẻ nhỏ đang nhặt rác, đang định vứt rác, đột nhiên giữa chừng dừng lại, không thể vứt xuống.

[“Nhân chi sơ, tính bản thiện” lại bắt đầu hiển lộ”]

Sau đó có một học sinh Trung học, nói với các bạn khác là:

- Chúng ta đừng có ném rác nữa, các em nhỏ như vậy đang nhặt rác đấy.

Học sinh Trung học đó dùng tiếng Quảng Đông để nói. Trong sáu, bảy em nhỏ chỉ có một em là người Quảng Đông, khi trở lại trường mầm non của chúng, chú nhỏ này liền cao giọng phiên dịch lời của anh Trung học kia để cho các bạn học khác cùng nghe. Chú nói:

- Máy anh trung học kia vì nhìn thấy chúng ta nhặt rác, cho nên máy anh ấy đã không ném rác nữa.

Sự cảm nhận trong nội tâm của bạn nhỏ này, là lời nói hành động của ta đều có thể ảnh hưởng tới xã hội này. [*Cho nên bạn đừng coi thường hành động của mình.*]

Cho nên định vị của đứa bé này chính là **“Học vì nhân sự, hành vì thế phàm”** (Học làm thầy của nhân loại, thân làm mô phạm cho đời).

Chí hướng cũng giống như là mục tiêu của đời người, chúng ta lập chí đúng, đời này mới không luống qua một cách vô ích.

[Tại sao thời này chúng ta lại không thể lập chí hả bạn? Các bạn, ở đây có ai nghĩ đến rằng khi mình vào đời mình sẽ phải lập chí làm cái gì không đã? Tôi chỉ cần nói lập chí thôi đã. Có ai nghĩ đến không ạ? Không, đấy ạ, đều là buông xuôi. Cứ gọi là tùy thuận phiền não, tùy thuận tập khí của mình, đều buông xuôi.]

Tôi còn nhớ trước khi tôi đi học, ông nội tôi cứ dặn đi dặn lại là “Cái chí của con hãy coi như cái người khâu que kim, khâu kim, tức là gì? Khi nào cái chỉ chưa khâu được qua cái lỗ kim thì còn phải chăm chăm khâu cho bằng qua thì thôi”. Đấy, cụ dạy như thế.

*Thầy Thái bảo vì sao thời nay chúng ta không thể có chí? Vì thầy bảo là chúng ta quá mãi mê với ngũ dục lục trần, gọi là chơi bời, ăn chơi là coi như là quá mức đi, đến mức độ không có còn nghĩ gì đến cái chí là phải làm như thế này, phải thế kia. Cho nên người xưa có câu **“Ngoạn vật táng chí, ngoạn nhân táng đức”** có nghĩa là “Chơi bời thì hỏng chí, mà đùa bỡn người thì hỏng đức”.*

Câu chuyện về Trần Đại Nghĩa (1913-1999), ông là một nhà khoa học rất nổi tiếng thời Bác Hồ. Vậy mà, vâng ạ, ông rất giỏi, ông là một nhà khoa học. Thế thì khi mà ông

học, lúc ấy, tôi không nhớ là học ở Nga hay gì nữa cơ, Pháp ạ, vâng. Thế thì học như thế thì giỏi quá, thì Pháp họ giữ lại họ trả ông, tính ra tiền lương lúc đấy là 22 lượng vàng trên một tháng. Vậy mà Bác Hồ bảo ông làm sao?

- Chú học nhanh thành tài về, vì đồng bào đang chờ chú.

Ông sẵn sàng bỏ tất cả để về với đất nước Việt Nam, để xây dựng đất nước Việt Nam. Đây là, chính là “Trung” đấy, chữ “Trung” đấy. Hoặc là cái quan hệ gọi là Vua – Tôi, là sống có “Nghĩa” đấy. Không phải vì cái đồng tiền, không phải vì cái danh vọng mà anh “mua” được tôi.

Đấy, tấm gương của 1 đại trí thức, một nhà khoa học lớn, một vị tướng đem hết cả tài năng, tâm đức hiến dâng cho tổ quốc. Cho nên Bác Hồ đặt tên cho ông là gì ạ? Trần Đại Nghĩa còn tên thật của ông là Phạm Quang Lễ, sinh ở Chánh Hiệp, Tam Bình, Vĩnh Long. Vâng ạ, cho nên Bác Hồ mới đặt là Đại Nghĩa đấy bạn.

Còn bây giờ chúng ta thì sao ạ? Cốt đi học là để làm gì? Kể cả cho con đi học nước ngoài cũng thế thôi, phần lớn như hôm nọ tổng kết đấy, mấy cái mục tiêu:

- Một là, học thành tài thì ở lại nước ngoài mà làm, quên mất tất cả từ nhỏ cho đến khi đi học này là ai nuôi? Cái quốc gia này nuôi chứ ai nuôi. Quên mất hết. Bạn dạy nó chỉ có lợi có hại thôi thì sẵn sàng đến lúc đối với bạn nó cũng lại chỉ có lợi có hại.

- Cái mục tiêu thứ hai là gì? Là học đi, nếu không được ở lại thì về tiếng Anh thì lâu lâu. Lại cái bằng ở nước

tư bản. Nghe chừng “oách” thì về chắc chắn con sẽ tìm được một công việc lương của con chỉ ít cũng vài nghìn đô một tháng. Thế là sống sung sướng cả đời, là cái mục tiêu thứ hai.

Nhưng mà cuối cùng thì cái kết quả như hôm nọ chúng ta phân tích, có đạt được đâu. Không đạt được.

Cho nên hôm nọ tôi cũng nghe trên ti vi chương trình thời sự buổi trưa có giới thiệu một số các chính trị gia, tôi cứ nghe thoáng qua thôi, nhưng mà tôi cũng không nhìn rõ, vị này tên là gì, là ai, nhưng bắt đầu nói đến cái việc là không phải học là để kiếm cái tấm bằng cao, mà phải học làm người đã. Còn nếu bạn dạy nó được chữ “Hiếu”, bạn dạy nó được làm người, đảm bảo rằng nó sẽ nỗ lực nó học, vì sao vì nó cần phải báo hiếu cha mẹ nó, nó cần phải báo hiếu thầy giáo nó, nó cần phải báo hiếu cái quốc gia này. Thì lúc ấy bạn không cần dạy nó bằng vật chất, nó cũng sẽ tự nó học.

Thái độ đầu tiên là Lập chí]

[Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng ở đây. Bây giờ chúng ta sẽ sang mục tham khảo

Chủ đề: HỌC QUAN TRỌNG Ở LẬP CHÍ

Trong Phật pháp, Đức Phật thường khuyên hàng đệ tử phải phát nguyện. Phát nguyện của nhà Phật, người thế tục gọi là lập chí, cùng một ý nghĩa. Đức Phật dạy người phát nguyện là vì chúng sanh phục vụ.

TỨ HOÀNG THỆ NGUYỆN CỦA PHẬT THÍCH CA

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni vốn là hoàng tử con vua Tịnh Phạn. Thừa niên thiếu, Ngài chỉ sống trong cảnh cung vàng điện ngọc. Nhưng khi Ngài đến tuổi trưởng thành, Ngài ra ngoài và được chứng kiến cảnh con người phải chịu bao nhiêu là cảnh khổ: Sinh, Lão, Bệnh, Tử; Rồi đến các chúng sinh ăn nuốt tàn sát lẫn nhau, nên Ngài quyết tâm rời bỏ cung vàng điện ngọc ra đi tìm con đường để cứu độ cho tất cả mọi người, cho tất cả chúng sinh muôn loài. Sau đây là “Tứ hoàng thệ nguyện” của Thích Ca Mâu Ni Phật:

*“Chúng sinh vô biên, thệ nguyện độ
Phiền não vô tận, thệ nguyện đoạn
Pháp môn vô lượng, thệ nguyện học
Phật đạo vô thượng, thệ nguyện thành.”*

Đây chính là lập chí của Đức Phật Thích Ca, nhưng thực ra cũng chính là của tất cả các hàng Bồ tát.

Đó ă, “Chúng sinh vô biên thệ nguyện độ” là nhất định bạn phải lập chí này, là lập chí gì? Lập chí thành Thánh thành hiền hay là lập chí liễu sinh tử thoát luân hồi, mà muốn đạt được cái chí nguyện này thì phải hy sinh phụng hiến vì người, vì chúng sinh.

Thế xong đến cái bước thứ 2 là “Phiền não vô tận thệ nguyện đoạn”, là bạn phải đoạn được tham, sân, si, mạn. Đây chính là phương pháp để thành tựu chí nguyện của mình đấy ă. Tức là làm sao thì làm bạn phải đạt được tâm

thanh tịnh là bạn có thể thành Thánh rồi, tuy rằng đây mới là cái mức độ thấp nhất.

Tâm thanh tịnh mới sinh được trí huệ, thì lúc đó mới có thể “Pháp môn vô lượng thế nguyện học”, phải có trí huệ mới học được vô lượng pháp môn chứ. Nhưng mà các bạn lại làm lộn ngược, là các bạn chưa có đoạn “Phiền não vô tận” tức là chưa có trí huệ mà đã vào “Pháp môn vô lượng thế nguyện học” thì làm sao có thể học được đây? Cho nên “Phật đạo vô thượng thế nguyện thành” bạn không thể nào làm được, bạn không thể thành tựu.

[Bạn nhớ nhé, cái lập chí thì đã đành rồi. Cái bước thứ hai nhất định “Phiền não vô tận phải thế nguyện đoạn” là bạn phải đoạn được tham sân si mạn. Đây chính là bạn đoạn được phiền não chướng.

Sau đây mới đến là “Pháp môn vô lượng thế nguyện học”. Lúc này bạn có biết là gì không ạ? Là gì ạ? Thì lúc đấy như Hòa thượng nói chính là bạn đã vãng sinh Tây Phương Cực Lạc. Bạn lên đấy rồi, gọi là lục trần đều nói pháp, còn được nghe Phật, Bồ tát, rồi được nghe Văn Thù Sư Lợi đại biểu cho trí tuệ. Học pháp môn vô lượng đấy. Cuối cùng thì “Phật đạo vô thượng, thế nguyện thành” thì bạn đắc quả vị rồi đấy.

Cho nên hai điều đầu ta phải làm ở thế gian này, còn hai điều sau cho đến khi bạn vãng sinh xong bạn làm tiếp, bạn đừng có làm ngược.

Đây là nói chí nguyện của Thích Ca Mâu Ni Phật, còn chí nguyện của A Di Đà Phật là gì? Cũng là hy sinh

phụng hiến vì chúng sinh. Trong 48 lời đại nguyện của Phật A Di Đà, ngay nguyện thứ nhất đã là nguyện kiến lập một cõi nước vô lượng công đức trang nghiêm không thể nghĩ bàn, không có tam ác đạo. Và Tất cả các chúng sanh kể cả trong ba đường ác sanh về cõi này, đều không còn đọa lại ba đường ác nữa, và cuối cùng đều thành Phật.]

[Chúng ta vừa chia sẻ xong tám gương lập chí của A Di Đà Phật và của Thích Ca Mâu Ni Phật.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết. Bài chia sẻ của chúng ta xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ chia sẻ tiếp về tám gương lập chí của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

*Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai –
Xin cảm ơn!]*

Bài thứ 25

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục

VI. THÁI ĐỘ HỌC ĐẠO ĐỨC THẾ NÀO?

Trong mục này có 7 nội dung như sau:

- 1. Lập chí*
- 2. Học quý ở thực hành*
- 3. Học phải thận trọng ngay từ đầu*
- 4. Cha mẹ phải hợp tác với thầy giáo*
- 5. Thầy trò cùng nhau học tập*
- 6. Thử tự học tập*
- 7. Phương pháp học*

Chúng ta đang học ý thứ nhất là “Lập chí”, đã nghe về tám gương lập chí của Phật A Di Đà và của Phật Thích Ca Mâu Ni.

Hôm nay chúng ta sẽ chia sẻ về tám gương lập chí của Hồ Chủ Tịch.

Hồ Chủ Tịch sinh năm 1890, mất năm 1969. Thừa nhỏ Người tên là Nguyễn Sinh Cung, còn anh trai của Người thì tên là Nguyễn Sinh Khiêm (hay còn gọi là ông Cả Khiêm). Qua đây có thể thấy gia đình Bác là gia đình Nho giáo gốc, nên cụ Nguyễn Sinh Sắc đã đặt tên cho các con là

“Khiêm, Cung”, tức là giữ hạnh “Khiêm cung”. Đây là điều quan trọng nhất trong 4 điều mà Ngài Viên Liễu Phàm ở trong Liễu Phàm Tứ Huấn đã dạy con mình để làm sao cho chuyển họa thành phúc mà các bạn đã từng được học. Vì chỉ có khiêm cung mới có thể thành tựu được đức hạnh và học vấn của mình.

Khi đến tuổi đi học, Bác Hồ được tên đổi thành Nguyễn Tất Thành. Đó là vào năm 1901 (lúc Bác Hồ 11 tuổi), thì cụ Nguyễn Sinh Sắc đổi tên cho Bác là Nguyễn Tất Thành. Theo ý của riêng tôi “Tất Thành” có nghĩa là nhất định thành tựu được ý chí của mình. Đây là cụ Nguyễn Sinh Sắc quyết tâm nuôi dạy con thành một vị Thánh như tấm gương mẹ của Mạnh Tử là Mạnh Mẫu.

Chúng ta lại nói tiếp:

Hồ Chủ Tịch sinh ra và lớn lên trong hoàn cảnh đất nước chìm dưới ách đô hộ của thực dân Pháp. Thời niên thiếu và thanh niên, người đã chứng kiến nỗi khổ cực của đồng bào và những phong trào đấu tranh chống thực dân. Người sớm có ý chí đuổi thực dân, giành độc lập cho đất nước, đem lại tự do, hạnh phúc cho đồng bào. Đây ạ! Hồ Chủ Tịch lập chí đấy ạ. Đây chính là sự nghiệp giải phóng dân tộc mà Bác đã theo đuổi suốt cả cuộc đời.

Rồi đến trong nhiều năm hoạt động cách mạng, từ năm 1919 thì Bác lấy tên là Nguyễn Ái Quốc, tức là yêu nước.

Trong lời di chúc Bác để lại có đoạn viết "Tôi chỉ có một ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta

được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành". Đây chí nguyện đầy ắp, chí nguyện hy sinh phụng hiến đầy.

Và cuối cùng thì cái chí nguyện suốt đời của Bác đã hoàn thành, đó là đòi được quyền tự do cho nhân dân Việt Nam và cũng là quyền tự do cho nhân dân của các nước thuộc địa.

Thượng tọa Thích Huệ Đăng cho rằng, giữa Thích Ca Mâu Ni Phật và Hồ Chủ Tịch có những nét chung:

- ✓ *Đó là cùng tìm con đường cứu dân, cứu nước (với Phật Thích Ca chính là tìm ra con đường để giải thoát cho chúng sinh bằng chân lý Phật pháp)*
- ✓ *Thứ hai là: Tư tưởng hy sinh cho nhân loại và chúng sinh;*
- ✓ *Và thứ ba là: Tư tưởng vì con người, lo cho con người;*

Hồ Chủ Tịch đã được Đại Hội đồng UNESCO vào tháng 11 năm 1987 vinh danh là “Anh hùng giải phóng dân tộc”.

Vậy là Bác đã lập chí và cuối cùng thì Bác đã thành tựu được cái chí nguyện đầy ắp của mình là giải phóng được dân tộc Việt Nam, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Như vậy có thể thấy từ A Di Đà Phật, Thích Ca Mâu Ni Phật, rồi đến Hồ Chủ Tịch, các Ngài đều thành tựu. Vì sao các Ngài thành tựu? Vì điều quan trọng nhất là các

Ngài đều lập chí, và chí của các Ngài đều là hy sinh phụng hiến vì đại chúng, vì xã hội. Cho nên chí này là đi đúng với pháp tắc đại tự nhiên, sau đó thì các Ngài nỗ lực tinh tấn thực hiện chí nguyện này nên các Ngài đều thành tựu.

Vậy là bạn đã rõ, bạn muốn thành tựu thì nhất định bạn phải lập chí, chí này phải là hy sinh phụng hiến vì đại chúng, vì xã hội. Sau đó phải nỗ lực tinh tấn để thực hiện chí nguyện này, nhất định bạn sẽ thành tựu.

Hồ Chủ Tịch có dạy:

*Không có việc gì khó
Chỉ sợ lòng không bền
Đào núi và lấp biển
Quyết chí ắt làm nên*

Thực hiện chí nguyện bằng cách nào?

- 1- Phải tiếp nối tuyệt học của Thánh hiền*
- 2- Phải mở rộng giáo huấn Thánh hiền khi có thể*
- 3- Hành vi phải làm mô phạm cho đời*

Làm mô phạm thế nào? Rất đơn giản, bạn cứ từng bước mà đi, chắc chắn sẽ đến.

- *Ở gia đình thì lập chí làm cha mẹ tốt;*
- *Ở công ty thì lập chí làm một người sếp tốt, một người đồng sự tốt;*
- *Ở ngay trong xã hội lập chí làm người công dân tốt.*

Vâng ạ, chúng ta kết thúc phần lập chí ở đây.

Bây giờ chúng ta chuyển sang ý

2. Học quý ở thực hành

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Học một câu hành một câu

Trong học tập, ngoài lập chí ra còn có một thái độ rất quan trọng, gọi là “Học quý ở hành”. Chúng ta học tập một câu kinh giáo, thì nhất định phải làm một câu, nên gọi là “giải hành tương ứng”, như vậy thì đạo đức học vấn của chúng ta mới có thể nâng cao.

Vào thời Đường có một vị cao tăng là Ô Sào Thiên Sư. *[Đó a]* Bạch Cư Dị là nhà thơ đời Đường, cuối đời ông thích học Phật, ông hy vọng có thể đến thân cận vị cao tăng như vậy, có thể nâng cao học vấn của chính mình. Khi ông gặp được Ô Sào Thiên Sư, ông liền thỉnh giáo với ngài, ông nói:

- Làm thế nào học Phật?

“Phật” là tiếng Ấn Độ, nghĩa của nó, Phật chính là “Phật Đà Da”, người Trung Quốc thích đơn giản, nên đem dịch trực tiếp thành chữ “Phật”, bên trái là chữ “nhân”, bên phải chữ “Phật”. “Nhân” đây là người, còn chữ “Phật” vốn là giác ngộ. Cho nên chữ hội ý này hội lại thành là gì? Là “người giác ngộ”.

Cách tạo chữ Trung Quốc gọi là chữ “hình thanh”, *[“hình” là “Nhân”, “thanh” đó là chữ “Phật”]*. Chữ Phật này, dùng lời Trung Quốc để giải thích, chính là người giác

ngộ, người có trí huệ, nếu nói rõ ràng hơn là người minh bạch, người hiểu rõ đạo lý. Cho nên học Phật chính là phải học làm người minh bạch.

[Đó ạ, còn nếu như bạn không hiểu được, thì như sáng nay tôi vừa dẫn lời của Hòa thượng đấy, bạn học một hồi thành ngu ngơ cả. Bạn càng học Phật trí tuệ của bạn phải càng sáng.]

Bây giờ tôi bổ sung thêm một chút về chữ cổ Hán văn của Trung Quốc, là chữ hình thanh. Hình - tượng hình, thanh - âm thanh, nếu bạn không kết hợp hai cái chữ đấy vào thì bạn không có hiểu, còn nếu như bạn chỉ cần nghe âm thanh mà hiểu, như là chúng ta đang nghe các cái loại chữ của chúng ta bây giờ, thì những cái chữ chỉ nghe qua âm thanh thì sau thời gian nó sẽ không hiểu nữa.

Tôi đã từng ví dụ với các bạn là, ví dụ như con ruồi, thì chúng ta một số địa phương gọi con ruồi thì hiểu. Thế nhưng mà ví dụ người ở chỗ vùng quê của mẹ chồng tôi thì phải gọi là con giòi, thì mới hiểu. Thế rồi là về sau nếu mà thời gian nó thay đi thì nó lại không gọi là con ruồi nữa, ví dụ cũng không gọi con giòi nữa, nó lại gọi là con ruồi, con ruồi thì bạn không thể hiểu, và đây là sự thực.

Nhưng mà nếu chữ hình thanh thì bạn phải hiểu là như chữ. Tôi ví dụ con voi chẳng hạn, thì bên một góc nó vẽ hình con voi có hai cái tai to như hai cái quạt, có cái vòi như thế này, có cái đuôi như này, xong bên dưới, đấy như chữ hình thì như thế, bên dưới là cái âm như con voi chẳng hạn. Thế thì khi bạn, chữ này bao nhiêu thời gian qua đi, có thay thành con vòi, con vôi, con vối thì bạn vẫn hình dung

ra là cái con này là cái loại con mà có hai cái tai, có cái vòi như con đũa, có bốn cái chân như cái cột đình.

Cho nên cái chữ cổ Hán văn của Trung Quốc từ ngàn đời, vẫn, người ta vẫn hiểu được. Không phải như chữ của La-tinh, không phải như một số các nền văn minh cổ khác, bây giờ đọc những cái chữ ấy không ai hiểu gì cả. Cho nên cái chữ cổ Hán văn này là, nếu như đọc cái chữ cổ Hán Văn này thì vẫn nhìn thấy như là Khổng Tử cách đây 3000 năm vẫn đang sống ở trước mặt mình. Vì vẫn hiểu được, không bị thời gian nó thay đổi, các cái ngôn từ nó thay đổi đi, đây chính gọi là chữ hình thanh.

Vừa nói về chữ “Phật”, bây giờ lại nói về chữ “Nhẫn”, vì chúng ta nhiều nhà treo chữ nhẫn. Chữ “Nhẫn” ý, một bên là, là gì? Là chữ “Tâm”, một bên là hình cái dao, tượng trưng là gì? Dù người ta có dùng cái dao người ta đâm vào tim bạn thế này thì bạn vẫn phải nhẫn được.

Lại nói đến cái chữ gọi là “Nhân” trong chữ “Nhân từ”. Một bên là, chữ “Nhân” là như cái hình người vẽ như này bạn nhìn thấy đấy. Thế còn một bên là chữ “Nhị”, tức là sao? Lại thành hai người. “Nhân từ” nghĩa là phải nghĩ đến người, mình và người không hai không khác, thì bạn sẽ có tình thương với người.

Cho nên đây là chữ cổ Hán văn của Trung Quốc, mà rất lâu sau nó đã từng bị mai một. Nhưng bây giờ Hòa thượng quyết tâm phục hồi lại, bởi vì tất cả những lời của Khổng Tử, của cổ Thánh tiên Hiền đều bắt đầu từ cổ Hán văn. Cho nên nếu như chúng ta không ai học được cổ Hán văn thì những lời giáo huấn của Thánh hiền sẽ mai một.

Tôi thực ra chẳng hiểu gì về cổ Hán văn nhưng tôi nghe Hòa thượng giảng, Tiến sĩ Thái giảng nên tôi tổng hợp lại, có gì không đúng mong các bạn lượng thứ.]

Bạch Cư Dị hỏi Ô Sào Thiên Sư làm thế nào để học Phật. Học Phật là học giác ngộ, học Phật là học làm người minh bạch.

Ô Sào Thiên Sư liền nói với Bạch Cư Dị:

- Học Phật thì phải “Chớ làm các điều ác, vâng làm các điều lành”.

Sau khi Bạch Cư Dị nghe xong ông cười thật to, ông nói:

- “Chớ làm các điều ác, vâng làm các điều lành”. Trẻ nhỏ ba tuổi cũng biết.

Các bạn! Khi các vị ba tuổi có biết hay không? Ngày xưa dạy bảo thiện ác, dạy bảo làm người, dạy ở đâu? Không phải đến trường học, mà học ngay ở tại nhà, gia giáo đã dạy rồi. Cho nên đích thực Bạch Cư Dị nói không sai, trẻ nhỏ ba tuổi đều biết.

[Ngày nay thì làm sao mà biết được ạ?]

Ô Sào Thiên Sư mỉm cười:

- Tuy con nít lên ba nói được, nhưng ông lão tám mươi chưa chắc làm được đâu ạ.

Đều không làm được.

[Đấy ạ, “Không làm các điều ác, vâng làm các điều lành”, thì là Ô Sào Thiên sư nói là đến ông lão 80 còn không làm được đâu ạ, đều không làm được, học nói thì được.]

Cho nên then chốt cốt tủy của đạo đức học vấn, không phải ở chỗ học được nhiều ít, mà ở chỗ bạn làm được bao nhiêu *[Học và hành.]*

Chúng ta chính mình học, cũng có thể dẫn dắt trẻ nhỏ học Thánh học Hiền, nhất định phải xác lập được thái độ này chính xác này.

[Thứ nhất bạn nhớ, phải lập chí. Thứ hai, học một câu hành một câu.]

Tôi vì có cái nhân duyên hiệu đính này mà tôi cũng có quán sát nhiều, nên là tôi sai hay mọi người sai là tôi hay bắt lỗi chính xác luôn. Con trai, con dâu quên không xuống chào lúc buổi tối là tôi nói luôn:

- Con vi phạm Đệ Tử Quy rồi. “Sáng phải thăm, tối phải viếng” sao con quên không xuống chào bố mẹ? Bố mẹ thực sự không phải cần cái này, mà muốn cho con, cho cháu được tốt thôi.

Đi chơi 10 giờ đêm không gọi điện về cho cha mẹ. Xong về một cái, về muộn thế là lên lên đi ngủ. Tôi bảo:

- Con vi phạm Đệ Tử Quy rồi, vi phạm ở chỗ nào? “Đi phải thưa, về phải trình”, con vi phạm rồi.

Bạn thấy là cứ có người cứ suốt ngày cảm rằm nhắc như thế, bạn thấy có tốt hơn không ạ? Nếu không thì các bạn sẽ mặc nhiên các bạn quên đi. Cuối cùng như thế là cái “tự tánh” của bạn không bao giờ hiển lộ được, không bao giờ hằng ngày bạn kị được tí ghét nào cả, cứ ngày ngày bồi đắp thêm đất, ngày một dày thêm.

Bây giờ chúng ta nghe Tiến sĩ Thái giảng ý thứ 3:]

3. Học phải thận trọng ngay từ đầu

Ngày 15 tháng 03 vừa rồi tôi đến Thẩm Quyền cùng với thầy cô giáo và phụ huynh nơi đó có một buổi nói chuyện. Hôm sau thầy giáo đến nơi đó mời tôi đến giảng một buổi cho mấy bé trường mầm non, tôi liền dạy Đệ Tử Quy. Kết quả khi tôi vừa bước vào, tôi nói:

- Xin chào các bạn nhỏ, hôm nay chúng ta học Đệ Tử Quy.

Thì lập tức những đứa bé này khác miệng đồng âm cùng nói:

- Thầy ơi! Chúng em đã học qua rồi, chúng em đều đọc thuộc cả rồi.

Các bạn à, việc học Đệ Tử Quy này đã cho những đứa bé này cái gì? “Cái đó chúng em đã sớm học thuộc rồi, chúng em đã học qua rồi”, đã cho chúng sự ngạo mạn, chứ không phải là sự khiêm tốn. Cho nên thầy giáo đầu tiên rất quan trọng đối với đứa bé.

[Đối với các bạn thầy giáo đầu tiên là ai? Là cha mẹ đấy. Rất quan trọng. Còn nếu như mà bạn không biết học cung kính “Tiên học lễ, hậu học văn”, bạn không học được, bạn không dạy cho con bạn được thì Hòa thượng có nói là: “Dù bạn có nghiên cứu kinh giáo, kinh điển đầy đủ, cuối cùng cái bạn được chỉ là giúp cho bạn ăn nói linh hoạt, còn ngoài ra học vấn không được nổi tý gì”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi liền viết một chữ lên bảng đen, chữ “đạo” của đạo đức, tôi cũng không trực tiếp phản bác với chúng, trước tiên tôi viết một chữ “đạo”. Tôi nói:

- Nay các bạn nhỏ, văn hóa Trung Quốc rộng lớn tinh thâm, trên toàn thế giới chỉ có văn tự của Trung Quốc là có thể ở ngay trong văn tự đem triết học nhân sinh, trí tuệ nhân sinh lưu xuất ra ở văn tự.

Tiếp theo đó tôi liền giải thích:

- Cái chữ này là chữ hội ý, khi bạn xem thấy cái chữ này, bạn liền có thể thể hội được đạo lý trong đó, bên trái là bộ “Xước”, bên phải là bộ “Thủ”. Chữ này nói với chúng ta, người thật sự có đạo đức, là trước tiên phải thực tiễn, chữ “Xước” chính là “thực tiễn”, người trước tiên có thể làm được, có thể làm ra, thì mới gọi là người có đạo đức.

[Không thì chỉ có như Hòa thượng nói là, nói cho hoa trời rơi rụng, còn đạo đức học vẫn không có gì.]

Cho nên chúng ta học Đệ Tử Quy là phải làm người có đạo đức. Các bạn nhỏ! Các bạn đã làm được câu nào trong Đệ Tử Quy rồi?

[Im lặng hết mặc dù học rồi, nhưng vì sao ạ? Không làm được, chẳng thuộc nữa thế thì học qua để làm gì.]

Chúng vốn dĩ là ngẩng đầu rất cao, sau khi nghe xong, đột nhiên suy nghĩ **“Phụ mẫu hô, ứng vật hoãn”** (Cha mẹ gọi, phải đến ngay), hôm qua vừa mới “trả treo” với mẹ, cho nên lập tức liền phản tỉnh.

[Thôi thế là hiểu rồi, mình chả làm được gì cả, Thầy hỏi là cái quan trọng nhất là phải hành được thì mình không làm được gì cả, hết kiên nhẫn.]

Tiếp theo tôi liền đem từng câu, trong kinh của Đệ Tử Quy nói với chúng làm thế nào thực tiễn ngay trong đời sống của gia đình.

Trong lớp có một em bé, khi trở về, ngay hôm đó em viết nhật ký câu đầu tiên viết: “Hôm nay thầy Thái đến dạy chúng em, thầy Thái nói Đệ Tử Quy là phải làm chứ không phải chỉ để học thuộc lòng”.

[Cho nên cái chữ mà “Một môn thâm nhập”, bạn phải hiểu chữ “thâm nhập”. “Thâm nhập” nghĩa là gì? “Thâm nhập” nghĩa là “giải hành” phải tương ứng thì bạn mới có thể thâm nhập được. Còn nếu bạn thuộc lòng mà bạn không có hành thì đây không gọi là thâm nhập. Bởi vì chỉ khi bạn thâm nhập, bạn hành rồi thì bạn, lúc đấy trí tuệ bạn càng khai mở. Bạn càng khai mở bạn quay trở lại về giải bạn càng thấy lý càng rõ, xong từ lý rõ bạn lại càng

hành lại càng trùng. Cứ như thế như cái đôi cánh chim thế này, thì cuối cùng chắc chắn bạn sẽ thâm nhập.]

Các bạn! Đứa bé này biết viết trên nhật ký, tức là ấn tượng của chúng rất sâu sắc. Ấn tượng này có thể ảnh hưởng cả đời của nó.

Cho nên giáo dục có ba chữ chân ngôn, là phải “Thận ư thi”.

[“Thận” là thận trọng, “thi” tức là khởi đầu, “vô thi, vô chung” là coi như không có điểm đầu và không có lúc kết thúc, lâm chung đấy, lúc kết thúc đấy.]

Khi chúng ta vừa bắt đầu học tập học vấn liền phải chú trọng thực hành, vậy thì công phu của chúng ta mới đặc lực, nhất định sẽ khác so với những người khác.

4. Cha mẹ phải phối hợp với thầy giáo

Ngoài ra, có đứa bé khi học xong rồi, trở về cũng rất nỗ lực, hôm sau đứng ngay trước cửa phòng của cha mẹ, đợi cha mẹ đi ra. Khi thấy cha mẹ vừa đi ra, chú liền cúi chào cha mẹ và nói:

- Con chào cha mẹ buổi sáng, hôm qua cha mẹ ngủ có ngon giấc không?

[Học hành đấy.]

Cha mẹ của chú bất chợt cảm thấy rất ngạc nhiên, lập tức gọi điện thoại cho trường mầm non hỏi:

- Hôm qua đã xảy ra việc gì? Con tôi vì sao hôm nay biết chào hỏi vãn an chúng tôi?

Thầy giáo mới nói:

- Vì hôm qua học đến “Thần tác tinh, hôn tác định” (có nghĩa là “Sáng phải thăm, tối phải viếng”).

Trẻ nhỏ có dễ dạy hay không? Rất dễ dạy, chỉ là chúng ta không dạy mà thôi.

[Người lớn cũng thế, bạn thấy không, một người biểu pháp ra nhật rác một cái là lập tức mọi người đều ngừng vứt rác ngay. Cho nên những người không được học, trong Phật pháp gọi là “kẻ đáng thương”, không phải đáng ghét.

Hôm trước chia sẻ với bạn về câu chuyện của vị giáo sư mà xin chết êm ả vào năm ông 104 tuổi. Vì sao ông xin chết êm ả? Vì ông thấy cuộc sống khổ quá! Có lần ông đã ngã ở trong nhà hai ngày liền. Sau đến khi người giúp việc đến mới phát hiện ra. Cho đến khi ông chết êm ả thì ông ở trong một căn phòng như thế rất là thanh tịnh, rất là đẹp đẽ và rất là đẹp, thoáng mát, ý là như thế, và tiếng nhạc êm đềm của nhạc Beethoven nổi lên, và ông phấn đấu để được chết êm ả thì ông được duyệt đấy. Và khi ông chết êm ả thế thì tất cả con cháu đều đứng ở cạnh ông quay quần cả.

*Tôi mới hỏi lại một câu rằng là: vậy thì khi ông ngã 2 ngày liền, ông nằm trên sàn đất không một ai biết thì con ông ở đâu? Chắc chắn ông đã sống một mình, nhưng mà có trách được con ông không? Không trách được! Vì sao? Vì Hòa thượng nói là: **“Tiên nhân vô tri, bất thất đạo đức, vô hữu ngữ giả, thù vô quái dã”**, có nghĩa là người trước*

không được dạy, bạn có công nhận với tôi không? Bố mẹ bạn không được dạy rồi, bạn có thừa nhận với tôi, có ai dạy bạn Thánh giáo không? Người trước không được dạy, không có biết đến đạo đức, không có ai nói cho, người sau chúng ta không có ai nói cho, vậy thì còn trách móc cái gì. Không có đáng trách mà đây chỉ có thể thấy rằng là, bạn không có duyên gặp được, hay còn gọi như Hòa thượng là cái thiện căn phước đức, nhân duyên đời trước của bạn kém.

Còn bạn được sinh ra trong một cái quốc gia phát triển, mà kinh tế nó dồi dào đến thế là vì bạn tu gì ạ? Tu phước, bạn không tu huệ. Còn những người nghèo như chúng ta ở cái đất nước này, chúng ta nghèo hơn họ nhiều, chúng ta không có máy bay, chúng ta không có ô tô sang trọng, thì Hòa thượng bảo là bởi vì trước kia bạn tu huệ, bạn không tu phước, cho nên bây giờ bạn gặp Thánh giáo. Cho nên Phật mới dạy bạn là phải “Phước, huệ song tu”. Không phải là phước để cho bạn được hưởng, cho bạn sung sướng. Mà cái phước đấy nếu cái chí của bạn làm Thánh, làm Hiền, chí của bạn là ‘liễu sinh tử, thoát luân hồi’ thì nó sẽ là đại phước báu lúc lâm chung.]

Ở Sơn Đầu có một đứa bé mới bảy tuổi (ở Sơn Đầu cũng có rất nhiều thầy giáo tình nguyện giảng môn Đệ Tử Quy), lên lớp được khoảng hai, ba tháng, các thầy giáo tổ chức một hoạt động cùng giao lưu với các bậc phụ huynh. Họ sắp xếp mỗi trẻ nhỏ đứng lên chia sẻ một chút xem trong một, hai tháng chúng có những thay đổi gì. Rót cuộc đứa bé bảy tuổi này bước lên, câu thứ nhất chú ấy liền nói:

- Con học Đệ Tử Quy rồi mới biết được làm người vốn dĩ phải hiểu đạo.

[Căn bản làm người là gì ạ? Là Hiếu, bạn nhớ nhé, cầm cái gốc này cho vững cho con cho cháu mình, bạn đừng sợ chúng lớn. Vì tôi đã có một cái ví dụ cho bạn thấy là cư sĩ Trung 24 tuổi, cư sĩ Hằng 30 tuổi vẫn quay đầu và tôi 60 tuổi vẫn có thể quay đầu.]

Các bạn! Câu nói này rất thú vị “Vốn dĩ phải hiểu đạo”. Cho nên phải học mới hiểu. Người không học, không biết đạo, người không học, không biết nghĩa. Vậy mà rất nhiều phụ huynh thì tức giận nói với trẻ nhỏ:

- Tại vì sao không hiểu chuyện, ngay đến việc này mà cũng không hiểu.

[Các bạn có hay lắng con thế không?]

Nhưng thật sự chúng ngay đến việc này cũng không hiểu, vì chúng không được dạy. Cho nên chúng ta lý giải được những đạo lý này thì nhất định phải dạy ngay. Bạn thấy đứa nhỏ này, bạn lập tức nói với chúng **“Thần tắc tỉnh, hôn tắc định”** (Sáng phải tỉnh, tối phải yên), chúng ngay ngày hôm sau liền làm ngay.

Khi vị phụ huynh này hiểu được, mau mau gọi điện đến trường học. Động tác này nói lên họ rất quan tâm đến sự trưởng thành của trẻ nhỏ, họ hiểu rõ muốn dạy tốt trẻ nhỏ thì điều quan trọng là phải cùng hợp tác với thầy giáo, cho nên vị phụ huynh này là có độ mặn cảm giáo dục.

[Còn chúng ta thì sao ạ? Mãi đi kiếm tiền quá, con chào hay không cũng không biết, con không chào cũng không biết, con ra con đứng con chào thì lại: “Lui ra! Đang muộn đây!”. Thế thì làm gì nó không xảy ra đến kết quả như ngày hôm nay. Cho nên là thật sự, thầy nói ở dưới đây, khi trẻ đã bắt đầu học cái chữ “Hiếu” và bắt đầu có những hành vi này, bạn phải thành tựu tâm hiếu cho chúng.]

Còn nếu như bạn lại cảm thấy kỳ lạ, sau đó lại còn sờ lên đầu con, nói với con rằng:

- Con à! Có phải hôm nay con đã bị sốt rồi không? Vì sao mà lại lễ phép như vậy?

[Thầy nói câu đấy, chứ tôi vẫn nói với các bạn, tôi đùa là: “Ô! Ám đầu à?”. Thế thì hỏng rồi!]

Nếu làm như vậy thì có thể sẽ phản tác dụng với hiếu tâm và tâm học tập của trẻ nhỏ.

[Nó hơn hở nó học được chữ “Hiếu”, nó về nó thăm hỏi cha mẹ thì cha mẹ lại gạt phăng si nô ra, rồi lại bảo “Ám đầu à?”.]

Cho nên ngay từ khi con cái của bạn học Đệ Tử Quy, trở về giúp bạn bưng nước rửa chân, bạn phải làm thế nào? Bạn không nên nói:

- Không nên phiền phức như vậy, lỡ bị bỏng thì sao?

[Chứ không lại bảo “Rắc rối quá!”. Bây giờ mỗi một lần sinh nhật tôi, con cháu tôi lạy là tôi vẫn cứ phải ngồi im]

thế này và để đón nhận cái lay của chúng, chứ không dám nói là: “Ôi! Cằm rằm quá!”. Không.]

Làm như vậy là cơ hội học tập của chúng đã bị quý vị đã cắt đứt rồi.

Chúng ta làm bậc cha mẹ, phải hiểu được phối hợp với thầy giáo, phải hiểu được kiện toàn hiếu tâm của con mình, kiện toàn đức hạnh của con mình.

[Đấy ạ, vừa rồi các bạn vừa mới chia sẻ với tôi là ở chỗ chùa, sau khi dạy xong thì cô Hằng có hỏi là, “vậy thì đến sinh nhật của cha mẹ thì các con sẽ làm gì?”. Thế là các con thi nhau giơ tay là con sẽ làm cái này, coi như là ví dụ nấu bữa ăn, hoặc là cố gắng học, hoặc là làm thế này thế khác. Hoặc ví dụ như con trai cư sĩ Chúc Hạnh: con sẽ cố gắng con làm ở xưởng mỗi ngày, con được các cô trả cho mấy chục nghìn (ví dụ như thế), con sẽ dành cái tiền đấy để con, ví dụ là mua thuốc cho ông bà, hoặc quần áo cho ông bà rồi cái gì cái gì đấy cho cha mẹ. Chúng ta phải hướng dẫn con vào những cái ngày sinh nhật là phải như vậy.]

Có một người mẹ nói:

- Con của tôi nhỏ như vậy, bụng nước bị lật đổ thì phải làm sao?

[Bây giờ 2 tuổi lại bảo bụng nước rửa chân cho cha mẹ, bà hỏi câu này cũng đúng mà.]

Tôi liền nói với cô:

- Lật đồ thì càng tốt.

Cô liền tỏ ra suy nghĩ: Vì sao lại lật đồ càng tốt?

- Bởi vì bị lật đồ, bạn ngoài việc bạn đã kiện toàn hiếu tâm của chúng ra.

[À, thế là kiện toàn cái tâm hiếu nó muốn rửa chân cho cha mẹ, bưng nước rửa chân cho cha mẹ. Bây giờ bị lật đồ, vậy thì bạn đã thành tựu cái tâm hiếu, chứ không phải bạn lại mắc mớ nó là: “Đấy! Đã bảo không khiến rồi!”.]

Bạn kiện toàn tâm hiếu của chúng ra, bạn có thể ngay hiện trường lợi dụng cơ hội này nói với chúng:

- Con à! Cái tâm này của con làm cho mẹ rất cảm động. Con nhỏ như vậy liền có thể tận hiếu kính. *[Đấy]* Bây giờ mẹ con ta phải suy nghĩ một chút, vì sao con bưng nước bị lật đổ? Nhất định là hai tay con nắm không được chặt, lần sau làm thế này thì sẽ không bị lật đổ. Nào, mẹ con mình cùng nhau lau chùi nó cho thật sạch.

Như vậy là quý vị đã đồng thời dạy chúng làm thế nào cầm món đồ, đồng thời còn dạy chúng làm thế nào thu dọn tình huống này, đem sự việc này để dạy bảo con.

[Nếu bạn không dạy chúng, tôi xin nói rất thật với bạn là mấy tuần nay tuần nào tôi cũng chỉ dạy mỗi Chu Bi cái động tác chải đầu. Mà cứ gọi là đường ngôi xiên xẹo, lẹo vẹo ra thế này. Vì cứ mỗi tuần cháu lên tôi lại dạy. Sáng nay tôi lại bảo:

- Ô! Mẹ mà dạy Đệ Tử Quy, con mà không chịu học chải đầu thì con ra ngoài đường đầu tóc con rối bù lên, không ai họ tin là mẹ con dạy Đệ Tử Quy, mà con cũng đừng hy vọng gì là con có thể dạy được Đệ Tử Quy.

Vì Chu Bi rất thông minh. Các bạn đã đọc cái đơn mà cháu viết gia nhập đạo tràng, hoàn toàn là tự nó hết. Thế cho nên khi mẹ nó đi dạy Đệ Tử Quy, mẹ nó nói rằng:

- Về sau con sẽ dạy cho các em từ 2 tuổi cho đến 5, 6 tuổi.

Chu Bi rất phấn khởi, hôm qua ngồi soạn giáo án. Đây ạ, và trẻ con dạy trẻ con thì rất là nhanh.

Thế cho nên sáng nay tôi mới phải bảo:

- Nếu con vẫn cứ để cái đầu bù xù như thế này thì không ai tin con, không ai cần học con và cũng không ai họ tin là mẹ con dạy được Đệ Tử Quy.

Cho nên là khi mà bạn dạy chúng về thu dọn tình huống, rồi đem sự việc báo chúng, rồi cách cầm món đồ là bạn từng bước dạy chúng. Khi chúng đã vững vàng những cái này thì bạn thả ra mới được.

Còn nếu như mà chúng không vững vàng, bạn cũng không chịu dạy chúng, thì năm nay Chu Bi - sinh năm 2010, là năm nay 9 tuổi, 10 tuổi, vẫn không biết chải đầu. Đây, nói một câu rất thật là như vậy. Vì sao? Cứ đến chắc là cứ đến giờ đi học mẹ cào cào cho một cái, mẹ buộc họ cho thế là cuối cùng đến tận bây giờ vẫn không biết chải đầu.

Tôi lại nhắc lại cái câu mà thầy Thái nói: **“Mỗi một lần trẻ mắc khuyết điểm, bạn phải thấy đây là cơ hội để dạy chúng”**. Vì sao lại là cơ hội? Bởi vì, nếu như bạn không thấy đây là cơ hội mà bạn cứ mắng mỏ chúng thì về sau chúng sẽ nghĩ là: “mình đã mắc khuyết điểm này mà cha mẹ mắng mỏ thì lần sau mình sẽ làm đằng sau lưng, không ai nhìn thấy nữa”. Bạn không có cơ hội dạy, thế thì bắt đầu từ việc nhỏ nó làm sau lưng, việc lớn hơn nó làm sau lưng, việc lớn hơn nữa, thì rất có thể là vi phạm quốc pháp rồi vào tù lúc nào không hay.

Đừng bao giờ bạn hy vọng là trẻ tự ngoan. Bởi vì con người chúng ta, như vừa nãy - sáng nay nói, sinh ra là tham lam – tôi tham, tôi si, tôi mạn – không ai dạy cũng như thế. Thế cho nên đây là cái tập tánh, mà muốn cái tập tánh này mà thay đổi thì phải **“Giáo vi đạo, quý vĩ chuyên”**, tức là gì ạ? Là giáo dục quan trọng ở sự chuyên cần. Cho nên bạn cũng thế, bạn cũng tôi tham, tôi si, tôi mạn, vì Phật cũng đã nói rằng sinh vào nhân đạo là bạn cũng như vậy rồi. Vậy mà khi thấy nó mắc khuyết điểm, bạn chỉ có biết mắng chứ bạn không biết được rằng là ai cũng mắc, mình cũng mắc. Chỉ có điều mình được học Thánh giáo rồi thì mình phải sửa cho con. Thì đây chính là cơ hội.

Nếu như bạn nghĩ được như thế bạn sẽ không còn sân hận, không còn quát mắng con nữa. Và khi như thế thì lập tức là về sau, chúng sẽ được chỉnh sửa ngay từ đây, và những việc lớn hơn chúng đã được chỉnh rồi, chúng sẽ không đến mức độ như tôi vừa nói là dần dần từ con ruồi biến thành con voi, rồi vi phạm quốc pháp là chết dở. Cho nên cái thái độ của bố mẹ khi thấy con mắc khuyết điểm,

bạn phải hiểu, đây là cơ hội để bạn dạy chúng. Đây là bài thầy Thái nói, không phải tôi nói ạ.

Khi tôi phát hiện ra những điều này thầy Thái nói, tôi bảo “Hay quá chứ lì! Sao mà hay thế!”. Chứ còn nếu không thì mình cứ thấy trẻ con mà làm những cái điều gì mà mình không vừa lòng là quát um thiên địa lên, rồi phạt, rồi đánh. Thực ra đánh thì tôi cũng chả bao giờ đánh đâu, nhưng rồi quát, mắng, rồi là cắt, trừ các kiểu, rồi cuối cùng là sau nó giấu. Nó giấu đến khi nào? Nó giấu đến khi cư sĩ Hằng, năm lớp 1 xếp thứ 32, “đội” được 31 bạn trên đầu thì lúc đấy tôi mới sực tỉnh ra là mình đã sai. Vì mỗi lần nó được điểm kém về là tha hồ mắng mỏ, thế là cuối cùng là nó giấu hết, nó giấu hết. Hôm nào nó được điểm tốt thì nó khoe, hôm nào nó được điểm kém nó không nói câu gì. Mình thì lại còn có cư sĩ Quang Trung sau, nên không có thời gian để xem xét, lúc đấy cư sĩ chồng vẫn còn đi công tác nhiều. Thế là cứ thế là mắng mỏ, thế xong lúc đầu là điểm xấu thì nó giấu, về sau nó lại tăng lên tốc độ nữa là, điểm xấu thì nó khai thành điểm tốt. Đến lúc khi phát hiện ra con cũng 31 bạn trên vai bảo: “Thế này không được rồi”. Thì lúc đấy bắt đầu cư sĩ chồng bảo:

- Thôi để đấy, việc dạy con để anh dạy cho.

Thì về sau cái quả bạn biết rồi, đi thi – gọi là học bổng 322 đổ thủ khoa luôn của cả nước, và đi Anh học hoàn toàn bằng học bổng của Nhà nước tài trợ.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta sẽ chuyển sang ý thứ 4: Thầy trò cùng học.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

*Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai –
xin cảm ơn!]*

Bài thứ 26

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

*Hôm qua chúng ta đang học ý thứ 3: Học quý ở hành.
Mục này chúng ta đã học xong 3 ý đầu:*

Một là: Học một câu hành một câu,

Hai là: Học phải thận trọng ngay từ đầu,

Ba là: Cha mẹ phải hợp tác với thầy giáo.

*Hôm nay chúng ta sẽ học tiếp ý thứ 4: Thầy trò cùng
nhau học tập. Trước khi vào bài học mới, chúng ta sẽ nghe
Tiến sĩ Thái ôn tập lại một chút:*

Chúng ta có nhắc đến phương pháp học tập:

□ Thứ nhất: “*Học quý lập chí*”: Vừa mở đầu rất quan trọng, đã nói đến câu “*Học quý lập chí*”, cho nên trước tiên phải lập định chí hướng thì liền sẽ có động lực mạnh mẽ, thúc đẩy khiến cho chúng ta không ngừng tiến bộ trưởng thành.

□ Thứ hai: “*Học quý thực hành*”: Hiện tại chúng ta muốn học học vấn của Thánh hiền, chúng ta cũng không cần phải lo lắng “*Liệu bây giờ ta mới bắt đầu học có còn kịp hay không?*” Kỳ thật quan trọng nhất là chúng ta học một câu là chúng ta liền làm một câu. Học hành đầy học đến đâu hành đến đấy, không cần chờ đợi học cho hết thì mới làm.

Nhiều người nói rằng là, tôi phải bắt đầu từ đâu, ừ, cũng tốt rồi, thế nhưng mà tôi phải chờ tôi học hết đã rồi tôi mới làm. Hết có được không? Không kịp. Cứ học được câu nào ta làm được câu đấy. Hằng ngày tẩy rửa dần đi.]

Có rất nhiều người nói. [*Đây ạ:*]

- Đợi tôi học tốt rồi thì sẽ dạy cho con cái, đợi tôi học tốt rồi sẽ trở lại giúp người.

Đợi chúng ta học tốt rồi có còn kịp hay không? Không kịp. Bây giờ học một điều làm một điều, chỉ cần là tinh thần như vậy liền sẽ cảm động con cái của bạn, cảm động học trò của bạn.

[Thế nên không cần đợi học hết.

Tôi vẫn nói với lại các con tôi, cả bốn vị, là chỉ cần có thực hiện đúng mỗi cái khổ đầu cho tôi “Cha mẹ gọi, phải đến ngay. Cha mẹ sai, chớ lười biếng. Cha mẹ dạy, phải kính nghe. Cha mẹ trách, phải thuận sửa”.

Tôi bảo, tôi mới yêu cầu có bốn câu ấy thôi. Bởi vì trong đây nó đã bao hàm sự “Y giáo phụng hành”. Chưa cần hiểu gì hết, nhưng mà cha mẹ dạy phải kính nghe, ờ, riêng cái đoạn “kính” đây là xong rồi, là đi được cái đoạn đầu, là coi như y giáo phụng hành rồi. Cho nên cái khổ ấy đặt lên đầu tiên.

Chúng ta chuyển sang ý thứ 5.]

5. Thầy trò cùng nhau học tập

Có rất nhiều thầy giáo, trước đây ít huân tập văn hóa Trung Quốc, cho nên họ cũng là giữ lấy thái độ này cùng nhau học tập với học trò của chính mình, luôn luôn có thái độ như vậy. Con cái xem thấy rồi cũng rất hoan hỷ, bởi vì chúng ta đem thái độ hiếu học để diễn cho con cái xem, cho học trò cùng xem.

Có một trường mầm non dạy bảo trẻ nhỏ sau khi ngồi ăn phải có lễ phép, khi đứng dậy phải nói với thầy giáo, bạn học cùng ngồi chung bàn là:

- Xin mọi người từ từ dùng.

Sau đó lại mang chén cùng đĩa của mình đến nhà bếp tự tay rửa, tất cả học trò đã tập thành thói quen.

Thầy giáo của chúng cũng làm như vậy, mỗi vị thầy giáo ăn xong rồi cũng cúi xuống nói rằng:

- Xin mọi người từ từ dùng.

Tất cả học trò đều mỉm cười trong lòng. Các bạn, vì sao vậy? Trong lòng những học trò này liền nghĩ, thầy giáo cũng làm giống như chúng ta, phải có lễ phép, phải tuân thủ những quy định này. Cho nên khi chúng ta cùng làm với trẻ nhỏ, hiệu quả đó sẽ rất tốt.

[Chúng ta chuyển sang ý thứ 6]

6. Thứ tự học tập

Thứ nhất: Trước tiên phải học thành thật

Làm người trước tiên phải học thành thật. Còn có một đứa bé, lần đó ăn cơm, toàn bộ thầy giáo và bạn học đều ăn cơm xong rồi, chỉ còn lại một mình chú. Đứa bé này sau khi ăn xong đứng dậy, đối với bàn ghế chú cũng cúi đầu một cách kính cẩn rồi nói:

- Xin mọi người từ từ dùng.

Tất cả thầy giáo xem thấy đều mỉm cười. Thế nhưng chúng tôi cảm thấy đứa bé này rất thành thật, nói một điều, học một điều thì làm một điều. Cho nên làm người trước tiên phải học thành thật.

[Chưa luyện thành thói quen mà lúc đây đã cắt xén, không cần phải chào. Bởi vì bạn phải nhớ là từ hành vi thì tạo thành thói quen, từ thói quen tạo thành gì ạ? Tập quán.]

Từ tập quán thì bắt đầu hình thành ra cái tính cách của bạn. Tính cách rồi là ra tính mệnh đấy.]

Chúng tôi cảm thấy đứa bé này rất thành thật, nói một điều, học một điều thì làm một điều. Cho nên làm người trước tiên phải học thành thật.

[Nếu không học thành thật, mà bạn đã dạy cho nó, về sau thầy Thái có nói. Trước đây tôi có kể với bạn đó là, khi nhỏ thì được phụ thân dạy tất cả những cái đạo đức kiểu như thế này rồi.]

Thật sự là khi nói về người già cô đơn, lúc đầu tôi không có kinh nghiệm. Vì sao không có kinh nghiệm? Bởi vì tôi chỉ chứng kiến cha mẹ tôi đối với ông bà nội tôi rất là hiếu, nên tôi không biết được rằng là rất nhiều người già cô đơn khó khăn như thế.

Nhưng mà sau đấy thì phụ thân dạy liên tục, là đây này, nhìn họ hàng, nhìn người thân: Có một người trong họ, bà ốm rất nặng. Thế thì sau khi bà ốm thì con cái không để bà nằm ở cái giường ở chỗ đấy nữa mà đưa bà xuống dưới nhà bếp, đưa bà xuống dưới nhà bếp nằm. Thế một lần thì phụ thân tôi bảo đến thăm, thì thấy sao? Tất cả con cái đều đi hết. Ở trên đầu giường (bà không dậy được), một miếng bánh mì khô đét và kiến bu đầy. Đây là thức ăn để cho mẹ đấy!

Thế thì khi mà nhìn qua xã hội, và càng ngày khi vào Thánh giáo này càng quán sát thấy, thì mới có thể chia sẻ được với các bạn về những cái sự cô đơn của người già, không ai hiểu cả. Con cái đều thấy rằng là: nào là khó tính,

nào là dối trá, nào là đủ thứ, mà không thấy, mà không hiểu được cho cha mẹ.

Thế thì khi cụ cứ dạy tôi như thế, xong rồi đến khi tôi lớn, trưởng thành đi làm, nhắc lại về chữ “học thành thật” đấy ạ. Khi trưởng thành đi làm rồi thì làm ở cơ quan tài chính, thường xuyên va chạm với tiền vàng. Thì về cụ mới dạy:

- Đây này, con phải làm như thế này, là con phải làm cái này xong con giữ lại cái giấy này, đây là cái giấy là khi mọi người ký rồi. Bởi vì cái giấy này nó sẽ bảo lãnh cho con rằng khi xảy ra chuyện gì, không ai có thể đổ được tội cho con là tham ô hoặc là gì cả. Không có họ là người ăn nhưng con sẽ là người chịu tội đấy.

Hôm nay dạy một kiểu, ngày mai dạy một kiểu, dạy mãi mẹ tôi sốt cả ruột, mẹ tôi bảo:

- Tôi thấy ông thật là lạ. Cái điều này đáng nhẽ phải dạy con từ trước. Bây giờ cứ mỗi một cái ông dạy cho nó một việc, thì cuối cùng là, thành ra là, người quán sát như ông mà không biết dạy cho nó những cái cách phòng thân này từ trước.

Bố tôi nói luôn, bố tôi bảo:

- Lúc trước tôi phải dạy nó làm một con người. Còn nếu như cái tư cách làm người mà không có, tôi chỉ rập dạy mưu mẹo như thế này, thì về sau nó sẽ dùng cái mưu mẹo này để lợi nó hại người.

Cho nên học là phải học thành thật trước, học linh hoạt sau, bạn nhớ điều đấy, đặc biệt là các bạn ở trong cái bối cảnh gọi là kinh doanh chẳng hạn, bạn phải nhớ phải dạy con được học thành thật trước. Bởi vì chỉ có bạn càng thành thật thì lúc đấy khách hàng càng tin tưởng bạn, thì doanh nghiệp của bạn mới phát triển được.

Cũng vậy, như sáng nay chia sẻ về vị đồng học mà bán mũ. Sau đấy thì cháu rất là thật thà mà hỏi tôi rằng là:

- Vậy bây giờ những người con đã trót bán, giờ cư sĩ Bà bảo phải rút xuống, thì như thế nào?

- O, con trả lại tiền họ đi. Con bảo vì đây là con tính toán giá chưa đúng thì con trả lại tiền họ. Cái động tác mà con trả lại tiền họ thì họ sẽ tin tưởng con vô cùng “Con người này rất là thật thà, làm ăn đàng hoàng, đúng là Phật tử”. Vậy họ sẽ mách cho nhiều người nữa, có thể không phải là một người mà nó là 100 người, và còn nhiều hơn nữa.

Cho nên vấn đề mà bạn muốn để cắm góc cho trẻ và để cho chúng nó một đời này không bao giờ ngã, là phải thành thật. Học thành thật trước.]

Thứ hai: Tiếp theo mới học linh hoạt

Như vậy học vấn mới có thể thành tựu. Nếu như mở đầu liền học linh hoạt, giáo huấn của thầy nói ra năm điều, thì chỉ chọn ra ba điều để làm. Tốt, đầu óc cũng rất linh hoạt, thế nhưng rất có thể học vấn sẽ không có nền tảng.

Đến lúc đó chúng sẽ bị chính sự thông minh nhỏ của mình lại làm hại mình.

[Mà cái chỗ này sẽ không còn gọi là thông minh, mà nó về sau nó sẽ trở thành xảo quyết.]

Trước phải học thái độ làm người, làm việc, sau mới học tri thức.

[Đấy bạn nhớ nhé, trước phải học thái độ làm người, làm việc, chính là học Đệ Tử Quy này cho thuần thực.]

Cho nên lần trước có câu hỏi của đồng học mới nói rằng là:

- Con của con học Đệ Tử Quy lớp thầy Trung rất là phấn khởi, rất là vui. Thế nhưng mà đến khi mà về bảo nó ôn thi học kỳ thì nó không chịu. Nó bảo “Con chỉ cần học mỗi Đệ Tử Quy tốt thôi, học Đệ Tử Quy tốt là cái gì cũng có, nên con không cần học tri thức”, không chịu thi.

Vậy thì bây giờ như thế nào? Tôi có trả lời là:

- Cả hai cái đều phải học, phải học cả thái độ làm người làm việc, học Đệ Tử Quy và phải học cả tri thức. Bởi vì nếu như chúng nó học Đệ Tử Quy được thật thì nhất định chúng nó phải biết là: “Cha mẹ thích docks lòng làm”. Vậy cha mẹ thích cái gì? Cha mẹ thích con mình phải chăm chỉ, phải chịu khó học giỏi. Thế nếu như nó lại không chịu học giỏi tức là nó đã không thực hiện được cái câu: “Cha mẹ thích, docks lòng làm”, thì cái việc chúng học Đệ Tử Quy đấy là giả.

*Cho nên phải học cả thái độ làm người làm việc, là học **Đệ Tử Quy**, và học cả kiến thức văn hóa đều phải tốt. Nếu như không học văn hóa tốt thì về sau nuôi mình còn chẳng được, “văn dốt, võ dốt”, thì làm gì mà báo hiếu được cho cha mẹ, cũng như là đền ơn được thầy cô giáo, không có!*

Nhưng cái thứ tự học tập thì phải học thái độ làm người làm việc trước, còn tri thức nhất định phải học. Các bạn đã nhớ chưa ạ? Trước phải học thái độ làm người làm việc.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thứ ba: *Trước phải học thái độ làm người, làm việc*

Ngoài việc nỗ lực ra, tiếp theo chúng ta còn phải hiểu rõ, học tập cần phải xem trọng thứ tự của nó, trình tự của nó.

Trong Tam Tự Kinh có câu: “*Vì học giả, tất hữu sơ*” (tức là Làm kẻ học, tất phải có ban đầu) Đi học có trước, có sau; “Tiểu học chung, chí Tứ Thư”: Có nghĩa là học tốt sách “Tiểu học” tiếp theo mới đến học “Tứ Thư, Ngũ Kinh”.

*[“Tiểu học” chính là nền tảng để Lý Dục Tú Phu Tử soạn ra cuốn **Đệ Tử Quy**. Cho nên trước tiên phải học **Đệ Tử Quy** tốt, sau hẵng nói đến “Tứ Thư, Ngũ Kinh”.*

*Chúng ta thì sao ạ? Chúng ta học **Đệ Tử Quy** tốt, chúng ta dạy cho con cháu chúng ta cũng phải học **Đệ Tử Quy** tốt - thứ tự. Nhưng mà học văn hóa phải tốt. Chúng ta đã bị mất mất một cái giai đoạn là trẻ từ dưới 1000 ngày*

tuổi. Con chúng ta đã không được học, thế nếu như nó đã được học từ cái chỗ dưới 1000 ngày tuổi rồi, thì bây giờ đi vào học văn hóa chúng nó sẽ rất là vững. Đây chính là “Tiên học lễ, hậu học văn”. Nhưng bây giờ chúng nó đã không học cái lúc 1000 ngày tuổi ấy rồi, thì bây giờ chúng ta phải bỏ tức dạy cho chúng thái độ làm người, thái độ làm việc và bên cạnh đấy chúng vẫn phải học văn hóa.]

“Tiểu học” là một cuốn sách do Chu Phu Tử biên soạn, thư tịch của Đồng Mông Dưỡng Chính. Quyển sách này dạy bảo trẻ nhỏ làm thế nào để nuôi dưỡng cha mẹ, làm thế nào tôn trọng người lớn, và còn ngay ở trong cuộc sống thường ngày ứng xử qua lại với người.

Quyển sách này ai xem qua đưa tay lên?

[Tôi tin là chúng ta đều chưa ai đọc “Tiểu học” đúng không ạ? Vâng ạ, sau khi cái bộ “Gốc trong gốc” xong thì các bạn sẽ được xem cuốn “Tiểu học” ở trong đấy.]

Oh! Thật không ít. Quyển sách này cách đây gần 1000 năm, lịch sử khá lâu, rất nhiều tình huống đời sống vào lúc đó so với hiện tại có nhiều khác biệt.

Vì sao “Tiểu học” quan trọng đến như vậy?

Nếu nền tảng này xây dựng tốt rồi, thì khi chúng đọc các kinh sách khác, chúng sẽ không chỉ có đọc mà thôi, chúng sẽ hiểu được cách làm thế nào để đối nhân xử thế ngay trong cuộc sống thường ngày, chúng sẽ hiểu được phải thực tiễn ngay trong cuộc sống thường ngày. Cho nên nền tảng này nhất định phải xây dựng cho tốt.

Vì quyển sách “Tiểu học” cách chúng ta tương đối xa, tôi đã từng xem qua, chỉ có thể xem 60% - 70%, vì rất nhiều thuật ngữ xem không hiểu. Sau đó tôi lật sách “Tiểu học” ra, lại lật Đệ Tử Quy ra, đối với Đệ Tử Quy này rất là cảm động, cũng rất là tán thán.

“Đệ Tử Quy” được viết vào thời nhà Thanh, cách chúng ta mấy trăm năm, nên rất gần thời đại chúng ta. Hơn nữa Lý Dục Tú Phu Tử căn cứ vào “Tiểu học”, lấy ra cương lĩnh nội dung quan trọng nhất để biên soạn thành quyển Đệ Tử Quy, hoàn toàn tương ứng với đời sống của chúng ta, không câu nào không làm được. Hơn nữa cũng bao hàm những trọng điểm của “Tiểu học”.

[Đang giới thiệu cho các bạn.]

Đồng thời Lý Dục Tú Phu Tử ông biên soạn cái cuốn sách này là y theo câu giáo huấn quan trọng trong Luận Ngữ của Khổng Lão Phu Tử. Câu giáo huấn này nhắc đến “Đệ Tử Quy, Thánh nhân huấn” tức là Đệ Tử Quy, Thánh nhân dạy (*Đệ Tử Quy là quy tắc làm người học trò của Thánh hiền*), chính là nhắc đến **“Thủ hiếu thuận, thứ cần tín; phiếm ái chúng, nhi thân nhân; hữu dư lực, tắc học văn”**, tức là: **Trước hiếu để, Sau cần tín, thương chúng sanh, gần người nhân, Có dư sức, thì học văn, *thì đây là “có dư thời, siêng học văn”***; “Trước hiếu để, sau cần tín”, chính là căn cứ vào câu nói này của Khổng Lão Phu Tử mà phân thành bảy cương mục, biên soạn thành cuốn Đệ Tử Quy này.

Cho nên chúng ta học tốt được Đệ Tử Quy chính là đem nền tảng của “Tiểu học” xây dựng cho tốt. Nếu nền

tảng của “Tiểu học” không xây được tốt, mà đã trực tiếp đọc qua Tứ Thư, Ngũ Kinh thì trẻ nhỏ càng đọc nhiều càng tách rời đời sống.

[Thứ tự học tập thì trước tiên ai nhắc được cho tôi?]

Có 4 ý. Trước tiên là gì ạ? Mời thầy Trung ạ: Nhất định phải học thành thật trước sau mới được học linh hoạt; Vâng ạ, mời cô Hằng ạ? Tiếp tục ạ: Thái độ làm người làm việc trước sau đó mới học đến tri thức văn hóa. Vâng ạ.

Bản thân chúng ta cũng như con chúng ta nó đã bị hỏng mất cái Đệ Tử Quy rồi, cho nên bây giờ chúng ta phải bổ túc, bổ túc cho chúng và bên cạnh đấy vẫn phải học văn hóa thật tốt, đây là học và hành.

Thứ tư: Sau mới học tri thức

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có rất nhiều trẻ nhỏ đọc rất nhiều Kinh Thư, cho nên chúng sẽ lấy những câu kinh trong Luận Ngữ để biện luận cùng với cha mẹ.

Có một đứa bé khoảng sáu tuổi, có lần mẹ chú phê bình chú, chú liền nói với mẹ rằng:

- Mẹ ơi, mẹ có “Ôn, Lương, Cung, Kiệm, Nhượng” (có nghĩa là: *Ôn hòa, Thiện lương, Cung kính, Tiết kiệm, Nhường nhịn*) của Khổng lão Phu tử không? Nếu mẹ làm không được thì mẹ cũng không có tư cách để nói con.

[Đấy ạ, đây là gì ạ? Đây đã không học được cái thái độ làm người, vì sao ạ? Bởi vì toàn bộ cuốn Đệ Tử Quy là dạy bạn cung kính. Vậy mà bạn dám nói với cha mẹ như thế này, vì bạn cho rằng là bạn giỏi hơn cả cha mẹ rồi thì bạn đã mất cái gốc là học lễ, thì cái tri thức này của bạn là vứt đi.]

Mẹ chú liền bị chấn động, bây giờ con ta đã dùng đến ngôn ngữ của kinh điển để phản bác lại với ta, nếu tiếp tục mà học nữa thì sẽ như thế nào đây?

Tôi có một vị họ hàng lớn tuổi, bà dẫn theo cháu gái của bà (cháu gái đó phải gọi tôi bằng cậu), bà dẫn đến nhà chúng tôi. Lúc đó cả cha mẹ tôi đều có ở nhà, bà vừa ngồi xuống thì liền nói với cháu gái của bà:

- Nào chúng ta cùng đọc Anh văn để những ông bà nghe nào.

[Không biết là các bạn có thể không?]

Đứa cháu gái nhỏ này cũng rất là thuần thực. Tôi tin tưởng tuyệt đối rằng bé không chỉ có biểu diễn cho chúng tôi xem mà nhất định là đã biểu diễn không ít lần, cho nên bé ấy cũng rất tự tại. Sau đó bà của bé liền bắt đầu hỏi:

- Trái táo nói như thế nào?

Bé đó liền nói:

- “Apple”.

- Cây dù nói thế nào?

Bé đó liền nói:

- “Umbrella”.

Hỏi qua rất nhiều bé điều trả lời lưu loát. Đột nhiên bé gái này hỏi ngược lại bà của bé một câu:

- Bà ơi, thế sách vở nói thế nào?

Bà của cháu liền nói:

- Làm sao bà biết được.

Bé gái này nói:

- Bà ơi! Vì sao mà bà lại mất trí đến như vậy?

[Đây! Đây chính là đảo ngược thứ tự học, sinh ra cho trẻ ngạo mạn.]

Chúng ta chuyển sang ý...

Thứ năm: Tác hại của đảo ngược thứ tự học? Ngạo mạn

Nếu như trẻ nhỏ không học cách làm người, làm việc thì tri thức học được, sách xem được càng nhiều thì càng ngạo mạn. Ngạo mạn cầu học vẫn là một sai lầm lớn, chỉ cần sanh ra tâm ngạo mạn thì rất khó mà thành tựu được học vấn.

[Vì sao ạ? Ngạo mạn lúc nào cũng cho nó giỏi, cũng cho nó đúng, nó sẽ không tiếp thu tất cả kiến thức của những người khác. Cho nên hình tượng của trúc quân tử là

ruột rỗng. Mà khi nó ngạo mạn thì không bao giờ nó gặp được, được ai ạ, được ai ạ? “Quý nhân”.

Tôi cũng vậy thôi, trước đây là tôi cứ cãi ông cụ nhà tôi một câu, cụ bảo:

- Vê, không cần học nữa, giỏi rồi, giỏi lắm rồi, vê.

Mà cũng trong cuộc đời cũng thế, ngay trong khi đi làm cũng vậy, lãnh đạo nói mà mình cũng cãi, người ta không bao giờ thềm nói mình một câu, trừ trường hợp những người lãnh đạo mà là người phụ trách công việc của mình thì buộc lòng họ phải nói thôi, nhưng họ ghét độc, bạn nhớ điều đấy.

Ngạo mạn cầu học vẫn là một sai lầm, chỉ cần sinh ra tâm ngạo mạn thì rất khó mà thành tựu được học vấn.

Chúng ta vừa nói với nhau về cây trúc quân tử, bạn có nhớ là khi Hòa thượng Tịnh Không mà đến cầu học Lão cư sĩ Lý Bình Nam thì ông nói thế nào không? Tất cả những tri kiến mà đã biết từ trước bỏ hết, không công nhận cái gì. Tức là để gì? Là để rỗng ruột như cây trúc thì mới tiếp nhận được, thì mới khiêm hạ. Còn nếu không vừa mới giảng cái “Ôi, tôi học thầy này như này, tôi học thầy kia thế kia...” thế thì chịu rồi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên “Lễ Ký – Khúc Lễ” có nói đến “Ngạo bất khả trường” (Kiêu ngạo chớ để cho nó tăng trưởng lớn lên).

[Cho nên “kiêu, xa, dâm, dật” chính là tập tánh xấu của người, mà mình phải làm sao đây phải giúp cho trẻ: thứ nhất là phải ngăn ngừa tất cả những tập tánh xấu đó của trẻ, không cho nó phát triển; thứ hai là phải dạy trẻ làm thiện.]

Đây đều là những Thánh hiền nhân về trước nhắc nhở chúng ta, rất là quan trọng.

Tiên sinh Lâm Tắc Từ, khi ông thể ngộ được nhân sinh đã quy nạp mười sự việc. Mười việc này chính là nếu như người phạm phải mười điều sai lầm này, vậy thì đời sống không có ích lợi gì, ông gọi là “Mười vô ích”

Thứ nhất: **“Bất hiếu cha mẹ, thờ thần vô ích”**. Không hiếu kính đối với cha mẹ, mỗi ngày lạy thần cầu thần bảo hộ có lợi ích gì không? Không có ích gì.

[Trong “Công Quá Cách” nói sao ạ? Bất hiếu với cha mẹ, đại khái là: cãi lại cha mẹ - một nghìn tội cơ mà, bạn nhớ không ạ? Thế là tích lũy mãi từ chôn con kiến cho đến chôn con gián được một công, cuối cùng cãi lại một cái thế là mất luôn một nghìn tội. “Bất hiếu cha mẹ thờ thần vô ích”.]

Thứ hai: **“Anh em chẳng hòa, kết bạn vô ích”**. Qua lại với anh em trong nhà đều không có sự bao dung, thường hay xung đột, con người này ra ngoài kết giao bạn bè, có thể kết giao được bạn tri âm không? Không thể nào.

“Tồn tâm bất thiện, phong thủy vô ích” (Tâm chứa bất thiện, phong thủy vô ích): Toàn tìm cách hại người lợi mình, vậy mà cứ đòi đi tìm nhà phong thủy cho nó thật đẹp,

rồi là đằng sau lưng thì là núi này, rồi thì đằng trước mặt là sông này để cho ta nhiều lộc cộc, thật nhiều vào. “*Tâm chứa bất thiện, phong thủy vô ích*”.

“Bất hiếu phụ mẫu, phụng thần vô ích” (Bất hiếu cha mẹ, thờ cúng vô ích) Thờ thần tài này rồi thế nọ thế kia để mua may bán đắt, trong khi đấy thì bất hiếu với cha mẹ, thì việc thờ cúng này vô ích.

“Huynh đệ bất hòa, giao hữu vô ích” có nghĩa là “*Anh em chẳng hòa, bè bạn vô ích*”.

“Hành chỉ bất đoan, độc thư vô ích” có nghĩa là “*Việc làm bất chánh, đọc sách vô ích*”.

“Tác sự quai trưởng, thông minh vô ích” (Làm việc ngang bướng, hay còn gọi là tai quái trái lòng người, thông minh vô ích).

“Tâm khí cao ngạo, bác học vô ích” (Kiêu căng ngỗ mạn, học rộng vô ích): Các bạn nhớ ạ, kiêu căng ngỗ mạn, học rộng vô ích.

“Thời vận bất thông, vọng cầu vô ích” (Thời vận đã không thông, vọng cầu vô ích).

“Vọng thủ nhân tài, bố thí vô ích” (Trộm cắp của người, bố thí vô ích): Như thế có thể thấy rằng có rất nhiều người họ tham những, và cuối cùng họ mang cái tiền đó đi để họ cúng dường này khác có được không? không được, “*trộm cắp của người, bố thí vô ích*”.

“Bất tích nguyên khí, phục được vô ích” (Chẳng giữ nguyên khí, uống thuốc vô ích).

“Dâm ác tứ dục, âm chất vô ích” (Dâm tà loạn phép, âm đức vô ích).

Lâm Tắc Từ, ông sinh năm 1785, mất năm 1850 tại Phúc Châu, tỉnh Phúc Kiến. Ông đỗ Tiến sĩ dưới triều nhà Thanh - **“Lâm Tắc Từ thập vô ích cách ngôn”** tức là cách ngôn 10 điều vô ích của Lâm Tắc Từ, 50 tuổi ông đã viết cái này.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Trong mười vô ích này, có hai điểm trong đó là chú trọng đối với cầu học vấn. Sự nhắc nhở này rất quan trọng. Hai điểm đó là: **“Kiêu căng ngã mạn, học rộng vô ích”** và **“Việc làm bất chánh, đọc sách vô ích”**.

[Các bạn học đạo rồi thì chắc là việc làm thì cũng đã quán xét rồi, sẽ không bất chánh nữa: Thế nào là thiện thật, thiện giả, thiện đúng, thiện sai, thiện nghiêng, thiện thẳng, thiện tiểu, thiện đại, rồi thiện gọi là khó, dễ bạn học hết rồi. Giờ tôi tin là các bạn quyết tâm tu hành, nhưng bạn nhớ cái câu là: “kiêu căng, ngã mạn, học rộng vô ích”.]

Cho nên chỉ cần trẻ có tâm ngạo mạn, học lực càng cao sẽ càng xem thường người, càng dễ dàng tổn hại người khác.

[Thế con bạn đúng là nó cũng có học được học hơn học trò một tý, bạn cứ nóng lên đi khoe, nào là tiếng Anh

giỏi này, rồi là Toán giỏi này, rồi cháu nó đi thi nọ thi kia, toàn nói trước mặt nó thôi. Sai lầm quá!

Trước đây thì ai cũng thế nhưng bây giờ học đạo rồi chúng ta phải quay trở lại. Vì Hòa thượng nói có cái gì là giỏi đâu, nếu so với người vãng sinh kia thì cái giỏi của bạn không là cái gì cả, toàn là đi so với người phàm thôi thì tất cả cùng đọa lạc, có cái gì là giỏi đâu, có cái gì là tài đâu.]

“Việc làm bất chánh”, tức là lời nói, hành vi của chúng hoàn toàn trái ngược với giáo huấn của Thánh hiền, vậy thì sách đọc được không tương ứng, không được lợi ích.

Chúng ta xem thấy, bậc Thánh triết mấy ngàn năm của chúng ta đã lưu lại lời dạy, chúng ta phải trân trọng, phải cố gắng đem nó làm sự nhắc nhở, chính mình không thể phạm, đương nhiên trẻ nhỏ cũng phải gắng sức, không nên phạm những lỗi lầm này.

Đây là thứ tự của học tập.

[Đấy ạ, đảo ngược một cái là lập tức phát sinh ra ngay.

Chúng ta vừa kết thúc nội dung thứ 3: Thứ tự học tập. Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng ở đây. Bây giờ chúng ta sang mục tham khảo:

Chủ đề: HỌC QUÝ Ở HÀNH

[Đó, thứ nhất là lập chí. Thứ hai là quý ở hành. Trong “Cổ Học Tinh Hoa” có ghi lại một câu chuyện nhan đề:]

HỌC TRÒ BIẾT HỌC

(Tác giả: Thuyết Uyển)

[Như sau:]

“Công Minh Tuyên đến học thầy Tăng Tử.

[Tăng Tử là học trò của ai? Của ai ạ? Bạn nói to. Không Tử. Đúng rồi! Đây chính là Tăng Sâm ạ. Tăng Sâm trong cái tích là khi cha đánh là cứ đứng im cho cha đánh đến nổi mà cha xuất lực mạnh quá là ngất hết cả ra. Thế là câu chuyện đầy tưởng có hiếu lắm, nhưng đến tai Không Tử, Không Tử trách. Vì sao trách ạ? Bởi vì đáng nhẽ ra gọi là, đúng rồi ạ. cư sĩ Châu đứng dậy trả lời tôi câu đầy ạ. Vì sao ạ? Đúng rồi ạ, roi nhỏ thì phải đứng mà chịu, thế nhưng roi lớn thì mau mau chạy cho nhanh. Vì sao? Là bởi vì nếu như mà lúc ấy cha mẹ mà đang giận quá, mà chẳng may xuất lực mạnh mà chết thì về sau ai nuôi dưỡng cha mẹ đây? Ai báo hiếu cha mẹ đây, mà đẩy cha mẹ vào cái vòng là gì ạ? Bất nghĩa. Cho nên tưởng thiện mà lại hóa thành bất thiện.]

“Công Minh Tuyên đến học thầy Tăng Tử. Ở nhà thầy đã ba năm mà không mấy khi đọc sách.

Thầy Tăng Tử hỏi:

- Người đến đây học đã ba năm nay, ta xem ý người không mấy khi học tập sách vở như các anh em, là tại làm sao?

Công Minh Tuyên nói:

- Thưa thầy, con vẫn học. Còn thầy:

(1) Thầy ở trong nhà, trước mặt song thân, lúc nào cũng hiếu thuận, hòa nhã, cho đến những giống vật như chó, mèo, thầy cũng không quở mắng bao giờ; [đấy nhìn thầy, nhìn thầy để học theo đấy]

(2) Thầy ứng tiếp bạn bè cung kính ung dung, rất có lễ độ, kẻ dở người hay, thầy đều có thể nhiếp phục;

(3) Thầy ở triều đình, đối với kẻ bề ngoài rất là nghiêm trọng mà trong bụng rất là nhân từ, không có ý hại ai bao giờ cả. Ba điều ấy con lấy làm vui lòng mà mãi làm chưa được. Con đâu dám không học mà cứ ở cửa nhà thầy.

Thầy Tăng Tử nghe đoạn, tạ Công Minh Tuyên và nói rằng:

- Ta nay không bằng nhà người.

Giải nghĩa

Tăng Tử: Là học trò của Khổng Tử;

Công Minh Tuyên: Là người nước Lỗ về đời Xuân Thu, học trò của thầy Tăng Tử.

Học trò như Công Minh Tuyên, thầy dạy như Tăng Tử, mới thực là học trò biết học, ông thầy biết dạy, xứng đáng thầy trò vậy.

*Làm ông thầy, không những lấy tri thức mà truyền thụ, lại cần lấy đức tính mà làm gương giáo hóa cho kẻ đi học nữa nên sách có câu: **“Dĩ ngôn vi giáo, dĩ thân vi giáo”** (dùng lời để dạy, phải dùng thân để dạy nữa), cũng là lấy nghĩa ấy.*

Làm học trò không những bo bo ở việc học tập văn bài, lại phải học cả động, tĩnh, ngữ, mặc, thái độ, hình dung của thầy để bắt chước cho được thầy nữa. Học như thế mới là học được cái tinh hoa.

[Thế là cả thầy cả trò đều được viên mãn.]

Công Minh Tuyên chỉ học trong ba điều kể trong bài này, tức là học được đủ bốn phận của người đối với gia tộc và đối với xã hội. [Đó ă. Đối với cả gia đình và đối với cả xã hội nhé, các bạn xem lại nhé]. Đây là học ở trường học thường mà biết học còn hay như thế, huống chi học trường tự nhiên là trường thế giới mà biết học thì hay còn biết chừng nào”.

[Đây là học ở trường thôi, nhưng bạn từ đây bắt đầu bạn mở rộng ra bạn ứng dụng hết trong cuộc đời, bắt đầu bạn học quán sát theo Đệ Tử Quy, quán sát theo họa phước như Liễu Phàm Tứ Huấn chúng ta đã học rồi đấy ă. Họa mà sắp đến cũng biết trước, đúng không ă? Bạn nhớ cái bài ấy chưa ă? Mà phước sắp đến cũng có điềm báo trước.

Tất cả các bạn đều ngơ ngác. Xem chừng ra các bạn quên mất bài học đấy rồi!

Vâng ạ, bây giờ chúng ta xem lại nhé: Công Minh Tuyên học như thế, tức là học, học gì? Học từ những cái cư xử trong gia đình cho đến ngoài xã hội.

Đây nhé, các bạn xem lại:

Thứ nhất: Thầy ở trong nhà, trước mặt song thân lúc nào cũng hiếu thuận, (Ở nhà phải hiếu), nho nhã, cho đến những giống vật như chó, mèo, thầy cũng không quở mắng bao giờ.

Không hiểu từ khi các bạn học đạo các bạn có biết tôn trọng chó mèo không? Có biết không ạ? Vâng ạ, hy vọng là như vậy. Chứ không phải là bạn nghĩ rằng là “Vật dưỡng nhân”. Bạn nghĩ đến con gà, con vịt rồi các con vật này là để làm thịt cho chúng ta ăn. Thì thôi, chưa được.

Thầy tiếp bạn bè cung kính ung dung, rất có lễ độ, kẻ dở người hay, ai nấy đều nhiếp phục. Đó, ra ngoài rồi đó.

Thầy ở triều đình (đối với cơ quan) đối với kẻ bề ngoài rất là nghiêm trọng mà trong bụng rất là nhân từ, không có ý hại ai bao giờ.

Ba điều ấy con lấy làm vui lòng mà mãi vẫn làm chưa được. Con đâu dám không học mà cứ ở cửa nhà thầy.

Học từ trong nhà “Ở nhà phải hiếu”, cho đến “Xuất tặc đệ” – ra đến bên ngoài, là đều phải kính trọng, làm em.

Thế rồi là đến ở triều đình, tức là ở các nơi khác thì là học cái tâm nhân từ của thầy.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ học tiếp nội dung thứ 4: Cách học Đệ Tử Quy, đây là nội dung cuối cùng của mục “Phương pháp học Đệ Tử Quy” trước khi chúng ta chuyển sang chương mới.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 27

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc mục 2 - Thứ tự học tập, đó là Học thành thật trước, học linh hoạt sau; Học thái độ làm người, thái độ làm việc trước, học tri thức sau.

Hôm nay chúng ta chuyển sang mục thứ 7]

7. Phương pháp học

[Vừa rồi chúng ta nói về thái độ học. Thầy bảo nếu bạn làm tốt cái sự khởi đầu này thì coi như bạn đã thành công một nửa rồi.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Phải nắm lấy tám chữ: “Nhất môn thâm nhập, trường thời huân tu”, có nghĩa là gì: Đi sâu vào một môn, huân tu suốt thời gian dài.

Thứ nhất: Học một môn là đạo đức.

Một môn là môn nào? Thánh triết xưa giáo huấn chúng ta, nếu dùng hai chữ để nói thì chính là “Đạo đức”. Hai chữ đạo đức này nắm lấy toàn thể cương lĩnh giáo huấn của Thánh hiền trong mấy ngàn năm.

Thế nào là “Đạo”? Thế nào là “Đức”?

Các bạn! Chúng ta lật ra trang thứ hai của sổ tay, phía dưới trang thứ hai có một dòng, chúng ta cùng nhau đọc qua một lần nhé:

“Đạo” là: “Nhận thức siêu việt thời không, đích đại tự nhiên vận hành pháp tắc, thử chi vị đạo”.

“Đức” là: “Giáo đạo nhân loại như hà, thuận tòng đại tự nhiên đích pháp tắc, bất vi việt địa tổ nhân, thử chi vị đức”.

[Hai cái câu này tôi đọc, nói thật với các bạn tôi cũng khó hiểu, đến lúc về sau tôi phải tìm bằng ra tất cả những các cái đạo đức như thế nào thì mới chia sẻ với các bạn cái bài đầu tiên là “Vì sao phải học đạo đức?”]

“Đạo” là siêu việt thời không, vận hành theo “Pháp tắc đại tự nhiên”.

Tục ngữ nói “Luân, Thường Đạo Lý”, quan hệ “Ngũ luân” chính là đạo.

Cũng vậy, thiên địa vạn vật đều có sự vận hành của nó mới không xảy ra xung đột.

[Đây chính là pháp tắc đại tự nhiên.]

Không chỉ con người có lối đi chuẩn xác, mà sự vận chuyển giữa tinh cầu với tinh cầu cũng có quỹ đạo chuyển động chuẩn xác. Nếu tinh cầu vận chuyển giữa khoảng vũ trụ, hôm nay chuyển thế này, ngày mai chuyển thế, khác, có được không? Không được. Nếu như chín hành tinh lớn, sao Diêm Vương thì nói “Hôm nay tôi không vận hành như vậy, ngày mai tôi phải đổi lại”, có thể khi nói vừa đổi quỹ đạo lập tức đụng nhau với những tinh cầu khác, ma sát, xung đột.

[Đây ạ, chỗ này tại sao nói đến 9 hành tinh? Vì cái hệ mặt trời của chúng ta có 9 hành tinh, gồm có: Kim, Mộc, Thủy, Hỏa, Thổ, Thiên Vương Tinh, Hải Vương Tinh, Mặt Trời, Mặt Trăng và Trái đất. Có 9 hành tinh, đây chính là hệ mặt trời của chúng ta.]

Vạn vật như vậy và con người cũng như vậy. Chúng ta ở trong năm quan hệ này, nếu có thể tuân thủ, thì ở chung với nhau rất hòa hợp, nhưng nếu năm quan hệ này chúng ta không tuân thủ, thì sẽ xảy ra sự mâu thuẫn, xảy ra xung đột.

[Đấy ạ, lần trước có nói ạ, vạn vật đấy. Trái đất quay xung quanh mình nó là 1600km/h. Vậy thì nếu như chỉ cần nó quay chậm lại 10 lần thì lập tức ngày dài ra 10 lần và đêm cũng dài ra 10 lần. Vậy thì dưới cái sức nóng, bạn thử xem mà xem, có một ngày có độ khoảng 12 tiếng nắng, mà bạn còn thấy kinh khủng thế này, mà bây giờ nếu kéo ra dài gấp 10 lần thì bao nhiêu những sinh vật sẽ chết hết còn gì. Thế thì sinh vật nào chịu được sức nóng thì lại cũng chết vì giá lạnh vào ban đêm. Cho nên tại sao nó là 1600km/h vì nó là vừa đủ. Đây là pháp tắc đại tự nhiên.

Chúng ta cũng đã ví đến là Mặt Trăng với Trái đất là có một cái khoảng cách là 380 nghìn km, nếu như nó không phải là 380 nghìn km mà nó ngắn lại khoảng 300 nghìn km thì lập tức làm sao ạ? Thủy triều, thủy triều như thế thì lập tức là nước sẽ ngập lụt hết cả trái đất còn gì.

Cái ví dụ thứ ba là nói về trái đất nghiêng là 23,5 độ. Nếu mà nó không nghiêng như thế, mà hàng ngày nó quay xung quanh mình nó, rồi quay xung quanh Mặt trời 1 năm thì không có 4 mùa, đã không có 4 mùa thì băng ở 2 cực Nam Cực và Bắc Cực sẽ tan chảy hết thì cuối cùng sẽ ngập lụt toàn bộ địa cầu này. Đây chính là pháp tắc đại tự nhiên.

Cũng vậy, đối với lại các mối quan hệ xã hội thì sao ạ? Năm mối quan hệ “ngũ luân”, nếu có thể tuân thủ, thì ở

chung với nhau rất hòa hợp, còn nếu không tuân thủ, thì sẽ xảy ra sự mâu thuẫn, xảy ra xung đột liên họa hại tới.]

Các bạn! Hiện nay năm quan hệ này có xung đột hay không? Có không? Có rất nhiều xung đột, mở báo chí ra xem liền biết. Vậy chúng ta cùng nhau xem thử, năm quan hệ này làm thế nào cho tốt? Dụng tâm như thế nào để xây dựng?

Các bạn! Năm mối quan hệ này, quý vị cảm thấy cái nào quan trọng nhất? Điều rất quan trọng.

[Tôi mở ngoặc: Phần đạo đức này hôm nay chắc các bạn đã học rồi, vì tôi đã đi cái bài “Vì sao phải học đạo đức” rồi: Năm mối quan hệ đấy, “Phụ tử hữu thân” nhưng bây giờ không thân, bất thân. “Phu phụ ... thì sao ạ? Hữu biệt”, không phân biệt, làm lộn nhào lên. Vợ thì đáng lẽ là phải lo gia đình, nhà cửa, rồi thì chăm sóc dạy dỗ con cái, chồng thì đi kiếm tiền. Làm lộn nhào lên xong cuối cùng cả hai cùng đưa nhau đi kiếm tiền, thế là bỏ mặc con, thế là cuối cùng là họa hại đến liền.

Phương pháp học đây ạ:

Học một môn là đạo đức,

Huân tu suốt đời không thay đổi.

Đó ạ.

Vâng ạ. Vậy là sau một chặng đường dài, chúng ta đã vừa kết thúc **CHƯƠNG II: XÃ HỘI MUỐN HẠNH PHÚC PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC**

Bây giờ chúng ta sẽ cùng nhau bắt đầu ôn tập toàn chương. Phần ôn tập này hơi “khô” nhưng là hệ thống lại nên lại rất cần thiết cho các bạn. Bởi vậy các bạn định tâm để nghe nhé.

Chương này gồm có 6 mục lớn:

I. KHỞI NGUỒN MỌI VẤN ĐỀ BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU? ĐỀU BẮT ĐẦU TỪ TƯ TƯỞNG

II. TƯ TƯỞNG TỰ TƯ THÌ DẪN XÃ HỘI ĐẾN ĐÂU? ĐẾN BÁT ỔN

III. MUỐN TRỪ BỎ TỰ TƯ PHẢI LÀM SAO? PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC

IV. TU DƯỠNG ĐẠO ĐỨC PHẢI BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU? TỪ CHỮ HIẾU

V. CHỮ HIẾU HỌC TỪ ĐÂU? TỪ ĐỆ TỬ QUY

VI. THÁI ĐỘ HỌC TẬP NHƯ THẾ NÀO?

Chúng ta sẽ bắt đầu từ mục...

I. KHỞI NGUỒN MỌI VẤN ĐỀ BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU? BẮT ĐẦU TỪ TƯ TƯỞNG

Vì sao lại bắt đầu từ tư tưởng?

(1) Tư tưởng quyết định hành vi của quý vị

(2) Hành vi quyết định tập quán (hay còn gọi là thói quen) của quý vị

(3) Tập quán hình thành tính cách của một con người

(4) Tính cách quyết định vận mệnh của một con người

Chẳng những vấn đề xã hội đều bắt đầu từ tư tưởng, mà kể cả các vấn đề tự nhiên cũng bắt đầu từ tư tưởng, cho nên Phật pháp mới có câu “Vạn pháp duy tâm tạo”.

II. TƯ TƯỞNG TỰ TƯ DẪN ĐẾN XÃ HỘI BẤT ỔN

1. Tự tư là gì? Là chỉ nghĩ đến mình.

2. Tự tư dẫn đến xã hội bất ổn:

Vì tự tư chỉ nghĩ đến mình nên sẵn sàng tổn người lợi mình, dẫn đến cạnh tranh, rồi đấu tranh, rồi chiến tranh,

3. Tự tư dẫn đến “ngày tàn”

4. Nguyên nhân của tự tư

Có ba nguyên nhân:

- Một là: Do quá nuông chiều trẻ từ nhỏ khiến chúng quen cái tính cách là tất cả mọi người đều phải nghĩ đến chúng, nên hình thành tự tư.*
- Hai là: Do cha mẹ thuận theo tập tánh của trẻ từ nhỏ,*
- Ba là: Do cha mẹ dạy trẻ bằng vật chất hóa.*

Vì tập tánh của chúng sinh là “kiêu, xa, dâm, dật”, là rất xấu. Trước đây không học nên không biết, nên cha mẹ không biết cần phải ngăn chặn tập tánh xấu này của con, mà cứ thường xuyên là thuận theo tập tánh của trẻ, chúng muốn ăn, muốn chơi gì đều thỏa mãn cho chúng hết, nên

dục vọng của chúng không giảm mà chỉ có tăng theo thời gian.

Không những thế, cha mẹ còn dạy trẻ từ nhỏ bằng vật chất, con làm cái này thì cho con 1 nghìn, cái kia thì cho con 2 nghìn. Cho nên vì chúng không được học, được dạy nên dục vọng của chúng ngày một lớn.

III. MUỐN TRỪ BỎ TỰ TƯ PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC

Giáo dục đạo đức thế nào?

II-1. Học đạo đức phải từ chính mình?

II-2. Thức tỉnh mọi người trong xã hội

II-3. Giáo dục đạo đức bằng học thuyết Thánh hiền

Học thuyết Thánh hiền, nằm ở đâu? Ở Nho giáo và Phật giáo.

1. Mục tiêu giáo dục là gì? Dạy cho trẻ chữ “Hiếu”

2. Nội dung giáo dục là gì? Là đoạn ác, tu thiện hay còn gọi là chí công vô tư, nghĩa là không còn có nghĩ cho mình nữa mà phải vì người, vì hy sinh phụng hiến.

- Trừ bỏ tự tư – Là đoạn ác*
- Bồi phước cho trẻ nhỏ - Là tu thiện*
- Trừ bỏ tự tư bằng cách nào? Phải trừ bỏ dục vọng của trẻ.*

Trừ bỏ dục vọng bằng cách nào? Có 2 cách: (1) Không thuận theo tập tánh của trẻ và (2) Không dạy trẻ bằng vật chất hóa;

- Bồi phước cho trẻ bằng cách nào? Cũng có 2 cách (1) Dạy trẻ thiện tâm, thiện hạnh là tu phước; Thứ (2) là: Dạy trẻ tiết kiệm là tiết phước.

Vậy có thể dạy trẻ làm thiện từ khi nào, bao lâu? Ngay từ khi còn nhỏ và có thể cống hiến suốt đời, thậm chí muôn đời.

IV. TU DƯỠNG ĐẠO ĐỨC PHẢI BẮT ĐẦU TỪ CHỮ HIẾU

IV-1. Muốn thành tựu phải bắt đầu từ “tu thân”

IV-2. Muốn “tu thân” phải bắt đầu học từ chữ “Hiếu”

IV-3. Muốn “tề gia, trị quốc, bình thiên hạ” phải dạy cho dân chữ “Hiếu”

Vì sao lại như thế ạ?

Thứ 1. Không tâm hiếu tất không đạo nghĩa

Thứ 2. Không đạo nghĩa tất nuôi lớn “lợi, hại”

- “Lợi” thì dùng mọi thủ đoạn để đạt cho được*
- “Hại” thì lại cũng dùng mọi thủ đoạn để trừ*

bỏ

Cho nên dẫn đến cạnh tranh, đấu tranh, chiến tranh, và đỉnh cao chính là ngày tàn.

3. Chỉ có lợi hại thì xã hội tất động loạn

- *Xã hội động loạn vì sao? Vì tỉ lệ tội phạm tăng*
- *Vì sao tỉ lệ tội phạm tăng? Vì lý hôn cao*
- *Vì sao lý hôn lại cao? Vì chỉ có tự tư*
- *Vì sao lại tự tư? Vì không dạy hiếu đạo*

V. CHỮ HIẾU HỌC TỪ ĐÂU? TỪ ĐỆ TỬ QUY

VI. THÁI ĐỘ HỌC ĐẠO ĐỨC THẾ NÀO?

Thứ nhất: Lập chí

- *Một là: Chí nguyện phải là hy sinh phụng hiến vì xã hội, vì đại chúng*
- *Hai là: Muốn thực hiện được chí nguyện này phải làm gì?*

1- Phải tiếp nối tuyệt học của Thánh hiền

Tiếp nối thế nào?

1) Trước phải nỗ lực học thánh giáo tốt

2) Sau phải thường xuyên học tập từ các vị thánh triết

3) Dùng Đệ Tử Quy để tự quán sát mình mọi lúc, mọi nơi

2- Phải mở rộng giáo huấn Thánh hiền khi có thể

3- Hành vi phải làm mô phạm cho đời

Mô phạm thế nào ạ?

- ☐ *Ở nhà thì lập chí làm cha mẹ tốt;*
- ☐ *Ở công ty thì lập chí làm người sếp tốt, đồng sự tốt;*
- ☐ *Ở ngay trong xã hội lập chí làm công dân tốt.*

Thứ hai: Học quý ở thực hành: Học một câu hành một câu

Thứ ba: Học phải thận trọng ngay từ đầu

Thứ tư: Cha mẹ phải hợp tác với thầy giáo

Thứ năm: Thầy trò cùng nhau học tập

Thứ sáu: Thứ tự học tập

- *Học thành thật trước, học linh hoạt sau*
- *Học thái độ làm người, làm việc trước, tức là học lễ trước; Học tri thức – là học văn sau.*

Thứ bảy: Phương pháp học

Một môn thâm nhập, trường kỳ huân tu

Nói đi nói lại thì chương II: Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức, bạn chỉ cần nhớ mấy ý này cho tôi:

- Xã hội bất ổn là do không dạy đạo đức – tức là mất gốc dạy hiếu đạo

- Vậy dạy hiếu đạo phải bắt đầu từ đâu? Từ Đệ Tử Quy

- Thái độ học tập thế nào?

1- Lập chí

2- Học quý ở hành

3- Học phải thận trọng ngay từ đầu

4- Cha mẹ phải hợp tác với thầy giáo

5- Thầy trò cùng nhau học tập

6- Thứ tự học phải tuân thủ:

“Tiên học lễ, hậu học văn” tức là trước phải học lễ, sau mới học đến văn, hay còn gọi là học làm người trước, rồi học trí thức sau; học thành thật trước, học linh hoạt sau;

7- Phương pháp học:

Học một môn đạo đức này và huân tu suốt đời

Chương II chúng ta sẽ kết thúc tại đây.

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang chuyên mục:]

TRAO ĐỔI CÙNG ĐỒNG HỌC

[Hôm nay chúng ta cùng chia sẻ câu hỏi của đồng học Diệu Ngọc – Hồng Loan. Sở dĩ tôi đưa câu hỏi này sau mục ôn tập chương II là vì tôi nhận thấy câu hỏi của đồng học Diệu Ngọc khá là tổng hợp, nên khi tôi chia sẻ cùng các bạn thì xem như đã ôn tập xuyên suốt lại hết cả mấy chương. Sau đây là câu hỏi của]

Đồng học Diệu Ngọc Hồng Loan

Con xin tri ân cư sĩ Bà đã chia sẻ Đệ Tử Quy, xin tri ân thầy Thái đã giảng rõ. Đúng là để đạt được thành công trong bất kỳ việc gì cũng phải Thành thật, Có trách nhiệm, Khiêm hạ và Nhẫn nại.

[Đây là thái độ làm việc.Vâng.]

Con thấy bốn điều này thật ngắn gọn, dễ hiểu nhưng để làm được viên mãn thật không đơn giản, kể cả trong cuộc sống, khi tu học. Thưa cư sĩ Bà, cư sĩ Bà có thể giảng rõ hơn được không ạ?

[Đó ạ, bạn thấy bốn điều này có đúng là ngắn gọn không ạ? Có làm được không ạ? Khó, đúng không ạ? Quá khó. Vâng ạ, cư sĩ Loan đã nói khó là đúng, khó thật. Bởi vì sao ạ? Bởi vì hôm trước vừa bị tôi mắng thì là tôi bảo gọi điện lại cho cô đi thì là cuối cùng là im bặt, không gọi. Thế tôi mới thấy thế tôi mới bảo:]

- Con có biết là lãnh đạo họ chán nhất là điều gì không?

Khi gọi là nhân viên im lặng, tắt máy hoặc là một lúc sau thì bảo là con để chế độ im lặng, con không biết.

Thế là lập tức cư sĩ Loan biết ngay là tôi chỉ lỗi, tôi vạch lỗi rồi, lập tức gọi lại cho tôi. Cho nên đây, mặc dù là biết rất khó, nhưng mà hàng ngày hàng giờ các bạn phải thực hành, phải thường xuyên quán chiếu mình thì lúc đấy mới có thể làm được thành thực.]

Trả lời:

[Về câu hỏi này của đồng học Diệu Ngọc, tôi xin chia thành mấy ý chính như sau:

- 1. Ôn tập về nội dung học làm người, và học làm việc;*
- 2. Làm thế nào để học được thái độ làm việc?*

Đây chính là điều đồng học Diệu Ngọc trực tiếp hỏi, đó là: Thành thật, Khiêm hạ, Có trách nhiệm, và Nhẫn nại

- 3. Làm thế nào để thành đạt trong công việc? Hay còn gọi là lãnh đạo cần chọn người như thế nào?*

Bây giờ chúng ta bắt đầu vào ý thứ nhất:

- 1. Ôn tập về nội dung học làm người, và học làm việc;*

Thứ nhất: Nói về “Học làm người”

Bạn lưu ý cho tôi 2 điểm sau:

- *Căn bản làm người: Là “Hiếu”*

- *Thái độ làm người: Là “Ngũ thường”. “Ngũ thường” là gì ạ?*

Là 5 điều thường hằng, không thay đổi theo thời gian, đó là Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín. (Đây chính là thái độ làm người).

Bây giờ chúng ta sẽ cùng nhau chia sẻ về điểm]

Thứ nhất: Thái độ làm người

♣ *“Nhân”: Là nhân từ, là lòng trắc ẩn (cảm thương) là pháp tắc đại tự nhiên; Lòng nhân ái là đại đạo, nếu không có lòng nhân ái thì các điều khác đều không có.*

Nhưng phải thương ai trước ạ? Cha mẹ trước, vì cha mẹ đối với ta công ơn dưỡng dục sinh thành cả đời lớn đến như vậy, còn không thương thì nói nhân ái với người ngoài là giả. Cho nên Hiếu là căn bản làm người.

♣ *“Lễ”: Là cung kính, khiêm nhượng, là pháp tắc đại tự nhiên - Lễ cũng được xem là quy phạm đạo đức và hành vi mà Thiên thượng, tức là Trời chế định cho con người.*

Cho nên bạn có nhớ trong Phật pháp thì dạy bạn mười đại nguyện vương của Phổ Hiền Bồ Tát, nguyện nào đầu tiên ạ? “Lễ kính chư Phật”, đều là pháp tắc đại tự nhiên, bạn cứ đi ngược là họa hại đến liền.

♣ “*Nghĩa*”: Là hành động theo đúng pháp tắc đại tự nhiên.

Ví dụ nói về thập nghĩa: Năm nhóm (ngũ luân) nhưng chính là mười thành phần, trong đó ai nấy đều có bốn phận thích ứng với địa vị của mình.

- 1) “*Quân nhân, thân trung*” (vua thì nhân từ, mà tôi thì trung thành);
- 2) “*Phụ từ, tử hiếu*” (là cha hiền, con thì hiếu);
- 3) “*Phu nghĩa, phụ thính*” (là chồng thì có nghĩa, vợ thì vâng lời chồng);
- 4) “*Huynh lương, đệ lễ*” (là anh hiền lương, mà em thì kính anh) [*Anh thương em kính*];
- 5) “*Trưởng huệ, ấu thuận*” (là kẻ lớn thì rộng ban ân huệ, kẻ nhỏ thì vâng thuận làm theo).

Bạn cứ, thập nghĩa này bạn cứ đi ngược là họa hại đến liền.

♣ “*Trí*”: Là hiểu đúng pháp tắc đại tự nhiên, phân biệt được thiện ác, tà chánh. Người có trí là người phải thực hành đúng theo pháp tắc đại tự nhiên, tức là hành động theo “*nghĩa*”, nếu hiểu mà không thực hành thì cũng xem như không có trí;

Đó ạ, chúng ta học như thế này rồi nhưng mà chúng ta không thực hành cũng coi như là không có trí.

♣ “*Tín*”, đây là Mạnh Tử nói thêm

Là phải có thành tín (chân thành và được mọi người tin tưởng).

Đó, bây giờ Mạnh Tử nói này:

“Trắc ẩn chi tâm, nhân giai hữu chi; Tu ác chi tâm, nhân giai hữu chi; Cung kính chi tâm, nhân giai hữu chi; Thị phi chi tâm, nhân giai hữu chi;

Trắc ẩn chi tâm, nhân dã, Tu ác chi tâm, nghĩa dã, Cung kính chi tâm, lễ dã, Thị phi chi tâm, trí dã; Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, Phi ngoại thược ngã dã, ngã cố hữu chi dã.”

À, bạn nghe một loạt rồi bây giờ bắt đầu dịch nhé.

“Mỗi một người ai cũng có lòng cảm thương [là xót thương, đồng cảm] ai cũng có lòng hổ thẹn, ghét cái ác, thẹn với điều xấu, ai cũng có lòng cung kính, ai cũng có lòng phân biệt được điều phải lẽ trái.

Đây là tự nhiên rồi, “Nhân chi sơ tính bản thiện”, ai cũng có, ai cũng có lòng cảm thương. Bạn không tin mà xem. Tôi ví dụ này. Bạn là người mà bị mọi người chê, ví dụ như thế là người xấu, tôi ví dụ như thế, nhưng mà khi bạn thấy, một cái thanh niên gọi là khỏe mạnh mà đánh một cụ già chẳng hạn, thì dù bạn có là người xấu hay người tốt, bạn vẫn cứ thương cụ già ấy hơn. Đây chính là gọi là “Trắc ẩn chi tâm, nhân giai hữu chi”, ai cũng có lòng trắc ẩn, thương cảm, không ai là không có.

Tiếp tục, “Tu ác chi tâm, nhân giai hữu chi”, ai cũng có lòng hổ thẹn, ghét cái ác, thẹn với điều xấu. Đây ạ, ví dụ

thấy bà già bị đánh lập tức là mình sẽ rất ghét cái kẻ mạnh kia, cái người thanh niên kia, tại sao lại đánh bà cụ già này? Dù bạn, bất kể bạn là người tốt hay người xấu, được người ta chê hay như thế nào, nhưng mà trước những hiện tượng đấy thì bạn cũng sẽ ghét cái ác và thẹn với điều xấu.

Ai cũng có lòng cung kính. Bây giờ bạn đừng nói là bạn không có lòng cung kính nhớ. Tôi chỉ ví dụ thôi, tôi lên xe ô tô, thấy một người già, mà tôi nhường chỗ thì lập tức tôi thấy là rất nhiều người khi có người già lên hoặc phụ nữ có thai lên họ đều nhường. Thế cho nên đây chính là cung kính chứ là gì, là lễ, là tự ở trong bản tánh ra.

♣ Phân biệt được điều phải, lẽ trái thì đó chính là “trí”

Ai cũng có lòng phân biệt được điều phải lẽ trái.

- Người này làm việc này đúng, bạn, trong lòng bạn biết chứ. Bạn biết ngay: À, người này làm đúng. Đây là cái sự phân biệt được.

- Người này làm những cái việc gọi là sai quấy, ăn cắp ăn trộm, rồi là làm đủ mọi cái khác, thì bạn trong thâm tâm bạn, bạn cũng phải biết ngay cái người này là làm việc trái.

Thì đây chính là “Nhân chi sơ tính bản thiện”, ai cũng có.]

Lòng cảm thương đó là “nhân”; Ghét cái ác, thẹn với điều xấu chính là “nghĩa”; Lòng cung kính chính là “lễ”; Phân biệt được điều phải, lẽ trái thì đó chính là “trí”.

Có thể thấy, Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí không ai ban tặng cho ta từ bên ngoài mà là thứ vốn có đã sẵn ở trong ta. Nhưng đức tính mà người vốn có này rất dễ bị sự ô nhiễm bên ngoài mà bị che lấp, bởi vậy cần phải giáo dục để thức tỉnh và gìn giữ.

Không có ai biểu pháp cho bạn đương nhiên là bạn ngồi ô tô bạn kẻ ông già bà cả, bạn kẻ phụ nữ có thai. Thế nhưng lập tức có người biểu pháp cho bạn, dạy cho bạn, thì lập tức là, bạn sẽ biết được rằng là khi lên xe thấy người già, phải nhường chỗ; Khi thấy người già, trẻ em nhỏ muốn qua đường phải dắt qua.

Những đức tính này, người người vốn có này rất dễ bị sự ô nhiễm bên ngoài mà che lấp, bởi vậy cần phải giáo dục để thức tỉnh và gìn giữ. Cho nên mở đầu Tam Tự Kinh mới nói là "Nhân chi sơ tính bản thiện".

♣ Mạnh Tử lại nói:

“Vô trắc ẩn chi tâm, phi nhân dã; Vô tu ác chi tâm, phi nhân dã; Vô từ nhượng chi tâm, phi nhân dã; Vô thị phi chi tâm, phi nhân dã”;

Là gì ạ? “Ai mà không có lòng cảm thương, không phải là người; Ai mà không biết thẹn trước cái ác, thẹn với điều xấu, không phải là người; Ai mà không biết cung kính, khiêm nhượng, thì không phải là người; Ai không biết phân biệt được điều hay lẽ trái, không phải là người.

*Lòng cảm thương là khởi đầu của đức “nhân”;
Lòng hổ thẹn là khởi đầu của đức “nghĩa”;*

*Lòng khiêm nhường là khởi đầu của đức “lễ”;
Biết phân biệt đúng sai, thiện ác là khởi đầu của đức
“trí”.*

*Một người có đủ bốn hạt giống Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí
này, cũng giống như thân người có tứ chi chân tay vậy”.*

*Bạn thiếu đi một cái thì bạn thành? Phế nhân rồi.
Như là bốn chân tay, ai cũng có đầy đủ hết. Nhưng mà vì
sao chúng ta lại trở thành đến nông nổi này? Bất nhân, bất
nghĩa, bất lễ, rồi ngu si mê muội, bất trí? Không được giáo
dục.*

*Cho nên, Hòa thượng nói rất nhân từ. “Có trách
chúng ta không? Không trách”. Vì từ nhỏ đã không được
giáo dục, bố mẹ ta không dạy, ông bà không dạy, đến
trường cũng không được dạy, thế thì cuối cùng là “Cẩu bất
giáo, tính nãi thiên”, là không được giáo dục thì bản tính
cái tốt “Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí” này nó mất đi, cho nên phải
giáo dục để cho cái tính thiện này nó hiển lộ.*

*Lần trước tôi đã ví dụ cho các bạn rồi, nhưng hôm
nay vì có mấy cháu ở đây thì xin ví dụ lại.*

*Tôi ví dụ: Vàng quặng, nếu con cầm cả một cái cục
quặng con sẽ không biết đây là vàng, vì nó đen xì, nó xấu xí.
Thế nhưng nếu như con mang cái cục quặng này mà đi con
đi tinh luyện, các con học Hóa chưa? Con học Hóa chưa?
Ờ, thế à? Thế con? Vâng ạ. Con mang cái cục vàng quặng
này đi, con đi tinh luyện.*

Tinh luyện bằng cách gì? Có hai cách.

Một là con cho vào cái nồi con nấu chảy lên. Đó, là cái phương pháp thứ nhất. Thì khi mà cái nhiệt độ mà con càng cung cấp nhiệt độ vào thì các cái kim loại khác và các cái xỉ khác thì nó chảy ở nhiệt độ thấp, thì nó sẽ chảy trước, rồi nó bay hơi hết thì cuối cùng con còn lại đây, lại cái vàng nguyên chất, đây gọi là phương pháp tinh luyện.

Cái phương pháp thứ hai là bằng phương pháp hóa học, con đổ các cái loại gọi là hóa chất vào, thì ví dụ đồng này, rồi magie này, rồi một số các nguyên tố khác thì nó sẽ bị phản ứng với các cái loại axit chẳng hạn, thì nó tạo thành muối nước, vậy nó còn lại vàng. Vàng nó không tác dụng.

Thế thì sau khi tinh luyện như thế thì đáng nhẽ từ một cục vàng quặng thì bây giờ nó trở thành được một cái miếng, một cái vàng kim loại, gọi là nguyên chất - óng ánh, màu vàng, có ánh kim, thì phải qua cái tinh luyện đấy nó mới ra được cái vàng nguyên chất đấy.

Cũng vậy, con người ta, “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín” đầy đủ cả, nhưng bây giờ cũng như cái cục vàng quặng này, cũng xù xì, cũng xấu xí, gọi không nghe lời, cha mẹ gọi thì lười bầu, thầy giáo bảo học thì coi như về coi như lười không chịu học, đến lúc đến lớp thầy giáo gọi lên, giở sổ đầu bài ra để gọi để lên để chuẩn bị lên để kiểm tra bài thì học sinh nào cũng cúi mặt gằm gằm. Vậy thì bây giờ phải làm như thế nào? Phải qua tinh luyện, phải dạy, thì lúc đấy tất cả những cái bản tính thiện này của các con nó sẽ hiển lộ hết.

Cho nên “Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí” này giống như thân người có tứ chi chân tay vậy. Khi có đủ bốn phẩm chất này mới coi là người có đầy đủ nhân cách.

Bây giờ nói đến ý...

Thứ hai: Học làm việc

Trước tiên tôi muốn truyền tải thông điệp như sau: Thành thật, Khiêm hạ, có Trách nhiệm, Nhẫn nại là nhân mà bạn cần tu tập; còn chọn lựa đúng chính là duyên. Nhân duyên hài hòa chắc chắn bạn có quả báo tốt. Cho nên mới nói "Nhân sinh từng giây từng phút đều đang chọn lựa".

Vì chúng ta nói cuộc sống muốn hạnh phúc thì phải chọn lựa đúng. Thế nhưng bây giờ bạn lại nghĩ là cái chọn lựa đúng thì bạn cứ ngồi bạn suy nghĩ, rồi bạn thế này thế khác để cho bạn chọn cái nào cho nó trúng, rồi nửa ngày rồi không xong.

Thường xuyên thành thật, có trách nhiệm, khiêm hạ và nhẫn nại này là bạn phải thường xuyên phải thực hành trong cuộc sống, đây chính là nhân, chọn lựa sẽ trúng là duyên.]

Ở đây bạn hỏi chính là “Thái độ làm việc”, chính là 4 tố chất thành công trong sự nghiệp. Xin nhắc lại Đường Đến Hạnh Phúc là dạy bạn: “Học làm người” và “Học làm việc”. Vâng ạ.

Tôi muốn tranh thủ câu hỏi này của bạn để nói rõ thêm cùng các bạn về nội dung này:

Bây giờ nói đến “Học làm việc” bạn cũng cần lưu ý 2 điểm quan trọng sau:

Một - Căn bản làm việc là Liêm;

Hai - Thái độ làm việc là Thành thật, Khiêm hạ, có Trách nhiệm, và Nhân nại.

Bây giờ chúng ta bắt đầu nói đến điểm

Thứ nhất: Căn bản của làm việc là “Liêm”

Tiến sĩ Thái bài sau có giảng:

“...Khi có liêm khiết, trong lúc họ làm việc mới không có mưu đồ tư lợi cho mình, mới có thể đại công vô tư làm tốt công việc. Cho nên “Liêm” là căn bản của sự ổn định chính trị quốc gia. Chính trị của một quốc gia tốt hay không tốt nhìn từ đâu? Từ liêm khiết hay không. Cho nên “Liêm” chính là căn bản của chính trị.

Bạn thấy độ này liên tục xử các cái vụ án về tham nhũng không ạ? Bởi vì nếu như không có liêm thì quốc gia sẽ mất ổn định. Ai cũng có thể gọi là tham nhũng được, thì người lớn tham nhũng lớn, người bé tham nhũng bé, thì cuối cùng là dân chúng khổ. Cho nên “Liêm” là căn bản của sự ổn định.

Nếu người theo chính trị không liêm khiết thì nhân dân quốc gia này sinh hoạt sẽ rất khổ cực...” (Trích: Đường Đến Hạnh Phúc – chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc - Tập I - VCD 10)

Cho nên rất đáng tiếc là chúng ta tuyển nhân viên, chúng ta tuyển người giúp việc, tôi ví dụ thôi ạ, thì chúng ta quên mất cái yếu tố ban đầu này là thành thật. Cho nên là nhiều doanh nghiệp đổ bể cũng chỉ vì trộm cắp.

Ngân hàng gì của Anh ạ? Vâng ạ! Ngân hàng Bering ạ. Hai trăm năm, có cái quá trình gọi là xây dựng là hai trăm năm, vậy mà chỉ trong nháy mắt, bị một cái vị nhân viên ý, là biến thủ công quỹ rồi cuối cùng toàn bộ hệ thống ngân hàng ấy là sụp đổ.

Đối với các doanh nghiệp của chúng ta cũng thế, chắc là bài học nhớ đời quá rồi, tôi chẳng cần phải nói lại nữa rồi. Nhưng mà hy vọng rằng cái bài học này bạn phải rút ra được, và nếu bạn không rút ra được thì bạn tiếp tục mắc. Bạn phải nhớ điều đấy!

Thứ hai: Nói về Thái độ làm việc

“Thành thật, Khiêm hạ, Nhẫn nại, và Có trách nhiệm”.

Đây, bốn, đúng bốn yếu tố mà cư sĩ Diệu Ngọc hỏi.

- Cho nên căn bản làm người và làm việc chính ở hai chữ “Hiếu” và “Liêm”. Chính vì vậy mà thời xưa mới nói là “giữ Hiếu Liêm” là vậy. Bạn giữ được hai chữ này là xong

- Còn Thái độ làm người là: Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín; Thái độ làm việc thì là: Thành thật, Khiêm hạ, có Trách nhiệm, và Nhẫn nại.

Tuy nhiên, nói 2 mà là 1, vì nếu như bạn có "Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín" thì tất bạn sẽ có "Thành thật, Khiêm hạ, Nhẫn nại, có Trách nhiệm" và ngược lại.

Vừa rồi tôi vừa tổng kết lại cho các bạn về 2 nội dung: Học làm người và Học làm việc.

- Về Học làm người các bạn chỉ cần nhớ cho tôi có 2 ý: Căn bản làm người là hiếu, thái độ làm người là “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín”;

- Học làm việc cũng có 2 ý: Căn bản làm việc là liêm, thái độ làm việc là Thành thật, Khiêm hạ, có Trách nhiệm và Nhẫn nại.

Dù là nói đi nói lại nhưng vẫn cứ muốn cắm cái góc Hiếu và Liêm này cho bạn thật vững chắc.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta xin tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta sẽ chia sẻ trực tiếp vào câu hỏi của cư sĩ Loan, đó là thái độ làm việc: Thành thật, Khiêm hạ, có Trách nhiệm và Nhẫn nại.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 28

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang trao đổi câu hỏi của đồng học Diệu Ngọc về “Thái độ làm việc”: Thành thật, Khiêm hạ, Nhẫn nại và Có trách nhiệm.

Chúng ta đã đi xong nội dung thứ nhất thế nào là “Học làm người” và “Học làm việc”. Ở nội dung này bạn chỉ cần nhớ: Học làm người căn bản là Hiếu, thái độ làm người Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín; Học làm việc căn bản làm việc là Liêm; thái độ làm việc là Thành thật, Khiêm hạ, Nhẫn nại và Có trách nhiệm. Tất cả đều là pháp tắc đại tự nhiên, là “Nhân chi sơ tính bản thiện”.

Hôm nay chúng ta sẽ trao đổi nốt 2 nội dung cuối:

1. Làm thế nào để học được thái độ làm việc: Đây chính là điều đồng học Diệu Ngọc trực tiếp hỏi, đó là: Thành thật, Khiêm hạ, Có trách nhiệm và Nhẫn nại.

2. Làm thế nào để thành đạt trong công việc? Hay còn gọi là lãnh đạo cần chọn người như thế nào?

Đây đều là những điều mà tôi tổng hợp lại từ lời giảng của Tiến sĩ Thái, của Hòa thượng Tịnh Không và của

cổ Thánh tiên Hiền, mà không dám tự mình nói ra. Cả 4 tổ chất này chúng ta đều phân tích về nguyên nhân và cách khắc phục, để làm sao chúng ta có thể học được Thành thật, Khiêm hạ, Nhẫn nại và có Trách nhiệm để chúng ta có thể thành công trong sự nghiệp.

Bây giờ chúng ta bắt đầu]

2. Chia sẻ kỹ về thái độ làm việc

Thứ nhất: Thành thật

[Thành thật là không tự dối mình, không dối người.

Tuy nhiên, ở đây tôi chỉ đề cập đến việc “dối người” mà thôi.

Thầy Thái nói: Có một nghiên cứu trong bộ phim gọi là “Cơ tử” cho hay, con người ta trung bình nói dối 25 lần/ngày.

Hôm nay đi làm muộn một cái, báo với lãnh đạo:

- Báo cáo lãnh đạo em bị hỏng xe.

Đúng không ạ? Hoặc là nhiều thứ lắm, rồi thậm chí là như ngày trước tôi toàn nói dối là con ốm. Thế cuối cùng đến lúc nói dối con ốm thì cuối cùng con ốm thật, thật đấy bạn ạ. Và cuối cùng là tôi phải rút kinh nghiệm là tuyệt không bao giờ được nói dối là con ốm nữa, là bởi vì cứ lần nào mình nói dối thì con mình đúng là hôm sau lăn đùng ra ốm.

Vâng ạ! 25 lần/1 ngày, đó.

Vậy ta sẽ bắt đầu từ nguyên nhân vì sao nói dối, khi biết được nguyên nhân thì mới sửa được (đang học thành thật mà). Hãy thử quán sát lại 6 nguyên nhân nói dối:

1) Vì lợi mà nói dối:

Có đúng không ạ? Sợ thiệt thòi.

- Cái mảnh đất này của tôi là hôm qua có người trả tôi bảy tỷ rưỡi. (Chẳng có ai trả cả nhưng bịa ra thế). Vậy nên hôm nay vị mua của tôi thì nhất định phải tám tỷ tôi mới bán.

Đây là vì lợi mà nói dối, đúng không ạ? Có thường xuyên không ạ? Thường xuyên. Đây là tôi mới nói đến cái chuyện gọi là mua bán cái nhà, chứ còn tất cả đều vì lợi mà nói dối.

2) Vì hư vinh (khoa trương, khoe tài) mà nói dối:

Ví dụ về mình là chỉ xếp thứ 10 thôi, tôi ví dụ thế. Bây giờ hình như không có xếp thứ nữa, nhưng mà về hoành tráng khoe với ông bà, bố mẹ, khoe tài mà, hư vinh mà:

- Con nhất luôn.

Có không ạ?

3) Vì vui mà nói dối.

Có không bạn? Có, nhiều ạ. Vâng ạ, vì vui mà nói dối.

4) Vì sợ mà nói dối:

Hôm nay đã trót đi chơi rồi thế là thôi cơm thì bị khê. Thế bây giờ về thì thế nào bố mẹ, ông bà cũng mắng. Vậy thì sẽ phải nói dối, nói dối là làm sao ạ?

- Con hôm nay đang thôi cơm thì bị đau bụng, con phải chạy vào nhà vệ sinh, thế là cuối cùng ra thì nó thành bị cháy.

Đúng không ạ? Thế bố mẹ nào nữa mắng nữa vì con mình nó đau bụng quằn quắn quằn như thế thì còn mắng làm gì. Vì sợ mà nói dối.

5) Vì thói quen mà nói dối:

Có thói quen không? Có ạ! Cha mẹ thường xuyên nói dối, tất cả người nhà thường xuyên nói dối, con nó cũng quen đi rồi, thế là thường xuyên nói dối.

Trong cái chỗ vì vui, vói vì thói quen, thầy có đưa ra cái câu chuyện mà cái đùa trẻ mà chần cừu ấy, xong rồi cứ hô lên là:

- Sói đến!

Thế là cuối cùng mọi người thấy thế chạy đến cứu, đến ba lần đều chẳng có sói, thế đến lần thứ tư sói đến thật thì hô lên là:

- Sói đến! Sói đến!

Chẳng ai đến nữa thì cuối cùng cả đàn cừu bị sói ăn thịt và đương nhiên là cái chú bé này cũng không ra ngoài được đàn cừu.

Có một đồng học là Quang Trung nói thêm một ý nữa là:

6) Vì ghét người ta mà nói dối:

Để đổ lỗi cho người. Có không ạ? Rất nhiều! Ghét quá không chịu được, bây giờ lại nghe người ta đang nói về người này thì thêm mắm, thêm muối vào, xong đổ thêm đủ thứ tội vào.

Vậy bạn quán chiếu lại, bắt đầu bạn xem mình đã làm được chưa, mình làm được bao nhiêu phần? Bạn phải làm được một ngày nói dối nhỏ hơn 25 lần, tức là nhỏ hơn mức trung bình, thì mới bắt đầu có tiến bộ so với mức trung bình. Sau đó tiến dần lên, tiến tới không dối mình, không dối người, lúc đó sẽ có từng bước của “thành”. Còn nếu không thì xem như không có tiến bộ. Do đó theo tôi, quá trình tu tập của thành thật sẽ là như sau:

Bước 1: Người không có tu dưỡng

Từ khởi tâm động niệm đều vì mình, đều vì danh lợi, ngũ dục, lục trần, tham, sân, si, mạn nên thường xuyên tự dối mình, thường xuyên dối người;

Bước 2: Người bắt đầu có tu dưỡng đạo đức

Biết nói dối là đi ngược lại với pháp tắc đại tự nhiên “Nhân chi sơ tính bản thiện”. Do đó mỗi ngày cần ba lần phản tỉnh (gọi là “Nhất nhật tam tỉnh”), xem hôm nay cái

miệng của mình thế nào, nói dối cụ thể những trường hợp nào, và cộng lại xem bao nhiêu lần, sao cho lâu dần phải đạt đến mức gọi là “Sai bất quá nhị”, tức là sai không đến lần thứ hai;]

Bước 3: Bắt đầu có công phu

[Không cần chờ đến lúc phản tỉnh trong ngày, vừa nói dối xong biết liền, “bập bập” xin lỗi ngay người đối diện;

Kia là phải chờ đến ba lần, buổi trưa này, buổi chiều, buổi tối.

Buổi trưa thì bắt đầu xem là từ khi mình bước chân đi làm, hoặc từ lúc mình dậy mình đã nói dối những gì, ngồi nghĩ mãi.

Xong buổi chiều lại xem từ trưa đến chiều thì bị như thế nào ạ;

Xong đến lượt buổi tối lại kiểm điểm, thế xong rồi ghi dân, ghi dân. Xong bắt đầu thành thói quen, chuẩn bị bật ra những cái nói dối này, bắt đầu bạn biết, bắt đầu có công phu, không cần chờ đến lúc phản tỉnh trong ngày, vừa nói dối xong biết liền, “bập bập” xin lỗi ngay người đối diện:

- Chết rồi! Tôi vừa mới nói dối xong

Cứ thành thật.

Bước 4: Là tiến tới chuẩn bị nói dối thì biết liền

Tức là không bị bật ra mồm nữa, không bị bật ra cái khẩu nữa. Ngừng bật luôn không bị bật ra khẩu nói dối, nói thêu dệt nữa;

Bước 5: Không còn nói dối nữa

Cho đến khi nào bạn học được là: Lời nói thì đúng với chân lý, nói lời thì chân thật, nói trước sau như một, không thay đổi, nói không hề dối gạt, là bạn đã cùng Phật không hai, không khác.

Câu này của Phật là gì? “Như Lai chân ngữ giả” chỉ có nói đúng sự thật thôi, chân ngữ - nói đúng chân lý, “thật ngữ giả” - nói đúng sự thật, cho nên nói đúng chân lý mới bảo chúng ta, dạy chúng ta là “Vạn pháp giai không”, nhưng không, chúng ta không tin. Đó ạ, nói đúng chân lý “thật ngữ giả”, nói đúng sự thật “bất dị ngữ giả”, không có nói hai chiều, “bất cuồng ngữ giả” không nói dối, bạn học được như thế là bạn cùng với Phật không hai không khác

Lại nói về thành thật, tôi vừa chia ra mấy giai đoạn, vâng ạ, tôi vừa nói người không tu tập thì cứ thoải mái nói dối 25 lần/1 ngày đúng không ạ? Vâng, bắt đầu bạn có tu tập rồi thì bạn nhớ là cố gắng “Nhất nhật tam tỉnh”: sáng, chiều và tối.

Xong bắt đầu bạn tu tập đến được một cái giai đoạn nhất định rồi thì bạn vừa mới bật ra mồm cái bạn phát hiện ngay ra. Thế rồi lúc ấy xấu hổ quá, không nói với người đối diện thì cũng không sao, nhưng mà biết là mình nói dối rồi, thế.

Cuối cùng đến cái giai đoạn tiếp theo là gì ạ? Chuẩn bị nói dối là biết rồi, vừa mới đang ngồi đối với người định nói một câu nói dối một cái thì trong lòng vừa mới định nói câu ấy, thì bắt đầu nó khởi lên là “À, chết, cái câu này nói dối, không được!”. Xong rồi về sau thì bạn sẽ không còn nói nữa. Không tự dối mình, không dối người, đây là thành thật.]

Thứ hai: Khiêm hạ

Là chân chính làm được đến hạ mình, tôn người. Khiêm hạ cũng là pháp tắc đại tự nhiên.

- Về lý: Nói về “Quy luật của trời đất” (hay chính là “đạo”):

Đây là câu nói trong kinh Dịch, chúng ta sơ lược nói qua. “Đạo trời: (Đấy! Nói về đạo trời) Rút chỗ dư bù chỗ thiếu, tự mãn thì thiệt thòi, mà khiêm thì được lợi ích”.

[Ở trong này Liễu Phàm Tứ Huán có đưa ra “Đạo trời rút chỗ dư, bù chỗ thiếu”. Thiên đạo thì núi cao bạt đi để đưa đất xuống cái chỗ trũng. Địa đạo thì là nước chảy chỗ trũng. Cái chỗ trũng ấy ý là cái người khiêm hạ hơn cái người kia đấy].

“Thiên đạo” cũng chính là đạo lý của tự nhiên “tự tự nhiên nhiên”. Phàm là người tự mãn, luôn sẽ gặp thiệt thòi, gặp điều không may. Người có thể khiêm tốn nhất định sẽ có được lợi ích, đây là thiên đạo.

[Bạn nào mà ngã mạn quá thì nên lưu ý điều này. Không có thì hôm nào về cũng thấy “Con là nhất, em là

nhất, anh là nhất”. Đi đến đâu ai cũng khen ngợi là “Giỏi thế nhỉ!”. Chết rồi đấy, bạn phải nhớ điều đấy.

Trước đây tôi không tu học thì tôi mà nghe những cái lời khen “giỏi thế nhỉ” tôi thích lắm, trong lòng là vô cùng sung sướng, hoan hỷ, và về “Đấy, người này phục, người kia phục”. Đến khi tôi học ở đây rồi bắt đầu tôi sợ. Bạn phải biết sợ. Người ta khen bạn cái là bạn phải biết sợ ngay. Chứ không phải về khen cái về thích quá, cuối cùng là đi đến đâu cũng khoe: “Cái này tôi cũng biết, cái kia tôi cũng biết, cái gì tôi cũng biết hết, cái gì tôi cũng làm được”. Bạn cứ liều liều.

** Thiên đạo với Địa đạo*

Đấy ạ! Luật đất: Cao bị xói mòn, trũng thì được bồi đắp, như trái núi quá cao thì dễ bị lở, chỗ trũng thường được nước chảy tới làm đầy, chỗ cao không có được phù sa, phù sa luôn chảy từ nơi cao xuống nơi thấp trũng, là chỉ cho tự mãn, cống cao ngã mạn, thì không được lợi ích;

** Quỷ thần: Hại người mãn, mà giúp người khiêm*

Đối với người tự mãn, người kiêu ngạo, quỷ thần luôn là gây khó dễ cho họ, đùa giỡn họ, nhưng đối với người khiêm tốn thì quỷ thần luôn cung kính, giúp đỡ họ, nhân đạo sao có thể ngoại lệ được chứ!

Chúng ta vừa nói Thiên đạo, Địa đạo này, Quỷ thần đạo này. Bây giờ đến Nhân đạo, là đạo làm người.

Điều này cư sĩ Hàng rất rõ, vì sao mà rõ? Trước đây là đồ thủ khoa học bổng 322, giáo viên trường Đại học

Ngoại thương, đi Anh học Thạc sĩ, xinh đẹp, cái gì cũng có, thì tự mãn, thì phải nhìn thấy là mọi người đổ kị, ghen ghét là chính. Nhưng khi nào thì nhìn ra? Khi bắt đầu bị liệt nằm trên giường, thì không biết bao nhiêu người thương. Lúc đấy tự cư sĩ Hằng rút ra là: “Đúng quá! Khi mình càng lép vế, mình càng yếu thế, thì được tất cả mọi người thương; còn khi mình cái gì cũng có thì mình chỉ nhận được sự đổ kị mà thôi”.

Cho nên các bạn mà chưa rơi vào cái cảnh gọi là “ngộ trong hoàn cảnh nghịch” như cư sĩ Hằng thì các bạn phải tự rút ra bây giờ.

** Nhân đạo: Ghét kẻ mãn, và quý người khiêm*

Đối với người tự mãn, người tự đại, người kiêu ngạo mọi người luôn chán ghét họ, còn đối với người khiêm tốn thì luôn hoan hỷ với họ.

Thế nên nếu như bạn không để ý bạn sẽ thấy thế này nhé, nhiều khi tôi cũng thế đấy ạ. Nói chuyện với một người, trước đây tôi bị nặng lắm. Thế là tôi mở máy tôi nói cho một tràng. Thế xong đến lúc nói một tràng xong, tôi mới nhớ lại lời Hòa thượng nói là: “Phải để đất cho người ta sống”, thế là bắt đầu tôi lại im bặt.

Cho nên khi mà bạn kiêu ngạo, bạn nói rất nhiều để bạn thể hiện, đây là thể hiện bạn giỏi, thì bạn hãy nhớ đến một điều nữa “phải để đất cho người khác sống”.

Kết luận: Đây ạ! Từ Thiên đạo, Địa đạo, Quỷ thần đạo rồi Nhân đạo đều là ghét người gọi là tự mãn, mà thương và giúp đỡ, thành tựu cho những người khiêm hạ.

Đây tôi nói là người khiêm hạ nhé, tôi không nói là người dốt.]

♣ *Kinh Dịch: Chỉ có quẻ khiêm các hào đều tốt*

Đây ạ! “Thị cố khiêm chi nhất quái, lục hào giai cát”, có nghĩa là Quẻ khiêm là một quẻ đại cát vì cả 6 hào đều tốt cả. Các quẻ khác thì có cả tốt lẫn xấu): Đây là xem trong số 64 quẻ của kinh Dịch, mỗi hào đều là may mắn không có tướng xấu, duy chỉ có quẻ Khiêm, chỉ có một quẻ này.

[Hôm nay nói rất rõ về điều này, để cho tôi rất mong muốn là các bạn, mà rất mong muốn là cư sĩ con tôi nữa, là phải rút kinh nghiệm ra được là “Mạn” mọi người đều ghét, chứ không phải là bạn thấy bạn giỏi mà tốt đâu. Không hề tốt tí nào. Nhớ lại, Thiên đạo, Địa đạo, Quỷ thần đạo, Nhân đạo, đều ghét cả. Bạn không thể lý luận với tôi rằng:

- Đây là con chỉ nói với mình mẹ.

- Nói với mình mẹ tức là trong lòng con đã tự cho con là giỏi rồi.

♣ *Kinh Thư nói: Mãn thì thiệt thòi, khiêm hạ thì lợi ích.*

“Mãn chiêu tổn, khiêm thọ ích”: Hai câu này trong “Kinh Thư”.

Đây, bạn phải nhớ thuần thực. Cái thành thật thì vừa nói rồi, nhưng cái “khiêm hạ” thì nhiều người mắc lỗi,

nhều người mắc lăm. Đặc biệt là những người học Phật. Vì sao ạ? Bởi vì học Phật một cái là bắt đầu có trí tuệ một chút, ban đầu không có học cung kính, thế là mất gốc.

Khổng Tử nói là, có hai dạng người ngã mạn và keo kiệt, không cần bàn đến nữa hai loại người này. Còn Hòa thượng thì nói sao ạ? Cái mà bạn học Phật ấy, chỉ có thể giúp cho bạn được một chút cái ăn nói lanh lẹ, còn toàn bộ học vấn và đạo đức không có gì.

Đây ạ, bạn thấy Hòa thượng khai thị ạ. Hòa thượng bảo có mỗi hai dạng người thành tựu:

Một là người thượng căn, vừa nói phát họ hiểu luôn và cứ thế họ thực hành, không có trái so với lời Phật dạy, với lời Tổ dạy. Họ thành tựu, đây là tin sâu không nghi.

*Dạng người thứ hai là, Hòa thượng dùng là, gọi là người ngu nhưng họ không có ngu đâu nhé, chính là như, Hòa thượng dùng từ là “như các bà già nhà quê, kém cỏi, không có ai đến xu nịnh, không có ai làm gì, cuối cùng bà chỉ có ngồi bà niệm Phật thôi” thì cuối cùng là cả hai dạng người đều là người thượng căn, thì là thành tựu. Còn dở dang nhất là cái dạng người như chúng ta, **không thành tựu**, vì cái gì cũng thấy tôi hơn người cả, cái gì tôi cũng giỏi hơn người cả.*

Trong kinh Pháp Hoa có nói đến Bồ tát Thường Bất Khinh, đấy chính là Thích Ca Mâu Ni Phật ở một kiếp đấy ạ, cái gì cũng thua người hết thì cuối cùng ngài thành Phật.]

Thứ ba: Nhẫn nại

Nuôi bền gan vững chí, thành định lực.

“Nhất thiết pháp đắc thành ư Nhẫn” hết thấy các pháp được thành tựu do Nhẫn, không có lòng nhẫn nại bạn chẳng thành tựu được gì hết.

[Ở đây tôi cũng phục có chỗ bạn đồng học Dũng. Mới vào cái việc gọi là để thiết kế các cái bìa, các cái chữ, thế là tôi cho cứ lên bờ xuống ruộng, cái này không được, cái này không được, cái này không được, cái này lùi lên một tí, cái kia xích xuống một tí, cái này cách ra một tí, cái này xấu, cái kia ... đủ thứ. Vậy mà làm được.

Đây tôi cũng nói là:

- Con phải nhớ, ở trong này cô Dương cũng có nói là muốn thành tựu cái tâm, tâm định ý, nhẫn nại ý, thì cái người học thư pháp, có một nét chấm mà chấm mấy ngàn chấm mới có thể làm một động tác.

Dũng thì không bao giờ cãi mà đều nghiêm chỉnh làm. Tôi thấy rất là tốt.

Nuôi bền gan vững chí, thành định lực. “Nhất thiết pháp đắc thành ư nhẫn” hết thấy pháp đều được thành tựu do nhẫn. Không có lòng nhẫn nại bạn chẳng thể thành tựu được gì hết. Nhớ điều đấy.

Có mỗi một nét chấm mà mấy ngàn chấm. Mà có phải là muốn như thế là để hành hạ bạn đâu. Không! Để cho bạn nhẫn nại thì nó mới nuôi thành định lực được.

Khi định lực rồi thì quán chiếu tất cả các việc đều sắp xếp gọn gàng. Đối với người, với sự việc có thể đều đâu vào đấy.]

“...Đức Phật trên hội Kim Cương Bát Nhã, tuy là sáu cương lĩnh của Bồ tát hạnh là Bồ thí, Trì giới, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Thiên định, Trí tuệ, đều giảng rất nhiều, rất rõ ràng, nhưng “Bồ thí” cùng “Nhẫn nhục”, thì hai điều này thì giảng nhiều nhất.

Nguyên nhân này do đâu? “Bồ thí” có thể tu được đại phước báo, còn “Nhẫn nhục” có thể thành tựu được đại phước báo.

[Bạn bị rơi rụng hết, bạn có thể bồ thí nội tài, ngoại tài, thế nhưng mà bạn không có nhẫn nhục thì toàn bộ cái phước báo bạn tu được, coi như là chảy tuột hết xuống cái lỗ thùng ấy, và bạn không còn gì nữa. Cho nên bồ thí là coi như tích lũy được phước báu, nhưng mà nhẫn nhục thì lại là bảo vệ được cái phước báu mình đã tu.

Hòa thượng nói cho chúng ta biết là gì ạ? Chỉ cần bạn sân một cái thì công đức của bạn không phải tu từ kiếp này bạn hết, mà từ tất cả các kiếp lâu xa tích được bao nhiêu (tôi nói “công đức” không nói “phước đức” nhé), bạn đều mất sạch không còn gì.

Bồ thí có thể tu đại phước báu. Đây ạ, muốn có đại phước báu lúc lâm chung thì bạn tu nhé, bồ thí nhé. Thế nhưng mà không nhẫn nhục một cái thì mất sạch sành sanh, mất hết.

Nếu như bạn chỉ biết được bố thí, không thể nhẫn nhục, thì phước báo mà bạn tu được, một mặt tu được một mặt tiêu hao hết, rất khó thành tựu, cho nên bố thí có nhẫn nhục thì mới có thể thành tựu.

Đấy ạ, cho nên là Lục độ là: “bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định, trí tuệ” thì Phật giảng nhiều nhất về bố thí và nhẫn nhục. Mà nếu không mà mình bảo cam tâm “thôi muốn thành con gì thì thành, muốn thành kiểu gì thì kiểu, nhưng mà quả này sân lắm không chịu được”, thì đây là bởi vì bạn không được chứng kiến cảnh địa ngục thôi, chứ còn nếu bạn chứng kiến thật thì bạn, gọi là lỗ đầu mẻ trán mà lạy Phật, là “con xin thề là lần sau con sẽ nhẫn nhục, con xin thề”, vì đau khổ quá.]

Thí dụ: Bạn rất biết kiếm tiền, thế nhưng bạn cũng tiêu tiền rất nhiều, bạn kiếm được rất nhiều, bạn xài rất nhiều, đến sau cùng bạn vẫn cứ nghèo rớt mồng tơi, vì sao? Vì bạn không thể nhẫn nại. Người chịu bố thí là chịu kiếm tiền, lại vẫn có thể nhẫn nại là có thể tiết kiệm được, họ mới có thể thành đại phú. Đây chính là tu được phước nhiều, nhưng hưởng dụng thì rất ít, đây chính là có thể nhẫn, vậy mới có thể tích lũy, vậy mới có thể hưởng thụ phước báo lớn hơn.

[Còn nếu không thì mất hết sạch. Tu hì hà hì hực. Tôi ngày trước nhiều lần thế lắm ạ, sau khi một lần sân lên một cái, sân lên xong biết mất hết công đức rồi. Mà đúng như thầy Thái nói nhé: mỗi một lần sân lên là bạn mất cái nguyên khí ít nhất ba ngày. Mình sân quá.]

Cho nên nghe cư sĩ Chúc Hạnh tâm sự tôi thấy rất thương vì giống quá cơ, sân quá. Thế sau khi sân xong như thế, những lúc trước không biết thì thôi, nhưng đến khi lúc biết rồi thì, thì sao ạ? Ngồi khóc. Bao nhiêu công đức tích lũy được mất hết sạch rồi, giờ lại ngồi tu lại từ đầu. Vô cùng khôn khổ chứ không phải không.]

Nhân nại nuôi thành bền gan vững chí, thành định lực, có định lực thì mới có thể thành tựu.

[Bây giờ bắt đầu mới đến cái]

Thứ tư: Có trách nhiệm

Là hết lòng, hết sức đối với người, với vật, việc khi cần xử lý

Phật dạy tùy duyên mà không phan duyên. Khi gặp vật, việc, người, bạn phải làm hết sức mình. Còn nếu bạn vừa gặp khó đã bỏ ngay thì đây là tùy tiện. Còn tùy duyên là bạn phải làm hết sức mình.

[Còn nếu bạn vừa mới hơi khó cái là bạn bảo:

- Ôi! Phật dạy tùy duyên mà, thôi chả làm nữa.

Đây là tùy tiện. Còn nếu bạn đã làm hết sức mình rồi mà không được thì đây mới là chữ tùy duyên.]

Thế nào là hết sức mình?

Đối với công việc nói chung, bạn phải có trách nhiệm, không phải hôm nay thì có việc ta làm qua quýt, rồi

thôi, mà bạn phải hết lòng hết sức. Khi lãnh đạo giao việc cho bạn là có thể yên tâm vì sự tận tâm, và cẩn trọng của bạn.

[Phần lớn chúng ta đều qua quýt. Những người tôi tiếp xúc thì có hai người có thể gọi là yên tâm về sự tận tâm và cẩn trọng của bạn là cư sĩ Trung và cư sĩ Yên. Tuy nhiên hai người này lại thành quá cho nên là thành tiểu tiết. Các bạn bớt đi một tý nữa thì được. Không có cái gì quá được cả.]

Bạn sẽ có trách nhiệm đến cùng, tức là khi xong hoàn toàn công việc hoàn mỹ bạn mới nộp sản phẩm cho lãnh đạo. Thậm chí đến cả thời gian dài sau, nếu phát hiện ra sai sót, bạn báo cáo lại lãnh đạo và vẫn là người tìm hết cách để sửa sai này và chịu trách nhiệm trước sai sót.

[Ví dụ như là: Hôm nay bán hàng cho chỗ Chúc Hạnh, quên mất đã không thu tiền rồi. Nhưng mà Chúc Hạnh không biết, đây là tôi ví dụ thôi. Mấy năm sau mới phát hiện ra cái lần ấy “chết rồi mình bán cái lô này, chị ấy tin mình thế là cuối cùng là mình bán mất đến mấy triệu”. Ví dụ như thế. Vậy thì phải báo cáo lại rõ ràng:

- Chị ơi, lần trước em đã như thế này và em quên. Vậy bây giờ chị cho phép em được coi như tìm mọi cách để đòi lại cái số tiền này.

Mấy năm sau rồi. Nhưng nếu đã cố gắng hết sức mà kết quả vẫn không được thì bạn phải hiểu “thời tiết, nhân duyên chưa thuận lợi”, thì phải thôi, còn vẫn cứ nhất định không chịu thì đây chính là phan duyên.]

Khi xưa, đức Khổng Tử và đồ đệ là Tử Cống bị giặc vây giữa nước Trần và nước Thái, thầy trò tuyệt lương đã bảy ngày, song Khổng Tử vẫn khảy đàn tươi cười. Tử Cống hỏi:

- Tại sao gặp hoàn cảnh sống chết không định ngày, thầy còn vui cười được?

Ngài đáp:

- Việc gì ta đã cố gắng làm hết sức ta mà xảy ra như vậy, thì đấy là mạng trời, buồn rầu thương khóc nào có ích chi?

[Đấy ă, đã làm hết sức rồi, không còn cách nào nữa. Vậy mà không được thì phải hiểu đây số ta như thế thì ta phải chịu chứ. Bây giờ cứ nhất định không chịu là bạn phan duyên.]

Kết luận: Ứng dụng trong công việc

Lãnh đạo muốn tuyển người thế nào vậy?

Thứ nhất: Nếu người không thành thật

Hôm nay thì ăn cắp, ngày mai thì “tặng xăng” (có nghĩa là bớt xén tiền của công ty lấy cho mình, bảo em đưa ship một cái hàng cho chị từ đây đến đây. Thế là hết chỉ có 50 nghìn thì khai lên thành 60 nghìn. Đây gọi tôi, tôi vẫn dùng từ là “tặng xăng”, bớt xén tiền của công ty. Ngày kia thì nói thua dẹt, thị phi gây mất đoàn kết công ty, mất đoàn kết giữa lãnh đạo và nhân viên. Ngày kia thì khi lãnh đạo cần gọi đến làm thêm ngoài giờ thì tắt máy điện thoại đi

động rồi nói dối “Điện thoại em hỏng, em quên để chế độ im lặng”, cốt chỉ sao vào cơ quan để giành một suất học bổng là mình đã được không 1-2 tỷ, sau khi học xong ta chuyển đi nơi khác thu nhập cao hơn...

[Đây là người không thành thật.

Ngày trước khi cư sĩ Hằng đi học ở Anh quốc về rồi, thì có lần là làm kinh doanh, thì cuối cùng thấy làm được tiền. Bảo tôi là:

- Con bỏ không làm giáo viên nữa.

Tôi bảo:

- Này nhé, 1 tỷ tiền thuế của dân đấy, mà bây giờ nếu bỏ ấy, Hòa thượng nói nợ một người còn trả được, còn nợ nếu mà nợ tất cả dân chúng như thế này thì không trả nổi. Có trả nổi không?

Bởi vì lúc ấy đang mê quá, kiếm tiền được nhiều mà. Bảo:

- Vậy thì khi nào con được bỏ?

- Khi nào dạy xong mà toàn bộ cả cái cống hiến cho xã hội đấy bù lại được cái 1 tỷ.

Ấy là tôi nói thế, chứ còn tôi biết thừa là sau một cái thời gian sẽ chín lên, thì sẽ hiểu ra là không thể bỏ được.

Thế là lắm lắm lắm lắm, chắc là trong lòng cũng tính là độ khoảng vài năm đấy. Cuối cùng bây giờ vẫn là

giảng viên trường Đại học Ngoại thương. Và bây giờ, chả cần bây giờ, cách đây mấy năm đã phải công nhận là “mẹ nói quá đúng rồi”.

Còn nếu không thì ăn xong một suất 1 tỷ, tiếng Anh, tiếng iec ngon lành canh đào rồi, mọi thứ xong rồi. Thế là bán hàng trên Ebay là lâu lâu ra, thế là coi như là tiền về thu về thoải mái rồi. Thế là bỏ, sẵn sàng bỏ, bỏ cơ quan, bỏ Nhà nước, bỏ cả học trò của mình để đi kiếm tiền thì không được.]

“...Các lãnh đạo thành công, họ đều có “Hỏa nhãn kim tinh” (có nghĩa là mắt lửa, con người vàng), vừa nhìn họ thấy được ngay năng lực làm việc, làm người của bạn đến đâu. Không gạt được họ đâu...”

[Vậy bạn hãy tự hỏi mình nếu bạn là lãnh đạo bạn có dám tuyển nhân viên như thế hay không? Đấy! Ăn cắp, ăn trộm, rồi, rồi thị phi, rồi nói xấu, rồi lười biếng, rồi là rình rình cái suất học bổng xong rồi là “chào” luôn cả cái đất nước Việt Nam này. Bạn là lãnh đạo bạn có dám tuyển nhân viên như thế hay không? Nếu bạn là chủ gia đình bạn có dám tuyển ô-sin như thế hay không?]

Thứ hai: Nếu người kiêu mạn

Là người ngạo mạn thì lúc nào bạn cũng cho bạn là đúng, coi thường đồng nghiệp, coi thường lãnh đạo. Thậm chí lãnh đạo bảo làm một đằng thì bạn cho rằng lãnh đạo kém, sai, nên bạn làm một nẻo, mà không biết được rằng người lãnh đạo họ đã có vị trí như vậy thì hiểu biết của họ, và kinh nghiệm của họ hầu hết đều hơn mình (tôi dùng từ

hầu hết). Đây là tôi nói kinh nghiệm và hiểu biết chứ chưa nói đến kiến thức. Vậy thì ai mà dám nhận bạn và để sử dụng bạn cơ chứ?

[Người kiêu mạn, nói không nghe và thậm chí là khinh khi, khinh khi là như thế nào? Lãnh đạo nói để mắt nhìn đi đâu coi như là trên trời dưới biển. Thế xong rồi nói thêm vài câu nữa thì có khi lại, gọi là, gọi là cái gì nhỉ? “Cười ruồi”. Ai dám nhận bạn, người ta chỉ cần nhìn cái thái độ đấy là người ta sẽ biết ngay lập tức bạn là người như thế nào.

Ngày trước, vợ chồng tôi có quen một cái anh bạn rất là thân, là Viện trưởng. Thế anh bảo anh đang thiếu kế toán. Thế tôi giới thiệu cái cô bạn tôi làm kế toán rất là giỏi cho anh ấy. Tôi bảo:

- Bạn em làm kế toán giỏi lắm, nhưng mà bạn em chỉ có mỗi một, một cái tính là “phải cái hay nói thẳng”.

Anh ấy bảo:

- Thôi thôi, riêng cái đoạn nghe cái từ “phải cái hay nói thẳng” là tôi hiểu người như thế nào rồi, thôi, không bao giờ tôi nhận những người đấy. Bởi vì họ rất bảo thủ, không bao giờ họ nghe tôi cả, xong họ cứ vin vào cái lý họ bảo là “tôi phải cái hay nói thẳng”.

Thế là cuối cùng anh ấy không nhận.]

Thứ ba: Về thiếu nhân nại

Tôi ví dụ, khi bạn làm một việc, lãnh đạo bảo chưa đạt làm lại, thì bạn làm lại; Ừ, lúc đầu, lần thứ hai làm lại.

Lần thứ hai bạn trình lãnh đạo, lãnh đạo bảo “vẫn chưa được, làm lại!”. Tôi dám chắc hầu hết chúng ta lần này đều “lụng bụng”, khó chịu, tuy rằng vẫn phải làm;

Lần thứ ba, lãnh đạo bảo “tiếp tục làm lại, bởi bây giờ ý tôi thấy cần phải thay đổi”. Lúc này thì hầu hết các bạn đều viện cớ này cớ khác không làm, hoặc làm cho chiếu lệ; hoặc là công chức thì “tôi chỉ làm được thể thôi, ông có giỏi thì ông tự đi mà làm”.

Có đúng không ạ? “Đấy! Ông giỏi ông làm đi! Tôi chỉ có thể thôi”. Đấy ạ, rất nhiều như thế.

Thứ tư: Về thiếu tinh thần trách nhiệm

Không phải là sau khi giao việc cho bạn xong, lãnh đạo cứ phải chạy theo ời ời gọi bạn vì bạn chỉ làm một công đoạn mà đến công đoạn này cũng qua quít, quấy quá, còn các công đoạn sau bạn mặc kệ với rất nhiều lý do “khách quan” để đổ tội cho lãnh đạo là “chỉ có thể thôi”. Đó là chưa kể ngay công đoạn đầu cũng chỉ quấy quá.

Tôi ví dụ: Bạn giao cho con bạn hôm nay ở nhà nấu cơm, tức là nhiệm vụ làm sao phải hoàn thành bữa cơm.

Tuy nhiên, chúng nấu qua quít “trên thì sống, dưới thì khô, tứ bề thì nhão nhoét”. Hoặc khi sờ đến gạo thì hết gạo, thế là chúng mặc kệ để cho bố mẹ đi làm về phải đói với nguyên nhân “nhà hết gạo, con không nấu được cơm”. Nếu chúng có trách nhiệm chúng sẽ tìm mọi cách cho ra gạo: Ví

dạ gọi điện thoại hỏi mẹ xem mua gạo ở đâu ạ? Hoặc đi vay, hoặc xin phép hay là hôm nay con nấu mì vậy. Đây là chỉ nói nồi cơm, còn canh, thức ăn mặn chúng cũng vô trách nhiệm. Như thế thì hỏi dù là con bạn, bạn có khó chịu hay không chứ đừng nói là đến lãnh đạo với nhân viên nữa. Trong khi lãnh đạo vô vàn công việc, ai cũng như bạn thì công ty làm sao phát triển được. Bạn phải chủ động.

Hôm trước (mượn cư sĩ Loan một tý, lại bị mắng) tôi bảo là:

- Con ơi, con phải chi cho chỗ tiền dịch “A Nan Ván Phật Sự Kiết Hung” đi.

Ngày hôm sau tôi cũng chả thấy có giấy báo chuyển tiền. Tôi lại phải hỏi:

- Thế con đã làm chưa?

Bảo:

- Đến chiều con mới làm.

- O! Thế bây giờ nói chiều thì lại đành phải chịu chứ giờ biết làm như thế nào được.

- Bởi vì bây giờ con đang ở ngoài.

Thế sau đấy tôi mới bảo là:

- Con ơi (đây là cư sĩ Loan là độ này tôi nói thẳng rất là nhiều, bởi vì tôi biết là cũng người có tu rồi) con ơi nếu ai mà cũng như thế này, chị Chúc Hạnh một việc này, em

Trung một việc này, con một việc này, cô Nhân một việc này, cư sĩ Ông một việc này. Thế rồi còn rất nhiều người khác nữa, rồi còn các bài nữa mà ai mà cũng thiếu cái tinh thần chủ động thế này thì không thể làm được.

Thế là cư sĩ Loan:

- Hihi, rồi từ giờ trở đi việc chuyển tiền bà không phải nhắc. Con sẽ chủ động xin ý kiến bà và cùng cả nhóm, về sau rồi con sẽ chủ động hết không phải nhắc nữa.

Đây chính là sự trách nhiệm chứ còn là cái gì. May mà không giận tôi, thế là đồng ý ngay, và sẽ là: “Từ giờ trở đi con sẽ làm những việc này, không phải nhắc”.

Một điều hiển nhiên, người ta trả lương cho bạn để bạn làm cho họ, không phải trả lương cho bạn để bạn dối trá lợi dụng công ty để kiếm riêng cho mình (không thành thật); để cãi lại (ngạo mạn), để bạn không làm, hoặc làm một cách quấy quá (không nhẫn nại và vô trách nhiệm).

Cho nên nếu bạn không có 4 tố chất “thành thật, khiêm hạ, nhẫn nại, có trách nhiệm” thì chắc chắn mãi mãi là bạn thất nghiệp, hoặc có chăng nếu có công việc thì cũng không được trọng dụng. Việc không được trọng dụng này tuyệt đối không phải vì bạn không có bằng cấp, mà do 4 tố chất này bạn không có mà thôi.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài học của chúng ta xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 29

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc chương II: Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức.

Như vậy là chúng ta đã kết thúc 2 chương đầu của phần 2, tôi xin nhắc lại:

- Chương I: Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức

- Chương II: Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức.

Đó ạ! Từ cá nhân rồi đến gia đình, sau đó tỏa ra xã hội. Chúng ta đã truy tìm đến thủ phạm cuối cùng của việc cá nhân không hạnh phúc, gia đình không hạnh phúc, xã hội không hạnh phúc, đều là do ngay từ nhỏ không dạy hiểu đạo. Vậy chữ “Hiếu” học từ đâu? Từ Đệ Tử Quy. Vì Đệ Tử

Quy là cái nhìn của Thánh nhân nên “siêu việt thời không”, chân lý ấy mới đáng để chúng ta dùng sinh mạng ngắn ngủi này mà truy cầu.

Hôm nay trước khi bước sang chương III “Vợ chồng hạnh phúc, nền tảng của gia đình và xã hội hạnh phúc”, và đây cũng là chương cuối cùng của phần thứ 2: Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc.

Chúng ta sẽ có một bài đọc thêm tiêu đề là “Du Tịnh Ý gặp Táo thần”.

Bài trước chúng ta có nghe Tiến sĩ Thái giảng đến “Phước điền canh tâm”, là canh tác ruộng tâm chính là ruộng phước;

Rồi Lục Tổ Huệ Năng cũng dạy “Nhất thiết phước điền bất ly phương thốn”, nghĩa là tất cả ruộng phước không rời tâm con người;

Rồi Phật cũng dạy, Hòa thượng cũng dạy cho chúng ta biết “Tu hành từ căn bản”, căn bản là ở đâu? Ở tâm con người. Câu này quan trọng lắm ạ nên mong các bạn lưu tâm, đó là “tu từ căn bản là tu từ tâm”.

Còn Thái Thượng Cảm Ứng Thiên thì dạy chúng ta sao ạ? “Hễ tâm dấy khởi một niệm thiện thì tuy điều thiện chưa làm nhưng thiện thần đã đi theo bạn rồi; hễ tâm dấy khởi một niệm ác thì tuy điều ác chưa làm nhưng ác thần đã đi theo bạn rồi” (Nguyên văn: phù tâm khởi ư thiện, thiện tuy vị vi, nhi cát thần dĩ tùy chi; hoặc tâm khởi ư ác, ác tuy vị vi, nhi hung thần dĩ tùy chi).

Nhưng hầu khắp chúng ta tu hành vẫn cứ chỉ từ sự mà làm, còn quên đi mất cái tâm này. Chính vì vậy mà sau một hồi tu hành phước chẳng thấy đâu, chỉ thấy họa. Câu chuyện về ngài Du Tịnh Ý gặp Táo thần là một bài học cảnh tỉnh sâu sắc cho chúng ta về điều này. Sau đây mời các bạn đón nghe.]

Chia sẻ bài đọc thêm tiêu đề: DU TỊNH Ý GẶP TÁO THẦN KÝ

[Hôm nay là ngày 22 âm lịch, ngày mai là ngày 23, chúng ta thường có cái tục lệ là cúng ông Công, ông Táo. Và nhiều nhà thì chúng ta lại làm trước từ ngày 22.

Thế nhưng trong cuốn Thái Thượng Cảm Ứng Thiên thì Hoà thượng có giảng là ngày 24 âm lịch là ngày Táo Quân lên châu trời. Chính vì vậy nên là nhiều nhà là cúng tối ngày 23. Các bạn lưu ý điều này, Hoà thượng giảng ở trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên. Vậy thì nếu như các bạn cúng trước một ngày là ngày 22 thì tức là sớm, theo tôi thì là hơi sớm quá, còn tùy các bạn thôi ạ, vâng.

Và cũng nhân về cái việc các bạn chuẩn bị cúng ông Công ông Táo, cho nên hôm nay buổi sáng thì tôi có ý định là chia sẻ với các bạn câu chuyện về ngài Du Tịnh Ý gặp Táo thần để từ đây các bạn có một cái định hướng rất là rõ ràng trong quá trình tu tập. Bởi vì chúng ta học về lý thì khá nhiều, nhiều bạn thì cũng đã bắt đầu thực hành. Nhưng tại sao nghiệp của chúng ta không chuyển? Tại sao phước không đến, họa không đi? Thì chúng ta hôm nay sẽ chia sẻ

về câu chuyện của Du Tịnh Ý gặp Táo thần, hay còn gọi là “Chuyển họa thành phúc”. Câu chuyện bắt đầu]

Mục 1: Làm lành gặp dữ

[Đó, làm lành gặp dữ, có giống chúng ta không ạ? Làm lành làm thiện sao vẫn cứ họa đến đều đều? Chánh văn:]

Vào thời nhà Minh, (tức là từ năm 1522 đến năm 1566), có người họ Du ở tỉnh Giang Tây, tên húy là Đô, tự là Lương Thần, ý tự cho mình là bậc rường cột của triều đình. Kiến thức thì uyên bác, lại có nhiều tài năng, từ năm 18 tuổi đã thi đỗ tú tài, mỗi lần vượt qua các kỳ thi đều có thứ hạng cao.

[Ngài Du Tịnh Ý này là cùng thời với lại ngài Viên Liễu Phàm đấy ạ, vâng ạ.]

1. Thông minh tài trí nhưng không thành danh.

Thời tuổi trẻ nhà nghèo, thành lập nhóm Văn Xương xã, lấy việc thực hành lời dạy của Văn Xương Đế Quân trong bài Âm Chất Văn làm mục đích thực hành những việc như: giữ gìn kính tiếc giấy có chữ viết, phóng sinh cứu vật, răn ngừa những sự tham, dâm, giết hại, nói dối. Thực hành được nhiều năm, nhưng tham dự đến 7 khoá thi Hương đều không đỗ cử nhân.

[Ở đây là thực hành theo cái bài của Văn Xương Âm Chất Đế Quân mà chúng ta đã từng được giới thiệu ở trong cuốn An Sĩ Toàn Thư:

Trong đây có nói đến 17 đời của ngài Đế Quân. Chúng ta đã biết, cả 17 đời đây đều làm được các việc hiền thiện. Đến đời cuối cùng trong cái 17 đời đây thì sân hận với lại Lã Hậu. Sân hận với Lã Hậu cho nên là, bởi vì lúc ấy cái kiếp ấy là làm hoàng tử Như Ý, là con của vua Hán Cao Tổ và của vị thiếp yêu là Thích Cơ, chứ không phải của hoàng hậu. Hán Cao Tổ vì thương yêu Thích Cơ cho nên muốn lập hoàng tử Như Ý lên làm thái tử điện hạ. Vậy thì không được Lã Hậu cũng như các quan trong triều ủng hộ. Và cuối cùng Lã Hậu đã tìm cách để giết chết Thích Cơ. Thế thì, ngoài ra thì tìm cách giết chết luôn cả hoàng tử Như Ý. Chính vì vậy hoàng tử Như Ý (hay chính là Đế Quân ở kiếp này) quá sân hận. Bởi vì giết chết mẹ mình bằng cách chặt hết cả chân tay đi, rồi đổ thuốc độc vào tai, rồi vào mắt để cho mù, để cho điếc, rồi quăng vào chuồng lợn gọi là “người lợn”, sau đấy thì hại chết cả mình nữa. Thì với cái tâm sân hận ấy thì kiếp sau ông thề rằng là sẽ, dù có làm măng xà thì ông cũng sẽ nuốt hết dòng họ Lã Hậu.

Đó ạ! Cái kiếp cuối cùng khôn khổ thế. Và sau khi ông kiếp sau thì quả nhiên ông đọa thành măng xà thật, và lại làm con của Thích Cơ. Vì Thích Cơ ở kiếp sau thì chuyển thế thành một người đàn bà nông dân, nghèo khổ, không con cái. Vì là kiếp trước đã hưởng quá phước của mình, cho nên kiếp sau trở thành một người đàn bà nông dân nghèo khổ không con cái. Vì quá đau buồn về số phận của mình, cho nên một hôm người đàn bà họ Thích (cũng là họ Thích ạ) sau khi đi làm đồng xong, làm cỏ xong thì tránh mưa vào cái hang, ngồi cạnh một tảng đá thì có cắt máu, ba giọt máu rơi xuống cái tảng đá đấy. Và nói, phát nguyện

rằng: “Nếu như có sinh linh nào ở đây, thì nguyện theo cái dòng máu này ta sẽ nhận làm con”.

Và cuối cùng thì là cái linh hồn của, của hoàng tử Như Ý nhập vào ba cái giọt máu đấy. Và ngày hôm sau bà Thích Cơ, bà nông dân đến thì thấy có một con rắn vàng ở trên cái phiến đá. Và từ đấy bà mang về để nuôi thành con.

Con rắn vàng này càng lớn lên thì với cái tâm sân hận ngút trời như thế, thì nó nhìn thấy được là một con ngựa của một vị quan ở trong vùng cười chính là Lã Hậu bị chuyển thế, thì nó ăn thịt con ngựa đấy. Vị quan rất sân hận và cuối cùng bắt 2 ông bà vợ chồng nông dân kia phải nộp con rắn đấy thì hai ông bà không nộp, thì vị quan đấy đã giam cả hai ông bà này vào ngục.

Con rắn đấy vốn là rắn thần cho nên là đã vào để cứu mẹ mình ra, và nói là quan là hãy tha cho cha mẹ mình nhưng quan không tha. Vì thế mà cái khí giận càng ngút ngàn lên, thì cuối cùng con rắn đấy thâm trầm với Ngọc Đế rằng là có nợ kiếp như thế, vậy mà bây giờ lại bắt cha mẹ tôi. Thì Ngọc Đế chưa phê chuẩn, hay chúng ta gọi là Ngọc Hoàng thì vị ấy đã làm cho một trận lũ lụt lớn, làm hàng trăm hộ dân bị chết. Trong đấy thì chỉ có 80 hộ là có nợ từ kiếp trước với vị ấy, còn lại đều là số người chết oan.

Chính vì vậy cho nên cuối cùng Ngọc Đế đày vị ấy trở thành một con rồng 84 nghìn cái vảy, nằm ở cái chỗ chỉ có nắng chói chang khô cạn không có gì, cứ thế là thiêu đốt suốt ngày đêm và các cái con trùng nhỏ trong 84 nghìn cái vảy cứ thế là cắn rứt. Cắn rứt cho đến khôn khổ, đau đớn quá.

Vì phước của vị ấy trong vòng 17 kiếp trước đã từng làm rất nhiều điều thiện, cho nên một hôm nhận được tin rằng có đức Phật Thích Ca Mâu Ni đến vùng đấy để thuyết pháp. Thì khi đức Phật đến thì tất cả là hoa lá cỏ cây tung bừng, trời quang mây tạnh, ánh sáng chiếu khắp. Thì vị ấy cố gắng tung mình lên và quỳ dưới chân đức Phật để xin đức Phật giảng cho “Vì sao mà con khốn khổ thế này?”. Đến khi đức Phật giảng về cái tâm sân hận mà cứ oan oan tương báo thì đến khi vị ấy hiểu ra, thì vị ấy buông cái niệm oán hận đấy xuống, thì lập tức thoát khỏi cái thân rồng.

Đây là tôi nói về, đây là cái tích của Đế Quân. Cho nên là Đế Quân đã đưa ra cái lời dạy đấy, lời dạy trong suốt cả cái 17 đời để dạy dỗ làm các cái việc hiền thiện, thì Du Đô, tự là Lương Thần, đây tên là Du Đô, ý tự cho mình là rường cột của triều đình, đã thực hành theo cái lời dạy của Đế Quân, chỉ chuyên có làm các việc hiền thiện, như giữ gìn kính tiếc giấy có chữ viết, phóng sinh cứu vật, răn ngừa những sự tham, dâm, giết hại, nói dối. Thực hành được nhiều năm nhưng tham dục đến 7 khoa thì Hương vẫn không đổi cử nhân.]

Cái họa thứ hai, thứ nhất là không đỗ, họa thứ...

2. Có 5 con trai chết 4 còn 1 thì thất lạc

Ông có 5 đứa con trai thì 4 đứa bị bệnh chết sớm. Còn lại đứa thứ ba rất thông minh tuấn tú, dưới lòng bàn chân trái có 2 nốt ruồi. Vợ chồng ông hết sức yêu quý. Đến năm lên 8 tuổi đứa con trai ấy đi chơi trong làng bỗng lạc mất không về.

Ông sinh được 4 đứa con gái cũng chỉ còn lại 1, vợ ông thương khóc con đến nổi mù cả 2 mắt.

[Thế là 5 đứa con trai đều không còn đứa nào. Có 4 đứa con gái thì chết 3. Vợ khóc thương tới mù loà. Thế là 9 đứa con chỉ còn lại mỗi một đứa con gái cuối cùng là ngán ngơ và người vợ thì vì thế mà khóc thương quá thì thành mù.]

3. Nghèo nàn túng quẫn

Vất vả quanh năm nhưng ngày càng nghèo túng hơn. Ông thường tự xét mình không phạm lỗi gì lớn, chẳng biết vì sao trời lại trừng phạt nặng nề bi thảm đến thế.

[Đường công danh thì thi mãi không có đỗ mặc dù là người rất thông minh tài trí. Con cái 9 đứa thì coi như mất 8, còn mỗi một đứa ngán ngơ, vợ thì mù loà mà nghèo túng.]

Ông thường tự xét mình không phạm tội lỗi gì lớn, chẳng biết vì sao trời trừng phạt nặng nề, bi thảm đến như vậy.

Từ năm hơn 40 tuổi, mỗi năm đến ngày cuối tháng Chạp đều tự tay viết một tờ sớ trên giấy vàng, kể lể than vãn về gia cảnh của mình, cầu khẩn với thần Bếp xin truyền đạt lên Ngọc Đế. Đã nhiều năm như vậy nhưng chẳng thấy có kết quả gì.

Mục 2. Gặp gỡ Táo thần

Năm 47 tuổi, vào đêm giao thừa, ông đang ngồi trong nhà với đứa con gái và người vợ mù, cả nhà buồn bã thế lương trong cảnh bần hàn. Bỗng nghe có tiếng gõ cửa, thấy một người mặc y phục màu đen, khoảng 50-60 tuổi, tự giới thiệu mình là họ Trương, biết nhà ông có chuyện buồn khổ nên đặc biệt tìm đến để an ủi.

[Làm các việc thiện như thế mà cuối cùng phước thì không thấy tí nào, chỉ thấy họa. Thi thì không đỗ, 9 đứa con thì coi như là mất 8, còn mỗi một đứa ngắn nợ, vợ thì mù mà trong cái hoàn cảnh gọi là vô cùng nghèo nàn, bần hàn khôn khó. Thậm chí là cái đêm ấy để muốn cúng cho Táo Quân cũng không có lấy một, một chút gì để mà cúng cho Táo Quân cả.

Thì đấy, như chúng ta vừa biết thì là “từ năm hơn 40 tuổi, mỗi năm đến cuối tháng Chạp đều tự tay viết một tờ sớ trên giấy vàng kể lể than vãn về gia cảnh của mình, cầu khẩn với thần Bếp xin truyền đạt lên Ngọc Đế, đã nhiều năm như vậy nhưng chẳng có kết quả gì”.

Trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên các bạn cũng đã biết là chúng ta là trong thân có Tam Thi thần, rồi trên hai vai chúng ta lại có hai vị thần. Tất cả là cứ đều đến ngày gọi là Canh Thân thì đều lên trình với Ngọc Đế những cái tội lỗi của mình làm. Cái vị Tam Thi thần, cái vị đấy, tam là 3, vị ấy đều không muốn cho mình thành tựu nên vị ấy toàn vạch tội của mình thôi.

Vì sao *a*, vị ấy biết là mình chết thì vị ấy sẽ là cái người được hưởng cái đồ cúng.

Còn Táo thần là giám sát một gia đình. Phần trước nói Tam Thi thần là giám sát cá nhân chúng ta, còn đây là giám sát gia đình. Nhà của bạn hành thiện, hành ác họ đều biết rõ.

Táo thần cũng thế *a*, là cứ đến ngày cuối tháng thì lại lên. Cuối năm thì lại lên một lần nữa, “**tập tục là ngày 24 tháng Chạp, táo thần sẽ thăng thiên**” đi báo cáo việc thiện ác mà gia đình bạn đã tạo trong một năm này. Người hiện nay nói đây là mê tín, nên mỗi nhà cũng không cúng Táo thần. Không cúng Táo thần, Táo thần còn quản trong nhà bạn hay không vậy? Ông vẫn trông coi như xưa, tuyệt đối không phải nói bạn không cúng, thì ông sẽ không quản”. (Câu này là tôi trích trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên giảng giải – Chủ giảng: Hòa thượng Tịnh Không).

Thế cho nên ông là người học, ông biết như vậy cho nên ông mới cầu khẩn với thần Bếp xin chuyển đạt lên Ngọc Đế, đã nhiều năm như vậy nhưng chẳng có kết quả gì. Đó *a*!

Lại nói lại:]

Năm 47 tuổi, vào đêm giao thừa, ông đang ngồi trong nhà với đứa con gái và người vợ mù, cả nhà buồn bã thê lương trong cảnh bần hàn. Bỗng nghe có tiếng gõ cửa, thấy một người mặc y phục màu đen, vào khoảng năm, sáu mươi tuổi, tự giới thiệu mình là họ Trương, biết nhà ông có chuyện buồn khổ nên đặc biệt tìm đến để an ủi.

Thấy người khách có vẻ lạ thường nên ông thì lễ hết sức cung kính, [Bởi vì đây vốn là người có học rồi mà]. Nhân khi trò chuyện liền kể với khách việc mình suốt đời đọc sách Thánh hiền, làm thiện tích đức nhưng đến nay đường công danh chẳng được như ý, vợ con không trọn vẹn; cơm ăn áo mặc còn chưa đủ, lại đã nhiều lần viết sớ nhờ thần Bếp trình lên Ngọc Đế nhưng không thấy kết quả.

[Bảy năm liền trình sớ nhé.]

Khách nói:

- Chuyện nhà ông tôi đã sớm biết từ lâu, tâm khí xấu ác của ông thật quá nặng nề, ông vốn chỉ biết chạy theo hư danh. Sớ ông viết trình lên chứa đầy những lời oán hận, xem thường Thượng đế. Tôi chỉ e là sự trừng phạt còn chưa dừng lại ở mức như hiện nay đâu.

[Chúng ta đã học mãi rồi. Cái câu gọi là **“Hành hữu bất đắc, phản cầu chư kỳ”**, làm mà không được phải quay lại xét mình. Nhưng không, thấy không được bắt đầu oán trời, trách người, mắng gió, chửi mưa, và cuối cùng ông cho là Trời bất công nên 7 năm liền đều viết sớ muốn là kiện lên với Ngọc Đế.

Tiếp tục:]

Du Đô hết sức kinh hãi thưa rằng:

- Tôi nghe nói trong chốn u minh, dù 1 điều thiện nhỏ cũng được ghi chép đủ, tôi phát nguyện làm việc thiện, kính cẩn giữ gìn theo khuôn pháp do Văn Xương Xã đề ra đã

lâu, lẽ nào tất cả những việc ấy đều là chuộng danh thôi sao?

[Ngạc nhiên quá! Các bạn lưu ý vì giống chúng ta vô cùng, chúng ta không hề biết chúng ta sai.

Tiếp tục:]

Khách nói:

- Được, vậy hãy thử lấy một điều khôn phép trong Văn Xương Xã của ông đề ra mà xét nhé.

Mục 3. Táo thần chỉ cho nguyên nhân làm lành gặp dữ

1. Nói giữ gìn, kính tiếc giấy có chữ viết nhưng chỉ là hình thức.

Nhóm Nho sinh các ông cùng với những kẻ mà các ông giao thiệp hầu hết đều dùng giấy từ sách cũ để phết dán lên cửa sổ, bao gói đồ vật, thậm chí còn dùng để lau chùi bụi bặm trên bàn ghế, nhưng miệng thì luôn nói “chớ làm dơ bẩn giấy viết, chỉ nên đốt đi”.

Ông ngày nào cũng nhìn thấy những việc như vậy nhưng chẳng có một lời can ngăn răn nhắc, chỉ có thỉnh thoảng gặp vài mảnh giấy giữa đường thì nhặt về đốt, như vậy phỏng có ích gì chẳng?

Các ông giao thiệp hầu hết đều dùng giấy từ sách cũ để phết dán lên cửa sổ, bao gói đồ vật, thậm chí còn dùng

để lau chùi bụi bặm trên bàn ghế nhưng miệng thì luôn nói “chớ làm dơ bản giấy viết, chỉ nên đốt đi”.

[Ngay ở nhà tôi khi tôi ấn tống kinh sách, các bạn phải hiểu tôi có một cái thùng riêng, giấy này là giấy bình thường mình vứt vào đây, nhưng riêng về giấy có kinh Phật bao giờ cũng có nắp tôi đặt hẩn hoi, và đến khi đầy thùng thì tôi đi hóa. Bởi vì đây là những cái tờ giấy mà in hồng, in thừa.]

Ông ngày nào cũng nhìn thấy những việc như vậy nhưng chẳng có một lời can ngăn răn nhắc, chỉ thỉnh thoảng gặp một vài mảnh giấy giữa đường thì nhặt về đốt, như vậy phỏng có ích gì chăng?

[Tiếp tục:]

2. Về việc phóng sinh làm qua loa không thực tâm từ bi.

Lại nữa, trong nhóm Văn Xương Xã của ông, mỗi tháng đều làm phóng sinh, ông cũng chỉ làm qua loa, dựa vào người khác mà nên việc. Ví như những người khác không khởi thì ông cũng mê muội không làm, kỳ thật trong lòng ông chẳng có mấy may tâm niệm từ bi nào cả.

[Thế là làm theo người, người ta hô lên thì cũng làm gọi là làm cho nó vui, làm cho có hội có hè, nhưng trong tâm không phát nổi một niệm từ bi.]

Hơn nữa trong nhà ông các loại tôm, cua cũng thường bị đưa vào nấu nướng, lẽ nào chúng lại không phải là sinh mạng đó sao?

[Các bạn lưu ý câu này: Nếu chưa thể ăn trường chay được, thì các bạn phải để ý rằng không được sát hại các sinh mạng. Mà cái bếp của bạn, như Hòa thượng nói trong cái cuốn gọi là cô Đình Gia Lệ phỏng vấn gọi “Hãy yêu thương muôn loài” ấy, cái bếp của bạn ở đây sẽ trở thành một cái nghĩa địa và toàn bộ cái vong ấy họ sẽ đi theo họ ám bạn cho đến khi nào mà bắt đầu bạn yếu đi cái lập tức họ xâm nhập vào luôn. Cho nên nếu chưa thể ăn trường chay được, thì các bạn phải tuyệt đối không được sát sinh hại mạng, không có làm phước mãi cuối cùng chẳng thấy được cái gì cả.

Tiếp tục:]

3. Dùng lời lẽ xảo ngôn để che giấu lỗi lầm của mình

Mỗi khi có sai trái trong lời nói, ông lại dùng biện tài khéo léo danh, lợi khiến cho người nghe điên đảo tưởng xấu là tốt mà thán phục ông.

[Lần trước tôi có chia sẻ với các bạn là “tâm thường hay bao biện”, cho nên khi thấy một cái việc gì sai là tâm nó lại bao biện là “à, tại vì thế này, tại vì thế kia ...”, hoặc “mình làm như thế này để cho tốt thế này, tốt thế khác ...” để bao biện cho cái sai của mình. Tôi đã chia sẻ với các bạn, các bạn có công nhận tôi đã chia sẻ câu đấy không ạ? Vâng ạ!]

4. Tha hồ thị phi chê bai người khác

Khi ông mở miệng buông lời trong lòng đã tự biết đang làm tổn thương đức tốt, chỉ vì quen cái thói cũ nên

trong lúc cùng bạn bè tụ tập chuyện phiếm cứ theo đà chê bai giễu cợt người khác không thể dừng lại được.

[Chúng ta đã học mãi, lời nói phải lợi ích người, lời nói phải không được gây thị phi, lời nói phải đoàn kết, lời nói phải không được gây bất hòa. Đã bao giờ bạn quán sát từng lời nói của bạn chưa? Hay là bạn cũng giống hệt Du Tịnh Ý này? Tha hồ chê bai, giễu cợt, không thể dừng lại được, mặc dù biết điều này là tổn đức.]

Tiếp tục:]

Miệng lưỡi như thế khiến quỷ thần phải nổi giận, việc xấu ác ở cõi âm ghi lại thật nhiều chẳng biết đến bao giờ mà kể hết.

5. Kiêu ngạo cho mình là đức hạnh

Vậy mà ông còn tự nhận là mình đức hạnh sâu dày, cho rằng mình chẳng dối lừa khinh rẻ ai sao? Lại cho rằng như vậy chẳng phải là khinh rẻ trời cao đó sao?

[Khởi lên 1 ý niệm là tất cả thiên địa quỷ thần biết hết cả, vậy mà cứ “thoải mái” thì thôi rồi, mà không biết được rằng thế này là khinh rẻ trời, vì còn kiêu lên cả trời cơ mà!]

Đây, có một điều mà về sau Hòa thượng nói phần sau này bởi vì ông ta đã từng học đạo Thánh hiền, cho nên khi nói một cái ông ta quay đầu ngay, bởi vì trước ông ta không biết là ông ta không biết. Bây giờ thì ông ta biết rồi, ông ta đã biết ông ta ngu rồi. Vậy thì chỉ còn theo lời Táo Quân mà ông ta thực hiện thôi, thì ông ta chuyển được.]

6. Tà dâm không phải không làm mà không có điều kiện để mà làm

Việc tà dâm tuy không xảy ra hành vi thực sự, nhưng ông thấy gái đẹp thì chăm chăm nhìn kỹ, tâm ý thì lăng xăng không còn tự chủ, chỉ là không gặp dịp thích hợp để hành sự đó mà thôi. Ông hãy tự xét lại mình trong những lúc ấy, liệu có làm được như Lỗ Nam Tử [nhân vật được nhắc đến trong “Khổng Tử gia ngữ” là một người nước Lỗ được khen ngợi là suốt đời không vướng vào chuyện tà dâm háo sắc, có thể đối mặt cùng trời đất quỷ thần.]

Vậy ông xem liệu có làm được như Lỗ Nam Tử chăng?

[Đó, các bạn lưu ý nhé. Cứ tự hào là tôi không tà dâm, nhưng mà đây Táo Quân nói là ông không có điều kiện, còn nhìn thấy gái thì mắt cũng chăm chăm lên rồi khỏi cái ý, mà tự nói rằng là ta suốt đời như Lỗ Nam Tử.]

Vậy mà dám nói suốt đời không vướng vào chuyện tà dâm háo sắc, có thể đối mặt với trời đất, quỷ thần như Lỗ Nam Tử xưa kia, quả là lời dối trá.

Đó là những khuôn phép do chính ông tự nguyện làm theo, được ghi thành quy củ điều luật của Văn Xương Xã mà còn như vậy, huống chi là những việc khác.

[Những việc đã tự ghi thành quy củ mà Táo thần chỉ ra cho thấy sai đó, nữa là những việc không ghi thành quy củ thì như thế nào?]

7. Khi ông ở một mình thường khởi tâm ác trù

trùng

Ông liên tục nhiều năm đột sớ trình lên Thượng đế để kể lể sự tình. Thượng đế lệnh cho sứ giả là Nhật Du xem xét kỹ những việc thiện ác của ông làm qua nhiều năm, không thấy có việc thiện nào có thể ghi nhận. Chỉ thấy những khi ông ngồi một mình ở nơi khuất tất vắng vẻ thì toàn là những tâm niệm như sau: Tham lam, dâm dật, ganh ghét, hẹp hòi, nóng nảy, tự mãn, khinh người, nhớ việc đã qua, mong việc sắp đến, báo thù rửa hận chen nhau khởi lên trong lòng.

[Đấy, tôi phải tách ra thành từng ý để về sau bạn có thể tự quán chiếu được mình. Tham lam, dâm dật, ganh ghét, hẹp hòi, nóng nảy, tự mãn khinh người, nhớ việc đã qua, mong việc sắp đến, báo thù rửa hận chen nhau khởi lên trong lòng, nhiều đến mức không thể ghi chép hết].

Những việc xấu ác đủ loại khởi lên từ tâm ý như thế đã tích tụ gắn kết, kiên cố từ lâu, thần minh ghi chép đã nhiều. Trời giáng hình phạt ngày càng nặng, ông dù muốn tránh né tai họa còn không được thì dựa vào đâu mà đòi cầu hưởng phúc lành?

Ông Du Đô nghe qua như vậy hết sức kinh hoàng, sợ hãi khôn xiết, quỳ sụp xuống đất khóc lóc mà thưa rằng:

- Ngài đã biết rõ hết những sự việc trong cõi u minh, nhất định là có quan hệ với tôn thần, cầu xin ngài ra tay cứu độ.

[Về sau Hòa thượng nói đây là cái thiện căn của ông ta, ông ta đã học đạo Thánh hiền vào cái thời đấy là cái thời mà phải học nhân quả, học đạo Thánh hiền nhiều. Còn

như chúng ta, tí nữa Hòa thượng nói như chúng ta thì bị như thế thì khủng lên, bị góp ý như thế thì khủng lên.

Tiếp tục:]

Người khách họ Trương liền nói: “Ông là người đọc sách, hiểu rõ lẽ nghĩa, lại cũng biết âm mộ điều lành, lấy đó làm vui, nhưng đang khi nghe người khác nói một điều thiện thì lại không thể khích lệ”.

[Đây ạ, tôi đang nói về cái chuyện gọi là “khuyến nhân vi thiện” đấy ạ. Nghe người khác nói một điều thiện mình không thể khích lệ, không thể tán thán mà chỉ có chê bai, nên hôm nọ có chia sẻ cái bài “Làm việc thiện cũng rất là khó” thì chúng ta phải hỗ trợ bảo vệ nhân tài.]

Người khác nói một lời thiện lại không thể khích lệ, thấy người khác làm một việc thiện thì không thể cổ vũ.

[Không giúp nội tài, ngoại tài thì thôi, nhưng cũng không khích lệ, cũng không cổ vũ.

Tiếp tục:]

Chỉ toàn phạm vào những điều lỗi lầm hư hỏng, hết thấy đều là do cội gốc [bạn xem cội gốc gì nhé] “Lòng tin chưa thật sâu vững, tâm tính từ lâu đã quen như vậy nên không thể tự xét lại”.

[Đây là lòng tin hời hợt, và cái tập khí này, cái tâm tính này đã từ lâu rồi, quen như vậy nên không, không, không bao giờ tự quán chiếu lại mình xem sai ở chỗ nào. Học sách Thánh hiền mãi rồi nhưng không tự quán chiếu

lại là “ừ, vậy thì mình sai ở chỗ nào so với sách Thánh hiền”. Cho nên kinh Vô Lượng Thọ đức Phật mới dạy là, bạn làm sao nhỉ? Bạn phải “đọc, tụng, thọ, trì, vì người điển nói”.

Tức là cái đầu tiên là bạn phải đọc đã, không thuộc lòng đây gọi là đọc, đến khi thuộc lòng hết cả rồi thì gọi là tụng, còn “trì” là sau đó bạn nắm hoàn toàn trong tâm.

Tôi ví dụ hôm nọ tôi ngồi trên xe, vừa mới đến đây một cái tôi gặp bác gì mà anh của bác Vương ấy, từ xa đi đến, đấy, từ xa. Đáng nhẽ ra tôi ngồi trên xe tôi đi ngay, nhưng tôi bảo cư sĩ ông mở cửa xe, để làm gì? “Thấy người già đang đi bộ, phải xuống ngựa phải xuống xe đến thăm hỏi, đợi người đi hơn trăm bước mới quay đi”.

Đê Tử Quy dạy như vậy ạ. Tôi xuống tôi đánh lễ bác. Hôm nay bác vừa đến một tí phóng sinh bác về rồi.

Cho nên cái “trì” là bạn phải nắm giữ được trong lòng để mà bạn thực hiện được tất cả trong cuộc sống, đặc biệt là khẩu nghiệp. Lời nói phải lợi ích người, lời nói phải không tạo giao tranh bất hòa, lời nói phải không có thị phi. Bởi vì cái khẩu nghiệp này, Phật dạy trong kinh Vô Lượng Thọ là cái câu quan trọng nhất đối với chúng ta.

Trong kinh Vô Lượng Thọ, Phật dạy bạn, dạy các bạn như thế nào ạ?

✓ Cái đầu tiên là: Khéo giữ khẩu nghiệp không nói lỗi người.

✓ Cái thứ hai ạ? Khéo giữ thân nghiệp, bất thát luật nghi.

✓ *Cái thứ ba mới là: Khéo giữ ý nghiệp thanh tịnh vô nhiễm.*

Thì cái khẩu nghiệp này này chúng ta hay mắc nhất, làm được một tí công đức trôi hết ra đấy. Cho nên tại sao mà họa cứ đến đều đều, phước không thấy đâu.

Tiếp tục:]

Vì thế suốt cả đời khi nói một lời lành, làm một việc thiện chẳng qua chỉ là phô trương hư huyền, chưa từng có lời nào, việc nào là chân thật cả!

[Đấy ạ, cuối cùng thì Táo Quân kết luận đấy: Tất cả chỉ là phô trương hư huyền, không từng có 1 lời nào là chân thật cả. Hết thấy mọi việc đã làm đều là giả thiện. Nguyên nhân là làm hình thức mà không xuất phát từ nội tâm.]

Hơn nữa là tâm niệm xấu ác lại chất chứa tràn ngập trong lòng, tiếp nối nhau không ngừng sinh khởi. Như vậy mà mong muốn trời cho phước báu tốt lành thì khác nào mảnh đất gieo trồng đầy những gai góc lại mê muội mong thu hoạch được lúa tốt, chẳng phải là sai lầm lắm sao?

[Đấy ạ! Táo thần đã chỉ cho ông biết dù ông có làm được một số việc thiện nhưng đây chỉ là hình thức, còn nội tâm của ông vẫn là ác nên ông chỉ có gặp họa.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của hôm nay chúng ta xin tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta sẽ tiếp tục

câu chuyện về Du Tịnh Ý gặp Táo thần, với nội dung “Táo thần dạy cho Du Đô cách tu thiện đúng”.

*Chúc bạn sang năm mới:
Tu hành dụng từ tâm
Phước sẽ tự tìm đến
Họa sẽ tự đi xa.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 30

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang chia sẻ câu chuyện Du Tịnh Ý gặp thần Bếp, đã hết phần 1. Hôm nay trước khi bước vào phần 2 của bài này, tôi xin tóm tắt lại phần 1 như sau:

Du Đô sinh ra vào thời nhà Minh, vốn là người thông minh, có tài. Trước khi gặp Táo quân, ông cho rằng mình đã làm rất nhiều điều thiện và cũng thực hành được rất nhiều năm, như giữ gìn kính tiếc giấy có chữ viết, phóng sinh cứu vật, răn ngừa những sự tham dâm, giết hại, nói dối... nhưng tại sao không thấy phước chỉ thấy có họa? Họa đến như thế nào?

- 1) Dù thông minh, tài trí nhưng không thể đỗ đạt, thành danh

- 2) Có 5 con trai chết 4, còn 1 thất lạc, vậy là không còn đứa con trai nào
- 3) Có 4 con gái chết 3, chỉ còn 1 đứa thì bị ngẩn ngơ.
Vậy là 9 đứa con chỉ còn 1 đứa ngẩn ngơ
- 4) Vợ khóc thương tới mù lòa
- 5) Nghèo nàn túng quẫn

Ông 7 năm liền đều dâng sớ lên Táo quân để kêu cầu Ngọc hoàng về sự bất công này. Cuối cùng thì vào đêm giao thừa ông gặp được Táo thần (chính như chúng ta gọi là ông Táo đó). Táo thần đã chỉ cho ông nguyên nhân làm lành gặp dữ: Đó là tất cả những việc thiện mà ông đã làm đều là giả thiện? Vì sao nói thế?

- ✓ Thứ nhất: Nói giữ gìn, kính tiếc giấy có chữ viết nhưng chỉ là hình thức
- ✓ Thứ hai: Về phóng sanh làm qua loa không thực tâm từ bi
- ✓ Thứ ba: Dùng lời lẽ xảo ngôn để che giấu lỗi làm mình;
- ✓ Thứ tư: Tha hồ thị phi, chê bai người khác. Thấy việc thiện đã không thể giúp nội tài, ngoại tài thì thôi nhưng cũng không thể khích lệ, cổ vũ việc thiện này,
- ✓ Thứ năm: Kiêu ngạo cho mình là đức hạnh
- ✓ Thứ sáu: Việc tà dâm không phải không làm mà không có điều kiện để làm
- ✓ Thứ bảy: Khi ở một mình thường khởi tâm ác trù trù

Tâm ác thế nào?

- 1) Niệm tham lam,
- 2) Niệm dâm,

- 3) Niệm dật,
- 4) Niệm ganh ghét, hẹp hòi, đố kỵ,
- 5) Niệm nóng nảy,
- 6) Tự mãn khinh người,
- 7) Nhớ việc đã qua,
- 8) Mong việc sắp đến,
- 9) Báo thù rửa hận...

Chen nhau khởi lên nhiều đến mức không thể ghi hết. Vì thế mà suốt cả đời khi nói một lời lành, làm một việc thiện, chẳng qua đều chỉ là phô trương hư huyền mà thôi, chưa từng có lời nói nào, việc nào là chân thật cả (vì đều không xuất phát từ tâm). Hơn nữa, tâm niệm xấu ác lại chất chứa tràn ngập trong lòng, tiếp nối nhau không ngừng sinh khởi. Như vậy mà mong muốn được trời cho phước báo tốt lành thì có khác nào mảnh đất gieo trồng đầy những gai góc, lại mê muội mong thu hoạch được lúa tốt, chẳng phải là sai lầm lắm sao?

Nghe đến đây thì Du Đô bưng tỉnh, đúng là mê hoặc điên đảo mà không biết là mình đang mê, nên khi có người khai ngộ thì ông liền bưng tỉnh. Du Đô vội vàng quỳ xuống xin Táo thần chỉ dạy.

Hôm nay chúng ta sẽ chia sẻ tiếp đến:

Mục 4. Táo Thần dạy cách tu thiện đúng

1- Trước tiên là phải xuất phát từ tâm thiện.

Táo thần dạy:

“Ông từ nay về sau mỗi khi có những vọng tưởng, tạp niệm như tham lam, dâm dục, giả dối thì phải đem hết quyết

tâm mạnh mẽ dứt trừ tất cả, thanh lọc tâm ý sao cho luôn trong sạch, an tịnh, mỗi mỗi tâm niệm đều chỉ toàn là hiền thiện”.

[Chỗ này xin chia sẻ thêm cùng các bạn: Hòa thượng vẫn dạy chúng ta là gì ạ? “Tu từ căn bản”, căn bản là gì? Là chính là từ tâm đấy. Luận Đại thừa Phật pháp chỉ luận từ tâm, không luận từ sự. Đây ạ, Du Tịnh Ý làm toàn về sự có được cái gì đâu. Còn nếu như cái tâm bạn đã phát xong rồi, thì kể cả những cái chướng ngại làm cho bạn không làm được thì bạn “phát ý đã viên thành”, xong rồi, công đức tích lũy bạn đầy đủ, còn cái người chướng ngại kia người ta chịu tội.]

2- Phải hết lòng làm thiện, không mong cầu hồi báo

Táo thần dạy tiếp:

“Khi gặp một việc thiện, nếu thấy sức mình có thể làm được thì phải mang hết sức ra làm ngay, trong lòng không mong báo đáp, không cầu danh tiếng”.

[Hết lòng như thế nào?]

“Bất kể đấy là việc thiện lớn hay việc thiện nhỏ, khó khăn hay dễ dàng, đều đem tâm chân thành, ham thích nhân nãi mà làm.

Nếu thấy sức mình không thể làm nổi thì cũng hết lòng lưu tâm, ân cần khăn khoản khiến cho tâm lành ấy được nuôi dưỡng trọn vẹn”.

[Chỗ này xin chia sẻ thêm cùng các bạn: Đây chính gọi là “lực bất tòng tâm” đấy ạ, “lực bất tòng tâm” thì sao

ạ? Thì phải hết lòng lưu tâm, ân cần khẩn khoản khiến cho tâm lành ấy được nuôi dưỡng trọn vẹn].

3- Làm thiện phải có tâm nhẫn nại

Táo thần dạy tiếp:

“Điều cốt yếu là làm thiện phải có tâm nhẫn nại và kham chịu”.

[Hôm qua tôi vừa chia sẻ về cái bài “Làm thiện rất nhiều oan ức khổ sở”: Bị người chướng ngại, người đố kỵ. Hòa thượng bảo người bình thường chỉ muốn là người khác giống mình thôi, tức là mình ác chỉ toàn nghĩ cho mình thì người khác cũng giống thế là phải ác. Thế thì bây giờ tự nhiên có cái người làm thiện thì khác mình, thì ngứa mắt, thì tha hồ đố kỵ, tha hồ chướng ngại. Vì vậy phải nhẫn nại và kham chịu.

Táo thần dạy tiếp]:

“Thứ hai: Phải có tâm kiên trì không thối chuyển: Nhất định không được biếng lười, nhất định phải chân thành, không tự lừa dối. Cứ như vậy mà thực hiện lâu ngày tự nhiên sẽ có ứng nghiệm kỳ diệu khôn lường”.

[Bạn nhớ nhé:

- ✓ Trước tiên là Táo thần dạy bạn là phải xuất phát từ tâm;*
- ✓ Thứ hai là làm thiện không mong cầu hồi báo,*
- ✓ Thứ ba làm thiện phải có tâm nhẫn nại, kham chịu, kiên trì không thối chuyển.*

Không phải hôm nay vừa mới làm một việc, ngày mai làm thêm được một việc nữa, ngày kia làm thêm được một việc nữa, bảo sao ạ? Mãi không thấy quả báo, mãi sao không thấy phước đến.

Táo thần dạy tiếp]:

“Ta thấy gia đình ông thờ kính ta từ rất lâu, chân thành, nên mới đặc biệt qua đây có mấy lời xem như là báo đáp. Ông phải nhanh chóng làm ngay, không nên chậm trễ may ra mới có thể chuyển đổi được ý trời.

Vị khách họ Trương nói xong, đi thẳng vào trong nhà. Du Công lập tức đứng dậy đi theo, vừa vào đến chỗ ban thờ của thần Bếp thì hốt nhiên không còn thấy đâu nữa, mới biết người mình vừa gặp chính là ngài, liền cung kính đốt hương lạy tạ”.

[Chỗ này tôi xin chia sẻ thêm ạ: Nếu như mà năm nào bạn nghe, bạn cũng lạy Táo thần, bạn cũng cúng, nhưng cái tâm này bạn không chuyển, thì vẫn không được ích gì. Bởi vì Du Tịnh Ý là cúng suốt, nhưng mà họa cứ đến đều đều. Không có thần, Phật nào có thể ban phước được cho bạn, cũng không có ai, không có quỷ thần nào có thể giáng họa cho bạn cả, mà tất cả đều là tự làm tự chịu. Đây là nhân và quả.]

Mục 5. Quyết tâm thay đổi

1- Đổi tên thành Tịnh Ý

Hôm sau là ngày Nguyên đán, ông Du Đô thiết lễ kính lạy trời đất, thề nguyện sửa đổi tất cả những lỗi lầm trước đây, thực hành mọi điều thiện, lại tự sửa đổi hiệu mình

thành Tịnh Ý, tạo nhân để thể hiện ý nguyện muốn dứt trừ mọi sai trái xằng bậy, làm thanh tịnh tâm ý.

[Xin chia sẻ thêm cùng các bạn ạ: Trong cuốn Liễu Phàm Tứ Huấn, mà chúng ta đã có dịp học qua, Ngài Viên Liễu Phàm tên thật của ông vốn là Hoàng Khôn Nghi. Sau khi ông gặp Vân Cốc Thiền sư, được Vân Cốc Thiền sư khai thị cho xong thì ông về đổi tên là Viên Liễu Phàm, chữ “Liễu” là dứt sạch, “Phàm” là phàm phu, dứt sạch cái phàm tục ấy đi không còn nữa, quyết tâm đổi thành người mới. Cho nên cả ngài Viên Liễu Phàm lẫn Du Tịnh Ý đều ở cùng thời với nhau (là thời nhà Minh ạ), lại cùng ở một vùng, lại cùng được thánh nhân khai thị, lại cùng được ngộ nên đều chuyển được họa thành phúc.]

2- Thành tâm sám hối trước tôn tượng Quan Âm để hạ quyết tâm.

Ngày đầu tiên bắt đầu làm việc thiện, những ý niệm hỗn tạp cứ đua nhau sanh khởi, nếu không sanh tâm ngò vực ắt cũng rơi vào tâm lười nhác, uể oải. Trải qua mấy ngày như thế, rồi lại thấy mình rơi vào chìm nổi mê muội như trước, cứ u mê. Trong nhà có thờ tôn tượng Bồ tát Quán Thế Âm, Du Tịnh Ý liền đối trước tượng Bồ tát lễ lạy cầu sám hối, khấu đầu đến nỗi chảy cả máu trán, cung kính phát lời đại nguyện rằng:

“Con nguyện giữ cho tâm ý chỉ còn thuần nhất niệm lành, tinh tấn nỗ lực làm thiện, nếu có may mắn buông lung thối chí thì sẽ vĩnh viễn chịu đọa vào địa ngục”.

[Bởi vì Du Tịnh Ý cũng như chúng ta bây giờ thôi, là cứ thấy “vọng niệm khơi khơi”, rồi sinh tâm ngò vực, rồi sinh

tâm lười nhác, không thì lại chuyển vào u mê, cho nên ông...]

Mỗi ngày vào lúc sáng sớm ông đều kiên trì xưng niệm danh hiệu của Bồ tát Quán Thế Âm đại từ đại bi để cầu sự gia trì cho mình trong việc làm thiện.

3- Ông cẩn trọng từ ý niệm đến hành vi như có quý thần soi xét

Sau đó mỗi một lời nói, mỗi một việc làm, mỗi một ý nghĩ trong suốt ngày ấy ông đều tưởng như đều có quý thần đang ở bên cạnh đang xem xét, tuyệt nhiên không dám dối trá lừa lọc, không dám buông thả phóng túng.

[Các bạn phải cố gắng luyện được, khi ngồi một mình, dù chỉ có ý nghĩ mình khởi lên thôi, không có khẩu cũng không có hành thì cũng phải luôn tự cảnh tỉnh mình rằng xung quanh là các vị thiên địa quý thần đều biết hết ý nghĩ của mình. Như thế các bạn sẽ phát tâm kính sợ, phải cố gắng rèn luyện.

Có người tâm sự với tôi rằng:

- Con biết là sai, cái tâm này sân khó chịu, tham lam nổi lên con biết sai, nhưng không làm sao con dừng được nó.

Tôi liền chia sẻ rằng:

- Đúng ạ, tôi cũng đã bị như thế nhiều lần mà. Vậy làm thế nào ạ? Phật dạy bạn phải bắt đầu buông được từ tham, bởi vì nếu như cái ý niệm tham của bạn không còn thì cái ý niệm sân, ý niệm khó chịu, ý niệm đố kỵ đều không còn

nữa, vì tôi ví dụ sân chẳng qua là do tham không được mà thôi. Điều này tôi cứ phải nhắc đi nhắc lại mãi. Cho nên mấu chốt cuối cùng làm cho tâm bạn lắng xuống mãi, cứ toàn ác niệm mãi chính là tham, vì sau khi tham rồi mới sân, mới si, mới mạn, mới đố kỵ... Do đó bạn phải diệt trừ tham đầu tiên thì bạn sẽ dùng được các niệm ác kia. Mà muốn diệt trừ được tham thì bạn phải bố thí cúng dường, làm mãi thành quen thì bạn sẽ trừ được cái tâm tham. Nhưng bố thí cúng dường ai trước? Cha mẹ trước - lại quay trở về chữ Hiếu.

Chúng ta tiếp tục:]

4- Hoan hỷ hết lòng vì người

“Hết thấy những việc gì có thể cứu giúp người khác, có thể làm lợi lạc cho người, cho đời,

- Bất kể việc đó là lớn hay nhỏ,
- Bất kể bản thân mình đang lúc bận rộn hay nhàn rỗi,
- Bất kể là người khác có biết đến hay không
- Cũng không ngần ngại suy lường sức lực tự thân làm nổi hay không làm nổi.

Du Tịnh Ý đều hoan hỷ cố hết sức mà làm cho đến khi thành tựu mới thôi.

[Đây là hy sinh phụng hiến. Chúng ta đã chia sẻ, tâm Bồ đề là “Hy sinh phụng hiến”. Cho nên “Tứ hoằng thệ nguyện” của Phật câu đầu tiên mới là “Chúng sinh vô biên thệ nguyện độ” cho nên Du Tịnh Ý cứ thế hoan hỷ, vui vẻ mà làm thôi.

Tôi nói thật hôm nọ nhà tôi có đám cưới, các bạn đều hết lòng giúp tôi từ hội trường, đến các món ăn tất cả các thiết bị khác như loa đài, tuốt tuốt nhưng cái mà tôi cảm thấy xúc động nhất là tất cả các bạn làm với một cái rất tâm rất là hoan hỷ. Tôi bảo cái tâm hoan hỷ này của các bạn nó tạo thành như một cái sóng ấy, mà nó bao bọc vào tôi cũng như gia đình tôi hôm ấy. Đây mới là quan trọng nhất.

Tôi lại nhớ đến câu chuyện trong An Sỹ Toàn Thư có nói đến một cái vị ấy chỉ là một người kiếm củi thôi, thế nhưng trên đường về bán thì được một ít tiền, thì thấy một cái vị tỳ kheo ngồi đấy, cúng dường hết toàn bộ cái tiền bán củi. Nhưng sau khi cúng dường xong thì lại mỗi một bước chân ông ấy đi về đến nhà ông lại hoan hỷ một cái, cứ mỗi bước chân.

Thế thì đến một kiếp lâu xa sau ông ấy trở thành vua, các bạn có nhớ không ạ? Thế thì cái vị vua lúc ấy thấy cái con mèo nó chạy đến chỗ ấy, thế bắt đầu mới tìm ở chỗ đấy thì cứ một bước chân đào được một hũ vàng to, thì lại thêm một bước chân nữa lại một hũ vàng nữa. Cứ như thế hàng bao nhiêu dặm lại toàn vàng là vàng. Đến lúc hỏi Phật, Phật bảo đây kiếp trước ông là cái người bán củi, và mỗi khi ông cúng dường cái chỗ tiền bán củi ấy ông lại với một cái tâm hoan hỷ, không hề tiếc.

Đấy nhớ, bất kể sự việc ấy lớn hay nhỏ, bất kể bản thân mình đang lúc bận rộn hay nhàn rỗi, bất kể người khác có biết hay không cũng không ngần ngại suy lường sức lực tự thân làm nổi hay không làm nổi, Du Tinh Ý đều hoan hỷ cố hết sức để làm cho đến khi thành tựu mới thôi.

Nhớ, việc lớn hay việc nhỏ, chúng ta nói đây là “tích tiểu thành đại” bạn nhớ chưa ạ? Đúng không ạ? Bất kể là bản thân mình lúc ấy đang bận rộn hay nhàn rỗi đó ạ; bất kể là người khác có biết đến hay không, không cần quan tâm, cứ thế là làm. Cũng không ngần ngại suy lường sức lực tự thân làm nổi hay không làm nổi Du Tịnh Ý đều hoan hỷ cố hết sức làm cho đến khi thành tựu mới thôi.

Tiếp tục:]

5- Tuyên giảng khuyên người làm thiện.

- Ông lại tùy nhân duyên, phương tiện mà rộng nói những việc tích lũy âm đức;
- Hơn nữa còn nỗ lực khuyên người giữ theo luân thường đạo lý;
- Siêng năng đọc sách học hỏi;
- Giữ lòng khiêm hạ, nhẫn nhục, hòa kính.
- Lại thường dùng những lời lẽ nhân quả báo ứng để giảng rộng với người.

6- Ghi chép những việc làm chính đáng, cuối tháng kính báo lên Táo thần.

Ông nỗ lực chuyên cần làm thiện, suốt ngày như vậy nhưng vẫn không cho là đủ. Vào ngày cuối tháng, ông Du Tịnh Ý lại đem hết những lời nói việc làm trong suốt tháng đó đem viết thành một tờ sớ đốt trước bàn thờ của thần Bếp để kính báo.

Mục 6. Chuyển họa thành phúc

Ông thực hành như vậy cho đến khi được thuần thực, đạt đến mức “thân vừa động ắt có muôn vàn điều thiện tùy

theo, tâm vừa tĩnh ắt không có một mảy may tạp niệm nào sinh khởi”.

[Chứ không phải là niệm tham, niệm dâm rồi cuối cùng đến là các niệm quá khứ, niệm vị lai. Những cái này không phải là ác niệm vì nó là trung tính. Nó là trung tính thì lão cư sĩ Lý Bình Nam nói làm sao nhỉ, cư sĩ Yên nhỉ? “Khi tâm dậy khởi một vọng niệm là nghiệp nhân của một lần luân hồi”. Vậy thì suốt ngày 24 tiếng bạn xem bạn bao nhiêu lần vọng niệm? Thôi tôi cứ nói là không ác nữa, nhưng chỉ cần trung tính thôi.]

Kết quả

1-Thành danh - Đỗ tiến sĩ

Ba năm qua như thế, ông vừa được 50 tuổi, vào niên hiệu Vạn Lịch thứ hai triều đình mở kỳ thi hội, là năm Giáp Tuất 1574 (ba năm đấy).

Quan thủ phụ là Trương Giang Lăng, sau khi kết thúc kỳ thi liền dò hỏi những người đồng hương để tìm người làm thầy dạy cho con mình. Có người tiến cử Du Tịnh Ý, quan thủ phụ liền cho người mời ông đến kinh đô làm thầy dạy cho con mình.

Khi nghe Du Tịnh Ý kể và việc mình đã làm, quan thủ phụ hết sức kính trọng đức độ và phẩm hạnh của ông, liền dựa theo quy định để giúp ông được vào học ở trường Quốc học.

Vào niên hiệu Vạn Lịch thứ tư, năm Bính Tý (năm dương lịch là 1576, tức là 6 năm sau đấy), ông dự kỳ thi

huong tại kinh đô, trúng tuyển cử nhân, sang năm sau lại đỗ tiếp tiến sĩ.

2- Tìm được con trai thất lạc.

Ngày nọ ông đến ra mắt quan nội giám họ Dương, ông này gọi 5 đứa con nuôi ra chào (bởi vì quan thái giám toàn con nuôi thôi vì họ muốn nuôi để họ nghỉ lúc về già họ có chỗ nương nhờ).

Những người con trai này được họ Dương nhận từ khắp nơi về nuôi, xem như con mình và lấy đó làm niềm vui cho tuổi già.

Du Tịnh Ý chợt nhìn thấy trong số đó có một đứa chừng 16 tuổi, dung mạo dường như quen thuộc lắm liền hỏi quê quán. Đứa trẻ đáp:

- Con người tỉnh Giang Tây, thừa nhỏ đi chơi lên nhằm thuyền buôn gạo nên không về được nhà. Còn tên họ ngày ấy với tên làng xóm thì chỉ còn nhớ mường tượng mà thôi.

Du Tịnh Ý nghe thấy vậy hết sức ngạc nhiên, liền bảo nó cởi giày ra để xem trong lòng bàn chân trái, quả nhiên có hai nốt ruồi rất rõ. Ông mừng quá hết lớn:

- Ôi con tôi đây rồi!

3- Vợ hết mù.

Quan nội giám họ Dương cũng hết sức kinh ngạc, lập tức cho đứa trẻ ấy về chỗ cư ngụ. Ông hỏi hỏi báo tin cho vợ, vợ ông mừng quá ôm con khóc lớn, đến nỗi máu từ

trong mắt tuôn ra giàn giụa. Đứa con cũng khóc, nâng niu khuôn mặt mẹ mà thè lưỡi liếm máu mắt cho mẹ. Không ngờ lúc ấy bỗng nhiên hai mắt bà sáng lại, nhìn thấy rõ ràng.

4- Cuộc sống hết bản hàn

Du Tịnh Ý mừng thương lẫn lộn không còn muốn làm quan nữa liền từ biệt Trương Giang Lăng trở về quê nhà. Quan thủ phụ Trương Giang Lăng quý trọng nghĩa khí của Du Tịnh Ý gửi biếu nhiều quà tặng và với một số tiền lớn để tiễn ông về quê.

5- Con cháu đều đông đủ thành danh.

Về quê nhà ông càng nỗ lực làm việc thiện nhiều hơn nữa. Con trai ông sau đó lập gia đình và sinh được 7 người con, tất cả đều học hành đỗ đạt thành danh.

Du Tịnh Ý ghi chép lại sự việc của mình gặp thần Bếp cũng như quá trình sám hối sửa lỗi để răn dạy mà giáo dục con cháu về sau. Ông sống an ổn khỏe mạnh đến tuổi già, về sau thọ đến 88 tuổi. Người đời ai cũng cho rằng đó là do ông chân thành làm nhiều việc thiện nên chuyển được báo ứng trở thành tốt đẹp.

[Đây là hết bài “Du Tịnh Ý gặp Táo thần”. Bài này là tôi trích từ tác phẩm “Chuyển họa thành phúc” – chuyển ngữ: cư sĩ Nguyễn Minh Tiến.

Các bạn phải nhớ là các bạn phải xuất phát từ tâm, còn nếu như vẫn cứ làm từ sự thì cũng giống y như Du Tịnh

Ý thì về sau Hòa thượng nói rằng Du Tịnh Ý nhưng thật ra là chúng ta đây, bạn cứ ngẫm lại xem, cái gì cũng có hết.

Cuộc đời chúng ta là phàm phu ấy. Nó tối y như là đêm 30 Tết. Nhưng mà ta gặp được pháp của Hòa thượng, gặp được câu truyện “Du Tịnh Ý Ngộ Táo Thần Ký” này. Bắt đầu từ đây nó sẽ là cái ánh sáng để ta nương vào đây để chúng ta tu tập, thì chúng ta sẽ thành tựu. Vâng.

Hôm qua cũng có chia sẻ với các bạn về câu truyện về thần núi Nhạc Đế mà gặp được gặp được ai ạ? Giới sư Nguyên Khê, đó ạ. Khi gặp được giới sư Nguyên Khê, thì cuối cùng là được giới sư thọ giới cho rồi là làm học trò. Thế thì thần núi Nhạc Đế gặp được giới sư đây là, đây là gì ạ, nhân duyên; Đến khi nghe giới sư giảng mà hiểu được thì đây là thiện căn, và cuối cùng y giáo phụng hành được thì cuối cùng thành tựu, thì đây chính là phước đức.

Chúng ta cũng vậy, gặp được pháp Hòa thượng là nhân duyên, bạn có lòng tin và hiểu được lời Hòa thượng giảng nói là thì đây chính thiện căn, bạn y giáo phụng hành được thì đây là phước đức. Bạn đủ cả ba thiện căn, phước đức, nhân duyên, bạn chắc chắn sẽ thành tựu.

Vâng ạ, chúng ta sẽ đi đến phần giảng của Hòa thượng. Đây ạ.

*Xin các bạn lưu ý: Xen kẽ với những lời Hòa thượng giảng là lời tôi chia sẻ thêm. Tuy nhiên nếu bạn nào không xem file pdf mà chỉ nghe qua file MP3, MP4 thì sẽ khó phát hiện, cho nên để có thể phân biệt được đâu là lời Hòa thượng giảng, đâu là lời tôi chia sẻ thêm, xin mời các bạn download file pdf từ Facebook, Zalo, Viber **Chia sẻ Đường Đến Hạnh Phúc** để theo dõi. Những lời giảng của Hòa*

thượng là chữ *Times New Roman* màu đen, còn những lời tôi chia sẻ thêm được đặt trong ngoặc vuông và màu xanh hòa bình.

Kính mong các bạn hoan hỷ.

Năm nào cũng thế, chỗ nào cũng thế, cũng đều thấy Hòa thượng chúc chúng ta là: **“Không làm các việc ác, mỗi năm được bình an; siêng làm các việc lành, hằng năm được như ý”**.

Có nghĩa là gì? Khi bạn không làm các việc ác, thì mỗi năm được bình an là họa không tới; nhưng mà khi bạn siêng làm các việc lành, thì năm năm được như ý, tức là phước tới. Phước đến và họa đi. Còn nếu chỉ không làm các việc ác thì bạn được bình an, nhưng phước không đến.

Chúng ta bắt đầu nghe Hòa thượng giảng về bài *Du Tịnh Ý* [gặp Táo thần]:

“Người học Phật, người tu hành luôn tự cho mình rằng rất lương thiện, người khác nhìn thấy bạn cũng rất tuyệt vời, mỗi ngày làm một số việc thiện, nói lời hay, làm việc thiện.

Du Tịnh Ý năm xưa cũng giống như vậy, thế nhưng cả đời ông nghèo cùng thất vọng. Ông tự cho rằng: mình cũng hành thiện, chưa hề làm qua việc ác gì. Sao ông trời lại giáng cái quả báo này, thật là không công bằng.

Táo thần rất từ bi. Biết ông là người có học, nên chỉ dạy cho ông. Ông có thể tiếp nhận. Ông có thể phản tỉnh, nên Táo thần mới thị hiện nói với ông.

[Đấy! Cái rất khó ở phàm phu chúng ta là liệu mình có thể tiếp nhận không? Mình có thể phản tỉnh không? Thì người ta mới nói.

Hôm qua các bạn đã nghe cái bài chia sẻ **“Xa người nhân, hại vô cùng, tiểu nhân đến, trăm việc hư”**. Vì sao? Vì người nhân từ, thiện tri thức nói với bạn, bạn không nghe thì thôi, thiện tri thức đành A Di Đà Phật đi, chứ còn bây giờ làm thế nào. Thì khi thiện tri thức đi, thì lập tức ác trí thức đến, “tiểu nhân đến, trăm việc hư”. Hòa thượng giảng tiếp]:

“Hành vi của ông giống như là thiện, nhưng ý nghĩ của ông thì quá ác. Bản thân ông không hề tự phản tỉnh, bởi vì ông có ý niệm ác, có ác ý. Nên những việc thiện mà ông làm đều không phải chân thật. Trời đất quỷ thần giám sát ông từ mùng một tháng giêng đến 30 tháng chạp, không có một việc thiện nào là thật, toàn là giả, phô diễn làm cho người ta thấy. Đó là giả thiện không phải là chân thiện.

[Không phải thiện thật. Bởi vì không thể xuất phát từ cái tâm.

Ví dụ phóng sinh nhưng không có tâm từ bi. Trong bếp vẫn cứ tha hồ sát sinh hại mạng.

Ví dụ nói rằng là: Phải kính trọng những giấy có chữ. Không được sử dụng, nếu cần thì phải đốt đi. Bởi vì giấy có chữ thời xưa là học đạo thánh hiền mà. Thì cuối cùng là mồm thì nói như thế, nhưng mà học trò cùng cả tốp dùng để

gói bọc đồ, hoặc là dán lên cửa, không hề có để tâm gì, thì đây chỉ có phô trương mà thôi.

Thế rồi là nói rằng ta là không tà dâm, rồi ví như Lỗ Nam Tử. Thì Táo thần chỉ ra luôn là đây là không có điều kiện, chứ còn nhìn thấy gái mắt vẫn cứ sáng lên, thì đây là không có điều kiện, bởi vì tất cả đều xuất phát từ ý.

Ngồi một mình thì toàn là những niệm: nào là tham, nào là dâm, nào là đồ kỵ, nào là ghen ghét. Rồi nào là tìm cách trả thù người, rồi nào là niệm quá khứ, niệm vị lai, không có cái niệm nào được niệm thiện cả. Cho nên tất cả những cái kia làm chỉ là giả thiện thôi hay là còn gọi là cầu danh].

Táo thần báo cho ông điểm này, ông mới chợt nhận ra và mới thật sự hiểu ra.

[Riêng mà khi đọc chuyện Du Tịnh Ý gặp Táo thần này, tôi cũng chợt hiểu ra và ngộ ra vô cùng nhiều. Vì biết là mình học Phật pháp mà hời hợt ngoài da. Cho nên không biết được việc quan trọng lắm, là thực sự bạn phải hạ thủ công phu từ cái tâm này. Phải hiểu là “Nhất thiết phước điền bất ly phương thốn”, có nghĩa là gì là tất cả ruộng phước điền của bạn không có rời cái tâm, tất cả đều từ tâm này mà ra. Vậy mà bạn không bắt đầu sửa từ tâm mà chỉ làm từ sự. Không có một tác dụng gì cả. Giật mình, chứ không có trước đây cũng, nào là cũng đi phóng sinh; nào là mỗi một lần rồi Pháp hội cũng đi, cúng dường, rồi cũng hò hét ghê lắm. Hò hét là niệm Phật rồi các thứ đấy ạ, to lắm. Thế nhưng mà cái tâm này toàn nghĩ về mình, toàn nghĩ cho mình, toàn sân hận, toàn thị phi, toàn tham lam, toàn ích

kỷ. Cho nên cái bài này tôi tâm đắc vô cùng, đây là tết thứ 2 tôi chia sẻ với các bạn. Nhưng lần này nói rất kỹ.

Hòa thượng giảng tiếp:]

Người tạo tác ác nghiệp thì không sợ. Chỉ sợ là không thể quay đầu, sợ không thể giác ngộ. Chịu quay đầu, chịu giác ngộ đều được cứu. Cá nhân như vậy. Gia đình như vậy, xã hội quốc gia, thế giới đều cùng một đạo lý.

Hiện nay kiếp nạn hiện tiền mọi người đều biết, kiếp nạn này có cứu được không? Chắc chắn cứu được. [Đó!] Bắt đầu cứu từ đâu vậy. Bắt đầu cứu từ nhân tâm. Từ tâm con người. Bắt đầu cứu từ trong tâm mình, tâm của mình nhất định phải làm một cuộc chuyển đổi, đoạn ác tu thiện, phá mê khai ngộ thì liền được cứu. Hy vọng mọi người chúng ta phải nghiêm túc, phải nỗ lực, phải sửa chữa lỗi lầm, không những bản thân được độ mà còn giúp người khác. Đây mới là công đức cực lớn.

[Đấy ạ! Mỗi một người chúng ta phải tự coi nỗ lực mà sửa đổi mình không những bản thân được độ mà còn giúp đỡ người khác. Đây mới là công đức cực lớn.

Vì sao giúp đỡ người khác? Bạn nhớ thầy Thái có giảng và Hòa thượng cũng có giảng: Ai là người phá hoại cổ Hán văn? Người học mà không hành. Còn nếu như mà mình học mà không hành, mà không làm, thì mình là người phá hoại Phật pháp lớn nhất. Thà rằng đừng học còn hơn. Vì học rồi mà vẫn cứ tham sân si mạn, vẫn cứ tranh giành với người, vẫn cứ tạo ác thì đây là biểu pháp rất xấu, khiến mọi người không dám theo học Phật pháp, học Nho giáo. Vì họ sẽ nghĩ chẳng biết anh tu kiểu gì, mà sao anh ác thế, rồi

họa cứ đến âm âm, vậy thì còn ai dám theo để học nữa đây ạ?

Trong một bộ kinh đức Phật có giảng: Điều Bà Đạt Đa cũng xem như là Bồ tát đấy các bạn ạ. Ông đã từng học Phật pháp, ông đã từng trong tăng đoàn, ông đã từng lãnh đạo tăng chúng, ông đã từng ngồi thiền định và ông đã từng thấy, ra nhập được các cảnh trời. Vậy tại sao ông còn làm cái việc hại Phật? Và bây giờ ông vẫn ở dưới địa ngục, để làm gì. Để biểu pháp cho tất cả các chúng sinh chúng ta là đây: làm ác hại sự trưởng của mình đi, thì cuối cùng quả báo địa ngục đấy và bây giờ vẫn đang ngồi đấy, để biểu pháp cho chúng ta thấy.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta tạm dừng ở đây. Câu chuyện về Du Tịnh Ý chắc chúng ta phải một buổi nữa ạ. Hôm trước tôi nghĩ chỉ mất hai buổi nhưng đến bây giờ thì chắc là phải một buổi nữa ạ.

*Chúc bạn sang năm mới:
Tu hành dụng từ tâm
Phước sẽ tự tìm đến
Họa ắt rời đi xa.*

*Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai
– xin cảm ơn!]*

Bài thứ 31

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

[Hôm qua chúng ta đang nghe Hòa thượng giảng về câu chuyện của ngài Du Tịnh Ý gặp Táo thần:]

Du Tịnh Ý làm lành mà cứ gặp họa suốt, ông không hiểu vì sao lại thế. Táo thần rất từ bi. Biết ông là người có học, nên chỉ dạy cho ông. Ông có thể tiếp nhận, ông có thể phản tỉnh, nên Táo thần mới thị hiện nói với ông.

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Hòa thượng giảng tiếp:]

Người tạo tác ác nghiệp thì không sợ. Chỉ sợ là không thể quay đầu, sợ không thể giác ngộ. Chịu quay đầu, chịu giác ngộ đều được cứu. Cá nhân như vậy. Gia đình cũng như vậy, xã hội quốc gia, thế giới đều cùng một đạo lý.

Trong “Du Tịnh Ý cư sĩ ngộ Táo thần ký”, mấy câu nói của Táo thần nói cho ông rất đáng để chúng ta cảnh giác. Tật xấu mà ông phạm cũng chính là tật xấu mà bản thân chúng ta hiện nay đang phạm.

[Bạn có thấy không ạ?]

Tật xấu mà mình phạm chính mình thật sự không biết, luôn cho rằng điều mình nghĩ, điều mình nói, điều mình làm, đều đúng. Người khác thì đều là sai. Vấn đề này vô cùng nghiêm trọng. Điều này ở Phật pháp chính là mê hoặc điên đảo.

Trong kinh Phật nói đến chỗ nghiêm trọng nhất là “nhất xiển đề”. Đây chính là người “nhất xiển đề”. “Nhất xiển đề” tiếng Phạn có nghĩa là **không có thiện căn**, Phật Bồ tát đều không thể cứu họ, vì họ không biết quay đầu, không biết giác ngộ.

[Ở cái chỗ này tôi thấy là có chỗ Hòa thượng nói về cái việc “nhất xiển đề” không thể quay đầu. Phần lớn đều là những người ngã mạn. Họ luôn đổ kị với người khác, họ luôn cho họ là đúng, họ không nghe một ai hết, trở thành người “nhất xiển đề”.

Hòa thượng giảng tiếp:]

Loại nguyên nhân này phải tiêu trừ thế nào? Chúng ta bình tĩnh mà tư duy. Vẫn phải đọc sách Thánh hiền, không đọc sách Thánh hiền thì làm sao có thể giác ngộ. “Mê”, nói lời chân thật cũng như vũng bùn vậy, càng lún càng sâu, không dễ gì mà ra được.

Đọc sách Thánh hiền là hàng ngày gần gũi Thánh hiền, huân tập lâu dài dần dần sẽ giác ngộ. Từ xưa đến nay, tại sao người già dạy trẻ con phải đọc sách Thánh hiền, phải đọc kinh Phật, đạo lý là ở chỗ này.

[Cho nên cuối cùng lại quay lại là vẫn phải nghe pháp.]

Du Tịnh Ý có thể quay đầu, là do nền tảng đọc sách cổ trước đây sâu dày. Người ngày nay nói với họ những lời này, tại sao họ không thể quay đầu. Tại họ không có nền tảng này. Đây là điều mà chúng ta giác ngộ được sâu sắc.

Táo thần nói Du Tịnh Ý là ông có ác ý quá nặng. Chỉ theo đuổi hư danh. Nói cho thật nhiều cũng không cần thiết, hai câu này là trọng điểm. Việc thiện mà bạn làm, làm rất nhiều cũng không phải là chân thật, Vì bạn sẵn mua danh lợi.

[Đấy, các bạn phải quán sát kỹ lại mình xem có phải cầu danh không? Bởi vì cái này nó vi tế vô cùng. Nếu không chịu quán sát kỹ thì sẽ không nhận ra. Hòa thượng giảng tiếp:]

Cho nên ông nói: trời đất quỷ thần hàng ngày đang giám sát, hàng ngày đang theo dõi bạn. Bạn ở trước mặt quỷ thần cầu xin, dường như cũng rất khẩn thiết, cũng có một chút bộ dạng thành ý. Nhưng bạn đối nhân, xử thế, tiếp vật thì hoàn toàn không tương ứng với điều mà bạn cầu xin trước thiên thần. Thiên thần là từ bi.

[Cư sĩ Loan đang làm cái bộ gì ạ? “Thần ái thế nhân”. Là thần rất là yêu thương, con người ở thế gian này thiện thần đều yêu thương hết. Thiên thần là từ bi.]

Trước đây người có học thông thường đều tin có Ngọc Hoàng đại đế, trong những tôn giáo khác gọi là thượng đế. Họ nói thượng đế ra lệnh cho những quỷ thần giám sát thiện ác thế gian này, đến để xem bạn. Thấy bạn bao năm nay chưa hề làm một việc thiện chân thật nào. Những việc thiện mà bạn làm là hùa theo người khác. Hay nói cách khác, người khác không làm, bạn chắc chắn sẽ không chủ động đi làm.

Thấy bạn khi một mình ở nơi vắng, nhìn thấy bạn là niệm tham, niệm dâm, niệm tật đố, niệm hẹp hòi, gọi là niệm “Cao kỷ ty nhân” của bạn: “Cao kỷ” là tự cho mình

cao, “ty nhân” là khinh thường người khác. Đây ạ, niệm “ức vãng kỳ lai”; có nghĩa là nhớ về quá khứ rồi hy vọng vào tương lai; Niệm trả thù ân oán. Những vọng tưởng tạp niệm này của bạn thật quá nhiều nói ra không hết. Đây đều là ác ý.

[Bên trên Hòa thượng có nói: “Tật xấu mà ông phạm cũng chính là tật xấu mà bản thân chúng ta hiện nay phạm”. Đây ạ: Khi ở một mình thường khởi tâm ác trùng trùng, chen nhau khởi lên, nhiều đến mức không thể ghi hết. Cho nên lúc nào mà trong khi mình đang triền miên, bởi vì Phật vẫn dạy là: “Không sợ niệm khởi, chỉ sợ giác chậm”. Thế khi đang cứ mê man, tâm cứ nghĩ hết việc này việc khác. Vậy thì bao giờ bạn trở lại giác đây ạ? Chỉ cần “nhối” lên một cái, giác lên một cái là lập tức phải quán sát ngay ý nghĩ của mình đây là ý nghĩ gì. Nó là thiện hay là ác?

Bạn cứ làm như thế dần dần là đến khi mỗi lần ý niệm ác đến là biết ngay. Bảo dừng nhưng mà không dừng được, đây đang ở cái giai đoạn mà bảo dừng nhưng mà không dừng được. Nhưng mà ít nhất nó cũng kiềm chế được cái hành vi của mình.

Hòa thượng giảng tiếp:]

Loại ác ý này ngưng tụ ở trong tâm bạn, trời đất quỷ thần đã ghi chép vào trong hồ sơ rất nhiều, rất nhiều rồi. Bạn tránh họa còn không thể tránh được, bạn đến đâu để cầu phước?

[Đó. Cho nên trong kinh Địa Tạng Phật mới dạy là: Chúng sinh trong Nam Diêm Phù Đề khởi tâm động niệm là

tạo tội nghiệp Quý thần ghi chép hết, bạn có nhớ câu chuyện về Vệ Trọng Đạt không ạ? Mới có 40 tuổi mà sách ghi về ác chồng cao đến tận nhà. Ông có hỏi rằng là:

- Tôi mới có 40 tuổi làm sao lại việc ác nhiều thế?

Diêm La bảo:

- Cứ mỗi một ý niệm khởi lên, toàn có nghĩ cho mình thôi, ác.

Bạn tránh họa còn không thể tránh được, bạn đến đâu để cầu phước? Mấy câu nói này sau khi nói rồi đã cảnh tỉnh đánh thức Du Tịnh Ý, ông quỳ xuống trước Táo thần, ông nói:

- Ngài nhất định là thần tiên, Ngài biết rõ về tôi như vậy, cầu mong ngài giúp.

[Táo thần thị hiện thành thân người đầy.

Cho nên mới nói thiên thần là từ bi, không nỡ để ông bị họa mãi. Vì biết ông là người có học, vậy mà ông không biết mình đang làm toàn là điều ác, lại tưởng là toàn điều thiện, nên thiên thần đã thị hiện thành người đến để nói cho ông biết, để nhắc nhở ông.

Nếu bạn hỏi đã thiên thần từ bi vậy, nhưng tại sao bạn lại không được thiên thần thị hiện thành người đến để nhắc nhở bạn? Có chứ! Phật Bồ tát cũng thị hiện thành người vừa đến là để nhắc nhở bạn, hàng ngày giảng kinh nói pháp cho bạn, rồi biểu pháp cho bạn bằng thân giáo. Đó, nếu không thì làm sao bạn gặp được pháp của Hòa

thượng? Nhưng bạn không chịu nghe, bạn không chịu nhìn, bạn không chịu học.

*Cho nên trong kinh Hoa Nghiêm có nói đến biểu pháp về Thiện Tài Đồng Tử xuống núi để tham học. Khi Thiện Tài Đồng Tử xuống núi để tham học. Ông gặp 53 vị tham học, trong đó có cả thiện tri thức, cả ác tri thức, như Cam Lộ Hỏa Vương biểu thị cho tính nóng nảy, Tô Mật Đa Dâm Nữ biểu thị cho tham dâm, Thắng Nhiệt Bà La Môn biểu thị cho Si. Tham, Sân, Si đầy đủ. Với thiện tri thức Ngài Thiện Tài Đồng Tử cung kính học theo, với ác tri thức thì Ngài Thiện Tài Đồng Tử cũng cung kính vái lạy nhưng không học theo, rồi đi. Hòa thượng có giảng tất cả 53 vị tham này đều là Phật Bồ tát hóa hiện cho chúng ta biết, với thiện tri thức ta học theo, với ác tri thức ta tự phản tỉnh, có thì sửa, không có thì cảnh giác. Cho nên **“trên con đường Bồ đề ai cũng là Bồ tát, chỉ mình ta là phàm phu”** mà thôi.*

Đây, nếu bạn học được như ngài Thiện Tài Đồng Tử, học được như ngài Du Tịnh Ý thì bạn sẽ thấy đúng là thiên thân, Phật Bồ tát đại từ đại bi, luôn đi bên cạnh để nhắc nhở bạn. Chỉ có điều bạn có chịu nghe, chịu học, chịu hành hay không mà thôi. Chịu nghe, chịu hành thì thành tựu, còn không chịu nghe, không chịu học, không chịu hành thì đành đọa lạc.

Tuy nhiên, chỗ này cũng cần chia sẻ thêm với các bạn:

Hòa thượng trong các pháp của ngài tôi có nghe là Hòa thượng nói là hai lần gặp hồ ly thật.

Một lần Hòa thượng bảo con hồ ly nó biến thành người. Thế thì ở chỗ đấy là Hòa thượng biết là có một cái vị

chuyên buôn gạo. Thế thì khi chở gạo xuống dưới thuyền, chở đi. Thì là sau đấy thấy thoáng một cái như là bóng một cái con chồn ý, Hòa thượng nói rõ là nó biến thành người nhé, thì đến lúc là cái thuyền cập vào cái bến đấy thì mở cái kho để chuẩn bị chuyển lên bờ, không có một bao gạo nào hết, tức là nó dùng thần thông của nó che mắt. Cuối cùng thuyền quay trở về, quay trở về đến nơi thì làm sao ạ? Gạo đầy ở trong kho. Đấy, Hòa thượng bảo lần thứ nhất là gặp hồ ly thật, hoá hiện thành người.

Lần thứ hai Hòa thượng nói đến một trường hợp một con hồ ly. Thì hồi đấy Hòa thượng bảo cái thời kháng chiến chống Nhật thì có 1 gia đình ở vùng đấy có 1 cái cô con gái. Thì cái con hồ ly này nó cứ đến hăm hiếp cô gái, đó. Thế và hàng ngày ý thì nó cứ lên trên, Hòa thượng nói là lên trên sân thượng tầng cao nhất để nó nhìn về mặt trời để nó lấy cái dương khí. Hòa thượng có kể 2 lần.

Cho nên Táo thần cũng có thể hiện thành người, hồ ly cũng có thể hiện thành người, bạn nhớ cả công án hồ ly Thiên và Lưu Trai Chí Dị có nói rất nhiều. Cho nên xung quanh chúng ta, ở đây “Phàm, Thánh đồng cư độ”, có cả hồ ly, có cả các vị ác quỷ, có tất.

Cái câu chuyện mà Phạm Chí giả và Phạm Chí thật. Khi mà nếu thấy giống đến mức độ không thấy có tí vết gì là bạn phải nghĩ.

Câu chuyện trong Phật pháp có nói đến Phạm Chí, một vị Phạm Chí. Thì vô cùng keo kiệt, không cho ai một đồng nào cả. Quá keo kiệt, từ đối vợ con, tất cả mọi người. Thì có một lần là, vị ý đi uống rượu đánh cờ đánh với người bạn xong vị ý bảo là:

- Bây giờ có Đế Thích đến đây cũng không có cứu được.

Đế Thích trên trời chính là vua của cung trời Đao Lợi tầng 2, thấy thế xuống. Xuống thì làm thế nào? Biến luôn thành Phạm Chí, vị Phạm Chí này, về đến nhà phân phát hết của cải cho mọi người, thế là dân chúng là tung hô vạn tuế, vợ con cũng tung hô luôn.

Vị Phạm Chí thật về mới nhìn thấy của cải nhà mình phân phát mới gào lên, tức quá. Thế nhưng mà không ai tin cái vị Phạm Chí thật là thật mà cứ tin cái người rộng rãi kia cơ. Thế thì cuối cùng vị ý tiếc của, không biết làm thế nào, không ai tin, đánh đuổi vị ý ra. Cuối cùng lôi đến để vua xử, vua xử cũng chịu, chả biết ai thật ai giả, từ cái nốt ruồi trở đi cũng giống. Tuốt tuốt. Thế đến lúc cuối cùng đưa đến đức Phật, thì đương nhiên là ở dưới con mắt gọi là Phật nhãn thì đức Phật bảo:

- Sao ông không hiện nguyên hình đi?

Lúc đấy vua trời Đế Thích mới hiện nguyên hình.

Cho nên nếu như mà có những cái cách, cung cách hành vi mà nó không có 1 tí vết gì thì bạn phải nghĩ đến vấn đề này.

Đây Du Tịnh Ý thì là Táo thần thì biến thành người.

Ngày trước tôi có được học một cái lớp về đá quý, nào là kim cương nào là Sapphire, Ruby rồi các thứ. Thế thì cái ông chuyên gia ông có dạy tôi rằng là: Cái viên kim cương nào mà không có một chút tí vết, vì kim cương thì thường khi soi lên vì nó là bằng chất cacbon, nên có khi nó

có bọt, nó rỗng, than, bọt đen, thì chị hãy nghĩ đến đây là cái viên kim cương giả, không phải thật đâu. Và đúng y như thế.

Đến chỗ này là chỗ mà tôi cần nhấn mạnh với các bạn đây. Các Bạn hãy chú ý nhé:

Cho nên bạn phải biết Thiên thần biến được thành người để giúp người, thì ma quỷ cũng biến được thành người để hại người. Vậy thì ta là người trần mắt thịt làm sao biết được ai đến giúp ta, ai đến hại ta đây?

*Chính vì điều này nên Phật trước khi nhập niết bàn đã để lại **“Tứ y pháp”**, trong đó pháp thứ nhất là, quan trọng nhất **“Y pháp bất y nhân”**, tức là chỉ dựa vào pháp không dựa vào người.*

Nghĩa là thế nào? Người nào nói đúng với chân lý, nói đúng với lời Phật dạy thì ta theo, dù người ấy hình tướng có xấu như Quỷ Tiêu Diệt; Còn người nào nói sai với lời Phật dạy thì dù có 32 tướng tốt, 80 vẻ đẹp ta cũng không nghe, không theo. Vì đây chính là tà, thậm chí có khi là ma quỷ hiện hình đây ạ.

Thuở xưa, Tổ Ưu-bà-quật Tôn-giả đang nhập định, bị Thiên-ma Ba-tuần quấy nhiễu. Đến khi xuất định, Ngài dùng thần thông hàng phục được Thiên-ma. Sau khi chúng đã hối ngộ quy y Tam Bảo rồi, vì cảm hồng ân tế độ của Tổ sư, nên đến xin cúng dường Ngài một bữa cơm để tỏ lòng tri ân.

Tổ sư dạy:

- Ta vì chuyên lo tu hành, không giờ rảnh thể thụ trai. Ta chỉ muốn xem một việc, nếu người bằng lòng, thế là đã đền ơn cho ta rồi.

Thiên-ma nói:

- Dạ, đệ tử xin vâng.

Tổ sư dạy:

- Khi Phật ra đời đã có người. Vậy trong lúc đó Phật cùng các vị Thánh chúng như thế nào. Hôm nay người hóa hiện lại cho ta xem thử.

Thiên-ma thưa:

- Con xin vâng lời Tổ sư dạy, nhưng khi con hóa hiện ra Phật, xin Tổ sư chớ đừng lạy, vì sợ tổn phước con nhiều.

Tổ sư hứa lời.

Thiên-ma Ba-tuần liền biến mất. Trong giây phút hóa hiện ra đức Phật, thân vàng rực rỡ, đủ 32 tướng tốt, 80 vẻ đẹp, hào quang sáng chiếu khắp một vùng trời, trong rừng từ từ đi ra. Nào là ngài Xá-lợi-phất, ngài Mục-kiền-liên, ngài A-nan, ngài Ca-diếp đứng hầu hai bên oai nghi tề chỉnh, rồi lại đầy đủ cả 1250 vị đệ tử, rầm rộ đi theo sau...

Tổ Ưu-bà-quật tôn giả, thấy Phật đi đến phóng hào quang rực rỡ, các vị Thánh chúng theo hầu, oai nghi tề chỉnh v.v... nên hết sức vui mừng, liền đứng dậy đánh lễ, mà quên hẳn lời hứa trước kia.

Lúc bấy giờ Thiên-ma Ba-tuần biến mất.

Đấy ạ, như Tổ Ưu-bà-quật Tôn-giả đã biết trước là ma sắp hiện và có hứa hẹn trước “không lay”, mà đến khi ma hiện ra còn quên, không phân biệt là ma hay Phật. Nếu chúng ta tình cờ gặp cảnh ngộ như thế, thử nghĩ trong tâm chúng ta sẽ như thế nào?

Cho nên khi Phật còn tại thế, có chế ra giới luật cấm các đệ tử không được dùng thần thông hay phép lạ trước người phạm.

Trong kinh cũng có chỗ nói, các đức Phật và Bồ-tát thỉnh thoảng thị hiện ra đời để hóa độ chúng sanh, như đức Di-Lặc, ngài Quán-Thế-Âm v.v...Nhưng khi các Ngài hiện ra không ai biết được, chỉ trừ đến khi tịch diệt, các Ngài mới để lại một vài di tích ẩn chứng. Chừng đó người đời mới biết đây là Phật hay Bồ tát thị-hiện, khi biết thì không còn thấy các Ngài nữa. (Đoạn này là tôi trích trong “Phật học phổ thông” của Hòa thượng Thích Thiện Hoa do Thành Hội Giáo Hội TP. HCM phát hành).

Vĩnh Minh Đại Sư (tương truyền là hóa thân của A Di Đà Phật) cũng vậy, Hòa thượng Hành Tu (tương truyền là hóa thân của Phật Định Quang) cũng vậy, Bồ Đại Hòa thượng đấy ạ (tương truyền là hóa thân của Di Lặc Bồ tát) cũng vậy, khi lộ tung tích các ngài đều nhập diệt ngay. Đây là quy củ trong nhà Phật.

Cho nên bạn phải nhớ tất cả ai dù hình tướng đẹp, lại nói ta là này là nọ, ví dụ nào ta Phật, Bồ tát thị hiện, ta là thánh thị hiện, hoặc ta là con, là đệ tử của Phật, Bồ tát, (đệ tử của Phật, Bồ tát, hoặc còn nói là Phật, Bồ tát thị hiện), hoặc thể hiện thần thông trước bạn thì đều không phải đệ tử Phật, thậm chí là ma. Các bạn phải nhớ điều này.

Bây giờ chúng ta nghe Hòa thượng giảng tiếp.

Du Tịnh Ý nói:

- Ngài nhất định là thần tiên, ngài biết rõ về tôi như vậy, cầu mong ngài cứu giúp.

Ông còn có một niệm muốn sửa lỗi, đây là người chân thật biết sửa lỗi. Con người hiện nay nghe đến điều này thì cự tuyệt không đếm xỉa cũng không tin, cho rằng là mê tín, tự mình cho rằng đầu óc mình là đầu óc khoa học, người thế gian đều không bằng, họ làm sao mà tiếp nhận được. Người hiện nay sửa lỗi thật khó, thật quá khó.

[Thế cho nên Hòa thượng mới nói Du Tịnh Ý ông chịu nghe, chịu quay đầu điểm này rất khó có được. Nhưng vì sao ông quay được đầu, mà ta không quay được? Là do nền tảng đạo sách của cổ Thánh tiên Hiền từ trước đã sâu dày].

Du Tịnh Ý còn niệm tâm hối cải nên Táo thần đến để giúp ông, bảo ông từ nay về sau phạm là niệm tham, niệm dâm, niệm khách sáo, vọng tưởng tạp niệm nhất loạn đem nó thu dọn cho thật sạch sẽ.

[Đây chính là buông xuống vạn duyên đây bạn ạ. Và như Hòa thượng nói là không có để bất kỳ một cái niệm nào, lỗi của người không để trong tâm. Hòa thượng giảng tiếp:]

Tôi thường hay khuyên quý vị đồng tu, chúng ta tu hành, điều thứ nhất phải giữ tâm tốt trong tâm thuần thiện không có ác. Niệm ác, việc ác, người ác đều không cho phép để trong tâm. Biết không, biết nhưng mà không để nó trong tâm.

Chỉ chuyên chú nhìn thấy chỗ thiện của người thôi, chuyên nhìn thấy chỗ tốt của người khác thì chúng ta trong đời này sẽ sống trong môi trường thuần thiện, không có ác. Không cần nói những thành tựu khác, tâm trạng của bạn vui sướng biết bao, nhiều hạnh phúc.

Mỗi ngày nghĩ đến điểm xấu của người khác, nhớ đến oán thù của người khác, thì đời này sẽ sống trong môi trường cực kỳ tồi tệ, bạn sống rất đau khổ, sống rất là vất vả.

[Lỗi của người có, bạn phải minh minh bạch bạch nhưng không để nó trong tâm. Đây mới là người học Phật, người học Phật phải thông minh hơn người bình thường. Thế học một hồi, u u mê mê chả biết gì, chả biết người tốt người xấu nữa thế thì học làm gì, Hòa thượng nói rõ đây, học thành u mê à. Mà học Phật là học để thành người minh bạch. Đây là giác.

Hòa thượng giảng tiếp:]

Trong truyện Du Tinh Ý nói rằng: Lời nói thiện, việc làm cũng thiện, mà ý bất thiện. Cho nên lời nói thiện, việc làm thiện đều không sinh hiệu quả, đều biến thành hư nguy là giả, không phải là thật. Nếu như tâm thiện ý thiện thì đây là chân thiện, đây là cội nguồn của thiện ác, tất cả đều từ tâm.

[Đây bạn thấy chưa, tất cả bắt đầu xuất phát từ tâm chưa?]

Táo thân khuyến khích ông, trước tiên phải giữ tâm tốt, tâm thuần thiện. Sau đó tùy phận tùy sức mà đi làm việc

tốt, sức của bạn có thể làm được thì hãy tận tâm tận lực mà làm.

[Cứ làm được đến đâu ta làm đến đấy. Như tôi vẫn chia sẻ với các bạn, từ con kiến. Sáng nay tôi bước chân vào Niệm Phật Đường cái lập tức tôi thấy ngay một vị kiến bé tí ở dưới chân, lập tức tôi phải chỉ cư sĩ Chúc Hạnh. Đang phóng sinh bao nhiêu từ một vị kiến mình cũng phải để ý, đưa mời vị ra ngoài, quy y ngay.]

Hòa thượng giảng tiếp:]

Khi làm thì phải làm cho thật sạch sẽ, quyết không cầu quả báo, hành thiện chỉ vì quả báo, là ý của bạn là bất thiện rồi. Tại sao vậy, vì hành thiện có điều kiện, đấy.

[Tôi có nhận được một câu hỏi nhưng rất tiếc là hôm nay cái vị hỏi ấy không ở đây. Vị ấy hỏi tôi rằng là:

- Cư sĩ Bà cho con hỏi. Cái “Ái dục” khác “Ái tâm” ở chỗ nào? Cùng là chữ yêu.

Cái “Ái dục” ý, cái chữ ái ở đây chính là tham. Phật dạy là con người ta khi sinh ra có cái gọi là tứ đại phiền não thường tùy. Tức là gì? Cái thứ nhất là có cái “ngã kiến” là thấy có ta. Xong cái thứ hai khi bắt đầu thấy có ta một cái là ngã tham, ngã si, ngã mạn nổi lên (Tôi tham, tôi si, tôi mạn). Cái tôi tham này chính là ngã ái, cái chữ ái này chính là tham. Cái chữ dục là muốn. Tham muốn cái gì, Phật dạy là có 5 thứ. Tài, sắc, danh, thực, thùy rồi sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp, bạn tham những cái đấy. Nhưng cái tham đấy của bạn là gì, là cho bạn. Cho nên địa ngục mở.

Còn cái “Ái tâm” kia là thương yêu người không có điều kiện. Cho nên mới là “Ái tâm trùm pháp giới, thiện ý khắp nhân gian”, là bạn thương yêu người không một điều kiện.

Còn cái ái dục kia là bạn tham cho bạn, bạn giữ cho bạn, đây là ngu si, đây là mê mờ thì đây là địa ngục.

Cho nên hành thiện vì quả báo là ý của bạn là bất thiện rồi. Tại sao vậy, vì hành thiện có điều kiện. Còn cái chữ ái tâm kia của Hòa thượng là không có một điều kiện gì hết, “Vô duyên đại từ, đồng thể đại bi”, cái ái tâm đấy.]

Thiện vô điều kiện là chân thiện, thiện hạnh mà không cầu quả báo thì quả báo lại thù thắng nhất.

[Đấy, nó lại thế mới hay cơ! Cũng như chúng ta nói mãi về buông bỏ, không buông được, bảo buông ra đi, như cái người đang chuẩn bị rơi xuống cái chỗ cái góc, trên góc. “Bảo buông ra đi”, bảo rơi xuống biển, bảo mãi không buông vì sợ rơi xuống ngã. Đánh vào cái tay này để cho nó buông ra, nó không được bấu vào đấy nữa thì nó lại bấu tay khác, đánh nốt vào cái tay này để cho nó buông thì nó lại hai chân nó quặp chặt, không thể nào buông được, nhưng đến khi Bồ tát bảo buông nhảy đi thì cuối cùng nhảy xuống cả một cánh đồng hoa, bạn có nhớ không?

Cho nên Đại Thế Chí Bồ tát mới dạy chúng ta khi niệm Phật là gì? “Thâu nhiếp lục căn”, buông hết ra đi đừng dính chấp vào bất kỳ gọi là sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp nữa thì cuối cùng bạn thấy cảnh giới thật].

Cho nên cuối cùng thiện hạnh mà không cầu quả báo thì quả báo lại thù thắng nhất. Không cầu danh, không cầu

lợi dưỡng, chẳng mong cầu gì cả, toàn tâm toàn lực giúp đỡ người khác, có thể xả thân vì người.

Sự việc bất kể là khó hay dễ, bất kể là lớn hay nhỏ, phải thật thành khẩn, thật chân thành mà đi làm. Nếu thật sự sức lực mình không làm được, không làm được nhưng chúng ta cũng vẫn giữ có cái tâm tốt, cái này gọi là “tâm có thừa mà sức không đủ”, tâm niệm này sẽ có cảm ứng.

*[Hôm nọ các bạn thấy tôi post lên cái bài của Hòa thượng đấy, “**Phát ý viên thành**”, Hòa thượng nói “nếu bạn hoằng pháp lợi sanh là việc tốt, nhưng có người chướng ngại bạn, bạn không thể làm được, vậy thì thôi bạn không cần làm nữa. Mà nếu như mà bạn định đến chỗ nào để bạn hoằng pháp mà người ta phá hoại, thôi đi, không làm nữa. Bạn phải cảm ơn họ, cảm ơn họ vì sao? Vì nếu không có họ chướng ngại thì bạn phải làm việc vất vả”.*

Tối qua tôi thức đến 12 giờ đêm, đáng nhẽ là vất vả như thế, sáng nay tôi cũng không công khóa được vì tôi dậy tôi phải làm hoàn thiện cái bài này, vì ngày mai là đến ngày các bạn cúng ông Công ông Táo rồi, nên tôi phải hoàn thiện bằng được. Thế giờ có người chướng ngại, thế Hòa thượng bảo khỏi phải làm, bạn phát ý viên thành rồi, xong rồi, công đức bạn đầy đủ, còn tội người kia lĩnh.

Thế bạn cảm ơn họ chứ nếu không có họ bạn phải vất vả cày cục ngày đêm mãi suốt thôi, không cần làm nữa. Cho nên cái này gọi là “tâm có thừa mà sức không đủ” thì tâm niệm này sẽ có cảm ứng. Đấy, không cần làm nữa, nhưng có cảm ứng.

Xong sau đấy Hòa thượng bảo “nhớ nhé, nên tu tập để hồi hướng công đức cho họ, để nếu họ xuống địa ngục,

vì họ xuống thay mình mà, thì họ sẽ đỡ khổ hơn một chút”. Đây là có một chút để tri ân, họ, biết ơn họ. Tâm niệm này thật sự chân thuần thì chân thật chư Phật hộ niệm.

Nhớ, tâm niệm này thật sự chân thuần thì chân thật chư Phật hộ niệm, Long thiên thiện thần đến giúp đỡ bạn. Nói cách khác: tăng thêm sức mạnh cho bạn khiến cho tâm nguyện này của bạn có thể viên mãn. Bạn không phải vì bản thân mà vì chúng sinh, vì Phật pháp. (Trích “Thái Thượng cảm ứng thiên giảng giải”).

[Sau đây tôi xin tóm tắt lại quá trình chuyển họa thành phúc của ngài Du Tịnh Ý để bạn nắm chắc:

Du Tịnh Ý là người có học, thường nói lời thiện, làm việc thiện đã nhiều năm nhưng phước không thấy chỉ thấy họa. Thi không đỗ, 9 đứa con, chết 7, 1 thất lạc, chỉ còn lại 1 đứa con gái cuối cùng thì ngẩn ngơ, vợ khóc thương mù cả 2 mắt, gia cảnh túng quẫn bần hàn. Sau đấy gặp được Táo thần, Táo thần chỉ cho biết nguyên nhân họa đến, đó là, (bạn lưu ý chỗ này nhé, rất quan trọng đấy ạ, đó là):

Dù bạn lời nói thiện, việc làm cũng thiện, mà ý bất thiện thì lời nói thiện này, việc làm thiện này đều không sinh hiệu quả. Đều biến thành hư ngụy, là giả, không phải là thật.

Còn nếu như tâm thiện ý thiện thì đây là chân thiện, đây là cội nguồn của thiện ác, tất cả đều từ tâm.

Táo thần dạy tu thiện đúng cách

Táo thần khuyến khích ông, trước tiên phải giữ tâm tốt, tâm thuần thiện. Sau đó tùy phận, tùy sức mà đi làm việc tốt, sức của bạn có thể làm được thì hãy tận tâm tận lực mà làm.

Tôi có thể tóm tắt lại 3 ý:

- 1- Phải xuất phát từ tâm thiện*
- 2- Phải hết lòng làm thiện không mong cầu hồi báo, tùy sức mà làm*
- 3- Làm thiện phải có tâm nhẫn nại, kham chịu*

Du Tịnh Ý quyết tâm thay đổi

Mấu chốt ở chỗ là Du Tịnh Ý quay đầu, và quyết tâm thay đổi.

Vì sao Du Tịnh Ý thay đổi được, còn ta thì không thể? Vì ông có nền tảng đọc sách Thánh hiền từ nhỏ. Còn ta không có nền tảng này. Do đó, giờ đây ta phải bù đắp lại, đó là thường xuyên nghe pháp, để phá mê khai ngộ. Dù có khó cũng phải cố mà làm, liều mạng mà làm. Không nghe pháp, không đọc sách Thánh hiền thì làm sao có thể giác ngộ, mê: nói lời chân thật cũng như vũng bùn vậy. Càng lún càng sâu. Không dễ gì mà ra được.

Du Tịnh Ý thực hiện việc thay đổi này như thế nào?

- 1- Đổi tên Tịnh Ý - chuyển ý thanh tịnh.*

Đó bạn thấy không ạ? Để mỗi khi nhắc đến cái tên này của mình thì phải nhớ niệm tham lam, niệm dâm, niệm dật, niệm ganh ghét, hẹp hòi, đố kỵ, nóng nảy, tự

mãn khinh người, nhớ việc đã qua, mong việc sắp đến, báo thù rửa hận... đều buông hết

- 2- Thành tâm sám hối trước tôn tượng Phật, Bỏ tất để hạ quyết tâm;
- 3- Căn trọng từ ý niệm đến hành vi như có quỷ thần soi xét
- 4- Hoan hỷ hết lòng vì người
- 5- Tuyên giảng khuyên người làm thiện
- 6- Ghi chép những việc mình làm mà cuối tháng kính báo Táo thần. Kính báo bằng cách nào? (dâng sớ rồi đốt trước bàn thờ Táo Quân)

Kết quả:

- 1- Thành danh - Đỗ tiến sĩ
- 2- Tìm được con trai thất lạc.
- 3- Vợ hết mù.
- 4- Cuộc sống hết bần hàn
- 5- Sống thọ
- 6- Cháu con thì đều đông đủ thành danh;

Để kết thúc bài này, một lần nữa xin nhắc lại câu kết của Hòa thượng để bạn khắc sâu vào tâm khảm:]

“Tâm niệm này thật sự chân thuần thì chân thật chư Phật hộ niệm, Long thiên thiện thần đến giúp đỡ bạn. Nói cách khác: tăng thêm sức mạnh cho bạn khiến cho tâm nguyện này của bạn có thể viên mãn. Bạn không phải vì bản thân mà vì chúng sinh, vì Phật pháp”.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ chủ đề “Phước điền canh tâm” với câu chuyện “Du Tịnh Ý ngộ Táo thần ký” xin kết thúc ở đây.

Chúc bạn sang năm mới:

Tu hành dụng từ tâm

Phước sẽ tự tìm đến

Họa ắt sẽ đi xa.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai
– xin cảm ơn!

Bài thứ 32

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vừa kết thúc bài đọc thêm “Du Tịnh Ý ngộ Táo thần ký”.

Chúng ta cũng đã học xong chương II: Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức.

Hôm nay chúng ta sẽ chuyển sang chương III, và đây cũng là chương cuối cùng của phần thứ hai: Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc, sau đó chúng ta sẽ chuyển sang phần thứ 3: Giảng giải chánh văn Đệ Tử Quy.

Bây giờ chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng]

CHƯƠNG III

VỢ CHỒNG HẠNH PHÚC, NỀN TẢNG GIA ĐÌNH, XÃ HỘI HẠNH PHÚC

Trong Trung Dung có nói đến: “Quân tử chi đạo, tạo đoan hồ phu phụ” (có nghĩa là Đạo người quân tử khởi đầu mỗi từ vợ chồng). Cho nên ảnh hưởng của quan hệ vợ chồng rất sâu xa.

I. ĐẠO VỢ CHỒNG QUAN TRỌNG NHẤT VÌ SAO?

Vì vợ chồng cùng ở chung một nhà, cùng một gian phòng, vợ chồng được hòa thuận, con cái trong hoàn cảnh gia đình như vậy mà trưởng thành, thì tự nhiên quan hệ cha con sẽ rất là thân thiết. Đây là “Phụ tử hữu thân”;

Xử lý quan hệ vợ chồng được tốt, anh em cũng sẽ hòa thuận, đây là “Trưởng ấu hữu tự”.

[Vợ chồng tốt, hòa thuận thì nhất định anh em nó sẽ gọi là có tôn ti trật tự rồi.]

Vợ chồng hòa thuận đích thực là đã cho con cái sự ảnh hưởng giáo dục thâm lắng, cho nên vợ chồng vừa chánh thì **“Phụ tử hữu thân”** (Cha con thân thiết); anh chị em cũng sẽ hòa thuận.

Khi “Phụ tử hữu thân” thì con cái biết được cảm ân sự khó nhọc của cha mẹ, chúng sẽ tự nhiên sanh ra cái tâm cảm ân đối với người.

Chúng bước ra xã hội, gặp được cấp trên rất quan tâm, giáo dưỡng đối với chúng, vô hình trung chúng sẽ sinh khởi tâm “Quân thần hữu nghĩa”

[Đây là đang nói về một người có hiếu thì khi mà bắt đầu gặp được cấp trên quan tâm thì chúng sẽ khởi lên cái tâm là “Quân thân hữu nghĩa”. Như hôm trước tôi vừa nói trường hợp của Giáo sư Trần Đại Nghĩa à? Vâng ạ, học xong ở Pháp, Pháp trả lương đến 22 lượng vàng một tháng. Vậy mà Hồ Chủ Tịch bảo là:

- Chú học xong thì về nhanh, vì đồng bào đang chờ chú

Thế là về nước luôn. Hồ Chủ Tịch, Bác Hồ mới đặt tên là Đại Nghĩa - Trần Đại Nghĩa.

Cho nên thực ra, nếu như với một cái giáo dục của văn hóa truyền thống xưa mà dạy cho con người ta có hiếu rồi, thì lập tức đến kể cả với quân thân sẽ có nghĩa. Rồi đối với lại anh em thì chúng có tôn ti trật tự, đối với cha mẹ thì “phụ tử hữu thân”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

“Quân thân hữu nghĩa” sẽ hiếu trung với lãnh đạo của mình, tự nhiên sẽ hình thành được cái thái độ này. Cho nên thời xưa có một câu danh ngôn là **“Trung thân xuất thân từ hiếu tử”** là “Bề tôi trung thành thì xuất thân từ người con có hiếu”.

[Những người lãnh đạo mà giỏi họ chỉ dùng những người có hiếu thôi. Cho nên mới nói là “trung thân xuất thân từ hiếu tử”. Bởi vì sao? Bởi vì nếu như đối với cha mẹ mình mà mình còn không có hiếu ý, thì làm gì có chuyện trung với vua được.

Hôm trước có nói đến Tết Hàn thực. Tôi có chia sẻ với các bạn về câu chuyện về Giới Tử Thôi. Khi Giới Tử Thôi mà trong cái cuộc loạn lạc đấy thì đã cứu vua Tấn

đúng không ạ? Khi cứu vua Tấn thì lúc đấy là vua đói, suýt chết đói, công vua đằng sau lưng thế này thì mới thấy là vua đói quá, thì mới cắt miếng thịt đùi của mình để cho vua ăn. Vua không biết là thịt gì, vua thấy ngon quá, về sau vua sống. Đến lúc về sau vua sống được, về sau vua bình định được lại hết đất nước rồi thì ban thưởng cho những người giúp mình nhưng quên mất Giới Tử Thôi.

Giới Tử Thôi vẫn không có một câu gì gọi là phàn nàn cả. Thì cuối cùng ông công mẹ lên núi. Đây là một người con rất có hiếu. Khi ông công mẹ lên núi xong thì có người mới nhắc đến vua Tấn Văn Công rằng là: “Còn có Giới Tử Thôi đã cứu vua lúc hoạn nạn đấy, mà quên không có trọng thưởng”.

Thế vua cho người đi tìm thì mới biết là ông đã, hai mẹ con, mẹ ông bị mù mà, thì ông công mẹ lên núi rồi.

Thế vua cho người lên để mời về. Thế nhưng mẹ của Giới Tử Thôi dứt khoát không đồng ý, vì bà nói rằng là: “Nếu bây giờ mà về thì người ta cho rằng khi xưa con làm việc này không phải vì nghĩa, mà vì danh vì lợi mà thôi”, nên bà nhất định không về.

Thế là Giới Tử Thôi, thì, mẹ thì mù mà, cho nên Giới Tử Thôi cũng trả lời với vua là không thể về được.

Vua nói mãi không được thì vua mới tự nghĩ ra một cái cách là: “Vậy thì sẽ đốt cái núi này đi. Thì khi mà cái rừng cây nó cháy như thế thì chắc chắn Giới Tử Thôi sẽ phải đưa mẹ xuống núi và lúc đấy sẽ đón”. Thế nhưng không thể ngờ rằng bà mẹ quyết rằng là: “ta thà chết chứ không thể về”, và bà mẹ tự tử.

Thế thì Giới Tử Thôi thương mẹ quá thì ôm lấy mẹ thì cũng không về. Thế thì khi cái núi ấy, toàn bộ rừng cây ấy cháy hết thì cuối cùng cả hai mẹ con đều chết cháy. Đến khi vua thấy mãi không xuống, thì thấy khi rừng cây cháy hết rồi thì lúc ấy vua mới cho quân lính chạy lên xem, thì thấy cả hai mẹ con đều ôm nhau chết cháy rồi.

Thì chính vì như thế nên vua thương quá mà cuối cùng đặt ra ngày lễ ngày mừng 3 tháng 3 âm lịch - là ngày Tết Hàn thực - “thực” là thức ăn, “hàn” là lạnh – tức là ba ngày liền dân cả nước chỉ có ăn đồ lạnh chứ không được nấu.

Cho nên ở đây xin nhắc lại là cái tấm gương của Giới Tử Thôi rất có hiếu với mẹ, chính vì vậy lại còn cứu vua nữa. Vừa trung, vừa hiếu cho nên cuối cùng vua quyết định là trọng dụng. Và, đây chính là cái điều mà tôi nói với các bạn là: “Trung thân xuất thân từ hiếu tử” là “bề tôi trung thành thì xuất thân từ người con hiếu”.

Cho nên những người vua anh minh thì người ta chỉ dùng cái người hiếu với cha mẹ, “Trung thân xuất thân từ hiếu tử”. Không làm được chữ hiếu thì đừng có nói chuyện làm được cái gì, làm nên gì ngoài đời.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Câu nói này rất có lý vì hiện nay rất nhiều khi chọn lựa chỉ nghĩ đến tiền tài của chính mình, chứ không nghĩ đến cấp trên đối với họ. Có lúc thậm chí trực tiếp liền chọn lấy đối thủ của công ty mình, sinh ra sự cạnh tranh quyết liệt, cho nên “Quân thân hữu nghĩa”.

[Con dâu tôi sắp sửa sinh, sinh con, thì tôi cũng bắt đầu cũng đi tìm hiểu một số bệnh viện, ờ, đi tìm hiểu thêm một số bệnh viện, thì thấy rằng là có rất nhiều những người mà, cũng như là bên ngành hàng không cũng thế, ngành y của chúng ta cũng thế, là rất nhiều người coi như là từ bỏ Nhà nước để đi sang các cái bệnh viện tư nhân. Vì sao? Bởi vì họ trả lương rất cao. Đối với ngành hàng không cũng thế, phi công cũng thế, cũng đi rất là nhiều. Vì sao xảy ra chuyện này hả bạn? Vì chúng ta đã quên mất dạy hiếu đạo từ lâu rồi. Cho nên thành ra là cũng không còn có nghĩa nữa. Vua tôi cũng không còn có nghĩa nữa.]

Anh em chị em có thể hòa thuận với nhau. “Trưởng ấu hữu tự” - lớn nhỏ có thứ tự, tôn ti, chúng ở trong nhà sẽ hiểu được quan tâm lẫn nhau, giúp đỡ lẫn nhau.

[Đấy, nói về chuyện cha mẹ hòa thuận thì có thể vừa là làm cái bề tôi trung, mà đối với anh em cũng gọi là có tôn ti trật tự, “huynh lương, đệ lễ”, là “anh thương, em kính”.]

Vì vậy khi cùng ở chung với bạn học, cùng ở chung với đồng sự, thái độ đó của họ trong tự nhiên liền sẽ biểu hiện ra, nên cũng có thể cùng với người kết giao bạn bè được rất tốt, bạn bè giữ chữ tín đây là “Bằng hữu hữu tín”.

[Cho nên tu thân phải bắt đầu từ chữ “Hiếu”. Và đồng thời cái nền tảng của gia đình hạnh phúc, xã hội hạnh phúc, phải bắt đầu từ vợ chồng hạnh phúc.]

Cho nên quan hệ vợ chồng được tốt thì “ngũ luân” liền tốt. Do đó dạy bảo làm thế nào tốt được quan hệ vợ chồng là một học vấn rất quan trọng.

II. LÀM THẾ NÀO ĐỂ LỰA CHỌN BẠN ĐỜI TỐT?

Các bạn! Quý vị đã từng học qua đạo làm chồng vợ chưa? Trong giáo trình có dạy qua hay không? Không có! Một việc quan trọng đến như vậy vì sao lại không dạy?

[Các bạn có thấy khiếm khuyết không ạ? Nhưng trong khi đấy thì Tứ Thư, Ngũ Kinh, thì trong gọi là Kinh Thi mở đầu đã là:

Quan quan thư kưu

Tại hà chi châu

Yếu điệu thực nữ

Quân tử mơ cầu.

Có nghĩa là lấy vợ thì phải lấy được cái người vợ hiền thực, thì quân tử mới mơ cầu. Dạy ngay từ đầu trong câu đầu tiên của Kinh Thi rồi. Thế nhưng mà chúng ta thì, tôi cũng từng tự kiểm điểm lại là từ khi tôi học phổ thông có cái chương nào dạy về cái này, dạy về vợ chồng không, thì chưa có. Đây là từ thời tôi còn không biết bây giờ thì như nào. Mà phải hiểu là vợ chồng là, đây ạ, là quan trọng nhất, bởi vì vợ chồng có hòa thuận thì mới gọi là anh em nó mới anh thương em kính, rồi phụ tử mới hữu thân, cha con mới thân thiết, rồi quân thân mới hữu nghĩa, rồi bạn bè mới là hữu tín.

Quý vị xem, ngày trước những đề thi của chúng ta có ảnh hưởng không lớn đối với nhân sinh thì lại phải học rất lâu. Nhưng đạo lý ảnh hưởng đến nhân sinh quan trọng thì trái lại chúng ta lại không được học qua.

Bắt đầu chúng ta sẽ đi đến phần là: Vì cái đạo vợ chồng quan trọng như thế, cho nên là đầu tiên là phải thận

trọng trước khi chọn lựa. Chọn vợ, chọn chồng là vô cùng quan trọng.

Lần trước nói về Đường Đến Hạnh Phúc thì có nói với các bạn là có 3 thời điểm mà chọn lựa quan trọng nhất, mà 3 cái thời điểm đấy bạn làm sao đấy, bạn phải có trí tuệ để giúp cho con bạn trong 3 cái thời điểm đấy phải chọn lựa đúng.

- Thời điểm thứ nhất: tức là chọn cho con cái nghề nghiệp nào đấy cho nó trúng;

- Thứ hai: tức là chọn cái người lãnh đạo cho con, hay còn gọi là ngày xưa là ông chủ đấy;

- Và thứ ba: là chọn vợ hoặc chọn chồng cho con.

Ba cái thời điểm này mà bạn giúp được cho con thì coi như về sau cuộc sống của con bạn cũng như của bạn sẽ rất có hậu. Ba cái thời điểm quan trọng. Có thể có những thời điểm khác bạn chọn lựa có thể nhầm đi một tí, vẫn còn có thể sửa được, nhưng 3 cái thời điểm này mà bạn chọn nhầm thì là hỏng cả cuộc đời của con.

Cho nên Tiến sĩ Thái mới nói rằng: Quyết định của gia chủ (hay là trưởng gia đình), là sẽ ảnh hưởng đến toàn bộ cuộc đời của con.

Vậy muốn cho nó nghe bạn trong 3 cái thời điểm đấy, (vì lúc đấy nó không dễ nghe đâu, vì lúc ấy nó lớn rồi) thì là cả một cái cuốn gọi Đường Đến Hạnh Phúc đó. Bạn dạy nó như thế nào để cho đến lúc đấy bạn dạy nó phải nghe lời bạn. Chứ còn không lúc đấy nó cãi âm âm lên, rồi nó không nghe, rồi nó đá thúng đựng nia, rồi nó bỏ nhà bỏ cửa đi, thì tức là bạn đã không học được gì trong cái cuốn Đường Đến Hạnh Phúc cả.

Bây giờ thầy Thái lại nói là vì đạo vợ chồng quan trọng nhất, cho nên phải thận trọng trước khi chọn lựa.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

1. Thận trọng trước khi chọn lựa

Quan hệ chồng vợ cũng phải nhớ lấy “thận ư thi” (là thận trọng ngay từ đầu). Lúc mới bắt đầu, trước khi kết hôn, quý vị phải mở to đôi mắt, chọn tốt đối phương.

Muốn được nhiều lựa chọn phải chỉnh đốn ngoại hình

[Đây! Bởi vì bạn muốn có nhiều cơ hội lựa chọn mà, mà bây giờ bạn xấu ời là xấu, thế thì bạn chọn người ta, người ta cũng chọn bạn chứ. Vậy thì nếu như bạn xấu quá, đây là tôi nói thế, bạn xấu quá thì cuối cùng chả có ai chọn bạn thì bạn cũng khó để có cái cơ hội để chọn và lựa. Cho nên là muốn được nhiều lựa chọn thì trước tiên phải chỉnh đốn ngoại hình.]

Đương nhiên quý vị muốn chọn người khác, người khác cũng phải chọn quý vị. Cho nên muốn tìm được đối phương tốt, không phải trực tiếp chạy đến đó để tiếp cận, phương pháp này sẽ rất mệt. Phương pháp tốt nhất gọi là “*Chúng tinh cộng nguyệt*”, chỉ cần quý vị làm cho khuôn mặt mình được sáng sủa thì sẽ có rất nhiều người đến với quý vị, đến lúc đó thì tùy quý vị chọn.

[Đó! Đây là phương pháp tìm đối phương rất hay.

Bạn nào chưa có gia đình, các bạn lưu ý nhé! Vâng, làm sao đây để cho cái mặt mũi mình nó sáng sủa, nó đẹp để lên, thế là bất kể là gái hay trai cũng bao nhiêu người xông đến, thế là bạn nhìn “À, nhìn cô này được, cô này

chưa được, cô này được”, thế chọn ba cô vào một cái vòng sơ tuyển rồi. Thế xong bắt đầu bạn lại tiếp tục chọn, trong ba cô này bạn lại tiếp tục có cơ hội chọn lựa nữa. Tôi nói là để chọn lựa chứ không phải là bạn nhận lời yêu một lúc ba cô, xong rồi đến lúc bạn chọn lựa thì không phải.]

Vậy vợ chồng lúc nào cũng phải đối xử với nhau như vừa mới gặp, vừa mới quen, có thể làm bạn với nhau cả đời hay không, đây là việc không được mơ hồ.

Hiện nay có rất nhiều nam nữ trẻ tuổi, họ học đạo chồng vợ, học cách đối xử với nhau ở đâu? Đều học ở trong tình ca. Trong tình ca nói tình hình nam nữ yêu nhau thế nào? Đều là yêu rất đau khổ, yêu đến chết đi sống lại, có phải vậy không?

[Minh cười lỏp xẻ bây giờ, nhưng mà thực ra là chính mình ngày xưa cũng thế đúng không ạ? Bao nhiêu những câu chuyện tình là khóc sướt sướt sùi sùi hết.]

Dường như “Tuổi trẻ không đau khổ thì không gọi là người tuổi trẻ, người không kinh hoàng thì không phải thiếu niên”, như vậy mà gọi là yêu sao?

[Thầy đang dạy cho mình là chọn lựa đấy. Vì chúng ta bị khiếm khuyết cái đoạn này, nên các bạn chăm chỉ để nghe nhé. Chúng ta ở trong trường lớp đều không dạy các bạn cách chọn lựa vợ chồng như thế nào, nên giờ các bạn phải chăm chỉ nghe thôi.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi phát hiện ra điểm này, nên khi tôi dạy học trò lớp năm, lớp sáu, tôi liền rất cẩn trọng, vội vàng “Chích vài mũi thuốc” phòng ngừa cho chúng, để chúng đối với quan hệ

nam nữ có thái độ chuẩn xác, không nên bị những tình ca này dạy sai.

2. Các giai đoạn từ tìm hiểu đến hôn nhân

Vì vậy tôi liền nói với chúng:

- Người với người cùng ở với nhau đều sẽ phải trải qua cả một quá trình:

Quen biết, Biết nhau, Trân trọng, Nhớ nhau, Kết hôn

- Nhất định phải từ “Quen biết” trước, tức là nhận biết nhau;

- Tiếp theo là “Biết nhau”, tức là hiểu biết lẫn nhau;

- Tiếp theo là “Trân trọng”, đôi bên trân trọng nhân duyên lẫn nhau;

- Kế đến là “Nhớ nhau”;

- và sau cùng là “Kết hôn”.

[Lúc đầu quen nhau. Quen nhau xong rồi biết nhau. Đó, biết nhau xong rồi trân trọng, rồi nhớ nhau, rồi kết hôn. Qua giai đoạn thế. Cũng như cư sĩ Trung lúc đầu chưa quen cư sĩ Châu thì phải có người giới thiệu cho quen; quen xong rồi biết nhau đã; xong từ biết nhau sau bắt đầu mới trân trọng, nhớ nhau, rồi đến kết hôn. Dứt khoát phải qua cả cái giai đoạn như vậy. Phải qua từng đấy giai đoạn.]

Có rất nhiều người nói “Kết hôn là nắm mồi của ái tình”, đây là dạy sai. Nếu như cố gắng đối xử tốt với nhau, rượu sẽ càng luyện càng nồng. Cho nên cần phải xây dựng quan niệm “Thế nào là tình yêu chân thật?”.

3. Xây dựng quan niệm “tình yêu chân thật”

Tôi thường nêu ra một thí dụ, tình yêu chân thật cũng giống như một ông lão hơn 70 tuổi, dắt tay cụ già vợ của ông cũng hơn 70 tuổi đi tản bộ ở công viên. Sau đó bà cụ sẽ nói với chồng mình rằng:

- Ông ơi! Ngày mai là ngày 15 rồi, ngày mai phải ăn chay đây.

Quý vị xem, vợ chồng già như vậy mới thấy ra được mùi vị của tình yêu.

[Lúc nào cũng tương kính như tân, lúc nào cũng kính nhau, lúc nào cũng như mới.]

Thứ nhất: Không thể có tình yêu “sét đánh”

[Đang xây dựng quan niệm tình yêu chân thật đây ạ.]

Tuyệt đối không phải là tình yêu quyết liệt, thứ đó thì rất dễ dàng thay đổi. Chúng ta nói với trẻ nhỏ:

- Đây là cách nam nữ qua lại với nhau, quá trình qua lại với nhau giữa người với người. Còn nếu hôm nay người nam này vừa quen biết bạn, anh ấy lập tức nói với bạn: “Anh rất yêu em”. Vậy nhất định là gì? Nhất định là gạt bạn đấy, vì đây là không phù hợp với tự nhiên, đó là sai lầm.

[Ta phải dạy cho trẻ bằng được những các cái quan niệm tình yêu chân thật.]

- Sau đó bạn lại gặp một người nói với bạn: “Đời anh ngoài em ra không cưới ai khác”, ngoài em ra anh không lấy ai khác. Bạn cũng phải mau mau mà tỉnh ngộ đi, anh ấy là gì vậy? Anh ta không biết bạn là người như thế nào, có phải vậy không? Anh ta lại không biết được thái độ đối với người, với việc của bạn, vậy mà anh ta nói anh ta yêu bạn, vậy thì gọi là cái gì? Là lời nói không thật.

[Chúng ta phải đưa trở về đúng cái thực tế của nó, không thể mơ mộng, không thể bay bổng được. Mà cuối cùng thì là kết thúc của tình yêu thì thành là nắm mồ của ái tình thì chết.]

Thứ hai: *Quán sát thái độ làm người, làm việc của đối phương*

Từ quen biết đến biết nhau, quá trình này phải rất bình lặng.

Thí dụ nói bạn cảm thấy người con trai này không tệ, thì bạn cần phải tỉ mỉ mà quán sát, xem anh ấy đối với đồng sự thế nào, anh ấy đối với bạn bè của anh ấy thế nào.

Bạn quán sát như vậy rất khách quan, thì có thể thật sự hiểu rõ thái độ làm người và làm việc của anh ấy. Nếu anh ấy cùng với bạn bè, bạn học của anh ấy, anh ấy đều rất có ái tâm, *[tâm thương yêu]* rất quan tâm đến người khác, nếu anh ấy thật sự muốn cùng bạn thương yêu thương ái, thì nhất định sẽ có sự cống hiến cho bạn rất nhiều.

[Phải xem con người này có phải biết sống vì người không?]

Quen biết cũng phải khách quan, phải lý trí, không thể khi vừa mới đầu thì hai người quen biết đến với nhau, vậy thì rất nguy hiểm. Các bạn! Thanh niên hiện nay không biết được điểm này, vì vậy họ sẽ rơi vào cảnh địa rất nguy hiểm. Cho nên có câu: “Bởi vì ngộ nhận mà kết hợp, vì hiểu rõ mà chia tay”.

[Đó ạ, không hiểu nhau, ngộ nhận nhau, tưởng người kia coi như là như là thần, như Thánh, rồi tí nữa bạn sẽ

nghe bài đọc thêm, thế là kết hợp lấy nhau, đến lúc hiểu rõ rồi thì chia tay.]

Đúng vậy, vì họ hiểu rõ chỉ là bề ngoài, chứ không phải thật sự hiểu rõ một cách khách quan. Cho nên biết nhau rất quan trọng, phải quán sát nhiều, phải bình lặng.

Kế đến là phải trân trọng, trân trọng nhân duyên của đôi bên, cơ hội gần nhau;

Tiếp đến là thương yêu, và kế đó, kế tiếp mới là trải thảm đỏ

Thứ ba: Phải “Chí đồng, đạo hợp”

Trong quá trình quen biết có một điều rất quan trọng, phải có sự hiểu nhau, sau mới đến hôn nhân. Rất nhiều bạn bè có chí khí mãnh liệt, cô ấy nói:

- Quan niệm của anh ấy không đúng cũng không sai, tôi sẽ thay đổi anh ấy.

[Các bạn lưu ý nhớ, vì tôi thấy thầy Thái nói đúng quá!]

Chí khí có mãnh liệt không? Người như vậy không ít đâu. Tôi nói với cô ấy, có câu nói:

“Túy ngoạn sa trường quân mạc tiểu, cổ lai chinh chiến kỷ nhân hồi” có nghĩa là (Rượu ngon chứa trong ly quý muốn uống thì kèn xuất quân bắt mình phải lên ngựa)

[Câu này sẽ chưa thật rõ bằng câu thứ sau thầy nói, câu thứ hai là:]

“Nhất tướng công thành vạn cốt khô”, nghĩa là một ông tướng ra lệnh tấn công thành thì sẽ có cả vạn người chết, bất kể thắng hay thua cũng cả vạn người chết.

Cho nên nếu bạn giữ lấy thái độ này mà đi, thì người sống trở lại sẽ không có bao nhiêu người.

[Câu này có nghĩa là: nếu bạn cho rằng tính cách, hay khác chí hướng đều không quan trọng, miễn là đối phương hết lòng vì ta và bạn cứ tiến tới hôn nhân, thì có khi bạn chưa kịp hóa độ được đối phương thì đã gia đình đã tan nát, thân bại danh liệt.

Đó, cho nên phải tìm được người “Chí đồng, đạo hợp”, cùng chí hướng, lại hợp về đạo. Còn nếu như mà người ta chưa biết học đạo thật, nhưng bạn quan sát thái độ của người ta đối với mọi người, đối với đồng sự, đối với cha mẹ, bạn thấy, “à, con người này vị tha”, là vì người, (vị tha là vì người mà, vị kỷ là vì mình), thì bạn bảo là “À, được”.

Tôi rất hy vọng ở chỗ cư sĩ Châu. Vì sao tôi nói như thế? Là bởi vì lúc đầu cư sĩ Quang Trung giới thiệu với tôi về cư sĩ Châu, tôi cũng để ý, tôi xem, thì tôi thấy là “À, được cái là chịu khó nghe pháp, chịu khó học đạo. Hăng hái đã, thế sau đó rồi sẽ cải tiến dần dần.]

Bởi vì đến 20-30 tuổi thì rất nhiều thói quen, rất nhiều tính cách đã cố chấp, trừ khi chính họ muốn thay đổi.

[Khó sửa lắm! Cho nên cổ nhân mới có câu là: “Giang sơn dị cải, bản tính nan di”. Có nghĩa là sao ạ? Núi sông còn có thể dời đổi, nhưng mà bản tính thì vô cùng khó. Cho nên khi chọn bạn phải rất lưu ý. Nhưng mà Thầy có nói ở đây một câu là: “Trừ khi đối phương muốn thay đổi”. Ví

dụ như chúng ta học đạo, chúng ta biết chúng ta sai nhiều quá rồi, chúng ta quyết tâm chúng ta thay đổi.

Chứ còn có cái gọi là “tứ đồ tường” hôm trước đã nói với bạn rồi đấy. Bốn thứ làm tan cửa nát nhà, không thể lấy được những người như thế.

“Tứ đồ tường” là bốn thứ làm cho đổ nhà, đổ cửa: cờ bạc, rượu chè, nghiện hút, rồi là trai gái. Trai gái ở đây là nói trai gái kiểu như gái lầu xanh. Chứ còn nếu như người ta chẳng may, một lần thôi, người ta gọi là bị người đối phương mê hoặc, ví dụ như thế, thì vẫn có thể bao dung được.

Còn nếu nó không vướng phải “tứ đồ tường”, thì chồng bát chồng đĩa còn có khi xô. Có nghĩa nói là đến vật vô tri vô giác còn có lúc bị xô nhau, chứ huống hồ chuyện vợ chồng. Thế nhưng mà trừ khi, nếu mắc bốn thứ này rồi, nhưng trừ khi họ quyết tâm thay đổi. Đây ạ, trừ khi chính họ muốn thay đổi.]

Nếu không thì người khác sẽ rất khó xoay chuyển họ, lúc này chúng ta hãy tùy duyên, không nên cưỡng cầu. Cho nên bạn phải tìm được bạn lữ “Chí đồng đạo hợp” (Cùng chí hướng, hợp về đạo), vậy thì hôn nhân mới không đến nỗi khổ đau.

[Có sửa được không bạn? Nhiều bạn nói sửa được, nhưng mà tôi chỉ nhìn thấy, tôi nói rất thật với các bạn, tôi chỉ nhìn thấy những đôi mắt trong veo của trẻ thơ, không có bố hoặc không có mẹ, là vô cùng thương xót rồi.

Vâng ạ, bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta xin tạm dừng ở đây. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang

Phần đọc thêm: KHÔNG THỂ CÓ TÌNH YÊU SÉT ĐÁNH

Câu chuyện kể về một gã thanh niên đẹp trai, ăn nói giỏi, một vợ, hai con, thường xuyên khoe khoang chiến tích với bạn rằng:

- Hôm nay thì tôi đưa được em này “vào hạ”, ngày mai lại em khác, sau đó chán lại bỏ, lại thay em mới, cứ tha hồ mà “hái hoa dân chủ”.

[Đoạn này tôi chỉ tóm tắt lại mà không đăng nguyên văn vì nghe ra rất đau lòng cho các bạn gái trẻ. Sau đây các bạn hãy nghe đoạn sau mà tác giả viết nhé:]

“...Ngâm mà cười, đời này cũng lắm thằng khốn nạn, dụ dỗ con gái nhà người ta, ăn cho no xôi chán chè, rồi lại đi khoe khoang chiến tích.

Mà cũng trách cho những cô gái trẻ, bởi không biết nói như thế nào cho phải nhỉ? Xin mượn câu nói của một gã sở Khanh, nói về các cô gái mà gã đã chiếm đoạt như sau:

Nói một cách ngọt ngào: “Bạn là một người trong sáng, thánh thiện, ngây thơ”; [nghe thấy thích quá, “úi giời, mình thánh thiện ngây thơ”.]

Nói một cách thô hơn: “Bạn là người ngu đần”;

Nói một cách nhẹ nhàng: “Bạn là người sống thiên về tình cảm, không có lý trí và không có bản lĩnh trước cám dỗ”;

Nói theo kiểu chuyên môn: “Bạn bị yêu mù quáng”.

[Nó đã lọc ra bốn cái trạng thái để nó nói cho rót vào tai mình như thế này rồi mà mình vẫn không biết, nếu không được học vẫn không biết, vẫn cứ ngu si.]

“Mà rút gọn cuối cùng thì chính bạn là người con gái quá dễ dãi, chứ nếu là gái chính chuyên thì mấy thằng sở Khanh kia chẳng bao giờ có đất dụng võ cả.

Xin nói rõ: Dễ dãi ở đây không chỉ có nghĩa là dễ dãi với đàn ông con trai, mà nhiều khi là dễ dãi với cả chính bản thân mình, dễ dãi với đạo đức lối sống truyền thống và dễ dãi trước mọi cám dỗ...;

Thực tế là nhiều cô gái dễ dãi đến mức, chỉ đơn giản vứt cho một cành hoa hồng héo, cộng với một cái đồng hồ Tàu 100 nghìn, là mấy gã họ “Sở” dễ dàng “đưa em vào hạ” rồi.

Ngẫm, buồn cười hơn nữa là nhiều khi con gái biết đàn ông nói dối đầy nhưng vẫn cứ thích nghe. Cho nên, dù biết đích thị chàng là gã “Sở Khanh” chính hiệu, nhưng trăm cô vẫn cứ tranh nhau, xô đẩy nhảy vào, còn đối với những chàng trai hiền lành, lại không khéo miệng thì các cô tránh xa cả ngàn cây số.

Và tôi, xin gửi đến mấy gã họ “Sở” rằng: Không biết mấy gã có tin hay không, chứ riêng tôi, tôi tin vào luật nhân quả. Chúng ta hành động có khi do bản năng, do tính háo thắng, do tính dục vọng... mà không lường trước được những hậu báo về sau.

Đôi khi chỉ là một cuộc chơi qua đường của mấy gã, nhưng nó sẽ làm thay đổi từ tâm sinh lý, cho đến lối sống, nhân cách, thậm chí ảnh hưởng suốt cuộc đời của một người con gái. Có phải mấy gã chỉ để đức cho con cái của mấy gã thôi đâu, mà còn là để đức cho chính bản thân mình trước khi mấy gã trở về với cát bụi đó”.

[Đây là bài của một đảng mày râu, mà phải nói phải bóc ra như thế để cho các bạn thấy, cho nên nhiều khi con gái là hay bị mắc cái gì nhỉ? “Con trai thì yêu bằng mắt, con gái thì yêu bằng tai”. Thế là cứ ngọt ngon vào là cuối cùng là... đặc biệt là các bạn không chịu dạy dỗ con mình là con gái mà không chịu dạy dỗ kỹ thì cuối cùng rơi vào tình trạng này; còn con trai bạn không dạy dỗ kỹ thì sẽ chuyển sang thành là “mấy gã họ Sở” như tác giả bài này viết.]

Cho nên có phải mấy gã chỉ để đức cho con cái của mấy gã thôi đâu, mà còn là để Đức cho chính bản thân mình trước khi mấy gã trở về với cát bụi nữa đấy.

[Lần trước thì cũng đã kể với các bạn một cái câu chuyện như thế này, không hiểu là tôi đã nói ở trên lớp học chưa, nhưng tôi cũng có nói trên xe ô tô có kể:

Đấy là vào năm 1975 khi mà cuộc tổng tấn công chuẩn bị giải phóng miền Nam, thì cái người viết câu chuyện này thì đã sống ở thành phố Nha Trang, thì đêm vào đêm 30/4 đấy, tất cả đường phố đều vắng tanh không một bóng người. Mọi nhà đều phải chui hết vào trong nhà đóng kín cửa vì sợ những cái súng đạn nó lạc vào người.

Thế thì cái gia đình này, thì ông bố bà mẹ đều là người gọi là tụng kinh, niệm Phật, thì mới tuyên bố với các con là:

- Cấm chỉ không đưa nào được ra ngoài, ở trong nhà hết, đưa nào mà ra ngoài thì coi như là một đi không trở lại, không ai mở cửa cho.

Và mẹ thì cứ ngồi để tụng kinh, niệm Phật.

Thì lúc đấy độ khoảng 12 giờ đêm thì nghe tiếng gõ cửa, thì hóa ra là cái người con trai cả đi lính Cộng hòa thì chạy về được. Thế mừng quá, cả nhà ôm lấy anh Hai:

- Trời ơi, con vẫn sống được đến bây giờ!

Vì sao lại phải đóng cửa? Vì ngoài cái việc tên rơi đạn lạc ra thì còn những lúc đấy không còn bộ máy hành pháp, thế cho nên là những kẻ nghiện hút, những kẻ trộm cắp là nó sẽ xông vào các nhà để nó cướp giật, cho nên các gia đình đấy họ đều phải đóng cửa. Thì khi thấy cái người con trai cả về, cả nhà ôm lấy, má cũng chạy ra ôm lấy, còn các em chạy ra gọi:

- Anh Hai đã về, anh Hai đã về.

Thế thì đúng lúc đấy người con dâu là vợ của anh Hai này trở dạ sinh con. Thế thì khi thấy vợ trở dạ sinh con, khi thấy con dâu trở dạ sinh con thì trong nhà không còn một cái thứ gì, ngoài cửa hàng tất cả đều đóng hết. Không có cái gì để cho vợ mình ăn hoặc là cho con dâu ăn bây giờ nếu như sinh ra đứa con. Thì cuối cùng sinh ra được một thằng con trai thật. Thế thì bây giờ không có sữa, bởi vì mới sinh các bạn biết rồi, làm gì có sữa về ngay.

Thì cái anh lính Cộng hòa này hay còn gọi là anh Hai không chịu được, bắt chấp cha mẹ nói:

- Con phải đi ra, để con kiếm đồ ăn, con không thể nhìn thấy vợ con con chết đói được

Bắt chấp lời cha má. Thế thì khi anh ta chạy ra như thế thì anh ta tìm thấy một cái cửa hàng, cái cửa hàng đấy là cái cửa hàng Việt Hoa, thì chuyên môn bán một số các cái đồ kể cả những các đồ sữa cho trẻ. Khi anh ta xông vào cái nhà đấy thì trong nhà không có một ai, cũng chỉ có một

người sản phụ duy nhất cũng đang đau đẻ. Anh ta thấy như thế cái thì anh ta rất vội vàng, vì trong cái bối cảnh nó khốc liệt, cái năm, 30 tháng 4 năm 1975, thì anh ta cướp đi một số các thùng sữa, anh ta mang về cho vợ con anh ta.

Khi anh ta mới mang về đến nhà thì má anh ta khóc, cha anh ta cũng khóc bảo:

- Con ơi, con làm việc tội tày trời rồi, con làm việc như thế này, con cướp của người ta, không được. Con làm như thế này thì chết thôi, nhân quả báo.

Thì anh ta bảo:

- Con mặc kệ, con không cần biết, vì con không thể nhìn thấy vợ con con chết đói.

Và anh ta dùng cái sữa đấy để nuôi con.

Sau khi miền Nam giải phóng, thì tất cả những người đi lính Cộng hòa đều phải trình diện chính quyền Cách mạng. Thì người ta đưa anh ta đi cải tạo. Thì khi anh ta cải tạo thì anh ta lại cải tạo rất là tốt; và đồng thời má anh ta suốt ngày tụng kinh, niệm Phật, chỉ mong làm sao không có ai nói ra là anh ta là lính Cộng hòa và ngày trước anh ta đã cướp như thế trong cái đêm 30. Và đúng là không ai biết, anh ta cũng nói với má anh là:

- Không một ai biết hết má à, khi con vào đấy thì chỉ có một người sản phụ cũng đang trở dạ đau đẻ, không biết là sinh ra con gì, con chỉ biết là ăn cướp đấy xong rồi con đi thôi.

Thế thì trước cái việc như thế thì anh ta về, thì là chính quyền cho anh ta cải tạo rất ngắn, về, hai vợ chồng bắt đầu mở một cái cửa hàng nhỏ để buôn bán. Thì cái cửa hàng này buôn bán phải nói là là đắt khách, đông khách

mua lắm. Thế là anh ta cứ thế là cuộc sống cứ ngày một vượng lên, ngày một vượng lên mãi.

Sau đấy thì má anh ta cũng chết, và ba anh ta cũng chết. Hai vợ chồng sống sung túc (cái người viết cái này chính là em trai anh ta nhé).

Vào một cái đêm đấy thì là cái người giúp việc đấy họ vô tình thì họ đánh đổ cái cái nển, thì khi cái nển đấy nó đổ ra thì toàn bộ cái căn nhà đấy, là cháy hết cùng với tất cả đồ đạc trong nhà. Tất cả hàng hóa đều cháy sạch. Thế em trai lại nghĩ đến câu mà má nói: “Con ơi, của thiên trả địa!”. Thì đúng là đã cháy hết sạch không còn một cái cái gì nữa và anh ta về sau tiếc của quá thì hóa ngẩn ngơ, trở thành như người điên.

Lại nói đến người con trai anh ta, thì lúc trước thì có đưa một cái cô người yêu về, thế thì khi đưa cái cô người yêu này về thì lúc đầu cũng không ai biết, để ý gì. Thế nhưng về sau khi hỏi lại cô này:

- Cháu là con nhà ai? Ba má ở đâu?

Thì phát hiện ra cái cô con gái này chính là con của cái vị sản phụ ở cửa hàng Việt Hoa. Đó, nhân duyên đấy. Thế thì cái người em viết lại cuốn này bảo: Nhân quả. Đó, câu chuyện đã kết thúc ở đây.

Cho nên là có phải mấy gã chỉ để đức cho con cái của mấy gã thôi đâu, mà còn là để đức cho chính bản thân mình trước khi mấy gã trở về với cát bụi nữa đấy.]

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 33

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm trước chúng ta vẫn đang học chương III: Vợ chồng hạnh phúc nền tảng của gia đình và xã hội hạnh phúc;

Bắt đầu từ cái tế bào nhỏ nhất là bản thân này, xong bắt đầu đến gia đình này, từ gia đình bắt đầu ra xã hội. Đó, nó có một cái logic như thế.

Gia đình thì sao ạ? Vợ chồng phải hạnh phúc thì mới là nền tảng của gia đình hạnh phúc và xã hội hạnh phúc.

Chúng ta đang đi đến mục thứ II là: “Làm thế nào để lựa chọn bạn đời tốt”;

Hôm nay thì chúng ta vẫn phải đi cái mục II này, sau đó chúng ta sẽ chuyển sang cái phần tham khảo với chủ đề: “Làm thế nào để hôn nhân bền vững”.

Bây giờ chúng ta cùng ôn lại bài hôm trước:

VỢ CHỒNG HẠNH PHÚC - NỀN TẢNG CỦA GIA ĐÌNH, XÃ HỘI HẠNH PHÚC

ĐẠO VỢ CHỒNG QUAN TRỌNG NHẤT VÌ SAO?

Bởi vì luân vợ chồng mà tốt thì lập tức đến là cha con tốt, anh em tốt, ra ngoài xã hội là bạn bè tốt, và đối với lại lãnh đạo tốt. Vậy là một xã hội an định, một gia đình hạnh phúc rồi. Cho nên đạo vợ chồng quan trọng nhất.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ LỰA CHỌN BẠN ĐỜI TỐT?

Thận trọng trước khi chọn lựa:

Đó, rất thận trọng. Đây chính là cái chọn lựa thứ ba trong cuộc đời mà lần trước tôi đã chia sẻ với các bạn. Có ba cái ngã ba mà bạn nhất định phải giúp cho con bạn chọn lựa thật tốt.

Cái thứ nhất là khi bắt đầu chúng hết cái học cơ sở, để chúng chuẩn bị vào thi đại học, tức là sẽ chọn cho mình một cái ngành nghề. Đây là chọn lựa rất quan trọng thì bạn phải định hướng giúp cho con. Mà muốn định hướng đúng bạn phải có trí tuệ. Còn nếu không có trí tuệ thì bạn cũng chẳng định hướng đúng được cho con. Mà muốn có trí tuệ thì nhất định bạn phải học. Học gì ạ? Giáo huấn của Thánh hiền, đó.

Và quyết định của gia trưởng là ảnh hưởng đến toàn bộ con cái, cháu chắt các thế hệ sau. Cho nên nhất định bạn phải học đạo Thánh hiền thì bạn mới có trí tuệ, có trí tuệ bạn mới giúp con bạn chọn lựa đúng. Ngưỡng thứ nhất.

Ngưỡng thứ hai là bắt đầu khi đi làm. Chọn người lãnh đạo. Bây giờ các bạn bảo chọn lãnh đạo không quan trọng, là bởi vì các bạn thích thì các bạn làm chỗ này, không thích thì các bạn làm chỗ kia. Thế còn Đệ Tử Quy thì dạy chúng ta là gì ạ? “Thường ổn định, chớ danh lợi mà đổi nghề”, tức là gần như một cái nghề là xuyên suốt. Nhưng vì các bạn cứ đổi liên tục cho nên cuối cùng là mới họa hại đến. Vì sao các bạn đổi? Bởi vì toàn là danh, là lợi hết. Cho nên cái ngưỡng thứ hai rất quan trọng là chọn người lãnh đạo.

Đến cái ngưỡng thứ ba, chọn vợ, chọn chồng. Vô cùng quan trọng. Cho nên là muốn mà chọn vợ, chọn chồng trúng, thì phải thận trọng trước khi chọn lựa. Thận trọng quá thì chẳng có ai. Cho nên thầy mới lại mở ra cho chúng ta một cái hướng là: Muốn nhiều chọn lựa thì phải chỉnh đốn ngoại hình; thế là trông lúc nào mặt mũi bạn không phải đẹp nhưng mà cứ sáng sủa. Học đạo Thánh hiền nữa là cuối cùng phát quang, như Quang Anh Bồ tát ấy. Thế là sáng sủa, thế là nhiều người họ tự đến với bạn, khỏi phải vất công chạy đi đâu. Đó, thầy dạy đấy. Sau khi đã chỉnh đốn ngoại hình rồi, để chuẩn bị cho lấy vợ lấy chồng tốt.

Bây giờ các giai đoạn từ tìm hiểu đến hôn nhân:

Một là phải biết nhau, sau đấy là phải quen nhau. Quen biết rồi đến biết nhau. Trước tiên biết đã. “À, giới thiệu thấy có cái cô này cũng được được đấy”. Thế là chăm

chăm vào. “Ừ, thế hôm này có một cái bữa liên hoan” chẳng hạn. Vậy thì rình rình đến đúng chỗ đấy thì bắt đầu làm quen. Đó, từ biết nhau đến làm quen. Hoặc có thể không chuẩn bị trước, thế nhưng mà ví dụ đến đấy, vừa ngồi cái bảo: “Ừ, thấy người ta giới thiệu cái cô này thân thế là cũng được”. Đấy, “lấy vợ kén tông, lấy chồng kén giống”. Rồi đến biết nhau, quen biết rồi thì trân trọng, rồi nhớ nhau, rồi kết hôn.

Bạn phải xây dựng được quan niệm thế nào là “Tình yêu chân thật”. Bởi vì khi bạn quen biết người ta thì bạn phải biết thế nào là tình yêu chân thật, thì bạn mới bắt đầu nhắm nhắm vào cái đối phương này xem có đúng là có tình yêu chân thật để còn nhận biết.

Thứ nhất: Không thể có tình yêu “Sét đánh”.

Tức là gì ạ? Vừa đến một cái đã bảo: “Ôi trời ơi, đôi mắt em hợp hôn anh”. Rồi “không có em thì anh không thể sống nổi”. Thế rồi là “nếu không thì anh chết đây”. Chắc chắn là không có. Và lần trước tôi đã kể với các bạn, mặc dù là những cái câu chuyện tình đẹp, cho nên thầy Thái nói là, lớp trẻ bây giờ toàn yêu bắt đầu từ tình ca. Tôi mới kể cho các bạn về mối tình của anh Trương Chi đấy, tức là cô Mỵ Nương chỉ có nghe cái tiếng hát mà đem lòng yêu thương. Thì đến khi đem lòng yêu thương rồi, cuối cùng là ồm tương tư. Nhưng mà đến khi nhìn thấy mặt thì thấy anh này xấu quá, không yêu nữa. Cho nên đây không phải tình yêu chân thật. Đó!

Thứ hai: Quán sát thái độ làm người, làm việc của đối phương.

Đây, trước tiên ai đến theo kiểu sét đánh là loại hăn đã. Bởi vì thầy Thái nói những kiểu tình yêu sét đánh như thế, thì tất cả những cái lời ngon ngọt người ta nói với mình, người ta đã vận dụng toàn bộ cái trí này của người ta để tập trung vào cái đầu môi chót lưỡi. Vậy thì không phải thật. Đó!

Sau đây thì nếu như đã loại được cái chỗ này rồi thì đến lượt là quán sát thái độ làm người, làm việc của đối phương xem anh ta có phải... Khi làm việc, đối với đồng sự có phải là cái con người gọi là nhân từ, (Hay là “Tha nhân” đây, “Tha” là vì người khác, “Nhân” là nhân từ), hay không. Nếu thực sự mà anh ta như thế thì chắc chắn anh ta đối với mình sẽ tốt. Cho nên quan sát cái thái độ làm người, làm việc của đối phương.

Thứ ba: Phải “Chí đồng, đạo hợp”

Cùng chí hướng, hợp với đạo. Thế thì tốt quá rồi, thế bây giờ chưa nói đến cái việc gọi là để quyết tâm là “Liễu sinh tử, thoát luân hồi” là cùng chí hướng, thì làm sao mà các bạn có thể dễ dàng tìm được những người mà cùng đồng chí hướng với bạn, lại cùng pháp môn Tịnh Độ, mà lại cùng được mọi thứ, khó! Thế cho nên trước tiên là, cái chí ít nhất là khi đã có cái tâm nhân từ thì biết là phải vì người.

Cho nên Bác Hồ mới dạy là “Chí công vô tư” là như thế. Hy sinh phụng hiến, nếu như cái đây cùng có thì rất là dễ, còn nếu như ngược thì khó lắm. Đạo hợp, rồi cuối cùng là hợp quyết tâm là học đạo để còn gọi là gia đình hạnh phúc, xã hội an định, và tiến tới lớn hơn là “liễu sinh tử, thoát luân hồi”.

Hôm nay đến cái nội dung bài hôm nay của chúng ta. Vẫn tiếp tục “Làm thế nào để lựa chọn bạn đời tốt?”, vẫn là “Xây dựng quan niệm tình yêu chân thật”.

Mục thứ III là “Trách nhiệm vợ chồng trong gia đình” thì có hai trách nhiệm:

- Một là trách nhiệm về tinh thần, tức là chăm sóc gia đình, con cái, giáo dục con cái.
- Và hai là trách nhiệm về kinh tế, tức là kiếm tiền để nuôi gia đình. Đây là nội dung với phần giảng ngày hôm nay.

Đây, chúng ta đã vừa mới đi ba cái mục trên rồi: Không có tình yêu sét đánh này; phải quán sát được gọi là thái độ làm người, làm việc của đối phương; cái thứ ba là phải làm sao ít nhất là “Chí đồng, đạo hợp”.

Bây giờ mới đến cái...]

Thứ tư: *Nhận biết thế nào là tình yêu chân thật*

[Chúng ta hãy nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

“Trương ái” là yêu nhau, làm thế nào để yêu người khác? Làm thế nào để phân biệt được xem người với người có thật sự yêu nhau?

[Đó! Tôi còn nhớ ngày xưa khi tôi còn trẻ có đọc cái bài thơ của nhà thơ Xuân Diệu. Trong đây có hai câu, đến khi tôi đọc đến đây thấy đúng quá. Hai câu đây là gì? “Yêu là chết trong lòng một ít”. Ừ, thôi lúc đấy sinh viên mà, “Vì mấy khi yêu mà chắc được yêu”. À, vì mấy khi yêu, tức là làm thế nào để yêu người khác, cho nên đây là “Vì mấy khi

yêu”, vì yêu người mà. “Vì mấy khi yêu mà chắc được yêu” tức là làm thế nào để phân biệt được xem người với người thật sự yêu nhau. Đây là chữ “Tương”. Chữ “Ái” là yêu. Chữ “tương hồ” chẳng hạn, là hỗ trợ lẫn nhau. “Tương ái” là yêu nhau, thì là phải có cả hai bên.]

Bạn xem hiện nay rất nhiều người, đem chữ “Yêu” này để uy hiếp người khác, có hay không?

- Tôi rất yêu em, vì vậy em phải vì tôi mà làm thế này thế nọ. Khi không hiểu rõ đối với tình yêu, có thể dùng chữ yêu này đi khắp nơi để khống chế người khác, đi khắp nơi làm cho người đau khổ và phiền não.

[Đấy ạ, tình yêu chân thật có bốn ý]

1- Tình yêu là sự cảm nhận

Vì vậy chúng ta xem chữ “Ái” này, nó là chữ hội ý, ở khoảng giữa là một chữ “Tâm”, bên ngoài là chữ “Thọ”, “Thọ” là cảm thọ cho nên yêu là dùng tâm mà cảm nhận. Cảm nhận cái gì? Cảm nhận người khác cần cái gì.

[Đó ạ, vì người mà. Đấy ạ. Cái câu của Xuân Diệu nhé: “Yêu là chết trong lòng một ít - Vì mấy khi yêu mà chắc được yêu – Cho rất nhiều nhưng chẳng được bao nhiêu”. Đó ạ, chỉ có đem cho thôi, chứ không phải là yêu cầu là phải là bên kia phải đối lại với mình, không phải thế. Cảm nhận người khác cần gì. Đó!]

Ngày trước ấy khi mà tôi còn chưa xây dựng gia đình ấy, và kể cả khi tôi đã lấy cư sĩ chồng rồi cũng thế, tôi cứ nhớ là cứ mỗi một lần mà gió mùa Đông Bắc, mà hồi đấy là chỉ có xe đạp thôi chứ cũng không có xe máy bạn ạ. Đấy.

Gió mùa Đông Bắc là tôi cứ thấy bắt đầu là, tôi thì cũng bốn rưỡi được tan, thế nhưng mà tôi cứ thấy, à, hôm nay thấy các chị ở cơ quan: “Này này, bạn mày” hoặc là “Người yêu mày nó đã cầm một cái áo to nó đứng ở ngoài, ngoài cửa cơ quan kia kìa”. Thế là một cái xe đạp với lại một cái áo bông ấm, thế là về không bao giờ sợ mưa, sợ lạnh cả. Thì lúc ấy cũng không có cảm nhận thấy, nhưng đến khi bây giờ, ừ lúc ấy thì cũng cảm động, nhưng bây giờ đến khi đọc đến bài của Thầy, nói đúng quá: Cảm nhận cái gì? Cảm nhận người khác cần cái gì? Cho nên người cho và người nhận ai hạnh phúc hơn ai ạ? Người cho.

Cũng vậy, lần trước cũng có đọc với các bạn một cái bài thơ của Nguyễn Bính, gọi là tiêu đề là “Trường huyện”:

*Học trò trường huyện ngày năm ấy
Anh bằng tuổi em lớp tuổi thơ
Những buổi học về không có nón
Đội đầu chung một lá sen tơ*

Thế là nhìn thấy bạn gái nắng rồi, là bắt đầu xuống cái đầm sen ấy để ngắt một cái lá sen lên để cho cái cô bạn này khỏi bị nắng, để đội về. Đây là sự cảm nhận, cảm nhận cái gì? Cảm nhận người khác cần gì? “Đội đầu chung một lá sen tơ”. Đây!

*Lá sen vương vấn hương sen ngát
Áp ủ đôi ta chút nhị hờ
Lũ bướm tưởng hoa cài mái tóc
Theo về tận cửa mới tàn mơ*

Đây, thôi thì bây giờ vì là lớp trẻ nhiều, nên là tôi đành phải “bà già đọc lại thơ tình” cho các bạn một chút

vậy, nhé. Các bạn có ai thuộc bài đấy không ạ? Các bạn có muốn nghe nốt không ạ?

(Bên dưới trả lời): Có ạ

*Em đi phố huyện tiêu điều lắm
Trường huyện giờ xây kiểu khác rồi
Mãi đến hôm nay anh mới hiểu
Tình ta như chuyện bướm xưa thôi*

Đấy ạ, cảm nhận người khác cần cái gì? Sẵn sàng hy sinh, ở trường huyện mà, một cái trường huyện nhỏ. Đó!

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên nếu như lúc nào đôi phương cũng cảm nhận được nhu cầu của bạn, thì sẽ hiểu được cách quan tâm đối với bạn, vì vậy nội tâm của bạn, cảm thọ của bạn sẽ rất ấm áp.

[Mình lo lắng điều gì, mình cần điều gì, mình muốn điều gì có người chia sẻ cùng mình, vậy là mình không cô đơn rồi.]

Tuyệt đối không phải giống như tình ca đâu, lời ca thống khổ quá như vậy, còn cảm giác của tình yêu thì lại là ấm áp.

Chúng ta phải biết chọn lựa, xem đó có phải là tình yêu chân thật hay không. Nếu không phải thì phải mau mau tỉnh ngộ, không nên mê chấp không ngộ.

[Đấy nhé, thầy dạy cái đầu tiên là sự cảm nhận, bạn có thể thường xuyên nghĩ cho người, nghĩ cho đối phương.

Nhưng bạn, ngược lại bạn lại phải xem đối phương có cảm nhận được bạn cần cái gì không? Còn nếu không thì chỉ cho đi một chiều, ừ cũng được đấy, thì như nhà thơ Xuân Diệu gọi là “Cho rất nhiều nhưng chẳng nhận bao nhiêu, người ta phụ hoặc thờ ơ chẳng biết”. Thế thì liệu còn cái chữ “Tương” không, bởi vì chữ “Tương ái” là phải yêu nhau.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

2- Ngôn ngữ tình yêu là chân thật

Ngôn ngữ của tình yêu là lời chân thật, không phải là những lời đường mật. Vì hôm nay họ biết nói lời đường mật với bạn, thì ngày mai họ cũng sẽ nói những lời đường mật như vậy đối với người khác.

[Chắc chắn!]

Ngược lại, những người nam không biết nói những lời đường mật thì thế nào? Có thể đáng tin, vì tinh thần của họ, dụng tâm của họ đều không để trên những lời đường mật đó, cho nên họ mới không biết nói chuyện như vậy. Còn có những người nói những lời đường mật là họ đem tinh thần để ở đâu? Đều để trên những lời nói đó để mà chiêu dụ.

Có cô nói rằng:

- Lần đầu tiên tôi gặp mặt ông xã của tôi, ông xã không nói một câu nào khác. Câu thứ nhất nói với tôi rằng: “Răng của em không tốt”.

[Bây giờ bao nhiêu người khen xinh đẹp, tự nhiên ông này phang cho một câu là “răng của em không tốt”.]

Tiếp theo lại nói: “Cho nên đường ruột của em cũng không tốt, vì răng không được tốt thì khi nhai thức ăn tiêu hóa sẽ không tốt, cho nên áp lực của đường ruột sẽ lớn”.

[Nghe chán hẳn đúng không ạ? Các bạn nữ đây ạ. Nhưng mà sao ạ?]

Sau đó tôi liền nghĩ *[là cái cô gái này đây ạ]* “Con người này thành thật, không nói những lời đường mật, lần đầu tiên gặp mặt, liền thấy được khuyết điểm của ta”. Cô cảm thấy rất đáng tin, nên sau đó kết hôn với anh ấy.

Việc này cô nghĩ lại, cô thấy cô thật là có trí tuệ, cô biết được người có lời nói chánh trực mới đáng tin. Cho nên, ngôn ngữ của tình yêu phải là lời chánh trực.

[Đây, bạn nhớ nhé! Các bạn trẻ chưa xây dựng gia đình đều nhớ nhé!]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

3- Tâm địa tình yêu là vô tư

Họ giữ tâm là vô tư.

[Còn chúng ta thì sao ạ? Tự?... Tự tư, chỉ có nghĩ cho mình thôi. Đó ạ, vô tư.]

Cho nên một người biết quan tâm thương yêu người khác, *[bởi vì không có nghĩ đến mình mà]* thì họ sẽ đối với cha mẹ, đối với vợ con, đối với bạn bè, thậm chí với người xa lạ, họ đều có thái độ giống như vậy mới đúng.

[Còn nếu không họ chỉ nghĩ đến một mình mình thôi, họ chăm sóc mình đủ thứ, cũng như là nửa đêm bảo “em

muốn ăn một cái cốc hạnh nhân nóng” là coi như xông đi mua. Thế nhưng họ chỉ có một mình mình, nhưng trong khi đấy đối với cha mẹ, đối với bạn bè họ đều không có vô tư như thế, họ tranh giành từng ly từng tí thì bạn lại phải lưu ý.

Thứ hai: Khi họ đến với bạn, họ thấy bạn nào là xinh đẹp này, nhà lại có của này (tôi ví dụ như thế), rồi lại con ông to. Thứ nhất là gì ạ? Nhà mặt phố. Thứ hai là gì ạ? Ông bố làm to. Thế là không vô tư rồi. Thế cho nên là tâm địa của tình yêu phải vô tư. Vô tư tức là không còn tự tư, không nghĩ đến mình. Ừ thì ai cũng nghĩ đến mình, chẳng phải là Thánh, nhưng ít nhất thì người ta đều biết cái “tha nhân” hay là có cái lòng nhân từ với người].

Hiện nay có rất nhiều nam nữ qua lại với nhau, khi đôi phương không bằng lòng kết giao, họ then quá hóa giận, thậm chí có thể làm tổn hại đôi phương. Đó không phải là tâm vô tư, đó là tâm không chế, là muốn chiếm hữu, họ chỉ mặc chiếc áo tình yêu bên ngoài để gạt người.

Cho nên bạn phải phân biệt rõ đó gọi là dục vọng, đó gọi là không chế và chiếm hữu, tuyệt đối không phải là tình yêu, họ đã làm ô nhiễm cái chữ tình yêu này rồi.

[Không lúc ấy bạn lại bảo “Ôi, anh này anh ấy yêu quyết liệt quá”, thế lại quay ra đồng ý, thế là bạn, cái học của thầy Thái này bạn bỏ ra ngoài đầu mất rồi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

4- Hành vi tình yêu là thành tựu việc tốt cho đối phương

Kế đến, hành vi của tình yêu là thành tựu, biết được thành tựu cho người khác.

Chúng tôi có một cô giáo, chồng cô có một người em gái sinh sống đi học ở Hawaii. Khi em gái có vấn đề tài chính, chồng của cô liền nói với vợ:

- Hai ba năm qua chúng ta đã tiết kiệm được một ít tiền, hiện tại em gái gặp khó khăn, anh muốn rút sổ tiền đã tiết kiệm được trong hai ba năm qua chuyển qua cho em gái mượn.

Các bạn! Nếu như đó là chồng của bạn, thì bạn sẽ nói như thế nào? Vì sao các bạn không thể nói ra được vậy thế?

[Tôi có một nữ sĩ cũng kể chuyện với tôi là: Ngày còn trẻ thì hai vợ chồng kiếm sống cũng rất là khó khăn. Thế nhưng mà khi nghe đến tin rằng là người cháu bị ung thư. Thế thì cái lúc đấy mà ung thư thì phải nói là án tử hình. Thế thì chắc chắn là cầm cái chết trong tay rồi.]

Thế thì hai vợ chồng tiết kiệm được một ít tiền, cũng định là tiết kiệm rồi để về sau là, cũng gọi là dần dần để cho cuộc sống mình khá lên, chưa kịp tiêu. Thế thì trước cái tình hình đấy thì đưa cháu vào trong bệnh viện, không có tiền. Thế thì cái cô vợ ấy có nói với lại anh chồng rằng:

- Anh xem rút sổ tiết kiệm ra xem được bao nhiêu, thôi các thứ không có mua cái gì nữa, gom góp lại xem như thế nào.

Thì lúc đấy tính đi tính lại cũng được khoản nhỏ nhỏ thôi, nhưng mà cuối cùng cũng rút ra. Thế là đưa hết cho anh chị với cháu, bảo là:

- Anh chị hãy cầm lấy để mà lo cho cháu

Thế thì tất cả anh chị em nhà của cái vị đấy đều là coi như thấy thế đều gom góp lại, thế thành ra là cháu nó đủ cái số chi phí.

Đó. Các bạn!

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Nếu như đó là chồng của bạn, thì bạn sẽ nói thế nào? Vì sao các bạn không thể nói ra được vậy thế?

[Nếu các bạn không thành tựu được điều này cho chồng thì các bạn phải rút kinh nghiệm ạ. Vâng.]

Còn cô giáo này thì lập tức nói với chồng:

- Anh làm như vậy khiến em rất cảm động, anh chăm sóc em gái vô tư như vậy, chắc chắn mẹ của anh, cha của anh cũng sẽ rất an ủi, cho nên em bằng lòng cách làm này của anh. Ngày mai em sẽ đi rút tiền để đưa cho anh.

Quý vị xem, người vợ này còn đích thân đi làm việc này giúp cho chồng. Cho nên tâm địa của tình yêu là như vậy, hành vi của tình yêu là thành tựu việc làm tốt của đối phương.

[Chứ không vừa mới nghe thế đã rên rít lên rồi: “Tôi coi như là đổ mồ hôi, sôi nước mắt, coi như là ngày đi từ từ

mờ, tối thì về coi như nửa đêm gà gáy chưa được đi ngủ, mà ông dám ...”]

Vì vậy, ngày hôm sau cô giáo này đi rút tiền. Vừa lúc đó có một người bạn, nghe được việc này rất cảm động, anh ấy nói:

- Bạn không cần phải đi rút tiền, tôi sẽ giúp bạn rút tiền, tôi rất thân với ngân hàng.

Sau khi rút tiền xong thì nói với cô giáo này:

- Lúc nào bạn gửi lại cho tôi cũng được, tôi đã giúp bạn làm xong rồi.

Cho nên một người có hành vi lương thiện sẽ làm cảm động những người xung quanh.

[Vì sao những người xung quanh bị cảm động vì hành vi lương thiện này hả bạn? Đúng rồi ạ, ai vừa trả lời đấy ạ? Cư sĩ Chúc Hạnh đúng không ạ? Vâng ạ, “Nhân chi sơ tính bản thiện”. Tất cả chúng ta đều có cái tính thiện sẵn rồi, thế cho nên chỉ cần một người họ làm tính thiện là chúng ta cảm thấy là trong lòng cũng hoan hỷ, và chúng ta đều muốn giúp cả. Vâng.]

Vì vậy, từ bốn góc độ này, chúng ta có thể phán đoán họ có phải là chân thật biết được yêu người hay không.

[Đó. Bốn góc độ này là gì ạ?

Một: Tình yêu là sự cảm nhận. Hai: Ngôn ngữ tình yêu là chân thật. Ba: Tâm địa tình yêu là vô tư; và Bốn: Hành vi tình yêu là thành tựu việc tốt cho đối phương. Bốn

cái đấy bắt đầu bạn sẽ soi vào cái người, cái người mà bạn gọi là “có ý định tâm tía”.]

Có một người bạn nói:

- Thầy Thái ơi, sau bốn điều này cần phải thêm một điều nữa, là ưa thích đọc sách Thánh hiền.

Tôi nói:

- Câu nói này rất có lý.

Vì những thái độ làm người này học được từ đâu? Không phải đột nhiên mà có, cũng đều phải học từ giáo huấn của Thánh hiền mới có thể hình thành những thái độ chuẩn xác này như vậy.

[Vâng ạ, bài giảng của Tiến sĩ Thái chúng ta tạm dừng ở đây. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang phần đọc thêm với

Chủ đề: LÀM THẾ NÀO ĐỂ HÔN NHÂN BỀN VỮNG?

Trong bài thuyết trình “Làm thế nào để xã hội an định, hài hoà, thống nhất, thế giới hoà bình” của Hoà thượng Tịnh Không có đoạn như sau:]

“Hôn nhân không phải là vấn đề riêng của hai người mà là vấn đề của hai gia đình, hai dòng tộc.”

[Còn nếu như bạn lại tính là hôn nhân này chỉ của bạn thôi, đây lớp trẻ bây giờ nhiều người nghĩ thế. “Ồ, con lấy vợ cho con chứ lấy vợ cho bố mẹ à? Bố mẹ thích cô này

thì bố mẹ lấy cho bố mẹ đi. Còn con thì con phải lấy cô này cơ, vì con lấy vợ cho con chứ!”.

Nhưng Hoà thượng nói rất rõ: “Hôn nhân không phải là vấn đề riêng của hai người mà là vấn đề của hai gia đình, và hai dòng tộc”.]

“...Hôn lễ thời xưa của Trung Quốc vô cùng long trọng, trong đó có rất nhiều nghi thức phức tạp, mà mỗi nghi lễ đều có đạo lý và ý nghĩa của nó, đều là dạy cho con người ta khi mới bước vào cuộc sống hôn nhân nên cư xử như thế nào để gây dựng mối quan hệ vợ chồng sau hôn nhân một cách sáng suốt.

Và cũng còn dạy cho đôi vợ chồng mới này hiểu rằng: Hôn nhân tuyệt đối không phải chỉ là vấn đề tình cảm giữa hai người, mà còn là mối quan hệ giữa gia đình của hai bên, và cũng là sự tiếp nối của cả hai bên gia tộc trong tương lai. Bởi vậy nên hôn nhân là một việc vô cùng trọng đại. Khi có sự chú trọng đúng mức đối với việc kết hôn này, ngày sau mới không vì gặp phải những điều không vừa ý mà dễ dàng ly hôn”.

[Khi đã biết là trọng đại như thế rồi, khi mình bỏ nhau một cái, là lập tức là đến khốn khổ cha mẹ, khốn khổ hai dòng tộc, rồi đến là khốn khổ con cái, thì bạn sẽ phải suy nghĩ rất kỹ, không được đưa cái tình chấp vào để quyết định một cách vội vàng.

Cho nên cái nghi lễ về cưới hỏi ngày xưa của Trung Quốc các bạn đã xem rất nhiều thủ tục. Không phải là rườm rà phức tạp, mà Hoà thượng bảo, mỗi một thủ tục đều có ý nghĩa của nó để về sau khi mà bạn quyết định bỏ các bạn bắt đầu sẽ sợ. Bạn nghĩ bụng: “Thôi chết rồi! Hai dòng

tộc như thế này, như thế này, như thế này, hai gia đình như thế này, như thế này mà mình bỏ như thế này thì chết rồi”. Cho nên bạn phải thận trọng ngay từ đầu khi bạn tìm hiểu đối phương. Sau đấy khi đã lấy rồi thì bạn không thể tùy tiện bỏ được.]

Truyền thông không nên phát chương trình tình dục ô nhiễm

Ngày nay nhiều phương tiện truyền thông thường xuyên phát đi những chương trình tình dục ô nhiễm. Tình trạng này làm ô nhiễm tâm của người lớn, và trẻ nhỏ một cách trầm trọng.

Những hiện tượng này làm cho nếp sống xã hội xấu đi một cách trầm trọng đồng thời ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển bình thường của mối quan hệ trong gia đình.

Tình huống ngoại tình là một trong những nguyên nhân chủ yếu nhất để dẫn đến ly hôn. Khi giữa hai vợ chồng, có một người không thể chung thủy với người kia, thì hôn nhân sẽ rơi vào khủng hoảng, cuộc sống gia đình tất bị xáo trộn trầm trọng.

[Lần trước có chia sẻ với các bạn là, thầy Thái cũng nói là bây giờ có cái xu hướng gọi là “Tình một đêm”. Có phải riêng đối với nam giới đâu, cả nữ giới, thế mới sợ chứ. Tôi thật không thể hiểu được. Mà thậm chí là các cô gái lại còn “Tình một đêm” hẹn nhau ở trên mạng này, quảng cáo, rồi giới thiệu xong, thế là cam kết là chỉ gặp nhau trong có một đêm thôi, thế xong rồi là chia tay nhau.

Có một câu chuyện tôi đọc mà tôi sợ quá, tôi giật cả mình: Tức là anh chồng này thì rất là thương yêu vợ, yêu vợ

lắm. Một hôm thì anh ta cũng lọ mọ vào cái trang mà chuyên quảng cáo tình một đêm ý, thì anh ta nhìn thấy ai, chính vợ mình quảng cáo, mặc dù anh ta nói sao ạ, mặt thì đã bị che hết rồi. Nhưng anh ta bảo không thể nhận làm được vì cái hình dáng này là của vợ anh ta, đồng thời là cái bộ móng chân, móng tay vừa mới làm ngày hôm qua. Anh ta nhận ra.

Và cuối cùng thì sao? Đúng, cô ấy tình một đêm thật. Cô ấy kiếm một tý tiền, nhưng đối với những người này họ không phải vì tiền. Lại thế cơ! Họ chỉ để thỏa mãn cái sự gọi là dục vọng bởi những cái sự ô nhiễm này. Thế thì anh ta cũng giả bộ là một người khác rồi hẹn hò, và quả nhiên là cô ta đến. Khi biết chính xác là vợ rồi ạ, hẹn nhau ở một quán cà phê đấy, bắt đầu anh ta vào thì cô vợ rất ngạc nhiên, lại chính anh, anh chồng mình. Thế là anh ta túm lấy cổ, anh ta lôi xềnh xệch về, anh ta quẳng cho bố mẹ vợ:

- Tôi trả ông bà đưa con gái mất dạy của ông bà. Từ đây trở đi muốn tình một đêm, hai đêm, nghìn đêm... tôi mặc kệ. Tôi không cần nữa!

Đuối thẳng. Cô vợ khóc lóc xin xỏ mãi, nhưng mà không được.

Nhưng mà cái đằng sau là gì? Là hai đôi mắt trẻ trong veo, ngây thơ và ngán lệ.

Cho nên là tình huống ngoại tình là một trong những nguyên nhân chủ yếu nhất để dẫn đến ly hôn.

Tôi vừa nói đến một hiện tượng của xã hội, bây giờ đảo điên điên đảo như thế, chứ đừng nói cái chuyện là thôi nam thì đã đành rồi, nam thì “Đàn ông năm thê bảy thiếp”,

thì cũng thường xuyên cái chuyện đó rồi. Nhưng mà đến lượt phụ nữ mà cũng thế thì tôi thấy khủng khiếp quá rồi!].

“Khi giữa vợ chồng, có một người không thể chung thủy với người kia, thì hôn nhân sẽ rơi vào khủng hoảng, cuộc sống gia đình tất bị xáo trộn trầm trọng. Vậy làm thế nào mới có thể duy trì mối quan hệ bình thường giữa vợ chồng, để ổn định cuộc sống gia đình? Đây là một thách thức lớn mà xã hội hiện đại đang phải đối mặt;

Các loại hình khiêu dâm nên tránh tiếp xúc

Đối với tất cả các loại hình có nội dung mang tính khiêu dâm trong xã hội, biện pháp tốt nhất chính là phải tránh tiếp xúc, bởi một khi đã tiếp xúc rất khó để không bị chìm đắm trong đó. Một khi bị chìm đắm rồi, rất khó mà rút ra. Kết quả vẫn là “thân bại, danh liệt”, thậm chí là nhà tan, cửa nát.

Ai có thể cứu được sự tan vỡ của các gia đình trẻ? Là giới lãnh đạo và truyền thông.

Chúng tôi thường nói: Có hai mẫu người có thể cứu thế giới, nhưng cũng có thể hủy diệt thế giới.

- Mẫu người thứ nhất là các nhà lãnh đạo quốc gia, bởi vì họ có quyền;

- Đối tượng thứ hai chính là những người làm nghề truyền thông, nếu nội dung mà truyền thông phát đi là tích cực thì chính là đang cứu thế giới; nếu nội dung phát đi là dạy người ta giết chóc, tà dâm, trộm cắp, nói dối, “sát, đạo, dâm, vọng” thì đây là đang hủy diệt thế giới.

[Cho nên ai có thể cứu được sự tan vỡ của các gia đình trẻ? Giới lãnh đạo và truyền thông. Bởi vì khi mà các gia đình trẻ mà tan vỡ, tỷ lệ ly hôn mà cao thì bắt đầu là tỉ lệ gì tăng ạ? Tội phạm tăng, và tội phạm tăng thì đương nhiên là xã hội động loạn rồi.]

Bởi vậy chúng tôi hy vọng công tác truyền thông thường xuyên phát đi những nội dung tích cực như: Nhân nghĩa, đạo đức, v.v... Hạn chế phát đi thông tin tiêu cực, đương nhiên tốt nhất là hoàn toàn không phát những thông tin tiêu cực. (Trích: **“Làm thế nào để xã hội an định, hài hòa, thống nhất, thế giới hòa bình”** – Hòa thượng Tịnh Không).

[Cho nên là muốn làm thế nào để cho hôn nhân bền vững trước tiên là phải “Thận ư thi”. Bắt đầu bảo bạn phải chọn lựa rất cẩn thận, bạn phải từ cái việc gọi là biết nhau đã, ừ, hàng trăm cô như rừng hoa thế này, hoặc hàng nghìn anh như rừng cây thế này vậy, gọi anh là rừng cây vậy.

Thế bây giờ bạn bắt đầu nhìn vào: À, cái đối tượng này là “Lấy vợ kén tông, lấy chồng kén giống”; Ừ, cái đối tượng này là ừ lấy vợ là thấy tông ti họ hàng cô này cũng hợp và cũng tốt. Bắt đầu mình chăm đã, chăm cho một chục cô đấy. Đây không phải là nói như thế các bạn tưởng là không có tình yêu chân chính, không phải, mà đây mới chính là sự chân chính nhất. Khi bạn chọn lựa được như thế thì về sau cuộc sống gia đình hạnh phúc, con cái mới có thể tốt đẹp, ra đời chúng mới làm được là những người có ích cho xã hội. Đây là một là cái “Thận ư thi”, chọn lựa thận trọng từ đầu.

Thứ hai là truyền thông là thường xuyên tác động về những cái thông tin là “sát, đạo, dâm, vọng” thì sẽ dẫn đến là tỷ lệ ly hôn, tức là sau khi lấy nhau rồi đấy. Mà thường xuyên những cái ô nhiễm này đưa vào, ừ thôi, tôi mất công tôi chọn lựa lắm rồi, “Lấy vợ kén tông, lấy chồng kén giống” xong rồi, bây giờ cứ thường xuyên những cái phim gọi là “sát, đạo, dâm, vọng” ở trên đây, mà đặc biệt là về cái chuyện gọi là tình dục, với sex kiểu như thế này rồi cuối cùng là dẫn ra là những cái chuyện gọi là như tôi vừa nói “Tình một đêm”. Họ cảm thấy đây là cái niềm vui, niềm hứng thú của họ, thì lập tức bắt đầu dẫn tới tỷ lệ ly hôn.

Vậy thì làm thế nào để cứu được? Giới lãnh đạo và truyền thông, trong đây nếu bạn, các bạn nào về sau mà làm lãnh đạo thì các bạn nhớ để cứu vẫn thế giới nhé. Cứu vẫn thế giới là phải cứu vẫn sự tan vỡ của các gia đình trẻ.

Truyền thông chỉ phát đi những chương trình tích cực, làm những tấm gương tốt cho xã hội, hay nói tóm lại một câu như Hòa thượng dạy: “Xưng tán Như Lai”. Có nghĩa là gì? Những cái gì mà hợp với tự tánh, hợp với luân lý đạo đức, tán thán. Những cái gì mà đi ngược với tự tánh, những cái việc ác quyết không đưa ra. Chứ không phải một cái trang mạng, một cái trang báo như thế này nhìn dày đặc chỉ toàn những thông tin tiêu cực, không có lấy một thông tin tích cực, chết rồi. Hạn chế phát đi thông tin tiêu cực, đương nhiên tốt nhất là hoàn toàn không phát những thông tin tiêu cực, hoàn toàn không phát.

Trừ trường hợp vi phạm quốc pháp cần phải đưa tin để răn ngừa những người khác.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 34

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã học xong mục...

II. LÀM THẾ NÀO ĐỂ LỰA CHỌN BẠN ĐỜI TỐT?

Chúng ta đã kết thúc nội dung thứ 4, và đây cũng là nội dung cuối cùng của mục II này, đó là:

Thứ tư: Nhận biết thế nào là tình yêu chân thật

1- Tình yêu là sự cảm nhận

2- Ngôn ngữ tình yêu là chân thật

3- Tâm địa tình yêu là vô tư

*4- Hành vi tình yêu là thành tựu việc tốt của đời
phương*

Bây giờ chúng ta chuyển sang mục ...

III. TRÁCH NHIỆM CỦA VỢ CHỒNG TRONG GIA ĐÌNH

[Mục này có 2 ý như sau:

- 1- Trách nhiệm về tinh thần và*
- 2- Trách nhiệm về kinh tế*

Bây giờ chúng ta bắt đầu học tới nội dung thứ nhất

III-1. Trách nhiệm về tinh thần

*Trách nhiệm về tinh thần chính là chăm sóc gia đình
và con cái*

Cho nên mục này có 4 ý như sau:

- 1. Quan trọng nhất là giáo dục con cái*
- 2. Trách nhiệm dạy con trong gia đình*
- 3. Thuê người khác trông & dạy con thì thế nào?*
- 4. Giáo dục con cái vẫn phải là chính mình*

*Chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng về ý thứ nhất:
Quan trọng nhất là giáo dục con cái. Bạn cơm ngon, canh
ngọt, nhưng bạn không dạy con thì cũng không được. Cho
nên thầy Thái nói là: Quan trọng nhất là giáo dục con cái.*

*Khi chúng ta đã chọn đúng đối tượng rồi, thì tiếp theo
phải vận dụng, phải tiến đến để cùng hiểu nhau.*

Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

1. Quan trọng nhất là giáo dục con cái

Có câu: “**Chí yếu mạc nhược giáo tử**” (Là “Sự việc quan trọng nhất chính là dạy dỗ tốt cho con cái”).

Chúng ta cùng nhau suy xét, nếu như vợ chồng đều có địa vị trong xã hội, cũng rất có tiền của, thế nhưng con cái ngày ngày ở bên ngoài chơi bời lêu lổng, nửa đời sau của họ có tốt hay không? Không thể nào!

[Cho nên cái việc tinh thần chăm lo nhà cửa gọn gàng sạch sẽ, cơm ngon, canh ngọt... quan trọng không? Rất quan trọng! Nhưng mà thầy nói rằng là cái quan trọng hơn cả phải là giáo dục con cái.]

Không chỉ là gia đình phải dạy tốt con cái, mà đế vương của mấy ngàn năm trước cũng đã nhận biết được điều này, phải dạy tốt đời sau là việc rất quan trọng. Cho nên khi họ lên ngôi thì việc làm thứ nhất, quan trọng nhất là lập Thái tử. Họ cũng hy vọng triều đại của họ có thể thịnh trị lâu dài, mà Thái tử chánh thì thiên hạ mới chánh. Cho nên họ đều là tìm thầy giáo tốt nhất của cả nước để dạy bảo con cái của họ.

[Ai cũng mong muốn gia tộc mình trường tồn mà, vua cũng vậy. Thứ 2 nói về...]

2. Trách nhiệm dạy con trong gia đình

[Quan trọng nhất là giáo dục con cái, vậy ai dạy?]

Thứ nhất: Thời xưa thì chồng kiếm tiền, vợ dạy con

Khi vợ chồng có thể có được sự hiểu biết giống nhau như vậy thì sẽ phối hợp rất tốt. Cho nên trong quan hệ ngũ

luân, gọi là vợ chồng là “Phu phụ hữu biệt” (Tức là “Vợ chồng có trách nhiệm khác nhau”).

“Phu phụ” này là “Đạo”, và “Hữu biệt” là “Đức”.

(Bạn nhớ bài đạo đức chưa ạ? Chắc nhớ rồi đúng không ạ?)

“Biệt” ở chỗ nào? “Biệt” ở chỗ là trách nhiệm khác nhau. Vào thời xưa, nam ở ngoài, nữ ở trong. Vì việc gia đình có hai việc quan trọng:

Việc thứ nhất là đời sống vật chất;

Việc thứ hai là đời sống tinh thần.

Cho nên nam ở bên ngoài giải quyết tốt vấn đề đời sống, vấn đề kinh tế; Nữ thì ở trong nhà thì lo đời sống tinh thần, phải giáo dục tốt cho con cái.

[Các bạn có thấy là rất nhiều người làm nên các vị gọi “Anh hùng cái thế”, rồi là những cái vị nổi tiếng là phần lớn là, là nhờ công của ai ạ? Mẹ! Bạn có nhớ câu chuyện mà Mạnh mẫu dạy con không? Ba lần chuyển nhà không ạ? Đó ạ. Bạn có nhớ câu chuyện ở trong Liễu Phàm Tứ Huấn tôi chia sẻ với bạn là bà ngoại của Khổng Tử đúng không ạ? Nhan Thị, thì là bà nhìn thấy gia đình Khổng Tử là cái gia đình tích phúc lâu, cho nên bà biết như thế rồi thì bà quyết tâm là đem con gái mình để gả cho cha của Khổng Tử. Rồi rất là nhiều các tấm gương khác: Mẹ của Khấu Chấn cũng thế, nuôi dạy ông, cuối cùng ông trở thành một cái vị quan Tể tướng là nổi tiếng luôn.

Cho nên là thời xưa thì “Nam ở ngoài, nữ ở trong”: Nam ra bên ngoài kiếm tiền, nữ ở nhà phải lo cho việc gia đình tròn vẹn, chăm sóc từ bố mẹ chồng cho đến gọi là chăm sóc con cái ngoan ngoãn, sạch sẽ. Đây tý nữa sẽ có

vợ “Tứ đức” đấy. Thế rồi là nhà cửa thì gọn gàng, bản thân mình thì cũng gọi không phải lôi thôi, tỳ nữa bạn xem, thì lúc đấy gia đình mới có thể hạnh phúc.]

Thứ hai: Thời nay cả hai người cùng kiếm tiền, thuê người dạy con

[Có đúng không ạ? Quá đúng!]

Hiện nay rất nhiều vợ chồng đều ra ngoài để đi làm kiếm tiền.

Giáo dục con cái để cho ai? Bảo mẫu, thầy cô giáo.

[Có những thầy cô giáo là họ mở cái lớp, các bạn công nhận với tôi không ạ? Bạn đưa con từ sáng 7 giờ bạn đi làm cái là bạn đã đưa con đến nhà thầy cô từ 7 giờ rồi. Thế xong đến khi bạn, khi nào bạn về, thậm chí 8, 9 giờ tối bạn về, thì lúc ấy mới đón con từ nhà thầy cô, thầy cô sẽ đưa con bạn đi học hộ, xong học, như thế xong xuôi xong lại đến hết giờ lại đón về đấy, xong về đấy cho ăn uống đầy đủ, bạn về bạn chỉ việc đưa nó về, xong bạn cho nó xoa hai cái chân vào nhau cho khỏi bần, rồi nó đi ngủ.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thầy cô giáo, người giúp việc nữa, rất nhiều. Cho nên hiện nay có một danh từ gọi là “Đại lý phụ mẫu”. Như vừa rồi mới nói, rất nhiều người sau khi hết giờ đều đem đưa trẻ đến gửi ở nơi nhà giữ trẻ, hoặc mời đại lý cha mẹ, hoặc gửi đến nơi nuôi dưỡng cũng rất nhiều, còn có nhờ người nuôi dạy giùm.

[Thôi, tôi cứ gửi bác một tháng, ví dụ bác yêu cầu 5 triệu, hoặc 7 triệu, tôi gửi luôn 10 triệu cho cả tháng tôi]

mới cần đến thăm con một lần. Đấy ạ! Thường xuyên tôi nghe thấy những câu rao vặt ở trên mạng là: Gia đình rất bận, không có thời gian trông trẻ, nên giờ cần tìm người giúp việc là lương tháng là như thế này, như thế này, lúc nào cũng thế: Từ rất bận, rất nhiều việc”, hết.

Thế nên hôm qua tôi mới nói với lại những người trong gia đình tôi. Tôi bảo:

- Các vị có biết tại sao chúng ta bị đội lốt người không?

Tôi dùng từ “Đội lốt người”, các bạn là người thật, nhưng tôi dùng từ “Đội lốt người”, là vì sao? Bởi vì các bạn luân hồi lại đi vào thẳng làm thân người. Mặc dù thân người đã khó lắm rồi. Nhưng mà vì sao như thế? Bởi vì bạn không bao giờ bạn có thể buông được cái vọng tưởng, phân biệt, chấp trước của bạn. Chấp trước là tham, mà tham ời là tham, cho đến đi kiếm tiền không biết mệt mỏi, lạ thật! Tuổi trẻ thì dùng hết cả sức khỏe để đi kiếm tiền, rồi đến về già thì lại sao ạ? Dùng tiền để mua sức khỏe.

Thực ra thì cũng chẳng trách đâu là bởi vì mình cũng thế từ ngày xưa mà, thế mình thì đương nhiên là ngộ đạo quá muộn. Bây giờ các bạn ngộ đạo sớm hơn thì các bạn phải có những cái thay đổi.

Tôi cũng vừa trao đổi với con tôi xong:

- Con phải hiểu là có tiền không phải là do cả hai vợ chồng cùng đi kiếm; Có tiền không phải là con làm đầu tắt mặt tối, cho đến từ sáng sớm tinh mơ cho đến nửa đêm gà gáy vẫn cứ hai cái máy tính, chồng một máy, vợ một máy. Không phải thế! Mà có tiền là do bố thí tài, vừa nội tài, vừa

ngoại tài, mà sao học thuộc như thế mà vẫn không thể nào áp dụng được. Cứ lao đi thôi, rồi là buông con cái.

Bài sau các bạn sẽ học đến cái chữ “Hiếu”, cái chữ “Hiếu” này cũng là chữ hội ý, một bên là chữ “Lão”, và một bên là chữ “Tử”. “Lão” là nói về thế hệ trước, “Tử” là nói về thế hệ sau. Vậy thì muốn hiếu thì thế hệ trước phải như thế nào? Phải dạy con cái, không phải tự nhiên nó có hiếu được, rồi ngồi lại kêu lên là sao con mình nó hư hỏng? Có chịu dạy đâu. Cho nên trước tiên là cha mẹ phải có trách nhiệm dạy con.

Những người gần tôi nhất mà còn như thế thì làm sao tôi trách được các bạn.

Cho nên là tôi mới thấy Hòa thượng nói đúng quá: Phật gọi là khô hòng nhọc lòng, Hòa thượng cũng thế.

Các bạn một tuần bỏ đi một buổi nghe như thế này, là tôi đã cảm thấy là các bạn là khá hơn rất nhiều người. Nhưng mà để vượt sinh tử chưa làm được.

Ở đây tôi còn thấy có cư sĩ Loan là miệt mài chăm chỉ tu phước, nên là chuyển họa thành phước. Các bạn hỏi lại xem chúng ta đã thật sự gọi là nỗ lực để “Liễu sinh tử, thoát luân hồi” hay chưa? Nhỏ là hạnh phúc trên ngôi nhà của bạn, mà lớn là xã hội an định, và lớn nữa là các bạn sẽ “Liễu sinh tử, thoát luân hồi”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Còn có một số “Đại lý cha mẹ”, cũng có rất nhiều gia đình đến mời thỉnh họ.

[Đấy, thuê luôn cả tháng, thậm chí luôn cả một năm học, tôi thấy ở Mỹ đưa lên mạng có những trường hợp như

thế, thỉnh thoảng mới gọi điện về thăm con, hoặc “Có việc gì thì báo tôi nhé”, còn không gửi bất luôn.]

Ngoài ra còn có truyền hình, hiện nay còn có cả vi tính.

[Chúng ta chuyển sang ý thứ]

3. Thuê người khác trông & dạy con thì thế nào?

Thứ nhất: Hại nhiều, lợi ít

Các bạn! Khi chúng ta kiếm được nhiều tiền, số tiền này có phải bạn luôn có thể giữ được bên mình hay không? Chúng ta cần phải hiểu rõ, có “Năm nhà” muốn tiền tài của bạn: Thủy tai muốn tiền của bạn; Hỏa tai muốn tiền của bạn; Tham quan ô lại muốn tiền của bạn; Ăn trộm, cướp giật muốn tiền của bạn.

Bốn điều này vẫn không đủ sức mạnh, cái sau cùng là lợi hại nhất, đó là con cháu chẳng ra gì, ta kiếm được rất khổ cực, chúng thì hoang phí rất thoải mái. Cho nên nếu bên này bạn kiếm tiền, bên kia thì đang tiêu tốn tiền, vậy thì tiền vẫn không thể nào giữ được.

[Nguyên văn: “Tài vi năm nhà cộng hữu”, kinh “Tăng chi bộ” đức Phật dạy rằng: “Tiền bạc, của cải là tài sản của năm nhà: Lửa, nước, vua quan, trộm cướp, và vợ con phá tán”.

Có một nữ sĩ biết tôi hay chia sẻ luân lý đạo đức trên mạng, chị có kể cho tôi nghe câu chuyện của chị, tôi thấy có thể bỏ ích cho các bạn nên tôi xin chia sẻ lại:

“Trước đây, tôi cũng cũng mê mãi kiếm tiền, kiếm mãi cũng chỉ là cái vật.

[Các bạn lưu ý “tôi” ở đây là vị nữ sĩ nọ.]

Thế thì đến khi ông cụ bảo:

- Con ơi, không làm được ở chỗ này, (là nói chồng tôi), vì chỗ này họ cứ bắt con phải đi gọi là làm hợp đồng, rồi phải phết phẩy bên A, bên B, nguy hiểm quá!

Chồng tôi bảo:

- Nếu không làm chỗ này, thì lấy đâu ra tiền để nuôi các con, vì vợ con làm công chức nhà nước.

Cứ dứt khoát không chịu. Cụ nói rằng là:

- Nếu số con đã có lộc, thì con làm gì cũng ra tiền, cho nên không sợ, cứ bỏ cái chỗ này đi.

[Còn Hòa thượng thì nói sao ạ? Nếu như số bạn đã có thì dù bạn có đẩy đi vẫn cứ có, còn nếu như số đã không có thì dù tranh giành cũng không được. Đã không được mà khi tranh giành lại còn tổn thêm phước.]

Và cái điều mình chứng cụ nói là đúng, là bởi vì khi sang thì công chức nhà nước thì bắt đầu rồi, đúng giờ là đi về. Về một cái thì cụ bảo:

- Thôi con ạ! Đất thì không dễ được, nhưng mà người thì dễ, cho nên đất trước sau cũng sẽ rất đắt.

Không bao giờ có cái giá gọi là, và ngày đấy là khi bắt đầu chúng tôi đi hỏi là 500 mét vuông ở trên đường Nguyễn Phong Sắc (lúc ấy nó chưa mở đường Nguyễn Phong Sắc), bạn có biết không? Hai chỉ vàng, giá chỉ có như thế, mà nhà có giếng nước, có hồng xiêm, có cây ăn quả, tất tật. Lúc ấy chúng tôi định thu xếp bán cái xe đạp đi, thì bán cái xe được có 5 phân vàng, vay thêm thì cũng được thêm một chỉ, không đủ tiền.

Cụ còn nói:

- Hơn nữa có chỗ đất rộng cho con cái nó ở bên cạnh thì lúc còn sức khỏe mình đỡ dần, mình chăm sóc, mình trông nom cho con cháu, thì lúc về già lại có con cháu quây quần ở xung quanh vui vậy, không có bị cô quạnh.

Từ ngày đấy cụ đã bảo phải mua đất đi.

Thế thì cho đến tận khi chồng tôi đi sang làm bên nhà nước, có thời gian thì bắt đầu đi tìm đất. Thế thì đi tìm như thế cũng mấy năm, không, cũng chẳng đến mấy năm. Thì sau bắt đầu tìm được cái mảnh đất, chưa đầy một năm sau họ làm cái sân vận động Mỹ Đình, bán một gấp mười.

Thì đây là một cái điều mình chứng rất rõ ràng: Không phải là bạn tốn thời gian, không phải bạn nhiều người đi kiếm mà có. Đây đích thực là nếu số bạn có, thì bạn làm gì cũng ra tiền, mà còn ra tiền nhiều hơn nhiều so với cái việc bạn đi kiếm ở bên doanh nghiệp kia.

Sau đấy tiếp tục để giành lại một nửa để mua cái nhà 3 tầng ấy. Còn một phần thì đi mua cái mảnh đất khác. Đến khi ông cụ bảo:

- Không được con ơi, cái chỗ đất này là huyết của ba con sông, nhà mình không có phước hưởng được chỗ này đâu, phải là những vị vua thì mới có được cái vượng khí này, còn phước mình kém là cái khí này là thậm chí là không cần thận nó đốt cả mình đấy, bỏ.

Bảo:

- Nhưng con mua mất rồi.

- Bao nhiêu cũng bán, hòa cũng bán, lỗ cũng bán.

Tôi đồng ý, tôi nghe lời ông cụ, tôi đang bán, tôi nghĩ thậm chí họ giả thấp hơn tôi cũng đồng ý, vì cụ đã nói thế thì không khác được.

Đến khi, lần ấy chồng tôi đi công tác vào trong Đà Lạt, hỏi tôi có đi không? Thế là tôi đi cùng vào trong Đà Lạt rồi, thì ngoài này, có người thấy cái miếng đất mình đang lúc ấy là ra Tết, trước mừng 8 tháng 3, anh ấy gọi điện, lúc ấy hai vợ chồng còn đang ở trên gọi là hồ Than Thở, ở Đà Lạt mà. Anh gọi vào anh bảo:

- Tôi muốn mua cái mảnh đất này của anh chị

Gọi cho chồng tôi. Thế thì bảo:

- Vâng, thế tôi bán.

Thế lại bảo là:

- Thế thì anh chị bán đất thế?

Bảo:

- Tôi không bán đất đâu

Vì nghĩ bụng bán lỗ cũng đồng ý

- Vậy thôi bây giờ tôi trả chừng này

Giá mà ông ấy trả cao hơn hẳn giá mình đang báo.

Choáng váng, không hiểu sao lại như thế, nghĩ bụng thế. Thế vừa lúc ấy nó lại mất sóng. Ờ, cái số mình được. Không nghe tiếng gì nữa, không có ngồi trên cano hồ Than Thở, than tiếc gì nữa, đi lên thành phố, đi tìm mua tờ báo luôn, cái tờ báo mà mình nhờ đăng. Thì đúng là họ, trước Tết họ đăng đúng cho mình, nhưng mà ra, sau khi rằm tháng Giêng thì chắc họ ăn nhiều bánh chưng quá, họ nhìn lẫn. Thế là tự nhiên mình được ra so với mình tính. Thế thì

đây không đúng, không phải là do phước mình tu mình được hay sao?

Mà nguyên nhân vì sao? Vì khi hai vợ chồng tôi mua mảnh đất này thấy chủ đất xuất trình giấy tờ, đúng là cô ấy bán cho mình bị lỗ so với giá cô ấy mua. Thấy hoàn cảnh cô ấy cũng nghèo nên không những không nỡ mặc cả còn tặng thêm cho cô ấy 10 triệu nữa, nên mình thí tài tu phước thì quả báo mình lại được.”

Đấy ạ, nghe qua câu chuyện này tôi cũng cảm thấy thấm thía rất nhiều, vì trước đây tôi cũng thế ạ:

Chồng đi công tác suốt sô, vợ cũng thế. Con cái là mỗi một lần vợ về, (vì chồng tôi hay đi công tác, cũng kiếm tiền mà), ngồi chờ bố mẹ về không biết làm thế nào, cái cửa sổ có cái chấn song, là hai đứa ngồi trên cái bệ cửa sổ thò bốn chân ra ngoài, rồi về là đói, rồi gào, rồi khóc.

Thế đến khi ông cụ bảo:

- Không, làm như thế này không ổn, cứ vứt con ra thế này không được.

Và ông cụ khẳng định lại một điều rằng:

- Là nếu mà số con mà có, mà tốt, con làm gì cũng ra tiền, đừng có lo là phải bám chặt vào cái chỗ này, thì mới có để nuôi vợ con.

Đây là cái biểu pháp vô cùng sống động là: Lời cụ nói, lời Hòa thượng nói, lời Phật nói vô cùng đúng.

Bảo: Con ơi, làm vừa phải thôi! Mà cái quan trọng nhất ấy, cái gốc ấy là con phải tu phước. Con phải tu phước thì tự nhiên là cái việc kiếm tiền nó sẽ dễ dàng.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Bốn điều này vẫn không đủ sức mạnh. *[Đấy, bốn điều tức là: Lửa, nước, vua quan, trộm cướp]*, cái sau cùng là lợi hại nhất, đó là con cháu chẳng ra gì, ta kiếm được rất khổ cực, chúng hoang phí rất thoải mái. Cho nên nếu bên này bạn kiếm tiền, bên kia bạn đang tốn tiền, vậy thì tiền vẫn không thể giữ được.

Vì vậy khi chúng ta dùng đại lý cha mẹ để trông nom và dạy trẻ nhỏ, sau cùng trẻ nhỏ không hiểu việc, có thể cả đời bạn đều phải lo lắng, rồi có thể sẽ bị chúng trầm kha, việc này đều rất nguy hiểm.

[Đến khi con nó lớn rồi mình bảo không nghe. Thế là cuối cùng suốt ngày mình gọi là đau khổ, gọi là trầm uất lên. Đấy thầy nói, mà tôi thấy đúng quá cơ!]

Thứ hai: Là thuê thầy dạy trẻ học thêm có nên không?

Chúng ta hãy xem, nếu giao con cho một số lớp giữ trẻ, tôi đã từng thâm nhập suy nghĩ đến một vấn đề, cũng đến quan sát. Toàn lớp có khoảng mười bé, nhưng có đến hơn phân nửa thì học thêm, phân nửa thì không học thêm.

1- Trẻ không chuyên tâm, coi thường học chính

Phân nửa trẻ nhỏ có học thêm đó, tôi bắt đầu quán sát thấy chúng học không chuyên tâm. Vì những điều hôm nay học trên lớp, chúng đã học qua ở lớp học thêm rồi, chúng sẽ nghĩ thế nào? Chúng sẽ vỗ vai các bạn học bên cạnh mà nói:

- Bài này mình đã học qua rồi, bài kia mình cũng đã học qua rồi.

Vậy liệu khi lên lớp chúng còn chuyên tâm hay không? Vậy thì thật là đáng lo. Cầu học vẫn quan trọng nhất chính là phải chuyên tâm chú ý. Khi chúng bắt đầu học mà đã xem thường thì thất bại đã lộ rõ.

Cho nên đã học qua giáo trình rồi thì chúng sẽ không chuyên tâm nữa. Nếu hôm nào lên lớp mà bài chúng chưa học qua, chúng sẽ nghĩ thầy giáo lớp học thêm sẽ dạy. Học trò bây giờ như vậy đây.

2- Kiến thức thực không có, vì có thầy “Học hộ”

Tôi còn phát hiện ra, đêm trước khi đi thi, ôm lấy mấy tấm giấy ở nơi đó mà đọc, mấy trang giấy gì nào? Thầy giáo lớp học thêm giúp chúng soạn những bài quan trọng.

[Thế là có lời giải hết, chúng chỉ việc học thuộc lòng. Thậm chí là còn cho chúng biết là đề ngày mai thầy sẽ ra cái gì.]

Chúng đi học ai giúp chúng học? Đều là những thầy giáo này, cho nên tôi thấy chúng rất nỗ lực học thuộc. Sau khi học xong rồi thì lập tức nói:

- Oa! Giải thoát rồi!

Tôi liền nghĩ chỉ cần hai ba ngày sau là sẽ quên sạch những tri thức này, không còn nhớ gì cả.

Ngoài ra, mười đứa bé không được học thêm, chúng cũng không có được những đề được giải trước, thì chúng chia ra thành hai người một nhóm:

- Nào! Chúng ta cùng nhau chinh lý một số trọng điểm. Tôi hỏi bạn, xem bạn có đúng hay không? Bạn cũng hỏi tôi, xem tôi có đúng hay không?

Đều cố gắng chuyên cần tự mình đánh dấu trọng điểm. Ngay trong quá trình chúng đánh dấu trọng điểm, chúng đã đang từng ly từng tí tích lũy năng lực học tập của chúng rồi.

Có rất nhiều người mê lầm, cho rằng chỉ cần tốn tiền liền có hiệu quả. Đã tốn tiền rồi, nhưng cũng không cần trọng kiểm tra xem con mình có học thật sự được cái gì không. Như vậy, việc thứ nhất là hiệu quả của lớp học thêm, chúng ta cần phải suy nghĩ.

[Hiệu quả lớp học thêm không có. Đã thế thì coi như câu học vấn thì luôn luôn gọi là không có khiêm hạ gì cả, không có cần trọng gì cả. Rồi coi như có người học hộ mình, chỉ cần mình có tiền.]

Vâng ạ! Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta sẽ tạm dừng ở đây. Bây giờ chúng ta chuyển sang phần đọc thêm với

Chủ đề là: PHU PHỤ HỮU BIỆT

Chồng kiếm tiền, vợ chăm lo gia đình con cái, hay chồng lo kinh tế, vợ lo tinh thần của gia đình. Đây chính là pháp tắc đại tự nhiên, là đạo. Bạn đi ngược thì sẽ bị họa hại thôi.

Cho nên trong “Ngũ luân” mới có câu đầu tiên là “Phu phụ hữu biệt” là vợ chồng phải có phân biệt là vậy.

Bạn xem đến đế vương thời xưa cũng vậy thôi, hoàng hậu là lo hậu cung, vua là lo triều đình, chính sự. Nếu thời

đại nào hoàng hậu can thiệp vào chính sự thì y như rằng trước sau cũng có chuyện lớn đến với gia đình, dòng tộc.

Lịch sử Trung Quốc đã ghi danh 3 vị hoàng hậu can thiệp vào chuyện triều chính thì cuối cùng dòng họ cũng suy tàn. Đó là:

Thứ nhất: Lã Hậu - Hoàng hậu vợ vua Hán Cao Tổ Lưu Bang thời nhà Hán, cai trị từ năm 194 đến năm 180 trước Công nguyên.

Thứ hai là Võ Tắc Thiên - Hoàng hậu của vua Đường Trung Tông thời nhà Đường – cai trị từ năm 690 đến năm 705;

Thứ ba là Từ Hy Thái Hậu - Quý phi của vua Hàm Phong - cai trị từ 1881 đến 1908.

Kết quả: Dòng họ Lã Hậu bị chu di; dòng họ Võ Tắc Thiên có nhẹ hơn nhưng cũng gần tương tự như họ Lã; Từ Hy Thái Hậu là nặng nhất, vương triều nhà Thanh sụp đổ hoàn toàn.

Bây giờ chúng ta cùng nghe

Bài đọc thêm: ĐÀN ÔNG XÂY NHÀ, ĐÀN BÀ XÂY TỔ ẤM

(Nguồn: sưu tầm – trích: “Nhật ký Lời khuyên của cha”)

“Thời còn trẻ tôi cũng là một phụ nữ thông minh, sắc sảo, nhanh nhẹn, tháo vát và giỏi giang.

Đứng trước tôi, chồng tôi có vẻ như lép vế, mặc dù anh ấy cũng là người tri thức và khá giỏi giang. Hầu hết

các công việc gia đình cho đến việc kiếm tiền, tôi đều là người quyết định hết.

Tôi làm ở cơ quan vì là nơi thu nhập cao nên tôi đi từ 7 giờ sáng cho đến tận 8-9 giờ tối mới về.

Tình hình cứ như vậy cho đến một ngày phụ thân tôi gọi sang và hỏi:

- Con xem mặt trời sáng hơn hay mặt trăng sáng hơn?

[Mặt nào sáng hơn hả các bạn?]

Biết là cha hỏi như vậy, chắc cũng đều là có chuyện nên tôi thận trọng trả lời:

- Dạ thưa cha, mặt trời tất nhiên là sáng hơn mặt trăng rồi ạ.

Cụ nói tiếp:

- Đúng vậy, nhưng con thích ánh sáng mặt trời hơn hay ánh sáng mặt trăng hơn?

Tôi trả lời:

- Mặt trời sáng hơn mặt trăng, nhưng con không thích ánh sáng mặt trời, vì nó chói quá, còn mặt trăng sáng không bằng nhưng ánh sáng của nó dịu êm nên con thích hơn nhiều.

Cụ bảo:

- Vậy thì khi nhìn ánh sáng mặt trời chói thế con có nhìn được vào mặt trời hay không?

Tôi đáp:

- Dạ không ạ, nhìn thẳng sao được, mặt trăng thì con nhìn được.

Cụ nói:

- *Vậy thì phải làm sao để nhìn mặt trời?*
- *Dạ, phải lấy tay che mắt mới có thể nhìn được ạ*

Cụ nói tiếp:

- *Cũng vậy, mặt trăng tượng trưng cho phụ nữ, phụ nữ thì phải dịu êm như ánh sáng của mặt trăng vậy; còn đàn ông tượng trưng cho mặt trời nên cần phải mạnh mẽ. Đây là quy luật của vũ trụ rồi, nếu đi ngược ắt gặp họa.*

[Ngày ấy gọi là quy luật vũ trụ, còn bây giờ chúng ta gọi là pháp tắc đại tự nhiên.]

Thấy tôi ngơ ngác chưa hiểu cụ nói tiếp:

- *Con là phụ nữ mà sắc sảo như vậy là không có tốt. Sáng chói thế thì như người nhìn ánh sáng mặt trời, họ phải dùng tay che mắt lại, vì không chịu được độ chói chang của mặt trời. Cho nên quy luật tự nhiên phải sao cho hợp, “Sáng quá thì phải hóa mờ, mà sắc quá thì phải hóa cùn”. [Cho nên bạn học ở trong võ công đấy, thì cái võ mà gọi là tuyệt chiêu nhất thì chính là, là gì ạ? “Vô chiêu”.] Chứ không có thì dao sắc có ngày tự đứt tay, mặt trời sáng quá thì người đời sẽ phải dùng tay mà che lại (tức ý nói sẽ bị đổ kị, ghen ghét, nên dễ bị hại).*

Cụ nói tiếp:

- *Vì con thích xem phim tình yêu trên truyền hình, nên có ba bộ phim trên truyền hình này chắc con đã xem:*

Thứ nhất: “Tiếng chim hót trong bụi mận gai”

Thứ hai: “Trở về Eden”

Thứ ba: “Cuốn theo chiều gió”

[Bạn nào xem rồi ạ? Vâng ạ, toàn tác phẩm nổi tiếng hết.]

Cụ nói tiếp:

- Con thấy cả 3 nhân vật nữ chính đều là vai chính diện, không phải phản diện, đó là cô Meggie trong “Tiếng chim hót trong bụi mận gai”. (Câu chuyện kể về cái mối tình cô Meggie yêu cái vị cha cố, xong rồi cuối cùng là không được, không thành, thì có con, có một người con trai với vị cha cố này, nhưng mà trước khi sinh thì là lại lấy một cái anh khác);

Thứ hai là cô Stephany Harper trong “Trở về Eden”;

Thứ ba là cô Scarlett O'Hara trong “Cuốn theo chiều gió”;

Đều là những phụ nữ xinh đẹp, thông minh, sắc sảo, giỏi giang, vậy mà cuộc đời cả 3 đều bất hạnh, đều không chồng, hoặc chồng chết:

Cô Meggie thì bỏ chồng, sau khi bỏ chồng xong thì cái người con trai đầu tiên mà có với lại vị cha cố kia bị chết đuối. Không chồng hoặc chồng chết hoặc chồng bỏ, hoặc bỏ chồng.

Cô Stephany Harper thì bỏ chồng. Thậm chí về sau lấy đến cái người chồng thứ hai hay thứ ba rất là tốt rồi mà cuối cùng vẫn cứ bỏ, vẫn buộc phải bỏ.

Cô Scarlet O'Hara thì lúc đầu là yêu cái anh gọi là Zet Burtler, [đúng không], nhưng mà không được, thì lại lấy cái anh khác. [Vâng ạ], về sau lấy cái anh Zet Burtler này, nhưng cuối cùng có một đứa con gái rất xinh đẹp thì cuối cùng ngã ngựa mà chết. Và cái anh Zet Burtler này anh cũng từ bỏ mà ra đi mặc dù anh ấy yêu cô ấy gần như

suốt cuộc đời. Cô này thì là không, lúc đầu không yêu anh ta. Cuối cùng anh ấy cũng bỏ, anh ra đi. Con thì chết, chồng thì bỏ. Mặc dù cô ấy vô cùng sám hối, cô ấy hối hận, cô ấy ăn năn, cô xin lỗi, đủ thứ ..., nhưng ông ấy bảo: “Tình yêu trong tôi đã chết”.

Cả ba đều là những phụ nữ xinh đẹp, thông minh, sắc sảo, giỏi giang. Vậy mà cuộc đời cả ba đều bất hạnh, đều không chồng, hoặc chồng chết, hoặc bỏ chồng, hoặc chồng bỏ, đều con chết, hoặc không con. Vậy sự nghiệp giỏi giang, tốt đẹp, thuận lợi có gì là tốt đâu, vì người phụ nữ tốt hay không được đánh giá ở chồng, và con. Đó là chưa nói về già cũng là không có ai nương tựa, chết không dễ, không “Thiện chung”.

Không chồng, không con thì đương nhiên lúc cuối cùng chả một mình thì là gì? Vì lúc đó dù giàu có, danh vọng cũng ra đi hai tay không mà thôi. Còn nếu con nói có tiền về già sẽ thuê ô-sin chăm nom lúc ốm đau? Thử hỏi lúc ốm đau, thân nằm liệt trên giường, tự tay với một cốc nước không nổi, vậy thì lúc đó liệu ô-sin còn nghe mình nữa hay không?

Hay là nó trôi luôn mình vào giường, thế xong đến lúc là coi như là nó muốn làm gì thì nó làm. Xong, ví dụ khi có khách đến, thì bắt đầu nó cởi trôi ra, mình thì thân bại hết rồi, thậm chí không còn biết gì nữa. Cho nên con phải hiểu câu “Hùm thiêng đến lúc sa cơ cũng hèn”.

Nữ tổng thống của Hàn Quốc, hôm nay thì là tổng thống, ngày hôm sau thì đã trở thành tù nhân. Cho nên gọi là “Hùm thiêng đến lúc sa cơ cũng hèn”.

Tôi bừng tỉnh và hỏi:

- *Vậy con phải làm sao?*

Cụ nói:

- *Hãy giúp chồng và thành tựu cho chồng con. Người xưa có câu: “Đàn ông xây nhà, đàn bà xây tổ ấm”. Người đàn ông dẫu thông minh tài giỏi đến đâu, thì khi về nhà cũng không thể thiếu vắng bàn tay chăm sóc của người phụ nữ. Bởi vậy, đằng sau người đàn ông thành đạt là một người phụ nữ chu toàn. “Trai khôn dạy vợ, gái khôn dạy chồng”. Rất nhiều chính trị gia nổi tiếng làm nên điều nhờ “tư vấn vợ”.*

Kể từ đây tôi bắt đầu chuyển mình để đi đúng theo “pháp tắc đại tự nhiên”. Tôi rút về “đá chân hậu vệ”, còn chồng tôi thì “tiền đạo”, tôi “Xây tổ”, còn chồng tôi “xây nhà”. Và sự nghiệp “xây nhà” của chồng tôi luôn có tôi là trợ thủ đắc lực, cuộc sống thật sự hạnh phúc.

Nếu không có những lời khuyên của phụ thân thì chắc con đường dẫn đến là bỏ chồng, hoặc chồng bỏ. Vì có người chồng nào họ chịu mãi được đâu.

[Vì cũng giỏi giang mà, làm sao họ chịu được. Vợ cứ đi từ sớm, tối mịt về đến nhà, con cái thì lấm lem bẩn thỉu, rồi quát, rồi mắng, rồi đủ thứ. Rồi kiếm ra được ít tiền thì mặt vênh mày vào lên.]

Vì có người chồng nào họ chịu mãi được đâu, rồi gia đình ly tán, con cái hư hỏng.

Con cảm ân phụ thân đã dạy con từng ly từng tý để con có thể vững bước trong cuộc đời.”

[Vâng ạ. Đây là cái bài chia sẻ với các bạn. Các bạn đã thấy rằng là khi học trí tuệ của Thánh hiền thì đều là những thứ các bạn không thể biết được không ạ? Các bạn

có nhận thấy điều đây không ạ? Nếu không có người chỉ, thì cái vị nữ sĩ kia sẽ đi đúng theo cái con đường là lao đi kiếm tiền, rồi bỏ mặc gọi là chồng con, rồi lên mặt khi kiếm được một ít tiền, thì cuối cùng là gia đình nhà tan, cửa nát.

Mà các bạn đều thấy, ba cái nhân vật nữ xinh đẹp như trong ba bộ phim ấy. Là bởi vì khi đi ra ngoài kiếm tiền mà lại xinh đẹp thì lập tức sẽ lại có nhiều người đàn ông tán tỉnh. Thì lúc đấy sẽ dẫn đến bỏ chồng hoặc chồng bỏ thôi chứ còn gì nữa.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 35

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua, chúng ta đang học III. TRÁCH NHIỆM VỢ CHỒNG TRONG GIA ĐÌNH. Trong gia đình thì có hai trách nhiệm

- 1. Trách nhiệm về tinh thần: Tức là nuôi dạy con cái và chăm lo việc gia đình;*
- 2. Trách nhiệm về kinh tế: Tức là kiếm tiền để nuôi gia đình*

Trong mục...

III-1. Trách nhiệm về tinh thần

Có 4 ý như sau

- 1. Quan trọng nhất là giáo dục con cái*
- 2. Trách nhiệm giáo dục con trong gia đình thế nào?*
- 3. Thuê người khác trông & dạy con có nên không?*
- 4. Giáo dục con cái vẫn phải là chính mình*

Chúng ta đang học dở ý 3: Thuê người khác trông và dạy con thì thế nào?

Thứ nhất: Hại nhiều, lợi ít

Thứ hai: Thuê thầy dạy trẻ học thêm có nên không?

Không nên vì

- Trẻ sẽ không chuyên tâm, coi thường học chính*
- Kiến thức thực của chúng cũng không có, vì đã có thầy “học hộ”*

Hôm nay chúng ta sẽ tiếp tục đến ý

Thứ ba: *Thuê người giúp việc chăm sóc trẻ thì thế nào?*

Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng nhé:]

Một là: Năng lực ngôn ngữ thấp

Rất nhiều người giúp việc, ngay đến tiếng phổ thông cũng nói không được rõ ràng, cho nên năng lực ngữ văn, lời nói của thế hệ sau càng ngày càng thấp.

[Có một bạn cũng kể chuyện với tôi, bạn này bạn ý làm việc ở bên Úc. Thế là bạn ý thuê một cái cô giúp việc là người Philippine trông con bạn ý. Thế xong về sau, đến khi về nhà, mỗi lần bảo con nó không nghe, thế là nó cứ nói một tràng toàn tiếng Phi. Mà lại còn nói lú lờ nữa cơ, bởi vì cái cô người Phi này chắc là cũng là cái người địa phương. Thế xong có khi lại văng ra một câu. Cuối cùng bạn cứ bần khoản mãi, sao nó rất hay nói câu này với mình. Đến lúc hỏi ra nó bảo bố mẹ là: “Mày ăn cứt”.

Không biết mà. Năng lực ngôn ngữ thấp, đây sự thật đấy bạn ạ, người trong họ hàng nói chuyện đấy ạ.]

Các bạn! Năng lực khoa ngữ văn là nền tảng của tất cả các khoa. Không học tốt được ngữ văn, các môn học khác đều sẽ rất khó khăn.

[Dù bạn học giỏi các môn khác, nhưng mà bạn truyền đạt cho người ta không được. Bạn “ăn không nên đợi, nói không nên lời”, nếu như không thể nào mà đưa truyền những cái kiến thức mình có để áp dụng vào thì cũng chẳng để làm gì cả.

Hai là: Năng lực sống tự lập thấp

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Không chỉ ở ngay trong ngữ văn có vấn đề, mà khi người làm chăm sóc trẻ nhỏ, họ dùng thái độ thế nào để chăm sóc trẻ nhỏ? Có phải là cha mẹ không? Không phải! Họ xem chúng như là ông chủ, là hoàng đế để mà chăm sóc.

Có rất nhiều người giúp việc, đưa trẻ nhỏ đi ra ngoài, khi ra đến cửa thì trẻ nhỏ ngồi trên một cái ghế, hai chân sãi ra, người giúp việc mang giày, đi tất cho chúng, cho nên năng lực đời sống của chúng rất thấp.

Trẻ nhỏ như vậy, nếu như buôn bán của bạn bị thất bại, thì chúng sẽ như thế nào? Chúng có thể sẽ bị chết đói. Giàu sang không thể giữ được dài lâu. Quý vị phải suy nghĩ đến khi trong nhà không có tiền của nhiều như vậy nữa, trẻ nhỏ có năng lực độc lập sinh sống hay không? Không có! Cho nên phải có kế hoạch lâu dài.

[Đó ạ, “Không ai giàu ba họ, không ai khó ba đời”. Nhưng nếu chúng ta đã học đạo rồi, chúng ta có thể giàu đến như là, như nhà Chu 800 năm, như là dòng tộc Khổng Tử hơn 2000 năm, rồi như Diệp Trạng Nguyên thì được hơn 300 năm.]

Không dạy chúng đến lúc mình gọi sa cơ lỡ vận thì nó chết đói, đấy, Thầy nói rất rõ, vì không biết làm gì hết.

Gần đây trên trang mạng có đưa về trường hợp 39/tổng số 45 học sinh 12 tuổi của lớp thầy giáo Trịnh Chí Hùng, tại 1 trường Trung học tỉnh Hà Nam, Trung Quốc, không biết bốc trúng lộc; rồi đến thân đồng Trung Quốc Ngụy Vĩnh Khang, 13 tuổi đã thi đỗ đại học với thành tích xuất sắc, 17 tuổi đỗ thạc sĩ, nhưng vẫn không thể sống tự lập, mẹ vẫn phải đút cơm cho nên đã bị nhà trường buộc phải cho thôi học.]

Ba là: Ngạo mạn, coi tiền là tất cả

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cũng có báo chí đã nói đến, trẻ nhỏ ở trong những gia đình có người giúp việc này, khi đến trường học, thầy giáo sắp xếp công việc trực nhật quét dọn cho chúng, chúng nói:

- Thầy ơi! Em cho thầy tiền, thầy làm giúp em.

Trong giá trị quan của chúng chính là gì? Tiền có thể giúp làm tất cả mọi việc.

Cho nên người giúp việc không có cách gì có thể dùng thái độ của cha mẹ để giáo dục con cái quý vị.

[Bạn nhớ nhé, nếu bạn giao con bạn cho người giúp việc thì sao ạ?]

– *Một là: Năng lực ngôn ngữ thấp*

– *Hai là: Năng lực sống tự lập thấp*

– *Ba là: Ngạo mạn, coi tiền là tất cả*

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang ý...]

Thứ tư: *Giao con cho ông bà dạy thì sẽ thế nào? Cũng không được, quá nuông chiều*

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Rất nhiều phụ huynh khi làm cha mẹ thì rất có lý trí, nhưng khi làm ông, bà nội rồi thì sao? Ôi, cháu nội này sao mà đáng yêu thế! Họ thương yêu hết mực.

Như mẹ của tôi, khi bà dạy chúng tôi thì rất nguyên tắc, rất khuôn phép. Tôi còn nhớ có một lần, tôi có một yêu cầu không hợp lý đối với mẫu thân của tôi. Sau đó mẹ tôi cầm lấy một quyển sách, bỏ mặt tôi. Tôi liền nằm trên đất

bắt đầu gây rối, nhất định muốn bà phải đồng ý mục tiêu của tôi. Rốt cuộc mẹ tôi không hề để ý đến tôi, tiếp tục xem sách của bà. Sau đó tôi cảm thấy lặn lội trên đất rất mệt, cũng biết được dùng tình cảm không thể đạt được đến mục đích của tôi, mẹ tôi không tiếp nhận uy hiếp, tôi liền ngoan ngoãn bò dậy đi ra. Quý vị xem, ký ức của tôi rất sâu sắc.

[Đấy ạ, cho nên ở nhà tôi Chu Bông cũng thế, không được cái gì là khóc, gào, réo. Thế rồi chị vừa ôm ông bà hoặc mẹ một cái là đẩy ra, rồi khóc, gào, réo. Rồi chị cầm cái gì chơi cũng thế. Mẹ nó cứ bảo:

- Ôi, con này ghê lắm, vì nó ghê như thế nên mình lại phải dùng cái gọi là cái sự êm dịu để dạy nó.

Tôi bảo:

- Cũng được, nhưng mà không cẩn thận là nó sẽ nóng lên.

Bắt đầu đến lượt tôi trông thì sao? Khóc, gào, réo, tôi đã đọc đoạn này rồi nên kệ. Thế là ra đập cửa (vì tôi đóng cửa mà, đóng cửa phòng). Tôi mặc kệ. Thế xong bắt đầu lăn đùng ra đất, tôi cũng mặc kệ.

Thế là một lúc sau bắt đầu mệt mệt rồi. Bắt đầu tôi mới ra tôi bảo:

- Chu Bông! Bà có cái này con có thích không?

Giơ ra một cái như cái bàn chải đánh răng. Thế là thích quá, là ôm lấy, thế là hết khóc. Tôi làm như thế mấy lần, đều xử lý được Bông hết. Cho nên ở đây các bạn lưu ý điều đấy, không quát to, không có nói gì nhưng mà học đúng mẹ thầy Thái, mặc kệ. Chán rồi bắt đầu, không sợ nó khóc, khóc cho nở phổi, một lúc sau là hết, các bạn phải lưu ý.

Còn nếu như các bạn mà cái gì các bạn cũng đáp ứng cho nó thì đây chính là cái nguyên nhân dẫn cho trẻ tự tư. Đây chính là những cái tập tánh như thầy nói là: “kiêu, xa, dâm, dật”. Là đáng nhẽ ra tự tư bạn phải làm sao hạn chế, đẩy, đoạn ác tu thiện cho trẻ từ nhỏ. Thì bạn lại tha hồ thỏa mãn tất cả những cái tập tánh xấu của nó. Nó muốn gì bạn cũng cho. Nó muốn gì cũng được, muốn ăn thì ăn, muốn chơi thì chơi. Vậy thì nó quen nó là ông tướng, ông hoàng rồi, về sau nó sẽ chỉ nghĩ đến nó.]

Cho nên giáo dục trẻ nhỏ nhất định phải có nguyên tắc rất chuẩn xác, Không nên để trẻ nhỏ muốn gì được nấy, yêu chúng quá làm cho chúng hư.

[Cho nên các cụ mới có câu là gì ạ: “Thương cho roi cho vọt, ghét cho ngọt cho bùi”. Thật sự là tôi thấy phần lớn con mà không được chiều ấy, thậm chí bị đánh mắng thì về sau lại rất là có hiếu, nhưng mà con càng được chiều càng hư.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Quý vị xem, khi mẹ tôi dạy tôi tốt như vậy, nhưng đến khi đưa cháu ngoại của bà thì lại rất ưu ái. Bà thường hay nói với tôi:

- Con không nên nghiêm khắc đối với cháu như vậy.

[Đấy, đến cách thế hệ rồi đấy]

Tôi cũng không nói gì. Sau đó trải qua khoảng nửa năm, bà liền nói với tôi:

- Con nghiêm khắc là đúng

Bởi vì đứa cháu ngoại này đã trèo cả lên trên đầu của bà. Cho nên nếu để cách thế hệ giáo dục trẻ thì hiệu quả

đều không tốt, sẽ nuông chiều. Cho nên con cái do chính mình dạy bảo thì là hay hơn.

[Bạn phải nhớ cái chữ “Hiếu” nhé: Một bên chữ “lão”, một bên chữ “tử”, bạn để ra nó bạn phải dạy nó. Còn nếu bạn không dạy nó về sau bạn không bao giờ được trách nó rằng nó không có hiếu. Cho nên cái Cổ Hán văn của Trung Quốc phải nói là rất là thâm sâu, rất là hay.

Chúng ta chuyển sang ý]

Thứ năm: *Dùng truyền hình, vi tính để “dỗ” trẻ thì thế nào?*

Một là: Cái trẻ học được là “tham, sân, si, sắc, tình, bạo, dục”

[Rất nhiều bạn bận quá, con về cái là quăng luôn cho một cái Ipad, đừng không ạ? Thế là các chương trình nhảy đầm, nhảy múa, Chu Bông thỉnh thoảng cũng bị thế, nhưng từ khi tôi nhắc là bố mẹ đã lưu ý rồi, là các cô vũ ba lê váy thì tóc lên như thế này, áo thì hai dây, là nhảy múa, thế là thích lắm.

Tôi bảo:

- Không được, con phải bỏ ngay tất cả những cái này, không nó tiêm nhiễm vào trẻ, thì về sau nó thấy đây như một cái thói quen rồi, về sau nó, khi nó trưởng thành nó cũng ăn mặc kiểu như thế này, thì đây chính là cái nguyên nhân khiến tình trạng xâm phạm tình dục, xâm hại tình dục ngày càng gia tăng.

Cho nên không được cho con xem những cái này, thế là cuối cùng bắt đầu phải chọn lựa các băng.

Các bạn dỗ con bằng những cái Ipad không hề để ý đến là đây là nó có “sắc, tình, bạo, dục” không, nó có gọi là trộm cướp này, nó có gọi là tà dâm không. Đây, nói về cái chuyện, gọi là, ăn trộm, nói mãi với các bạn về cái băng, từ nhà tôi tôi thấy đây ạ, “Johnny, Johnny yes papa” đây. Một đứa trẻ ăn vụng đường, cha nó bắt được, thì cuối cùng cha nó bảo là:

- Vậy con làm gì đây, há miệng ra cho cha xem nào?

Thì nó đã giấu tọt luôn cái miếng đường ở đằng sau, rồi nó há ra cho cha nó xem, thì cha nó lại tưởng không có gì, thế là nó lại tiếp tục ăn vụng đường.

Thế là dạy trẻ con nào là dối trá, nào là ăn trộm, bạn vẫn cho trẻ xem, rồi bạn cùng con cười ha ha. Cho nên là từ là truyền hình, rồi là dùng vi tính, truyền hình để dạy dỗ cho con, nhưng bạn không hề biết được rằng là nó bắt đầu tiêm nhiễm cái “tham, sân, si, mạn”, cái “sắc, tình, bạo, dục” này rồi, về sau là hỏng.

Hoà thượng đã nói là thầy giáo đầu tiên của Hoà thượng là giáo sư Phương Đông Mỹ. Có người hỏi giáo sư Phương Đông Mỹ rằng:

- Nước Mỹ mạnh thế, liệu có diệt vong không?

Thì giáo sư Phương Đông Mỹ trả lời rằng:

- Chắc chắn có!

Vì sao ạ? Cái gì làm cho diệt vong ạ?

- Truyền hình.

Và lúc đấy, Hoà thượng dùng cái từ gọi là “lão nhân gia” nói. Mà quả là đúng ạ, mà hồi đấy, khi Hoà thượng vào học giáo sư Phương Đông Mỹ, thì lúc đó Ngài mới

ngoài 20 tuổi, vậy mà bây giờ cứ ngày càng đúng. Bây giờ thì sư phụ Thượng nhân bao nhiêu tuổi? Chín mươi hai tuổi. Vậy tức là gần 70 năm qua, câu này cứ ngày càng đúng.

Và bạn thấy bây giờ nước Mỹ kinh khủng không? Chỗ này thì bắn nhau, chỗ kia thì giết nhau mà cứ thoải mái, từ học sinh Trung học cũng có thể rút súng, xả súng hết như thế này. Rồi “sắc, tình, bạo, dục” khắp nơi.

Cho nên khi bạn cho trẻ, gọi là xem truyền hình hoặc vì tính bạn phải cực kỳ cẩn thận, không có bao nhiêu công dạy dỗ cuối cùng vứt đi xuống sông xuống biển hết.

Trước đây, cư sĩ Trung cũng mê chơi game online, thành game thủ, đêm nào coi như cũng thức khuya, vì lúc ấy là đang học Đại học, sau đấy là chờ công việc. May xong tôi cũng phát hiện ra, nói không được, lúc ấy là sân si lên cả với mẹ. Tôi dứt bég truyền hình ra, xong tôi cắt luôn cả internet, bởi vì ngày xưa nó không có những cái điện thoại di động dễ như bây giờ, mà như thế bắt đầu mới quay lại được.

Cho nên các bạn phải rất lưu ý ở cái chỗ mà dùng truyền hình, vì tính dễ dãi trẻ nhỏ.]

Chúng ta thấy rất nhiều trẻ nhỏ có lời nói ngạo mạn vô lối, lời nói đều rất thô tục. Việc này có khi không phải học được từ cha mẹ, mà học với truyền hình và vi tính.

[Thậm chí là đại ma vương này, đại ma vương truyền hình với vi tính này là đi đến tận đâu hả bạn? Đến tận nông thôn, đến tận miền núi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Hai là: Truyền hình, vì tính làm mê mờ, hại não

Xem truyền hình và vì tính nó có hiệu quả thôi miên. Bạn có phát hiện thấy người xem truyền hình dường như hoàn toàn cách biệt với thế gian hay không? Người bên cạnh có gọi thế nào cũng không ích gì, vì sao vậy? Bởi vì sóng từ và sóng âm của truyền hình, sẽ làm cho não của bạn giống như là hoàn toàn cách ly với thế giới bên ngoài vậy. Cho nên truyền hình xem càng nhiều thì sẽ càng không biết suy nghĩ.

Quý vị xem, vì sao rất nhiều thương phẩm rất quý đều ưa thích quảng cáo trên truyền hình, đều là hô hào giá cả rất hấp dẫn? Vì người xem truyền hình thì không có lý trí, nên chỉ cần cái kỹ năng xoa lên lập tức liền sẽ bóng đẹp,

[Ví dụ: Mặt thì nám đầy ra, đây, ví dụ như thế, thế nhưng đưa lên truyền hình quảng cáo cho một cái kem dưỡng da, họ xoa lên thế là ôi dồi coi như đẹp hồng hào lên ngay, không còn tí nám nào cả. Đây là cái kỹ năng.]

Nhìn vào sẽ mê người, nên lập tức đi mua luôn.

[Vì mình cũng bị mê mờ, hại não rồi mà, thế nên chỉ cần qua một cái kỹ năng cái là lập tức mình đi mua luôn.]

Cho nên truyền hình đối với đại não của trẻ nhỏ có ảnh hưởng sâu xa, đây đều là đã có chứng minh của khoa học.

Trên web của Đại Phương Quảng chúng ta có bài viết mang tên “Truyền hình dạy lớn trẻ thơ”, mọi người có thể xem thử. Khoa học đã nghiên cứu ra, truyền hình có sức ảnh hưởng rất không tốt đối với trẻ nhỏ.

[Bạn lưu ý, trẻ nhỏ thì bạn thấy đây, cái năng lực ghi nhớ của nó rất tốt, nhưng năng lực phân biệt của chúng kém, đến khi lớn hơn thì cái năng lực phân biệt lại có nhưng cái năng lực ghi nhớ lại kém.]

Hôm qua cư sĩ Chúc Hạnh sang nhà tôi, tôi đã bảo Chu Bông biểu diễn, dạy có một tí thôi mà đã “Đệ Tử Quy, Thánh nhân dạy; Trước hiếu đễ, sau cần tín”. Thậm chí lúc ấy tôi còn đọc nhầm cơ, tôi bảo: “Đệ Tử Quy, Thánh nhân huấn”, thì nó đọc lại “Đệ Tử Quy, Thánh nhân dạy”, Chu Bông đấy ạ. “Trước hiếu đễ, sau cần tín. Thương chúng sinh, gần người nhân, có dư sức thì học văn”, thuộc luôn.

Chính vì cái năng lực phân biệt của chúng kém, cái năng lực ghi nhớ mạnh, cho nên nếu bạn dùng truyền hình, dùng vi tính để dỗ trẻ nó sẽ không hề biết cái này nên làm, cái này không nên làm, cái này xấu, cái kia là tốt, nó không biết. Và như thế nó lại đi theo cái tập tánh là “sắc, tình, bạo, dục”. Bởi vì con người ta đã sinh ra là người thì sẽ có ngũ dục mà, “tài, sắc, danh, thực, thù”, thì nó đi theo luôn cái đường lối đấy, và cái năng lực ghi nhớ của nó rất mạnh, nó không phân biệt được mà, thì hỏng rồi.]

Cho nên là giáo dục con cái vẫn phải là chính mình.

[Kết luận lại, là nếu bạn dùng truyền hình vi tính dạy cho trẻ nhỏ thì cái chúng học được chỉ là “sắc, tình, bạo, dục”, hơn nữa sóng âm của truyền hình còn làm cho mê mờ, hại não, ảnh hưởng không tốt tới trẻ.]

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang nội dung thứ 4]

4. Giáo dục con cái vẫn phải là chính mình

[Không thể đưa cho thầy giáo, không thể đưa cho “đại lý phụ mẫu”, không thể đưa cho người giúp việc, mà

cũng không thể gọi là giao cho ai nữa? Ông bà, vì là chiều quá ạ. Không biết là các vị ông bà ở đây có chiều quá không, tôi thấy cư sĩ ông nhà tôi chiều lắm. Mà vẫn phải là chính mình ạ! Vâng ạ. Nghiêm khắc được với con thôi, nghiêm khắc được với lại con rể, con gái, rồi con dâu, con trai thôi, thế nhưng với cháu thì chiều quá.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên, chúng ta phải hiểu rõ giáo dục trẻ nhỏ vẫn phải là chính mình, mới có thể nắm chắc được phần tốt, vì sự trưởng thành của trẻ nhỏ không thể nào lập lại được lần thứ hai.

[Đây lại chính là cái chọn lựa, nếu bạn không chọn lựa được thì không có cơ hội thay đổi nữa.

Các bạn thì đều tính một cái nước là cứ tìm xem chỗ nào mà được được cái là giao phất con, thế là được.

Hôm trước có nghe nói là định là tổ chức cái lớp học hè, thế thì tôi cũng thấy nhà tôi cũng bảo là cho Chu Bi lên, tôi bảo:

- Này nhớ, cho Chu Bi lên là phải một người đi theo đấy chứ không phải giao phất cho cái chỗ cái tổp đấy đâu. Tiện thế chứ lại, vừa được dạy làm việc, có người dạy cho này, thế rồi là vừa được dạy đủ các thứ kỹ năng sống này, thế mình lại không phải trông, thế tiện thế. Cứ con ai người đấy phải lên. Thế thôi.]

Hiện nay bảo bạn phải tự dạy con cái, bạn làm được không? Bạn lập tức nói: *[Đấy ạ]*

- Thầy Thái ơi, những điều Thầy nói tôi đều rất đồng ý! Nhưng “*Nhân tại giang hồ, thân bất do kỷ*”.

Có nghĩa là gì? Người ở trong giang hồ, hành động không thể do mình định.

[Ý là con rất là bận, con nhiều việc khách quan lắm nên con không thể nào mà tự dạy được con.

Bây giờ bắt đầu đến cái vấn đề]

III-2. Trách nhiệm về kinh tế

[Vừa rồi nói về trách nhiệm về tinh thần. Bạn nhớ nhé, chồng thì kiếm tiền, vợ thì dạy con. Phân biệt chính là như vậy, nhưng đương nhiên là có sự hỗ trợ nhau. Đồng thời là phải nhớ là: dạy con là tự mình dạy, không thể giao cho ai khác được, mà không thể được rồi con mình ra ý.

Hôm qua tôi có sang kết giao với lại cô giáo hiệu trưởng cái trường mầm non ở chỗ cái khu của tôi ở. Thế thì tại sao sang kết giao? Là bởi vì trường đấy nó có cái webcam để mình xem, thì tôi thấy, tại sao lại chỉ có Chu Bông với một bạn nữa ở trong lớp, vì nhìn qua cái camera thì bảo bởi vì Chu Bông không chịu đi học ngoại ngữ, lớp thì đến giờ đi học ngoại ngữ.

Tôi bảo:

- Không, nó gửi ở Hà Nội nó đi học ngoại ngữ mà.

Thế thì ra thì là cô bảo:

- Chắc là cái vị thầy giáo nước ngoài này cũng cao to như con gấu ý cho nên Chu Bông cứ vào là khóc.

Thế tôi mới thấy thế, tôi mới bảo là:

- Vậy thì nếu cô đồng ý thì tôi sẽ cho Chu Bi (Chu Bi đấy, là đứa lớn ấy) một tuần một hai buổi đến, để gọi là tiếng Anh thực hành với các bạn, vì Chu Bi nói tiếng Anh rất là hay.

Thế thì cô nghe như thế thì lúc đầu cô cũng rất phấn khởi nhưng cũng phân vân, bảo thế không hiểu là, ý là vấn đề kinh tế.

Tôi bảo:

- Không, cháu nó dạy gọi là chỉ giúp thôi.

Thế thì cô hẹn là, vậy thì thứ tư tuần tới sang thì sẽ trao đổi với lại ông thầy giáo người Mỹ là xem thầy với trò kết hợp với nhau xem là dạy trẻ như thế nào, đấy, cái ông mà bảo to, mà làm cho Chu Bông sợ.

Thế là tôi bảo với lại bố mẹ của Chu Bi là:

- Đấy nhé, bà kết duyên để cho Chu Bi bắt đầu tu phước từ nhỏ, phước điền canh tâm nhé thế nên là làm việc thì cố gắng tạo cơ hội cho con.

Bố mẹ cũng phấn khởi, bảo:

- Ủ thế thì bà giúp.

Mọi người đều phấn khởi. Bắt đầu tôi giao luôn:

- Hôm nay thứ tư, Chu Bi đi sang bên kia có cái thầy giáo dạy như thế, cư sĩ ông phải ngồi cùng giám sát từ đầu đến cuối, con mình không thể giao cho ai.

Thế lúc đầu bảo:

- Không, nó sang được.

- Thầy Thái dặn con mình không được rời ra, không được giao cho ai cả.

Đồng ý.

Cho nên qua đây các bạn không được chủ quan, phải nhớ thầy Thái đã dặn: không thể giao được con mình cho ai hết, luôn luôn là phải giám sát, luôn luôn phải để mắt và dạy dỗ cháu thiện ác làm sao cho phân minh.

Đây nhé, các bạn nhớ đấy, vừa nói là sự thật đấy ạ. Lúc đầu cư sĩ ông còn bảo:

- Ô, tôi còn nhiều việc lắm.

- Ông có nhớ thầy Thái dạy không? Bởi vì nếu tôi đi thì không ai làm pháp, tôi đã kết giao xong rồi, bởi vì cái mục tiêu của tôi là kết giao xong thì Chu Bi sẽ bắt đầu sang dạy Đệ Tử Quy. Chúng ta vừa mới hôm vừa rồi được 3080 cuốn “Đạo đức học trò” (Đệ Tử Quy) thì chính cái trường mầm non ấy là người mở hàng đầu tiên thỉnh. Bây giờ nếu nói là Chu Bi sang để dạy Đệ Tử Quy, thì họ đã biết là Đệ Tử Quy là cái gì đâu, cho nên họ đòi nào đồng ý, vậy thì bắt đầu từ kết duyên từ cái việc dạy tiếng Anh. Sau khi mà sang mà dạy tiếng Anh rồi thì lúc ấy tôi sẽ nói về cái kỹ năng

sống, chính là cái quyền Đệ Tử Quy đã tặng rồi thì cô cũng đã rất phấn khởi, là cô bảo:

- Em tiếp xúc rất nhiều nhưng mà cháu nhà chị ngoan quá cơ!

Tôi bảo:

- Thế nó ngoan thế nào hả cô?

- Nó đến một cái, nó định ra nó chơi ở cái chỗ cái sân cầu trượt ý, (Chu Bi đấy, là đĩa lớn ấy), thì nó đã phải chạy vào, nó khoanh tay, nó hỏi cô hiệu trưởng rằng: “Thưa cô, con định chơi ở cái chỗ cầu trượt này có được không ạ?”

Tôi bảo:

- Bởi vì chính nó học cái câu này trong Đệ Tử Quy.

Tôi đọc luôn:

- “Dùng đồ người, phải hỏi trước, nếu không hỏi, thành trộm cắp”.

Thế xong cô lại kể ra mấy cái là:

- Nó vào, nó ra, là nó chào hỏi lễ phép, trong khi những đứa trẻ khác là cứ thế là chạy tự tiện và cứ chơi thoải mái.

Thế thì nhân tiện đây tôi mới kết duyên về Đệ Tử Quy, cô thích quá sang cô thỉnh luôn gần 100 quyển.

Bây giờ nói đến nội dung thứ II

III-2. Trách nhiệm về kinh tế

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

1. Thời trước: Một người kiếm tiền cả nhà sống đủ

Người thường đều cảm thấy, nếu cả hai vợ chồng nếu không cùng nhau kiếm tiền thì sẽ chết đói. Bạn thấy đấy, chúng ta đều có rất nhiều lập trường dự bị.

Các bạn! Ở vào thời của ông tôi, hai vợ chồng chỉ có chồng ra ngoài kiếm tiền, hơn nữa còn sanh ra năm, sáu người con, bảy, tám người con, họ có đói chết hay không? Không có!

[Thời ông nội của thầy Thái, thì chắc là cũng tương đương với thời ông nội của tôi thôi, cũng một người kiếm tiền, mà tại sao nuôi được cả nhà, đó ạ.]

2. Thời nay: Vợ chồng cùng kiếm tiền vẫn sợ chết đói

Hiện nay chúng ta mới nuôi có một đứa mà phải hai người kiếm tiền, lại vẫn sợ chết đói. Vấn đề ở chỗ nào hả các bạn?

[Ngày trước chỉ có một người kiếm tiền cả nhà 5, 6 con đều sống đủ. Ngày nay cả hai vợ chồng đều lao đi kiếm tiền, không phải 8 tiếng, mà là 10 tiếng, 15 tiếng, chỉ có một đứa con, sao vẫn sợ chết đói?]

Vâng ạ, hoang phí, tiêu phí bừa bãi, vâng ạ.

Ví dụ giày dép thì phải một tú, vẫn không đủ, quần áo thì phải ba tú, rồi là đi siêu thị, hay à gọi là đi, đi nghỉ mát chứ, trong nước không chịu, phải nước ngoài cơ.

Thế rồi là thậm chí là dùng thẻ tín dụng là vay vung lên, để mua cả ô tô. Ô, bây giờ tôi thấy ngân hàng nói về chuyện là mua ô tô trả góp vô cùng nhiều. Ủ, thôi trừ những cái trường hợp là họ bảo là họ phải làm công ty thì cũng phải có cái bộ mặt của công ty. Nhưng mà vợ chồng trẻ thì mua rất nhiều, vì sao tôi biết thế ạ? Bởi vì cái chung cư ở ngay gần nhà tôi nó là cái chung cư trung bình, hoặc hơi là thấp cấp, vậy thì không thể nói là những cái tầng lớp nhiều tiền được, nhưng mà ô tô thì tràn đống bên dưới, toàn là của cư dân ở đấy. Thế thì với một cái nhà rất bình thường, vậy tại sao họ có ô tô? Thế thì chắc là như các cán bộ ngân hàng nói là đều vay để mua thôi.

Cho nên Tiến sĩ Thái mới nói]

Vấn đề ở chỗ nào?

Vì không cần kiệm trong cuộc sống

Vấn đề ở chỗ không nắm được thái độ “trị gia”, tức là rất then chốt là bạn phải cần kiệm. “Kiệm là gốc của trị gia” (Tiết kiệm là gốc để quản lý gia đình), chỉ cần cần kiệm, không tiêu phí bừa bãi.

Kỳ thật, một người kiếm được tiền thì đã đủ cho người trong nhà dùng rồi. Hơn nữa, một người kiếm tiền, người trong nhà dùng sẽ rất tiết kiệm, từ nhỏ đã cho con cái thái độ gì? Thái độ cần kiệm, là bạn đã làm cho trẻ nhỏ có

lập trường vững chắc, không đến nỗi trở thành nô lệ của vật chất.

[Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng tại đây. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang phần tham khảo:]

Chủ đề: CHĂM SÓC, GIÁO DỤC CON CÁI PHẢI LÀ CHÍNH MÌNH

Sau đây xin giới thiệu với các bạn bài đọc thêm:

HÃY CÂN THẬN KHI GỬI CON CHO NGƯỜI KHÁC

(Nguồn: sưu tầm)

“Tôi còn nhớ khi con trai tôi còn nhỏ, lúc đó cháu khoảng 2 tuổi. Có một lần cơ quan cho đi chùa Hương đúng vào dịp ngoài Tết nên thời tiết lúc này rất lạnh, khoảng dưới 5 độ. Nhưng vì còn trẻ nên vợ chồng tôi khá là ham chơi, đều rất muốn đi chùa Hương.

Câu hỏi đặt ra là bây giờ phải làm sao với con mình đây?

Bạn phải hiểu ngày xưa mà có một chuyến xe ô tô cơ quan cho đi thì oách lắm rồi. Mình làm gì có tiền mà để thuê taxi dễ như bây giờ. Không có.

Câu hỏi đặt ra là bây giờ phải làm sao với con mình đây? Vì trời rất lạnh, hơn nữa cháu còn quá nhỏ để đi theo. Suy đi tính lại chúng tôi quyết định gửi cháu nhờ nhà vợ chồng của người anh họ.

Sáng sớm hôm sau, chúng tôi mặc cho con một chiếc áo lông thật ấm và 4 giờ sáng đã đưa con đi gửi, và thế là hai vợ chồng yên tâm để lên đường đi lễ Phật.

Đúng là hôm đấy thời tiết quá lạnh nên hai bàn tay tôi cứ đỏ ửng, miệng thì luôn phải xuyết xoa cho khỏi rét. Vừa đứng vừa run lập cập. Chuyến đi khá là vất vả, dọc đường tôi cứ thầm mong sao cho nhanh chóng để về nhà với con (vì ngày ấy không có điện thoại di động). Trên đường về tôi vô cùng sốt ruột khi chiếc xe ô tô cứ chốc chốc lại dừng lại để trả cán bộ, đến tận hơn 9 giờ tối chúng tôi mới về đến Hà Nội.

Vợ chồng tôi đi thẳng một mạch đến nhà vợ chồng người anh họ để đón con. Đến nơi không thấy cháu đâu, tôi liền hỏi con của anh họ tôi rằng:

- Em đâu hả con?

Cháu trả lời:

- Em đang chơi ở bãi cát ở đằng sau nhà.

Do ao đằng sau được san lấp nên hình thành một bãi cát. Tôi nghĩ: đêm đã khuya, trời thì lạnh, sao còn chơi ở ngoài bãi cát? Tôi vội chạy ra, qua ánh đèn đường mờ mờ, tôi thấy con mình mặt mũi lấm lem bẩn thỉu, từ mũi đến má đỏ ửng, còn tay chân thì đầy đất cát. Thương quá đi thôi, tôi ôm chặt lấy con mà ghen ngào hỏi:

- Vậy con ăn gì chưa?

Cháu trả lời:

- Con chưa ăn ạ.

Tôi hỏi:

- Buổi trưa thì con ăn gì?

Cháu đáp:

- Hai bác đi vắng hết nên con với anh Dũng (là con của anh họ tôi) ăn mì ăn liền.

Ngày đấy mì ăn liền đều là những gói mua cả cân “không người lái” (không thịt). Vậy là chỉ có một chút nước sôi đổ vào với mì cho hai đứa trẻ, rét mướt, đói khát. Tôi ôm con vào lòng mà xót xa vô hạn.

Tối hôm đấy về đến nhà, cháu lên cơn sốt đến 40 độ. Một tuần sau thì cháu cũng đỡ, mà hôm đó sốt nguyên nhân là gì? Cảm lạnh.

Sau đó cả tuần liền tôi không sang thăm được song thân. Đến khi cháu đỡ, tôi sang thăm song thân và kể với cụ về việc cháu bị ốm.

Nghe xong cụ nói:

- Ngày trước cha đã nhắc con rằng: con mình không thể gửi được cho ai mà phải tự chăm.

Khi nào cần lắm phải gửi thì quan trọng nhất là phải tìm người có tâm. Theo như cha biết thì vợ chồng người anh họ kia đến con của họ, họ còn không chăm, bỏ bê hư hỏng, vậy thì làm sao có thể thương yêu chăm sóc con mình đây

mà con gửi. Con phải nhớ bài học của ngày hôm nay, nếu không hôm sau vẫn cứ tiếp tục gửi con kiểu ấy thì có khi mất cả mạng con đó.

Cho đến bây giờ cụ đã ra đi và con tôi thì cũng đã 30 tuổi. Gần 30 năm trôi qua, nhưng đây là bài học cảnh tỉnh tôi cho đến suốt cuộc đời. Cảm ơn cha đã cho con những lời khuyên đáng giá để được “Một gia đình nhỏ - một hạnh phúc to”. [Không có lời nhắc nhở ấy chắc là vẫn còn tiếp tục gửi con theo cách đấy.] (Nguồn: sưu tầm – trích: “Nhật ký lời khuyên của cha”)

Trên trang mạng gần đây có đưa tin về một người đàn ông đánh chết con gái 4 tuổi của bạn khi được nhờ trông hộ.

Ngày 21/6, Công an TP. Vĩnh Long tiếp tục tạm giữ Nguyễn Phan Phi Long Hai (29 tuổi, ở phường 3) để làm rõ hành vi cố ý gây thương tích dẫn đến chết người. Nạn nhân là bé gái 4 tuổi, con của anh Nguyễn Hữu Duyên (30 tuổi), bạn thân của Phi Long Hai.

Bé gái bị đánh ở trong nhà của Phi Long Hai, dẫn đến tử vong. Phi Long Hai thừa nhận đánh chết con gái của bạn tại nhà.

Tại cơ quan điều tra, bước đầu Phi Long Hai khai, ngày 16/6, trong lúc ngồi nói chuyện ở nhà thì bé gái con của anh Duyên nói hỗn, nên tức giận quá đánh vào miệng bé. Cú đánh “răn dạy” khiến bé ngã đập đầu xuống nền gạch. Lúc sau, thấy bé có biểu hiện nôn ói, mắt trợn trắng nên anh ta đưa đi cấp cứu.

[Đây là những cái bài học để cảnh tỉnh bạn: Con bạn, cháu bạn, không thể rời ra, không thể giao cho bất kỳ một ai, mà bạn phải là người chăm sóc.

Đồng thời, bạn phải dạy cho con Đệ Tử Quy để nó “thiện ác phân minh”, nó biết điều này là điều không được làm, nơi này là nơi không được đến, người này là người xấu phải tránh cho xa.

Chúng ta vừa kết thúc mục III “Trách nhiệm của vợ chồng trong gia đình”, đó là trách nhiệm tinh thần và trách nhiệm kinh tế hay nói cách khác là trách nhiệm chăm lo gia đình con cái và trách nhiệm kiếm tiền nuôi gia đình. Ngày mai chúng ta sẽ chia sẻ tiếp mục IV “Giải quyết các vấn đề gia đình như thế nào”.

Đó ạ, trách nhiệm thì đã biết rồi: chồng làm kinh tế, vợ chăm lo gia đình và dạy con. Nhưng mà bây giờ giải quyết vấn đề trách nhiệm này như thế nào? Vì phần đông chúng ta đều làm ngược. Ngày mai Tiến sĩ Thái sẽ dạy chúng ta: Làm thế nào để kiếm tiền, và làm thế nào để chăm lo gia đình và nuôi dạy con tốt.]

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy

*Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 36

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vẫn đang học chương III: Vợ chồng hạnh phúc – Nền tảng của gia đình và xã hội hạnh phúc;

Chúng ta đã đi đến mục là: Trách nhiệm của vợ chồng trong gia đình.

Trong mục này chúng ta đã đề cập đến câu “Phụ phụ hữu biệt” là vợ chồng có phân biệt về trách nhiệm đối với gia đình:

Trách nhiệm về kinh tế hay còn gọi là kiếm tiền thuộc về người chồng. Nhưng ngày nay không những chồng mà cả vợ đều lao đi kiếm tiền rồi bỏ bê con cái không có người dạy dỗ.

Tại sao ngày xưa chỉ có một người kiếm tiền mà cả nhà vẫn sống đủ? Vì tiết kiệm. Ngày nay việc cả hai vợ chồng đều lao đi kiếm tiền có làm gia đình sung sướng hay

không? Câu trả lời là không! Vì không cần kiếm trong cuộc sống;

Còn trách nhiệm về tinh thần là chăm lo dạy dỗ con cái gia đình, nhà cửa thì thuộc về người vợ. Cho nên người xưa mới có câu: “Con hư tại mẹ”, “Phúc đức tại mẫu” là vậy.

Chúng ta cũng đã học được việc dạy dỗ con không thể giao trắng cho thầy giáo, cho người giúp việc, hay truyền hình, vì tính thậm chí kể cả ông bà, không thể giao như thế được, mà là chính mình phải dạy con.

Hôm nay chúng ta học tiếp mục]

IV. GIẢI QUYẾT CÁC VẤN ĐỀ GIA ĐÌNH NHƯ THẾ NÀO?

[Giải quyết vấn đề gì ạ? Vấn đề kinh tế và vấn đề tinh thần, vâng. Bây giờ chúng ta sẽ bắt đầu vào bài giảng của Tiến sĩ Thái ngày hôm nay.]

Xin chào mọi người!

Lần trước chúng ta đã nhắc đến, gia đình có hai thứ rất quan trọng.

- Một là kinh tế, nghĩa là đời sống vật chất;
- Hai là đời sống tinh thần, nghĩa là trên phương diện giáo dục con cái.

Vừa rồi cũng nhắc đến tình hình gia đình hiện nay, đều là vợ chồng cùng nhau kiếm tiền, bộ phận lớn trẻ nhỏ

đều phải gửi vào nhà trẻ, hoặc giao cho người giúp việc, hoặc giao cho ông bà nội giữ cháu.

[Chúng ta bắt đầu học nội dung thứ nhất]

IV-1. Giải quyết vấn đề kinh tế

[Mục này có 3 ý:

1. Để lại cho con nhiều tiền, cuộc sống liệu có hạnh phúc?

Câu trả lời là: Không có.

2. Để lại âm đức cho con, cuộc sống hạnh phúc

3. Phương pháp kiếm tiền thế nào?

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Trí tuệ của nhân sinh xem thấy từ chỗ nào? Phải thấy được trong việc “Thủ” và “Xả” *[“Thủ” là giữ, “Xả” là buông, đây, dạy cách kiếm tiền đây]*, có “Xả” thì mới có “Đắc”.

[Tức là bạn phải bố thí thì bạn sẽ được, còn nếu như bạn giữ trăm trăm vào người thì, giả sử bây giờ đầu đời bạn có một ít, đây là phước báu từ các kiếp trước, sau rồi cũng sẽ không còn.

Trước đây khi chưa học đến đạo, nhà tôi làm rất là vui vẻ. Bởi vì sao? Vì sờ đến đâu cũng ra tiền, hợp đồng nào cũng ra tiền, thậm chí người ta gọi rất là nhiều, hợp đồng không làm hết, cuối cùng phải từ chối.

Thế đến một thời gian sau thì bản thân tự nói với tôi:

- Độ này anh thấy là mình không có duyên trong làm ăn nữa.

Là hợp đồng đều trượt, vẫn con người ấy, vẫn kỹ thuật ấy, vẫn là sự gọi là thật thà đấy, nhưng mà về sau không làm ra tiền nữa. Cứ có một tý thì nó lại chệch, ví dụ như là chuẩn bị tưởng như ký được rồi lại không, có khi ký được rồi, thì người ta lại thay sếp người ta lại bảo không làm nữa.

Vì lúc ấy mình không có biết được nguyên nhân chính làm sao để có tiền mà. Làm gì mà biết được là phải có “Xả” tức là bố thí thì mới có “Đắc” - tức là được, vì lúc ấy đã gặp được pháp của Hòa thượng đầu a, đã gặp được Đường Đến Hạnh Phúc của Tiến sĩ Thái đầu a, cho nên mình không có biết là “muốn có tiền thì phải thí nội tài và ngoại tài”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Bớt kiếm tiền và giáo dục con cái nhiều hơn,

Hay là bạn muốn kiếm được nhiều tiền và lơ là giáo dục con cái? Kết quả có được nhất định sẽ không như nhau.

1. Để lại cho con nhiều tiền, cuộc sống có hạnh phúc?

[Mục này có 2 ý a:

- Thứ nhất: Ít tiền, thì ít tiêu, cuộc sống vẫn hạnh phúc

- Thứ hai: Lắm tiền, nhiều tật, cuộc sống lại không có hạnh phúc]

Chúng ta xem thế hệ trước, tức là người hiện nay khoảng 50 - 60 tuổi, và thế hệ này là người hiện nay 20 - 30 tuổi, chúng ta so sánh hai thế hệ này nhé.

Thứ nhất: Ít tiền, tiêu ít, thì cuộc sống vẫn hạnh phúc

[Trong ý thứ nhất này lại có 2 ý nhỏ:

- Một là: Ít tiền thì tạo thói quen tiết kiệm*
- Hai là: Ít tiền thì có hiếu vì biết ơn, có chí khí vì khó khăn]*

Người thế hệ trước rất có trách nhiệm, rất hiếu thảo với cha mẹ.

Còn người thời nay chúng ta thì sao?

Các bạn! Xin quý vị đừng khách sáo, cứ nói thẳng ra, có thái độ đời sống giống thế hệ trước hay không? Là tiến bộ hay là thoái lui?

[Đây ý thầy nói rất rõ ràng, thời trước thì sao? Rất hiếu thảo với cha mẹ, nhưng mà thời nay thì sao? Đây, thầy bảo “Các bạn cứ nói thẳng ra”. Bây giờ các bạn thử xem xem là trong 100 gia đình các bạn quen thuộc, thì có bao nhiêu gia đình giữ được chữ hiếu với cha mẹ mình.

Hôm qua, có anh taxi ghé vào nhà thế là nhân tiện hỏi thăm tình hình sức khỏe của cụ. Tôi trả lời, nói chung mình cứ làm thế nào mình trả lời cũng bình thường thôi, vì anh hỏi thăm. Cuối cùng thì cái anh taxi anh ấy bảo:

- *Bây giờ người thế này, như bác thì hiếm lắm, không có đâu.*

Tự anh taxi anh ấy nói thế, cho nên là đến đây lại thấy thầy Thái hỏi là:

- *Xin các quý vị đừng khách sáo cứ nói thẳng ra, có thái độ giống thế hệ trước hay không?*

Tức là có hiếu thảo với cha mẹ hay không?

- *Là tiến bộ hay là thoái lui?*

Thế là đồng học trả lời:

- *Là thoái lui.]*

Vậy thì thế hệ trước có tiền, hay là người đời nay hiện tại của chúng ta có tiền? Là thế hệ này chúng ta có tiền.

Vì sao có tiền mà thái độ của đời sống lại thoái lui? Như vậy thì có tiền không nhất định giải quyết được vấn đề.

Một là: Ít tiền tạo thói quen tiết kiệm

Thời đại của cha tôi cơ bản là rất nghèo. Vì rất nghèo cho nên biết tiết kiệm. Nhớ lại lúc nhỏ, khi ăn cơm, đồ ăn còn thừa lại là ai gấp? Đều là cha mẹ, vì họ đều đã rất quen rồi, không thể lãng phí thức ăn, cho nên đời sống tương đối chặt chẽ, ít tiền thì giúp tạo thành thói quen tiết kiệm.

[Tiết kiệm từng li từng tý, một hạt cơm không bỏ, bây giờ mình cứ up một cái là cả đồng thức ăn, rồi cả đồng cơm gạo, tôi nhìn, nói thật là xót xa nhưng chẳng biết làm thế nào cả. Dạy mãi con cháu, bảo:

- Con ơi, nhớ một cái bát gạo này mà đây có ngọn ý, thì nó tương đương như một cái bơ bò ngày xưa. Nếu mà con đong có ngọn lên con sẽ thổi đã ra được 5 bát cơm, vậy con tính tất cả là nhà bao nhiêu bát rất là dễ.

Vậy mà hôm thì thừa, thừa đến vô tội vạ, cuối cùng là ào một cái. Mà cứ đổ đi hết hôm này đến hôm khác, thậm chí sáng vừa mới thừa như thế, nhưng mà buổi chiều vẫn tiếp tục bữa chiều, vì không ăn được những thức ăn trước rồi, lại tiếp tục thừa.

Trong khi đây thì tôi nhắc thế này chắc các bạn sống thời tôi sẽ biết: một cái phiếu nhân dân, hoặc một cái phiếu cán bộ E thì một tháng được là một lạng thịt, các bạn có công nhận với tôi không ạ? Một lạng đường, cả tháng đấy, thế rồi là một nửa lít nước mắm, mới một ít muối, rồi mấy bìa đậu phụ.

Mà khi thấy bố mẹ nghèo khổ như thế, ăn uống như thế là rất thương. Nói thật với các bạn là khi bắt đầu có trí tuệ cái là rất thương. Thấy bố mẹ ăn khổ như thế mà một ngày đi làm 2 ca, rồi các bạn biết ngày xưa cứ 6h đi làm 11h thì lại về nhà, thế sau đấy lại 2h lại phải có mặt ở cơ quan, chiều 6h tối lại về, mà trưa về ăn uống khổ cực như thế.]

Hai là: Ít tiền lại có hiếu vì biết ơn, có chí khí vì khó khăn

Thứ hai là đời sống càng khó khăn, người càng hiểu được cảm ân cha mẹ, thương yêu anh chị em.

Cho nên thể hệ của phụ thân tôi, khi ông học đều không phải là cha mẹ thúc giục, mà đều là chính mình rất

tích cực chủ động. Vì hy vọng thông qua sự thành tựu trên học tập, có thể về sau làm cho cha mẹ có được những ngày tháng tốt đẹp.

Quý vị thấy đời sống nghèo khổ, đời sống đáng tin cậy thì làm cho người càng có chí khí, càng có hiếu tâm. Cho nên chúng ta phải cảm ơn cái nghèo khổ.

[Nhưng mà trong cái nghèo đấy, thì như thầy Thái nói, lại rất có chí, lại rất biết tri ân cha mẹ. Có chí là gì? Là phải quyết tâm phải học được bằng được vào Đại học, không làm gì có thầy dạy thêm, làm gì có phòng riêng, làm gì có đèn điện sáng. Cứ một mình vì nhà 8 người, hôm nào cô chú về nữa thì bê sách ra đâu, bê sách ra cái cột điện ngoài đường, ngồi ở dưới góc đấy mà học. Cho nên rất là có chí, mà quyết tâm là phải học, học bằng được thì thôi.

Nhưng mà bây giờ thì sao ạ? Trẻ chúng quá sung sướng, muốn gì cũng có, muốn ăn gì cũng có, máy tính có, chẳng máy tính này, rồi là quần này áo khác đầy đủ hết, thì chúng lại không hề có được cái sự tri ân, chỉ biết đòi hỏi, chỉ biết đòi hỏi cha mẹ thôi. Mà cũng chẳng có chí gì cả, chơi chơi cho đến bạc nhược cả người thì thôi, điểm mấy thì điểm, chẳng cần.

Thực lòng khi tôi phấn đấu tôi học, ngày trước thì tôi mong ước một điều là tôi thi điểm cao rồi tôi sẽ đỗ để đi nước ngoài. Khi đi nước ngoài, mà vì ngày đấy nó chỉ có chính sách của Nhà nước cho đi thôi, thì cũng tiết kiệm được một ít tiền để mua cho cha mẹ cái này cái khác. Tôi nghĩ như thế, là tôi quyết tâm như thế, nhưng đến khi về sau, khi tôi chuẩn bị thi thì phụ thân tôi bảo:

- Có đỗ điểm đi nước ngoài cũng không đi.

Đó! Thế mà cuối cùng rất may là cuộc đời tôi lại không đủ điểm để đi nước ngoài nên cuối cùng tôi đành ở nhà, về sau cụ dạy cho vì sao không đi, rất hay.

Nhân tiện đây nói luôn về chuyện tại sao cụ bảo không đi, để bạn nào có chí mà cho con đi học cho thật giỏi rồi cho đi du học các bạn lưu ý.

Giống như Tiến sĩ Thái có nói: Bây giờ hỏi rằng là Khổng lão Phu tử, học thuyết của Khổng lão Phu tử là ở đâu thì có khi người ta lại tưởng nhầm là ở bên Hàn Quốc, hay bên Nhật Bản, vì Trung Quốc đã mất hẳn đi toàn bộ cách giáo dục của Nho giáo, thậm chí là khi gặp nhau không còn cái gọi là cúi đầu chào nữa.

Thầy Thái nói tiếp: Vậy thì đến khi về sau mà tranh luận là giáo học của Khổng lão Phu tử ở đâu, vì người Trung Quốc không thực hiện được.

Vậy thầy Thái bảo? Một đứa trẻ khi nó sinh ra ở Mỹ có thể là cái dòng máu của nó là dòng máu Trung Quốc thật, nhưng toàn bộ cái tinh thần, tư tưởng của chúng thì đã là người ngoại quốc rồi. Và khi là người ngoại quốc, mà đặc biệt các bạn đều đầu tư muốn cho con đi học Mỹ cơ, rồi là học các nước tư bản nổi tiếng cơ, thì đây là một cái thế giới, một cái nền văn minh vật chất, dạy cho con người ta chỉ có gọi là làm sao đây để đưa theo cái sự thỏa mãn vật chất ấy. Thì nói cho thẳng ra là khi bạn mà đã phấn đấu về cái sự vật chất ấy thì phải nói là dục vọng mà mở ra là vực sâu không đáy.

Cho nên là cái tư tưởng tự tư chỉ có tìm cách là hại người để lợi mình mà thôi. Chính thế nên ông cụ nhà tôi mới nói là:

- Con mà có đủ đủ điểm đi thi, đi học nước ngoài, cha không cho con đi, cha nói trước. Bởi vì đến lúc sang đấy rồi thì đến khi về đến Việt Nam này thì cái thân xác vẫn là con, nhưng cái phần hồn thì con là cái con Tây rồi.

Mấy chục năm sau thì đã kiểm nghiệm được rồi, tôi không đi. Nhưng lần trước cái bài chia sẻ tôi có nói với các bạn là về cái việc dạy con cái và cho con đi du học theo chủ nghĩa học vị. Tôi có nhắc đến một nữ diễn viên nổi tiếng một thời. Bà có một người con trai, thì là bà cho đi du học ở Pháp. Thế bây giờ chồng bà thì mất rồi, bà sống một mình. Bà trải lòng khi mà báo “Dân trí” hỏi, bà nói rằng:

- Con tôi nó sống ở Pháp, rồi nó ở lại Pháp, nó thành thằng Tây rồi, 40 năm nó ở Pháp nó thành thằng Tây mất rồi. Con tôi nó vẫn rất là yêu mẹ, mỗi lần gặp mẹ cứ ôm lấy “Mẹ ơi, mẹ sang Pháp ở với con”. Tôi thì sống bên Việt Nam một mình thì tôi cũng rất buồn, và đặc biệt là cái lúc tuổi già, nên tôi bảo: “Thật không? Thế thì mẹ sang ở với con nhé!”. Bảo: “Vâng, thế mẹ sang ở với con thì vui lắm nhưng mà mẹ phải nhớ là người già phải vào Đường Lão Đường với người già”.

Cuối cùng bà than lên một câu rằng: “Nó thành thằng Tây rồi!”.

Cho nên cách đây khoảng hơn 1 năm khi tôi đọc được cái bài báo này trên báo “Dân trí”, đồng thời khi làm về pháp của Tiến sĩ Thái, thì tôi quay trở lại tôi bảo những lời phụ thân tôi nói đều đúng hết. Và năm ấy là tôi không đủ điểm đi nước ngoài chứ chắc nếu tôi đủ điểm đi nước ngoài thì tôi còn cãi chán.

Mà có phải chỉ có cái tư tưởng với gia đình bị thay thôi đâu, mà tư tưởng đối với Tổ quốc cũng vậy nhưng không hề hay biết.

Trong bộ phim tài liệu “Đằng sau cuộc khủng hoảng (2010) góc nhìn từ bên trong”, tên tiếng Anh là (Inside Job-Behind the Crisis 2010) của đạo diễn người Mỹ là Charles Ferguson năm 2010, được chiếu trên đài truyền hình kỹ thuật số VTC, có đoạn như sau (Bạn rất lưu ý đoạn này chứ đừng để ý đến cái việc mà tôi phát âm tiếng Anh sai vừa rồi ạ):

“Rất nhiều nhà kinh tế học đã kiếm được những món tiền khổng lồ từ việc xây dựng các lý thuyết kinh tế, viết các báo cáo, các chính sách kinh tế theo hướng có lợi cho ngành tài chính.

Các nhà kinh tế học và các tập đoàn tư vấn tài chính đã xây dựng nên ngành công nghiệp tiền tỷ, chuyên cung cấp dịch vụ tư vấn tài chính, đặc biệt là cho chính phủ các quốc gia.

Nói nhỏ chính là dạy, đào tạo cho mọi người để làm ra các chính sách có lợi cho riêng ngành tài chính trong nước, mà lớn hơn là đào tạo tư vấn cho Chính phủ của các nước trên thế giới, cũng nhằm đến là có lợi cho những tư bản tài chính này.

Trong phim có đưa ra một ví dụ vào năm 2006, một nhà kinh tế, một Giáo sư nổi tiếng người Mỹ mà tất cả giới tài chính đều biết tên, bạn ở trong giới tài chính bạn cũng sẽ biết ông ta, bởi vì bạn cũng phải học lý thuyết của ông ta, bạn tự xem phim thì bạn sẽ biết là ai thôi. Ông đã tham gia một nghiên cứu về hệ thống tài chính Iceland và được

trả 124.000 USD để viết nghiên cứu và ca ngợi về sự ổn định của hệ thống tài chính Iceland. Kết quả là năm 2008, tức là 2 năm sau, khi cuộc khủng hoảng tài chính thế giới nổ ra, thì Iceland trở thành một trong những nước chịu ảnh hưởng nhiều nhất.

Ai là người được lợi ạ? Trong tác phẩm “Chiến tranh tiền tệ” của tác giả là Tổng Hồng Binh: Đó là một nhóm nhỏ các ông trùm tài chính với các thể chế tài chính kinh tế của nhiều quốc gia, một thế lực ngầm có thể điều khiển cả thế giới rộng lớn này.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

“Quý vị thấy đời sống nghèo khổ, đời sống đáng tin cậy thì làm cho người càng có chí khí, càng có hiếu tâm. Cho nên chúng ta phải cảm ơn cái nghèo khổ”. [Chúng ta chuyển sang ý...]

Thứ hai: *Lắm tiền, thì nhiều tật, cuộc sống không hạnh phúc*

Một là: Xa xỉ, phóng túng

Lắm tiền, thì nhiều tật, cuộc sống không hạnh phúc, còn thế hệ này thì sao? Vì từ nhỏ đời sống đã rất dư dả, muốn thứ gì có thứ đó, cho nên quen cái thói cao ngạo, quen cái thói xài tiền, lại không biết hiếu đạo, không biết gánh vác tôi luyện đời sống.

[Bây giờ sung sướng quá, bạn phải làm sao cho không được thỏa mãn về cái vật chất của chúng. Đồ chơi thì đầy một nhà, thích gì cũng có, ăn gì cũng có thì cuối cùng chỉ có tăng lên cái tính tự tư và làm nhụt chí khí của chúng

nó, chúng nó sẽ không phản đấu nữa, chúng nó cũng không biết tri ân nữa, bố mẹ dễ thế kiếm ra tiền, việc gì mà phải tri ân.

Ngày xưa thì nhường nhau từng miếng đậu, từng miếng trứng, bây giờ á, một bát thịt chúng nó cũng có thể việc gì nó phải nhường anh em, anh nó cũng có như thế, nó cũng có như thế, cho nên không còn biết tri ân.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên thế hệ này của chúng ta không chỉ tiêu xài hết số tiền do mình làm ra mà còn đi tiêu tiền của ai nữa? Tiền của cha mẹ.

[Đã không báo hiếu cha mẹ thì thôi, lại còn lấy tiền của cha mẹ để tiêu.]

Làm sao các vị biết vậy?

Rất nhiều thanh niên có thói quen phung phí, hưởng thụ đến mức độ nào vậy? Tiền lương của một tháng, vừa cầm trên tay thì lập tức đi “shopping” tốt nhất. Tiền lương của cả tháng có thể tiêu hết trong vòng 15 ngày trước rồi.

Những ngày tháng sau đó thì làm thế nào? Ngày tháng sau đó mua mì ăn liền từng gói từng gói từ từ mà ăn. Nhưng sau đó không thể tiếp tục được nữa thì sao ạ? Trở về nhà tìm người cha già và nói:

- Ba ơi! Con hết tiền rồi.

Người cha rất tức giận nói:

- Đã nói với con không nên tiêu xài phung phí, thế mà con không nghe. Thôi đến đây, muốn bao nhiêu?

Vẫn là lại móc ra đưa cho chúng.

Cho nên đời sống dư dả, chưa chắc đã mang đến cho con cái quý vị thái độ đời sống chuẩn xác.

Hai là: Không thể tự lập, con cháu suy vong

[Đấy, nhiều tiền đấy!]

Thời xưa rất nhiều người có học thức đã thấy rõ được điểm này. Khi triều Hán khai quốc, Lưu Bang đánh khắp thiên hạ, đã phong cho hơn 100 công thần, đều phong cho họ đất đai, cho họ rất nhiều đất đai, cho hơn 100 vị công thần này. *[Đấy ạ]*

Trải qua 100 năm, sử học gia triều Hán đột nhiên nghĩ ra nói:

- Tôi đi tìm hiểu xem, đời sau của 100 vị công thần này như thế nào?

Kết quả làm cho nhà sử học này rất kinh ngạc, con cháu đời sau của 100 vị công thần này, cơ bản đều đã chìm xuống, rất nhiều người lưu lạc trên đường đi ăn xin.

Chỉ có mấy người đời sau vẫn còn tốt, trong đó có một người tên là Tiêu Hà. Khi chia đất đai, Tiêu Hà nhận lấy một mảnh đất rất xấu. Vì miếng đất khô cằn, nên chỉ cần không canh tác thì sẽ không có cơm ăn, nên đây là ông lo nghĩ kế hoạch lâu dài, hy vọng con cháu của ông về sau hiểu được phải cần lao và tiết kiệm.

Những người được chia phần đất tốt, thì thích ăn chơi và biếng làm. Hơn nữa đất tốt bạn ưa thích thì người khác cũng ưa thích, nên cũng có rất nhiều người dòm ngó, có rất nhiều người nghĩ cách hãm hại.

[Họ phải tìm cách họ cướp chứ, vừa mới nói là “Tài vi năm nhà cộng hữu”, bạn có của quý thì lập tức là có 5 cái kẻ nó tìm cách nó cướp của bạn, là gì ạ?

Lửa, một môi lửa là cháy sạch. Gì nữa ạ?

Nước! Một cái trận lũ lụt đến là cuốn phăng, bao nhiêu những gia đình, tôi thấy bao nhiêu những gia đình, đặc biệt là nông dân nào là lúa bị mất hết, nào là chăn nuôi cá, tôm, rồi là gà vịt mất sạch.

Gì nữa ạ? Ăn trộm, ăn cướp nó nhòm ngó, nó nhòm ngó để nó tìm cách nó cướp bằng được thì thôi. Còn nhà nghèo, ui, nó biết chả có gì cả nó vào làm gì cho phí công.

Tiếp tục ạ? Tham quan! Cho nên chính vì thế mà Phạm Lãi khi ông rất giàu có, toàn bộ những cái tài sản đều thí cho người nghèo, xong ông im lặng bỏ ra đi, ông chỉ cần cầm 1 chút của cải quý của mình thôi.

Nhưng còn cái thứ năm nguy hại hơn là gì ạ? Vợ con phá tán.]

Tiêu Hà thấy được, không nên để tiền lại cho con cháu, mà quan trọng hơn là phải lưu lại trí huệ cho con cháu, lưu lại tấm gương tốt cho con cháu.

[Tôi hỏi thật, bạn có muốn con mình thành tựu không ạ? Nếu có hãy đưa con mình trở về “Cái nghèo”. Bạn đừng nghĩ là tôi nói đùa, mà tôi nói thật đấy ạ. Bạn xem nhé:

Người xưa từ Tiêu Hà ông cũng nhận mảnh đất xấu nhất để con phải lao động; rồi gia đình của Tăng Quốc Phiên, Trần Phưởng đều là những người giữ chức vụ rất cao trong triều đình, vậy mà gia đình của họ đều không có người giúp việc, nhưng mà dòng tộc của họ thì trường tồn đến hàng mấy trăm năm.

Thời nay thì sao? Bạn xem nhé: Tỷ phú Bill Gate, rồi Warren Buffett này đều là những tỷ phú giàu có nhất thế giới, để lại tài sản khổng lồ cho ai? Không phải cho con mà là đi từ thiện. Mới đây con trai của tỷ phú người Nga là Mikhail Fridman (Ông đứng thứ 11 trong danh sách những người giàu có nhất nước Nga), vậy mà con trai ông ở nhà thuê, đi tàu điện ngầm, vì cha của anh mong muốn là chuyển hết tài sản cho các quỹ từ thiện.

Họ có ngu không ạ? Họ đều là những người lỗi lạc thế giới đấy các bạn ạ.

Tôi còn phát hiện ra trong kinh Pháp Hoa, đức Phật biểu pháp dạy con trong ví dụ ông trưởng giả đó: Biết là con rồi, nhưng không nhận mà cho gia nhân chạy theo gọi về bảo sao ạ? Có đồng ý làm người hót phân ở trong nhà không? Đồng ý! Cho hót phân bao nhiêu năm? Hơn 20 năm. Sau đó khi thấy con đã khá lên rồi, không có lòng mong cầu tham lam gì nữa thì lúc ấy mới cất nhắc lên các vị trí khác, đây là tôi chỉ nói tóm tắt thôi ạ.

Do đó Tiến sĩ Thái mới nói “Cảm ơn cái nghèo” vì cái nghèo cho con người ta lòng tri ân, cho con người ta chí

khí để vươn lên. Cho nên nếu bây giờ bạn “trót” giàu rồi thì hãy học tập gương của đức Phật dạy con như trong kinh Pháp Hoa, bạn học các vị Thánh triết xưa, đem tiền gửi vào đại chúng, tức là bố thí, cúng dường, hoặc cách nói ngày nay là từ thiện. Có thể mới mong để lại phước cho con và con bạn về sau không những không bị chết đói mà lại thành tựu.

Chúng ta vừa kết thúc mục 1 ạ: Để lại tiền cho con liệu cuộc sống của chúng có hạnh phúc? Câu trả lời là không.

Ngày mai chúng ta sẽ học tới nội dung thứ 2: Để lại âm đức cho con, cuộc sống hạnh phúc.]

Vâng ạ! Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng ở đây ạ. Bây giờ chúng sẽ chuyển sang mục đọc thêm với bài:]

Bài đọc thêm: SỞ HỮU CỦA QUÝ LÀ MÂM MÓNNG CỦA TAI HỌA?

(Nguồn: Sưu tâm)

“...Ông nội tôi vốn là một nhà Nho, ông rất đẹp, tóc trắng như cước, da dẻ hồng hào, trông ông như một ông tiên. Trong gia tộc mọi người đều kể lại rằng: Ông ngày trẻ đẹp lắm, trông như “Tây lai”. Nhưng ngược lại bà nội tôi thì lại vừa thấp, vừa đen, vừa xấu.

Khi đã bắt đầu có sự nhận biết, tôi cứ băn khoăn mãi mà không hiểu tại sao ông tôi đẹp vậy, lại con nhà khá giả

mà lại lấy bà nội tôi vừa đen, xấu lại nhà nghèo. Sau nhiều lần bắn khoăn, khi chỉ có hai ông cháu, tôi liền đánh bạo hỏi ông:

- Ông ơi tại sao ông đẹp vậy mà ông lại lấy bà nội con thế?

Ông trả lời:

- Con hãy nghe kỹ nhé: Quy luật của cuộc sống, đó là bất kỳ cái gì ta có, từ tiền tài, nhà cửa, vợ đẹp, thú cưng...nghĩa là tất cả từ người, vật, việc mà ta sở hữu này, nếu là hơn người thì tức là của quý. Đã là của quý thì đều bị mọi người đòi nhẹ thì đồ kỵ, mà nặng thì tìm đủ mọi cách để chiếm đoạt, có khi vu oan giá họa, đổ tội cho phải ngồi tù tội, hoặc cướp đi cả mạng sống của ta để họ đoạt cho kỳ được. Cho nên có các thứ quý giá không phải là hạnh phúc mà chính là mầm họa.

Thấy tôi ngơ ngác không hiểu, cụ nói tiếp:

- Ví dụ: Có nhiều tiền của này, có nhà đẹp này, có đất đẹp này, có vợ đẹp này, có những thứ quý hiếm này, đều là những mối họa khôn lường.

Con xem truyện Thủy Hử đây, Lâm Xung vốn là một đại tướng, một lâm giáo đầu sức mạnh muôn người không địch, vậy mà chỉ vì có người vợ đẹp liền bị con của quan Cao Thái Úy tìm cách hãm hại để chiếm đoạt cho kỳ được, đổ tội cho Lâm Xung là có liên lạc với giặc cỏ Lương Sơn Bạc. Kết quả: Đi tù đầy ở xa, mà trên đường đi thì luôn là bị tìm cách hãm hại, giết chết.

Nói về của quý thì câu chuyện “Hoàn Bích quy Triệu” là một ví dụ: Vào năm 283 TCN, Triệu Huệ Văn Vương có được một hòn ngọc bích tinh khiết đẹp vô giá, gọi là “Hòa Thị Bích”. Nhà vua nâng niu không muốn rời tay.

Tần Chiêu Tương Vương được biết tin này rất thêm thương muốn tìm mọi thủ đoạn để cướp không. Vì nước Tần là nước mạnh mà nước Triệu lại nhỏ nên rất sợ Tần. Sau này nhờ vào tài của Lạn Tương Như [là một vị gọi là văn quan] và Liêm Pha [là võ quan], thì ngọc bích mới quay về được nước Triệu, và quân Tần mới không dám đến đánh Triệu.

Vợ đẹp, rồi ngọc quý, đều bị nhòm ngó.

Nói về nhà cửa, đất đai cũng vậy. Có khi chỉ vì có một căn nhà đẹp ở vào vị trí đắc địa cũng là mối họa trước sự nhòm ngó của người đời.

Đến đây cụ kết luận:

- Cho nên vợ xấu là vợ của mình, không sợ ai cướp mất, cả đời sẽ bình an. Mà con xem bà con lại chăm chỉ chịu thương chịu khó, vì chồng con, rồi cháu chắt chẳng phải là gia đình yên vui sao. Còn nếu sợ lấy vợ xấu để con xấu thì con xem bố con rồi các cô chú bác nhà mình ai cũng mặt mũi “Sáng như gương” đấy thôi. (Trích: “Nhật ký lời khuyên của cha”).

Chúng ta đã học “Tiền bạc, của cải là tài sản của năm nhà: Lửa, nước, vua quan, trộm cướp, vợ con phá tán”, trong đó nạn vua quan, trộm cướp luôn rình rập để lấy đi của quý của bạn. Nghĩa là bạn có bất kỳ cái gì quý

giá thì đều là mối hiểm họa trước sự tham lam của người đời.

Ngày nay, tại sao một số quốc gia rơi vào vòng lửa chiến tranh liên miên, hàng triệu người chết, thành phố đổ nát, trẻ em thì đói khát, gia đình thì tan hoang ly tán, phụ nữ thì biến thành nô lệ tình dục. Ví dụ như các quốc gia thuộc dải Gaza, các nước ở vùng Trung Đông chẳng hạn? Câu trả lời là vì họ có nhiều tài nguyên dầu mỏ. Các đế quốc mạnh ngày trước khi xâm chiếm thuộc địa này thường dùng mỹ từ là “Khai phá văn minh”; còn ngày nay họ ngấm ngấm tài trợ cho IS để đánh chiếm các nước này, nguyên nhân cũng chỉ vì họ muốn chiếm nguồn tài nguyên thiên nhiên dầu mỏ to lớn kia mà thôi.

Cho nên Hòa thượng bảo sao? Bạn có tiền gửi vào đâu là tốt nhất? Vâng ạ, gửi vào đại chúng. Là gửi vào đâu ạ? Bạn gửi vào ngân hàng thì ngân hàng có lúc sụp đổ, còn nếu không bạn luôn luôn bị rình rập, nào kẻ cướp, nào kẻ trộm, rồi nào nạn vua quan, thế rồi là nước, lửa lấy mất, Hòa thượng bảo:

- Tôi khuyên bạn một câu thật thà, gửi vào đại chúng.

Giống Phạm Lãi, bố thí. Chúng ta sẽ luôn luôn là bán, là một nửa chứ không thể được mãi, chúng ta sẽ luôn luôn luôn là tiểu và sẽ không thể làm được là đại, cho nên đây là nguyên nhân tại sao bạn không thể nào thành tựu. Vì bạn chỉ buông được một nửa, bạn bảo “Ôi, (Ví dụ như tuổi già như chúng tôi), giờ, giờ tôi đem cúng dường hết thì nhờ đến lúc chẳng may tôi ốm đau thì ai cho tôi đây?” Đây là lời của Hòa thượng, không phải lời của tôi ạ.]

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 37

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục

IV. GIẢI QUYẾT CÁC VẤN ĐỀ CỦA GIA ĐÌNH NHƯ THẾ NÀO?

Chúng ta đang dừng ở mục IV-1. Giải quyết vấn đề kinh tế và đã học xong ý thứ nhất

1. Để lại cho con nhiều tiền, cuộc sống liệu có hạnh phúc?

Câu trả lời là không có hạnh phúc.

Vì sao ạ?

- Vì ít tiền tạo thói quen tiết kiệm; ít tiền con cháu có hiếu, biết tri ân; ít tiền có chí khí vì khó khăn.

- Còn lắm tiền nhiều tật, xa xỉ phóng túng. Hơn nữa lắm tiền thì con cháu ỷ lại, không thể tự lập, nên suy vong.

Hôm nay chúng ta sẽ học đến ý thứ 2

2. Để lại âm đức cho con, cuộc sống hạnh phúc

Vừa mới nói để lại tiền cuộc sống không có hạnh phúc rồi, bạn vừa mới nhìn thấy không cẩn thận nó chết đói, rồi cuộc sống là ăn chơi xa xỉ, đàn đấm, rồi thì cuối cùng là bệnh tật, rồi cũng chết thôi.

Vậy thì để lại cái gì? Để lại âm đức cho con, cuộc sống hạnh phúc.

Chúng ta bắt đầu nghe Tiên sĩ Thái giảng:]

Tiên sinh Tư Mã Quang từng nói:

- Để lại tiền con cháu, chưa chắc con cháu có thể giữ được; để sách lại cho con cháu, con cháu chưa chắc có thể đọc;

[Nó chẳng đọc, nói xin lỗi bạn nhớ, cụ ông nhà tôi để lại cho tôi một tủ sách. Vậy đến khi nào tôi phát hiện ra? Mới cách đây có 10 ngày, vì tôi không chịu đọc! Đấy, tất cả cất bống vào trong tủ, nhanh nhất.

Cho đến khi học đạo Thánh hiền rồi, thì bắt đầu nhân duyên bắt đầu lộ ra. Thế cho nên Tư Mã Quang nói rất

đúng: Để lại sách cho con cháu, con cháu chưa chắc có thể đọc, nó cất biến đi hoặc là, cất biến như tôi là còn may đấy, là vì tôi nghĩ là chắc là sẽ có lúc đọc. Thế còn nhiều người thì đồng nát luôn, được một ít tiền là coi như là xong, mà không biết được rằng bao nhiêu trí huệ của cha ông để lại.

Tiên sinh Tư Mã Quang nói tiếp:]

Không bằng trong âm thầm để lại âm đức cho con cháu mới là cách tính dài lâu cho con cháu. *[Đấy ạ.]*

Trong Kinh Dịch có câu giáo huấn rất quan trọng “Tích thiện chi gia, tất hữu dư khánh” (tức là Nhà chứa điều thiện, tất có dư niềm vui).

Âm đức không chỉ có thể hỗ trợ cho con cháu đời sau, mà ngay khi chúng ta làm việc thiện, ngay trong quá trình lập thân hành đạo này, đã làm thân giáo tốt nhất cho con cháu đời sau. Cho nên cha mẹ có trí tuệ, sẽ chọn lựa như vậy.

[Thế là bạn tu thiện thì cuối cùng con cháu bạn cũng được hưởng, có phải mình bạn được hưởng đâu. Bạn làm ác thì trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên đã nói gì ạ? Nếu chết mà chưa hết tội thì con cháu tiếp tục gánh chịu tai ương, bạn có nhớ câu ấy ở trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên không ạ?

Cũng vậy, bạn làm thiện bạn tích dư đến đời này đời sau, thậm chí Hòa thượng nói có người tích 10 đời thì con cháu 10 đời được hưởng, có người tích trăm đời trăm đời con cháu được hưởng. Như thời của nhà gì ạ? Nhà Chu, hơn 800 năm cơ mà; Phạm Trọng Yêm cũng hơn 800 năm cơ mà; Khổng lão phu tử gần 3000 năm, Diệp Trạng

Nguyên 300 năm. Thế cho nên bạn để lại, bạn tích phước lại cho con cháu, (đương nhiên trí tuệ cũng là một phước) mà nó gặp được đạo Thánh hiền nó tiếp tục tu thì sẽ rất lâu bền.

Đó ạ! Không phải là tích đến lâu dài bằng vàng để lại cho con, không được, vì rồi cuối cùng nếu như nó không dạy thì nhanh chóng cả cái tòa lâu đài bằng vàng ấy cũng thành mây thành khói. Và cuộc đời chúng thì cuối cùng cũng vẫn cứ đi xuống hố.

Viết sách để lại như cụ ông nhà tôi thì sao? Cụ ra đi đến 12 năm rồi cũng không sờ vào cái tủ sách đấy. May quá chứ lại, cách đây mười hôm thì bắt đầu giờ ra.]

Tư Mã Quang (1019–1086) là một nhà sử học, học giả Trung Quốc, thừa tướng của thời nhà Tống. Ông là tác giả của cuốn sử nổi tiếng Tư Trị Thông Giám.

[Tư Trị Thông Giám: Ghi chép lại tất cả những cái sai qua các triều đại, và những cái gì mà các vị vua, các vị quan mà bị mắc để làm cho gọi là “khuyh gia bại sản” hoặc là mất nước thì làm gương cho thế hệ sau phải tránh. Những cái gì mà làm cho quốc gia, cho gia tộc hưng thịnh ông ghi chép lại những cái điển tích đấy để mọi người nhìn để học theo.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thế hệ của phụ thân tôi, vì đời sống tương đối khó khăn, có năm anh chị em, họ đi học không cần phải cha mẹ thúc đẩy, hơn nữa anh chị em đều rất hòa thuận.

[Nghèo nên thương nhau. Chả biết các bạn thế nào, ngày trước mà ví dụ như là mỗi một cái phiếu N nhân dân mà được 1 lạng đường ấy, tôi còn nhớ mỗi một lần mẫu thân tôi đi lên sơ tán để tiếp tế cho con cái ở trên sơ tán thì bao giờ cũng mang theo cái gói đường xi măng, bạn biết nửa cân với một cân. Thế thì bà tôi mới mở ra, mới thấy các cháu cứ nhìn chăm chăm thôi, thì mới lấy một cái thìa, xé một cái mảnh giấy, cụ ông thì hay gọi là tờ nhật trình, tờ báo, mà trước đây là hay gọi thế, cắt ra nó vuông vuông như thế này. Thế xong bà tôi mới lấy 1 cái thìa nhỏ bà tôi xúc vào đây mỗi một cái miếng giấy này là được một nửa cái thìa đường nhỏ thôi, được một tí thế này. Thế là gói lại như cái gói mì chính thế là cho con, thế là lúc nào thích thì ăn, nhưng mà có phải là để được lúc nào đâu, bỏ ra ăn hết. Ăn hết thì sao? Quay ra xin anh chị mình. Anh chị thì sao? Cũng cho, bởi vì thương. Đấy, nghèo khổ thì cuối cùng thành như thế, mà cuối cùng anh chị em lại rất là bao bọc nhau, rất là thương nhau.]

Cho nên chỉ cần đời sống trải qua được tốt, cố gắng nâng cao trí tuệ của con cái, đời sống tinh thần của con cái, thì gia đình vẫn có thể kinh doanh tốt.

[Bây giờ nói đến phương pháp kiếm tiền, vừa nói đến là bạn muốn gia đình hạnh phúc không phải có nhiều tiền. Vậy thì bạn muốn gia đình hạnh phúc là gì? Để lại âm đức, tức là “tích thiện chi gia tất hữu dư khánh”, nhà nhà tích thiện con cháu sẽ có phước. Đấy ạ. Nhưng bây giờ lại chỉ cho bạn phương pháp kiếm tiền.

3. Phương pháp kiếm tiền thế nào?

Mục này có 2 ý

- Một: Giàu không phải do nhiều người cùng kiếm

- Hai: Giàu có là do bố thí tài

Chúng ta bắt đầu học

Thứ nhất: *Giàu không phải do nhiều người cùng kiếm*

Chúng ta xem tiếp, có phải nếu chỉ một người trong gia đình kiếm tiền thì số tiền sẽ kiếm được ít hay không? Hay là có phải hai người trong gia đình đều đi kiếm tiền thì số tiền sẽ kiếm được nhiều chăng? Không phải!

[Cái này thì rất là rõ, trước đây ở nhà gần nhà tôi có một cái cô đây, cô là học vô tuyến điện Đại học Bách khoa ra, kỹ sư, tên là cô Tú, tối nào cũng thấy cô ấy xách làn trong đấy có 1 cái mỏ hàn, 1 cái đồng hồ điện tử để cô đi đến các nhà chữa ti vi, rồi chữa đài các thứ..., để cô kiếm tiền. Thế tôi mới nghĩ là chắc là được nhiều tiền lắm, thế hôm ấy hỏi:

- Chắc là Chị Tú chị ấy cứ tối nào cũng xách làn đi chắc là kiếm được nhiều lắm?

Bảo:

- Chả được đồng nào. Vì sao ạ? Bởi vì cứ chữa xong vừa mới về nó hỏng, hỏng thế là người ta lại gọi réo ầm lên, người ta bắt đền.

Thế là cuối cùng đi rất chăm chỉ chịu khó nhưng không được đồng nào, mà lại lỗ vốn. Thế cho nên không

phải là tăng thời gian kiếm, hay cũng không phải là nhiều người kiếm mà ra tiền. Đó!

Kiếm nhiều, tiêu nhiều, vẫn cứ nghèo

Rất nhiều cặp vợ chồng cùng nhau kiếm tiền, thế nhưng cũng không dư được bao nhiêu, vì một mặt bị bạn bè kéo, một mặt thì đi mua những món đồ lại bị gạt.

[Bạn bè thấy kiếm được tiền, rủ, gọi là đi ăn chơi, thế là sĩ diện lên, thế là làm cho mấy buổi là hết sạch. Bởi vì các bạn thừa biết là một cái vé mà vào một cái sân nhảy, tôi không biết, nhưng mà giờ có đến tiền triệu không? Có ai biết không? Không biết.... vâng ạ, thế là nó lôi đi ăn chơi.]

Cho nên chúng ta phải lý giải được, tiền tài thật sự có được từ đâu, người thế nào mới có được tiền của? Phải đem cái đạo lý này làm cho rõ ràng, nếu không cả đời bạn chỉ để kiếm tiền, nhưng cả đời cũng không kiếm được bao nhiêu tiền.

Thứ hai: Giàu có là do bố thí tài

[Mục này lại có 3 ý nhỏ

- 1- Bố thí tài không nhất thiết phải có tiền*
- 2- Phước báo giàu có tỷ lệ với tài sản bố thí;*
- 3- Cội gốc phước điền đều từ tâm*

Không phải do tăng thời gian, không phải do nhiều người cùng làm, mà giàu có là do bố thí tài.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thần tài cổ xưa của Trung Quốc là Phạm Lãi, tục danh là Đào Chu Công, *[Cái này các bạn thạo rồi, là trước chia sẻ kỹ.]* Ông là người thời đại Xuân Thu Chiến Quốc. Phạm Lãi cùng Văn Chung giúp cho Việt Vương Câu Tiễn. Sau khi khôi phục được Việt quốc, Phạm Lãi nói với Văn Chung:

- Việt Vương Câu Tiễn có thể cùng hoạn nạn, thế nhưng không thể nào cùng phú quý.

Phạm Lãi rất biết nhìn người. Cho nên biết nhìn người rất quan trọng, không biết nhìn người có thể cả đời sẽ nhận được sự ảnh hưởng không tốt.

Bạn xem, Văn Chung không biết nhìn người, ông ta thấy vinh hoa phú quý trước sắp đến rồi, làm sao có thể bảo tôi buông bỏ nó được, ông không bằng lòng. Sau đó thì Việt Vương Câu Tiễn liền “ban” cho Văn Chung sự tự sát.

[Đưa một chén rượu độc, một thanh gươm, tự xử.]

Phạm Lãi dẫn theo Tây Thi rời khỏi nơi đó, đến khu vực Giang Nam bắt đầu buôn bán. Ban đầu đi từ làm ăn nhỏ, làm được không bao lâu thì phát tài to. Phạm Lãi lập tức đem những tiền của này đi bố thí hết.

[Đấy, tiêu tiền là trí tuệ đấy.]

Trải qua không bao lâu, trải qua vài năm ông lại phát tài, ông lại đem nó đi bố thí hết cho người bần cùng khốn khổ, sau đó lại bắt đầu từ buôn bán nhỏ. Trên lịch sử có ghi chép: “*Tam tụ tài, tam tán tài*” (Ba lần bố thí, phân phát tiền tài; thì Ba lần phát tài, tiền tài tự đến. *[Sau giàu hơn cả vua.]*

Con người tại sao có tiền của? Nguyên nhân chân thật ông hiểu được, muốn có tiền thì phải bỏ thí tiền của ra. *[Đây chính là có xả thì mới có đắc. Còn bạn ngồi đấy bạn mưu mẹo tính đủ thứ, không được.]* Cách làm của Phạm Lãi như vậy, ông cũng là tuân giáo huấn của Thánh hiền.

Trong Đại Học có nhắc đến: “Tán tài tất nhân tụ” (bỏ thí phân phát tiền tài, thì mọi người sẽ đến). *[Câu này các bạn có cảm nhận thấy đúng không ạ? Quá đúng đúng không ạ.]* Khi chúng ta đem tiền của cho đi, cái gì tụ lại? Tất cả mọi người đều yêu thương đối với ta.

[Hôm trước bác mà mang sách Đệ Tử Quy đến. Khi tôi tiếp một cái là lập tức một ấm trà chanh với đá, đồng thời một phong bì hai trăm. Thế là vui vẻ bắt tay cư sĩ Bà, là “Xin hứa là lần sau là lên là con sẽ làm chu đáo, bà không phải lo”. Bê tất cả sách gọi là “Làm thế nào để xã hội an định” mang ra lại mang về. Một mình bê từng ấy thùng, đi ra đi vào xếp đặt gọn gàng.]

Cho nên Phật dạy bạn là muốn nhiếp thọ chúng sinh thì có Tứ Nhiếp Pháp, bốn cái pháp để nhiếp thọ chúng sinh, cái pháp đầu tiên là gì ạ? Bố thí, cúng dường. Cho nên đây, “Tán tài tất nhân tụ”, bạn cứ áp dụng đúng lời Phật dạy mà xem.]

Tất cả mọi người yêu thương đối với ta, lòng người đều hướng đến ta *[tán tài đấy]*, cho dù bạn làm ăn buôn bán gì, họ sẽ đều đến để mua giúp bạn, muốn đến để ủng hộ bạn, vì bạn đã lấy được lòng người.

[Tán tài tất nhân tụ. Bạn nhớ.]

Cho nên tiền tài cho đi rồi chẳng phải là không còn, không phải không nhìn thấy thì là không có, sức ảnh hưởng vô hình của nó, chỉ cần gặp được duyên thì sẽ khởi hiện hành.

[Bạn để ý nhé, không phải vì tôi có tiền đâu, vì cũng về hưu rồi, chẳng làm ăn kiếm tiền gì cả đâu, nhưng bạn cứ để ý mà xem nhé: Bạn tiêu thì rất nhiều, một tháng của bạn có khi những gia đình đến vài chục triệu là chuyện bình thường, hoặc ít nhất cũng vài triệu. Vậy thì hai trăm, nó tỉ lệ rất nhỏ đối với cái tài sản của mình, mình chỉ cần tiết kiệm một tí, ví dụ một chút thức ăn hoa quả đừng để đổ đi, tôi đảm bảo là đủ thừa hai trăm rồi. Bạn tiết kiệm một tí thôi là được, mà cuối cùng bạn lại được gọi là “tán tài tận nhân từ”. Chứ đừng, nếu không các bạn lại bảo:

- Bởi vì cư sĩ Bà có tiền nên cư sĩ Bà biếu hai trăm.

Tôi không có, không phải thế ạ. Bạn cứ tiết kiệm lại những cái ăn tiêu của bạn, đảm bảo cái số ấy không là gì. Mà bao lâu tôi mới gặp một lần ạ? Lâu lắm rồi cư sĩ Loan mới để cho người chuyên sách lên là liên hệ, còn từ trước có liên hệ với tôi bao giờ đâu. Thế thì bao lâu mới có một lần? Thì đây là cơ hội mình tu phước rồi.]

Vì vậy chúng ta phân tích, tiền của có nhân, có duyên mới có kết quả. Cái “Nhân” đây là bạn bố thí tài, cái “Duyên” là nỗ lực của bạn, cộng với sự tương trợ của quý nhân và cơ hội đến *[kiếm tiền là cơ hội đấy]*, thì tự nhiên sẽ có kết “Quả” hoặc là tiền của.

Cho nên kinh doanh tiền của cho gia đình, nhất định phải như lý như pháp mà kinh doanh, nếu không thì dù bạn có nỗ lực cả đời, cuối cùng có thể vẫn là uổng phí.

[Đương nhiên có những người họ không bố thí tài mà họ vẫn có thì Hòa thượng bảo trường hợp này là gì ạ? Phước từ đời trước tu được, cho nên nó mới ăn vào và tạo thành cái số mạng, cái số tử vi của bạn đời này.]

Thầy Thái kể tiếp:]

Chị gái của tôi sau khi mang thai liền từ bỏ công việc công chức của chị. Rất nhiều bạn bè thân thích đều cảm thấy đáng tiếc, ngay đến mẹ chồng của chị cũng thường hay nói với chị:

- Con đi làm đi, mẹ giúp con giữ cháu.

Thế nhưng nhân sanh “có xả, có đắc”. Sau khi chị tôi từ chức thì đến ở trong nhà chúng tôi, sau này con chị đều là chính chị dạy. Chị tôi sau khi từ chức thì một mình anh rể tôi kiếm tiền, nhưng anh rể tôi càng ngày càng kiếm được nhiều tiền.

Vì sao càng kiếm được nhiều tiền vậy? Vì anh rể tôi mang tiền đưa cho chị tôi. Chị tôi nói: “Một mình ở nhà giữ con cũng không dùng vào đâu” nên thường hay mang đến đưa cho tôi. Chị nói:

- Em mang đi mà in ấn kinh sách, làm một số việc thiện.

Chị tôi biết giúp chồng mình tu tài bố thí, cho nên chồng của chị kiếm tiền được ngày càng nhiều. Có lần hai vợ chồng chị đi mua đồ, cũng gặp lúc trung tâm mua sắm lớn khai trương, có thể bốc thăm trúng thưởng, giải hạng nhất là một chiếc xe hơi. Chị tôi cũng viết tên địa chỉ bỏ vào

thùng tham dự thưởng. Không bao lâu, trung tâm mua sắm gọi điện thoại đến nói:

- Cô Thái ơi, cô đã trúng một chiếc xe hơi rồi.

Cho nên hiểu được bố thí là nhân, có tiền của là quả, “trong số có thì nhất định có”.

[Hòa thượng nói là khi bạn tu phước ý, thì bắt đầu bạn hãy bình lặng mà bạn chiêm nghiệm khi quả báo nó đến, khi quả báo nó đến, phước đến bạn sẽ rất phấn khởi và khi cái sự phấn khởi hoan hỷ bạn lại càng nỗ lực tu phước nữa.]

Cho nên hiểu được bố thí là nhân, có tiền của là quả; “trong số có thì nhất định có”, không phải như quý vị nói: “có rất nhiều người đi làm kiếm được rất nhiều tiền”. Quý vị phải hiểu được trồng cái nhân của tài bố thí.

Một là: Bố thí tài không nhất thiết phải có tiền

Có nhiều bạn nói:

- Tôi không có tiền thì làm sao trồng được cái nhân tài bố thí?

[Đó, bài này chúng ta nghe nhiều lắm rồi đấy.]

Tài này tuyệt đối không phải chỉ có tiền. Bố thí tài bao gồm cả “nội tài” và “ngoại tài”. Chúng ta làm việc rất nỗ lực, cộng với kinh nghiệm và trí tuệ của quý vị, đây đều thuộc về nội tài bố thí.

[Thế tôi cũng nghĩ bụng, là chắc là mình làm việc nỗ lực rồi cộng với kinh nghiệm, trí tuệ của mình để mình cúng

dường mọi người pháp, thì đây thuộc về nội tài bố thí. Bây giờ già không làm được nữa, vậy thì quả báo đến là gì? Con cháu nó làm được, nó cung cấp cho mình đủ sống thì thôi.]

Ngoại tài là tiền, vàng, tài vật, cùng vật phẩm, những thứ này đều có thể tu tài bố thí. Bố thí tiền tài có phải là quyn tặng càng nhiều thì phước báo sẽ càng lớn hay không? Không phải.

[Mà là gì ạ?

Chúng ta chuyển sang ý thứ 2:]

Hai là: Phước báo, giàu có tỷ lệ với tài sản bố thí

Tôi nhớ đã từng xem qua một bài báo, một cặp nông phu, tuổi tác của họ đều rất lớn, cả đời dành dụm được một ít tiền. Lúc đó bên cạnh nhà họ xây một bệnh viện, là một bệnh viện rất tốt. Hai vợ chồng họ liền đem tiền tích lũy cả đời quyn tặng để mua một chiếc xe cấp cứu.

[Bây giờ thầy Thái nói, chứ hôm vừa rồi tivi cũng đưa, ở trong Quảng Bình đây ạ. Thì cái chuyện mà chuyên chở bệnh nhân đi ra ngoài các tuyến trên này nó khó khăn, nên là gia đình ông bà ấy cũng dùng hết tiền của mình để mua một cái xe, để làm cái xe chuyên chở bệnh nhân ra, giúp đỡ mọi người.]

Mua một chiếc xe cấp cứu của vợ chồng nông phu này so với một xí nghiệp lớn tặng mấy mươi vạn thì người nào phước báo lớn hơn? Người nông phu tích lũy cả đời đều đem bố thí hết, lòng thương yêu đó của họ có thể tạo phước cho bao nhiêu sinh mạng; còn xí nghiệp bố thí mấy mươi

vạn đó, đối với họ mà nói chỉ là thế nào? Ngọn tóc mà thôi. Phước điền phải từ nơi tâm mà trồng, phước phần cũng là do tâm sanh. Cho nên khi chúng ta tận tâm tận lực bố thí, cho dù là tiền nhiều hay ít đều có thể trồng vô lượng phước.

Ba là: Cội gốc phước điền đều từ tâm

Thời xưa có một nữ sĩ, vừa lúc đi ngang qua ngôi chùa, cô liền bước vào chân thành lễ Phật. Lúc đó trên người chỉ có hai xu tiền, cô liền đem hết ra cúng dường. Phương trượng nhìn thấy rất cảm động, đích thân ra làm giúp cô niệm Phật, giúp cô hồi hướng.

Sau này cô được gả vào trong cung, giàu có rồi, cô mang đến theo mấy ngàn lượng đến ngôi chùa ấy, cũng là mang đến để cúng dường, nhưng vị Phương trượng không bước ra, chỉ để cho một đồ đệ ra giúp cô tụng kinh hồi hướng.

Vị tín nữ này liền rất hiếu kỳ, ngày trước chỉ cúng dường có hai xu thì Phương trượng đích thân giúp mình sám hối hồi hướng, thế nhưng hiện nay tặng đến mấy ngàn lượng, vì sao chỉ bảo đồ đệ ra thôi? Vị tín nữ này cũng rất có trí huệ, cô đi thưa hỏi, đem vấn đề này làm cho rõ ràng.

Cô liền chủ động đi tìm Phương trượng, thưa hỏi xem vì sao lại như vậy? Phương trượng nói với cô:

- Hai xu tiền của cô là phát ra từ tâm chân thành, do đó nếu tôi không ra giúp cô hồi hướng là có lỗi với cô. Lần này tuy là cô mang đến mấy ngàn lượng, thế nhưng tâm của cô đã không còn chân thiết như lần trước đến đây, nên để học trò của tôi làm lễ cho cô là được rồi.

Như vậy, phước điền của một người, cội gốc vẫn là ở tâm của họ. Chỉ cần chúng ta có cái tâm này, luôn biết xả tài để giúp đỡ người khác, thì phước báo của chúng ta từng li từng tí đều có thể tích lũy.

[Dù ít nhưng bắt đầu xuất phát từ tâm, nhưng lại phải nhớ là cái tỉ lệ tài sản là điểm số của việc là bạn có chân thành hay không, chứ không thể nói (tôi cũng nhắc rất nhiều rồi) là không thể nói rằng là “tôi bố thí từ tâm, tôi cười tươi với mọi người, thế rồi là tôi khen tặng mọi người, rồi tôi chúc mọi người một ngày tốt lành, thế nhưng mà tiền tôi thì tôi thế là các bạn có khó thế hay khó nữa tôi cũng không bỏ một xu”, thế thì không được. Vâng ạ.]

Cho nên, đối với vấn đề tiền tài, chúng ta có sự nhận biết chính xác, sẽ không còn sợ được sợ mất.

Bình thường khi nhìn thấy người khác kiếm được nhiều tiền, tâm của bạn sẽ thế nào? Sẽ thấp thỏm không an. *[Đấy ạ.]* Không cần thiết! Chúng ta cứ thành thật mà tu tài bố thí của mình, tự nhiên quả báo liền hiện tiền.

Như vậy là mặt kinh tế giải quyết rồi. Kế đến vấn đề giáo dục con cái.

[Bây giờ tôi xin hỏi lại các bạn, cả một bài như thế, giải quyết vấn đề kinh tế, bạn nỗ lực kiếm tiền, vậy thì bạn để lại tiền cho con thì liệu gia đình có hạnh phúc không ạ? Không ạ, để lại tiền thì nó tiêu xài phung phí, mà hết thì nó chết đói.]

Bạn để lại sách có được không ạ? Ít người đọc, nhớ, vâng chứ không phải là không, cũng có chứ ạ. Vậy thì Tư Mã Quang nói chúng ta để lại gì ạ?

- Để lại âm đức.

Xác định rõ, vậy thì bây giờ kiếm tiền để phục vụ cho cái gia đình này thì thầy dạy chúng ta là, cách kiếm tiền.

Có phải là nhiều người cùng kiếm thì được không ạ? Không phải. Có phải tăng thời gian kiếm lên, mọi khi chỉ có 8 tiếng, bây giờ lại lên thành 16, 20 tiếng. Có được không ạ? Không được.

Vậy thì bạn phải làm gì ạ? Bỏ thí nội tài và ngoại tài.

Nếu như mà tiền tài mình không có thì bạn “Phước điền canh tâm”. Bạn phải nhớ tất cả xuất phát từ tâm chân thành.

Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng tại đây. Bây giờ chúng ta chuyển sang phần đọc thêm]

Chủ đề: NGHÈO MÀ HẠNH PHÚC

(Nguồn: Suru tâm)

"Khi mới xây dựng gia đình, vợ chồng tôi đều rất nghèo, tài sản của 2 vợ chồng tất cả chỉ có hai chiếc xe đạp cũ, tôi được một chiếc do cha mẹ tôi chắt chiu mua được từ thời tôi học xong Đại học; chồng tôi cũng có một chiếc do người anh đi học ở Liên Xô mua cho. Đơn giản là vì tư thân phụ mẫu đều là cán bộ Nhà nước, hoạt động cách mạng “nội”, nên khi kháng chiến thành công vào năm 1954, từ chiến khu Việt Bắc về Hà Nội thì đến bản thân các cụ tài sản cũng chỉ có 2 chiếc ba lô, và sau đó được Nhà nước

phân nhà cho ở mà thôi, chứ có gì đâu mà để lại cho con cháu.

Đến khi tôi sinh con đầu lòng thì cuộc sống vô cùng khó khăn vất vả hơn nữa. Tôi còn nhớ có một lần sau khi lĩnh lương xong, tôi quyết định đi lên phố Hàng Đào để tìm mua cho con một cái bô bằng nhựa. Đồ nhựa ở miền Bắc bắt đầu có từ khi miền Nam giải phóng vào năm 1975 nên không rẻ. Khi lên đến nơi tôi thấy một cái bô nhựa màu đỏ, cũng là trông tầm tầm, liền hỏi người bán hàng:

- Anh cho em hỏi cái bô nhựa này bao nhiêu tiền?

Người đàn ông bán hàng ngược nhìn tôi bằng con mắt khinh thị, hất hàm hỏi lại:

- Có đủ tiền không mà hỏi?

Chắc lúc đó trông tôi đi xe đạp cũ, lại gầy gò, lồi thối với một chiếc cặp lồng com mang đi ăn trưa treo lưng lửng ở phía ghi đông xe đạp. Thấy vậy, tôi sợ quá, nghĩ: “chắc mình không đủ tiền thật”. Vừa xấu hổ, tôi vừa cúi mặt và dắt xe đi. Chưa xong, người đàn ông còn ném theo sau lưng một câu nói mai mỉa:

- Lần sau không có tiền thì đừng có mà học đòi, mất thời gian trả lời.

Thời gian này túng quá, hai vợ chồng bàn cách làm kẹo lạc, làm bánh đậu xanh đi giao các quán nước, kể cả bán bánh mì. Mỗi khi ngồi bán bánh là tôi lại đội chiếc nón sụp xuống để che hết mặt, không để ai nhìn thấy. Tôi nói vậy để bạn hình dung cuộc sống khó khăn, vất vả đến chừng nào.

Thế rồi cơ hội làm giàu bỗng vụt đến:

Lần thứ nhất: Chồng tôi có một chị gái theo chồng sang Đức để làm nghiên cứu sinh, sau đó chị ở lại mở công ty. Thịnh thoảng biết vợ chồng tôi khó khăn, nên mỗi dịp Tết khi chị về là thường cho vợ chồng tôi 100 USD để cả nhà ăn Tết. Lần ấy chị về Việt Nam và nói:

- Chị rất cần người sang phụ giúp chị quản lý công ty, vì người ngoài không tin được, em (là nói với chồng tôi) sang Đức quản lý công ty giúp chị, chị sẽ trả lương em 1000 USD/tháng, vừa là chị em giúp nhau, vừa là vợ chồng em cũng đến lúc phải mở mày mở mặt với thiên hạ chứ.

Vợ chồng tôi nghe xong mà như sấm nổ bên tai, mừng vui khôn xiết. Chị nói tiếp:

- Em đừng lo vợ con ở nhà, chị sẽ đưa trước cho em 200 triệu, xem như là tạm ứng lương 2 năm để vợ con ở nhà có cái mà “vung vỉnh”.

Không phải nói, bạn cũng hiểu được là tâm trạng của vợ chồng tôi lúc đó sung sướng đến thế nào. Tôi chạy như bay về nhà để báo cáo với song thân. Khi nghe tôi kể xong, cụ liền nói:

- Chồng con không nên nhận lời làm việc này với 3 lý do sau đây:

Thứ nhất: Việc vợ chồng xa nhau lâu ngày ắt dẫn đến mất mát tình cảm, dù có tình yêu có lý tưởng đến mấy thì với việc xa cách này khiến người đàn ông khó có thể giữ được. Lúc đó nếu có người thứ ba xen vào thì chắc chắn là con mất chồng. Hạnh phúc gia đình theo đó mà sụp đổ. Cho

dù lúc này có nhiều tiền, mà nói cho cùng thì đây là tiền con “bán chồng” mình mà thôi. Chưa kể nếu cô gái kia mà ghé góm thì có khi kể cả tiền con cũng không có; hơn nữa con cũng là người có nhan sắc, đàn ông mà thấy phụ nữ xa chồng, lại có nhan sắc sẽ tha hồ mà cám dỗ, lúc ấy liệu có giữ được chăng?

Thứ hai: Với con cái thì mất tình cảm cha con. Vì con phải hiểu lẽ thông thường, người cha có phải mang nặng để đau đầu, cho nên để nuôi dưỡng tình cảm cha con cần phải người cha ngày đêm gần gũi chăm sóc con. Có chăm sóc mới có thương, sau này mới hy vọng “Phụ tử hữu thân” (cha con thân thiết), “Phụ tử, tử hiếu” (là cha lành, con hiếu);

Thứ ba: Theo cha biết giờ đây xuất khẩu lao động ra nước ngoài đã thành phổ biến, nên đối tượng sang nước ngoài không còn “thuần” như những năm trước, là chỉ có những lưu học sinh, rồi học sinh Đại học hoặc Phó Tiến sĩ, hoặc thực tập sinh giỏi thì được Bộ Đại Học cử đi nước ngoài. Do đó thành phần sẽ khá hỗn tạp.

Vậy sẽ không thể mong muốn phía nước ngoài họ đối xử với chúng ta tôn trọng như trước đây. Cho nên mới có một nữ văn sĩ viết cuốn “Những thiên đường mù” nói về cuộc sống của những người lao động xuất khẩu ở nước ngoài, tưởng là cuộc sống thiên đường, nhưng thật lại là sự mù quáng.

Cho nên cha kết luận lại là không đi.

Vợ chồng tôi nghe xong tiu nghỉu ra về. Song chồng tôi vẫn không chịu nên nói lại với chị gái và mẹ chồng tôi,

cả hai người đều ra sức khuyên tôi nên chấp thuận cho chồng tôi đi, chị tôi còn nói:

- Mà sợ cái gì nào, bác cũng phải có trách nhiệm giữ chồng cho mà y chứ, vì con mà là cháu bác, nên bác phải giữ bố cho chúng nó nữa chứ.

Tôi trả lời:

- Chị ạ, ở bên kia, nếu “nhà” em có “bồ” mới, có con mới thì đây cũng sẽ là cháu bác đấy.

Trước mong muốn hừng hực ham giàu nhanh chóng cho vợ con đỡ khổ, cùng áp lực của gia đình nhà chồng, chồng tôi vẫn quyết tâm đi. Thấy vậy tôi nói:

- Vậy trước khi đi thì anh hãy ký vào đơn ly hôn, vì những điều ông nói chắc chắn đúng.

Trước sự kiên quyết của tôi, chồng tôi đành nhượng bộ, vì đi xa là cốt để có tiền cho gia đình sung sướng hạnh phúc, vậy mà chưa đi thì đã ly hôn, tan đàn xẻ nghé, thì chẳng phải là hạnh phúc đã sụp đổ rồi sao? Cho nên chắc anh cũng đủ thông minh để nhận ra điều này.

Lần thứ hai: Đó là vào năm 1989, lúc đó thủ trưởng cơ quan của chồng tôi gọi anh lên và nói:

- Phía chi nhánh trong Sài Gòn, rất cần cán bộ có năng lực chuyên môn như chú, nếu chú đồng ý vào Sài Gòn chú sẽ được thăng quân hàm, lên chức trưởng phòng và cơ quan sẽ phân nhà riêng cho chú. Đưa luôn cả vợ con vào mà định cư, trong đấy nhiều người Bắc làm ăn phát đạt lắm.

Lần này tôi cũng vô cùng hân hoan trước cơ hội thoát nghèo, có nhà riêng xem như cầm chắc, mà vợ chồng lại vẫn đoàn tụ. Nhưng khi về nói chuyện với phụ thân, cụ liền nói:

- Con không nên đi vì những lý do sau:

Thứ nhất: Trong Nam cuộc sống sôi động, cả một guồng quay kiếm tiền hừng hực từng giây từng phút. Cách sống và làm việc của họ là một xã hội tư bản, nên cuộc sống sẽ thiên về vật chất, và làm ăn. Chồng con thì thật thà, đẹp trai, mà con gái Sài Gòn nghe nói là họ nói ngọt ngào, êm tai lắm. Trong khi mình là vợ thì suốt ngày bận rộn nên hay kêu ca phàn nàn, trách móc, lời thôi. Thế là nhỡ ra chồng mình bị gái “dở” mất thì sao? Vì họ có tiền, có nhà, có lời nói ngon ngọt, còn cái họ cần là một người chồng thương yêu họ.

Thứ hai: Khi con vào đây, chỉ có một mình cùng chồng con, cha mẹ, anh chị em ruột thịt đều không ở gần, lúc con khó khăn biết nương tựa vào ai? Trong khi chồng con nếu đặt trường hợp xấu có thể “đi theo tiếng gọi của tình yêu” (cụ cũng nói hài hước) thì con biết làm thế nào. Hơn nữa đã chuyển nhà, đi thì dễ chứ về thì khó; [ngày xưa nó không phải thuê nhà các thứ nó dễ dàng như bây giờ đâu các bạn ạ.]

Thứ ba: Cha mẹ ngày một già yếu cũng mong muốn có các con nương tựa sau này, vậy mà khi cần thì chẳng thấy con đâu, có chăng bay từ trong Nam ra ngoài Bắc thăm nom cha mẹ chớp nhoáng, mua một ít đồng quà tấm bánh, biếu một ít tiền rồi lại đi. Rồi đến khi cha mẹ chết lại

chạy vội về để chịu tang, thấp được đôi ba nén nhang rồi lại chuồn. Đây là đại bất hiếu.

Cha nói thật, việc đưa tiền cho cha mẹ để báo hiếu là việc dễ, còn việc ngày đêm cận kề chăm sóc cha mẹ lúc ốm đau cho đến khi cha mẹ “khuất núi” mới là khó.

Cha mẹ nào chẳng thương yêu con, [bạn nào đã từng ở với cha mẹ già, ốm, chắc hiểu câu này của cụ, đưa tiền rất dễ, rút ra 5 triệu, 10 triệu rất dễ, nhưng cái khó là cái người mà ở cận kề để chăm sóc từng giây từng phút mới là khó], cha mẹ nào chẳng thương yêu con, chẳng nước mắt chảy xuôi, nhưng để con làm việc bất hiếu như vậy thì rồi sau cuộc đời con sẽ ra sao? Còn nếu muốn kiếm tiền thì khi số mệnh mở ra, thời vận đến, số đã có lộc thì không vào cách này thì vào cách khác, làm gì cũng ra tiền.

Nghe đến đây vợ chồng tôi chợt tỉnh ngộ.

Cha giờ đã ra đi, dù cha ra đi không để lại cho con tài sản, nhà cửa, đất đai hay tiền vàng gì, nhưng con cảm ơn cha đã để lại cho con trí tuệ của các bậc Thánh hiền, để cuộc sống ngày hôm nay của con có hạnh phúc.

Và con biết con cũng có phước là biết nghe lời cha, y giáo phụng hành, vì đây là những chọn lựa quan trọng có tính chất quyết định trong cuộc đời...” (Trích: “Nhật ký lời khuyên của cha”).

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 38

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

*Hôm qua chúng ta đang học mục IV. **Giải quyết các vấn đề của gia đình như thế nào?** Mục này có 2 nội dung lớn ạ: Giải quyết vấn đề về kinh tế; và Giải quyết vấn đề về tinh thần. Chúng ta đã kết thúc mục IV-1. Giải quyết vấn đề về kinh tế.*

Muốn cho con hạnh phúc không phải là để lại tiền cho chúng, mà phải để lại âm đức cho chúng. Mặc dù vậy nhưng Tiến sĩ Thái vẫn dạy chúng ta cách kiếm tiền như thế nào cho như lý như pháp, đó là bạn phải hiểu:

- Giàu có không phải do nhiều người cùng kiếm*
- Giàu có không phải là do bạn tăng thời gian kiếm*

- Cũng không phải do bạn khôn ngoan, mưu mẹo mà có

- Mà giàu có là do bố thí tài

- Bố thí tài thì không nhất thiết phải có tiền
- Phước báu của giàu có thì phụ thuộc vào tỷ lệ tài sản bố thí tài sản mình có
- Cội gốc của phước điền đều là từ tâm

Lẽ ra hôm nay chúng ta sẽ chuyển sang mục IV-2. Giải quyết vấn đề về tinh thần. Tuy nhiên hôm qua tôi có nhận được câu hỏi của một bạn, đại ý như sau: “Con biết là tu phước từ tâm rồi, nhưng làm thế nào để hạ thủ công phu đây?”

Thấy câu hỏi này rất hay và hữu ích nên đành bỏ thêm một buổi để chia sẻ lời dạy của cổ Thánh tiên Hiền với các bạn qua bài:]

1. “Luận giải tu phước từ tâm” (Trích: An Sĩ Toàn Thư)

[Trong An Sĩ Toàn Thư có dạy bạn mọi lúc, mọi nơi, gặp hoàn cảnh thuận lợi, gặp cảnh trái nghịch, gặp người làm thiện, thậm chí gặp cả người làm ác, bạn đều có thể tu phước từ tâm. Làm được vậy là bạn đã chăm sóc được ruộng phước điền của mình, rồi đến một lúc nào đó bạn sẽ bội thu.

Vậy tu từ tâm bằng cách nào? Sau đây mời các bạn nghe:]

Thứ nhất: Gặp cảnh thuận lợi - chính là lúc tu phúc

Gặp cảnh thuận lợi, nên suy nghĩ thế này:

♣ “Nhà ta nay được giàu có, nhất định là đời trước ta đã thường tu tập hạnh bố thí, nên đời này lại càng phải cứu giúp người, giúp vật nhiều hơn nữa.

♣ Thân thể ta không bị bệnh tật, nhất định là đời trước ta đã thường tu tập hạnh từ bi, nên đời này càng phải tránh sự giết hại và làm việc phóng sinh nhiều hơn nữa.

[Đó, tức là gặp cảnh thuận cũng có thể tu phước, bây giờ gặp cảnh trái nghịch vẫn có thể tu phước.]

Thứ hai: Gặp cảnh nghịch là lúc ta tu phước

♣ “Ta nay gặp cảnh khốn khổ, gặp cảnh trái nghịch thì phải nên suy nghĩ thế này: “Ta nay gặp cảnh khốn khổ tai ách này, đều do nghiệp đời trước chiêu cảm mà có, nếu vui lòng nhận chịu, ắt là đền trả hết được nợ nần xưa kia.”

[Vui lòng nhận chịu, không oán trời, trách người, mắng gió, chửi mưa nữa, rồi không oán Phật, Bồ tát nữa. Không có cứ bảo ngày nào tôi cũng lay Phật, lay Bồ tát, sao Phật, Bồ tát không linh? Ngày nào tôi cũng tụng kinh, tôi cũng tụng chú, vậy sao không linh?]

Không phải thế! “Ta nay gặp cảnh khôn khổ tai ách này, đều do nghiệp đời trước chiêu cảm mà có, nếu vui lòng nhận chịu ắt là đền trả được hết nợ nần xưa kia”.

Gọi là gì ạ? “Nghịch cảnh không sân thì nghiệp chướng tiêu”. Mỗi lần tôi định sân lên, gặp nghịch cảnh tôi lại nghĩ đến câu này, lập tức tôi bảo phải hoan hỷ ngay. Có muốn tiêu nghiệp chướng không? Muốn tiêu chứ gì? Hay là để đến lúc đối diện với Diêm La, để Diêm La luận tội, luận tội từ cái cũ, lại cộng thêm luận tội ngày hôm nay vẫn sân si, khó chịu. Tôi nhớ đến câu này, lập tức tôi bảo: Đúng như Hòa thượng nói “phải tri ân ngay, tri ân cái người mà làm hại mình đây, tri ân cái nghịch cảnh này, vì họ giúp cho mình thành tựu đây, họ giúp cho cái gánh nghiệp của mình trên vai này được buông xuống, là hết đây”.

Mỗi lần bạn sân lên, bạn nhớ nhé, bạn hãy học cái câu này của Hòa thượng, tôi thấy hay lắm đấy: “Nghịch cảnh không sân thì nghiệp chướng tiêu”.

“Ta nay gặp cảnh khôn khổ tai ách, đều do nghiệp đời trước chiêu cảm mà có, nếu vui lòng nhận chịu ắt là đền trả được hết nợ nần xưa kia”]

♣ Gặp cảnh nghèo túng khôn cùng, thường cầu mong cho tất cả mọi người đều được giàu sang sung túc.

[Chứ không phải lại đổ kỵ, lại ghen ghét, gặp cảnh nghèo hèn thì phải thường mong cho mọi người đều được giàu sang. Ta bị như thế này là do ta ki bo, ta kệt xỉ, cho nên ta bây giờ khôn khổ thế này. Vậy thì phải mong cho tất

cả mọi người họ đều được giàu sang, sung túc, thì bạn đã tu phước từ tâm.]

♣ *Phải chịu nhiều bệnh khổ, thường mong cầu cho tất cả mọi người đều được khỏe mạnh, an ổn;*

[Bạn cứ đọc đi đọc lại thì bắt đầu nó nhập tâm, nhập tâm xong đến lúc nó xảy ra là bắt đầu bạn sẽ phát được cái ý nghĩ đấy. Lúc đầu thì sẽ phát ý nghĩ thuộc lòng từ mồm.]

Ví dụ nghèo túng một cái là vừa mới bắt đầu chuẩn bị đổ kị với người, nhớ ngay câu này thì phải cầu mong sao cho mọi người giàu sang, sung túc.

Vừa mới bị bệnh cái, rên hừ hừ ở trên giường “Sao ta khốn khổ thế này?”, thì lập tức phải nghĩ đến là cầu mong cho mọi người được mạnh khỏe. Cứ thuộc lòng đi, thế xong về sau bắt đầu cầu mong từ tâm.]

♣ *Gặp cảnh đấu tranh giành giết, thường cầu mong cho tất cả mọi người đều được hòa hợp, an vui;*

♣ *Mình ngu si hôn ám, thường nguyện cho tất cả mọi người đều được trí tuệ sáng suốt;*

♣ *Mình không được trọn đủ các giác quan, thường cầu mong cho tất cả mọi người đều được thân tướng tốt đẹp.*

♣ *Mỗi khi gặp hoàn cảnh hoạn nạn nào đó, liền nguyện trong đời vị lai sẽ cứu độ cho người gặp hoạn nạn như thế.*

[Có một câu chuyện về Phật pháp, tiêu đề là “Nước mắt mẹ hiền”, nói về kiếp trước của đức Phật Thích Ca Mâu Ni. Trong câu chuyện có nói đến chàng thanh niên tên là Metra. Metra bất hiếu với mẹ, nên khi xuống dưới địa ngục, thì Metra nhìn thấy có một cái người là đeo một cái vòng lửa ở trên đầu và lửa cứ thế là cháy. Và toàn bộ thân thể của anh ta cũng thế là cháy xèo xèo, rồi thịt nát xương tan. Tất cả là cứ như thế mà rơi xuống. Thì lúc đấy Metra kinh hãi quá, thì liền hỏi cái người tội nhân kia rằng là:

- Làm sao mà anh lại phải đeo cái vòng lửa này?

Thì người tội nhân trả lời:

- Là vì tôi bất hiếu với mẹ. Khi nào mà có một kẻ nào bất hiếu với mẹ hơn tôi mà đi qua đây thì tôi sẽ được thoát ra khỏi cái vòng lửa này, và người đấy sẽ phải thay tôi để đội cái vòng lửa này.

Vừa dứt lời thì chiếc vòng lửa đó liền chụp, bay ra và chụp thẳng lên đầu của Metra. Metra vô cùng đau đớn, toàn thân là cháy xèo xèo, thịt nát xương tan, đau đớn đến cùng cực. Nhưng chính cái lúc mà đau đớn này thì Metra liền phát nguyện:

- Con xin nguyện từ nay không có một người nào bất hiếu với mẹ mình và con xin nguyện là đội cái vòng lửa này thay suốt.

Vừa mới phát nguyện xong thì tất cả cái vòng lửa đấy liền rơi xuống. Cho nên, chỗ này hay lắm ạ, bạn phải nhớ là mỗi khi gặp hoàn cảnh hoạn nạn nào đó thì liền nguyện

trong đời vị lai sẽ cứu độ cho những người gặp hoạn nạn như thế. Đây ạ.]

Như vậy chẳng phải là ngay nơi phiền não tức hiện Bồ đề; độc được thì hóa thành cam lộ đó sao? Nếu người không biết tu phước thì ắt là ngược lại.

Thứ ba: Người làm việc thiện - Ta có thể được phước

[Đây: vừa nghịch cảnh ta cũng tu được phước; thuận cảnh ta cũng tu được phước. Bây giờ là người làm việc thiện, chứ không còn là ta nữa ạ, ta cũng có thể hưởng phước, hưởng bằng cách nào ạ?]

♣ *Khi người làm việc thiện chưa thành tựu, thì mình tùy theo để khuyến khích, thúc đẩy họ, đó gọi là “khuyến khích được phước”.*

[Đây gọi là gì? Trong mười tùy duyên tu thập thiện là gì? “Khuyến người làm thiện”. Tiếp tục ạ! “Giữ nhân vi thiện” là cùng người làm thiện và cuối cùng là gì ạ? “Thành nhân chi mỹ” là “thành tựu việc thiện cho người”.]

♣ *Khi người làm việc thiện đã thành tựu, mình cũng tùy theo mà vui mừng, hoan hỷ, đó gọi là “tùy hỷ được phước”.*

♣ *Thường khen ngợi, xưng tán điều thiện, khiến người khác bắt chước làm theo, đây gọi là “tán thán được phước”.*

[Đấy ạ! Các cấp độ. Lúc đầu thì ta khuyến khích, rồi cùng người làm. Xong về sau, không cần khuyến khích người ta đã làm thành tựu rồi thì mình hoan hỉ với họ. Đây gọi là “tùy hỷ được phước”.

Cho nên lần trước chúng ta đã có cái bài “tùy hỷ công đức”, Hòa thượng nói là bạn muốn công đức của người hă? Cứ người nào làm được cái việc thiện hă? Bạn khen ngợi họ, bạn tán thán họ, nói cho mọi người biết. Vậy là toàn bộ cái công đức của người đấy bạn được hưởng hết.

Cho nên Hòa thượng mới bảo cho bạn cách cái tu là gì ạ? Đây là nguyên thứ mấy trong “Thập đại nguyên vương” ạ? Thứ năm: tùy hỷ công đức. Khôn ngoan nhất, bạn tu được ít mà, đời người thì ngắn ngủi, tu được ít, tí phước thế này, bạn tùy hỷ là nhanh nhất. Thậm chí là bạn tùy hỷ bằng cách nào thì nhanh nhất? Bạn tùy hỷ toàn bộ công đức của A Di Đà Phật.

Mà phải là tùy hỷ thật. Làm sao để biết là tùy hỷ thật hay là tùy hỷ không thật ạ? Tức là hạnh của bạn phải giống hạnh A Di Đà Phật, lời hay còn gọi là ngôn ngữ của bạn phải giống A Di Đà Phật và tâm của bạn phải giống tâm A Di Đà Phật. Vậy là bạn tùy hỷ được hết cả của A Di Đà Phật toàn bộ công đức rồi.

Mình vui rồi mình lại còn xưng tán, gọi là “tán thán được phước”. Cho nên không có chê. Ví dụ hôm nọ, trong việc ấn tống kinh sách, cư sĩ chồng tôi phàn nàn:

- Sao cái này nó ẩu thế?

Tôi bảo:

- Ông không được nói như thế.

Tôi trích luôn từ trong Liễu Phàm Tứ Huấn ra. Trong Liễu Phàm Tứ Huấn là, gọi là “Khuyên người làm thiện”, và “Cùng người làm thiện”, “Thành nhân chi mỹ” là gì?

Khi thấy người khác có một ưu điểm dù nhỏ như một hạt bụi, cũng nường vào đấy mà tán thán, mà khen ngợi, mà nói cho mọi người biết. Không tu thì một trăm việc người ta đều nghĩ về người ta. Bây giờ người ta bắt đầu tu rồi thì một trăm việc thiện, người ta chỉ làm việc nhỏ bằng cái hạt bụi này thôi, cũng không được chê trách.

Cư sĩ chồng tôi thấy thế bảo:

- Đúng quá!

Tôi ví dụ như cư sĩ Chúc Thảo cũng thế:

- Bà à, con xin nhận khuyết điểm về việc con đếm sách bị sai, là đưa nhầm cho một cái chùa đấy.

Vất vả cả ngày lên, nào nước nôi, rồi gọi là mồ hôi mồ kê tủa ra, bê từng thùng sách như thế này. Bây giờ vừa mới nghe thấy bảo sai thế, tôi lại tha hồ tôi trách móc, không được. Bản thân tôi không được tí công đức nào, mà bản thân các đồng tu họ cũng chán. Thế khi thấy cư sĩ Chúc Thảo thế, tôi phải post ngay lập tức lên là:

- Cái việc mà cái đạo tràng họ được thỉnh nhầm, đấy là cái nhân duyên của họ. Tự nhiên họ được.

Cũng như cụ ông nhà tôi, vì sao mà nhân duyên bắt đầu học Phật? Bắt đầu từ năm 1981, có hai cái cô đây là bạn của người cô của tôi. Gửi lại cái cặp. Ai biết trong đây là kinh Phật. Đến lúc mãi, chờ mãi chả thấy cô đến, giở ra thì là kinh Phật. Thì ông cụ nhà tôi từ đấy là học Phật pháp.

Cho nên cái việc mà cư sĩ Chúc Thảo đưa nhâm, đây là nhân duyên họ được, mình hoan hỷ cúng dường, vì cái việc mình ấn tống kinh sách là để cho mọi người mà.

Nhưng đương nhiên lại không thể tán thán một chiều được, nên tôi đã phải bảo là:

- Tuy nhiên lần sau con vẫn nên làm cẩn thận hơn.

Cho nên là, người làm thiện ta cũng có thể được phước mà, dù rằng hạt bụi thế này cũng được phước. Tội gì ta không làm. Nữa là, trong bảy pháp cúng dường có một cái là “Nhiếp thọ chúng sinh”, còn nếu không ấy, thì dù bạn có giảng hay như “hoa trời rơi rụng” cũng không ai nghe bạn đâu. Và như thế bạn không thể nào thành tựu được cái việc gọi là hoằng truyền Thánh giáo, bạn không thể thủ hộ chánh pháp được.]

Suy cho cùng thì khắp cả trên trời dưới đất, từ xưa đến nay, hết thảy các điều thiện trong thiên hạ đều có thể tạo phước cho ta.

[Nghịch cảnh cũng có thể tu phước, thuận cảnh cũng có thể tu phước, người làm thiện cũng có thể ta được hưởng phước. Vậy bây giờ người làm ác thì sao?]

Thứ tư: *Người làm việc xấu ác - Ta cũng có thể*

được phước

♣ *Khi người làm việc ác chưa thành mà mình cố gắng sức để khuyên bảo người ấy ngưng lại, là mình được phước.*

♣ *Khi người làm việc ác đã xong, mình thấy vậy sinh tâm lo buồn, không vui, ắt cũng sẽ được phước.*

♣ *Khi việc ác ấy chưa truyền rộng, mình cố gắng tìm mọi phương cách để chặn đứng, ngăn cản, cũng sẽ được phước.*

[Bạn thấy các mức độ không?

- Chưa thành, mình ngăn, được phước.

- Họ làm xong rồi mà mình sinh tâm lo buồn, không vui, cũng được phước.

- Khi việc ấy chưa truyền rộng, họ làm xong rồi nhưng chưa truyền rộng. Vậy thì mình tìm mọi cách để chặn đứng, ngăn cản, ắt cũng sẽ được phước.]

♣ *Nếu việc ác đã lan truyền, nên lấy đó làm bài học để ngăn ngừa, cảnh giác không phạm, ắt cũng sẽ được phước.*

[Đây chính là “Thấy người ác ...”, các bạn đọc tiếp đi ạ. “Tự phản tỉnh. Có phải sửa, nếu không có, phải cảnh giác”.]

♣ Nếu việc xấu ác làm hại đến mình mà mình có thể nhẫn nhục chịu đựng, [Bây giờ bắt đầu tác động đến mình rồi đấy nhé] ắt sẽ được phước.

[Đó ạ. Hòa thượng dạy, những lời khai thị của vàng ngọc của Ngài là sao ạ? Trước tiên:

- “Hãy cảm ơn những người khiển trách ta, vì họ giúp cho ta tăng trưởng định tuệ.
- Hãy cảm ơn những người làm ta vấp ngã, vì họ sẽ giúp cho ta năng lực mạnh mẽ hơn.
- Hãy cảm ơn những người lừa gạt ta, vì họ tăng kiến thức cho ta.
- Hãy cảm ơn những người đánh đập ta, vì họ tiêu nghiệp chướng cho ta.”

Cứ như thế mà bạn cảm ơn. Đây ạ, chính là người làm việc xấu ác, bạn được phước. Thế là cái kho phước của bạn càng tích càng đầy. Bạn sẽ có đại phước báu.]

♣ Nếu việc xấu ác làm hại người khác mà có thể khuyên người nhẫn nhục chịu đựng, ắt cũng được phước.

[Hòa thượng nói bố thí là để bạn tu phước. Thế nhưng nhẫn nhục là để bạn bảo vệ cái thành quả tu phước của bạn. Còn nếu như bạn tu mà bạn không thể nhẫn nhục, thì cái kho phước đầy của bạn đổ bao nhiêu cũng là cái thùng rò hết thôi.]

Kết luận: Dù gặp cảnh thuận lợi hay trái nghịch; dù gặp người làm thiện hay làm ác ta đều có thể tu phước.

[Tóm lại là bạn hãy làm sao đây xoay ngược cái tâm của bạn trở lại, xoay 180 độ như Hòa thượng vẫn nói. Ví dụ: Mình bị họa hại thì mong cho người khác được tốt đẹp, mình được tốt đẹp thì mong cho người khác được tốt đẹp hơn thế nữa; người làm việc xấu thì mình nỗ lực hết lòng, mong cho cái việc xấu đây không thành, hoặc ngăn cản cho việc xấu ấy không thành; người làm việc tốt thì mình mong cho việc tốt ấy được thành tựu, hoặc là giúp đỡ cho họ được thành tựu. Vậy là bạn đã tu phước thành công. Sau đây xin chia sẻ thêm với bạn về một số trường hợp tu phước và quả báo mà trong An Sĩ Toàn Thư có đề cập đến, gọi là mục:]

2. “Luận giải thêm về tâm địa.” (Lược trích)

Một: Có quả báo tốt đẹp nhưng không thể thụ hưởng.

Trường hợp này là có những người họ rất là giàu có ọ, thóc gạo thì đầy kho, rồi của cải cũng đầy kho, nhưng mà cuối cùng cái miếng ăn của họ cũng không có được ngon, áo quần mặc cũng không có được tốt đẹp, mà suốt ngày vẫn cứ gọi là làm lụng vất vả khổ.

Đây là do nguyên nhân gì?

- Đây là do nguyên nhân là từ đời trước có bố thí nhưng không phải là từ tâm chân thành của mình ra, mà do người khác họ khuyến khích, rồi họ rủ làm thì lúc đấy mới miễn cưỡng mà làm. Chứ còn nếu tự mình thì sẽ không làm.

- Và thứ hai là sau khi bố thí rồi lại còn sinh tâm nuôi tiếc.

Vậy thì cái quả báo của đời này là gì? Giàu có nhưng mà không được thụ hưởng.

Hai: *Được thụ hưởng nhưng không có quả báo tốt đẹp*

Hay nói nôm na là được dùng nhưng mà không có quyền sở hữu.

Đây là những trường hợp mà những người gia cảnh thì bản hàn, nhà thì lụp xụp nhưng lại được sống trong những cái ngôi nhà gọi là nhà cao cửa rộng của người khác. Bữa ăn nhà mình là canh rau cho qua bữa nhưng lại thường được dùng những món sơn hào hải vị do người khác chiêu đãi.

- Trường hợp này tôi ví dụ có những bạn mua các cái biệt thự chẳng hạn, nhưng mà bạn không ở. Cuối cùng thì bạn lại phải thuê ai? Lại phải thuê một cái cô giúp việc là cô ở đấy cô lau dọn, cô trông nom nhà cửa cho tôi. Vậy là cô ta được ở nghỉ dưỡng một toà biệt thự rộng rãi, đẹp đẽ thênh thang, nhưng cô ta không có sở hữu, thì đây chính là rơi vào cái trường hợp là được thụ hưởng nhưng không có được sở hữu.

- Trường hợp thứ hai là nếu như cơm nhà mình ăn thì rất là nghèo khổ, nhưng lại thường được ăn các cái món sơn hào hải vị chẳng hạn.

Ví dụ là có những người họ làm ở các cái quán ăn đặc sản, rất là ngon. Thế thì bây giờ kết thúc rồi, hết giờ rồi, thừa. Thế vậy thì ông chủ bảo thôi thì muốn xúc về bao

nhiều thì xúc, vậy thì là được ăn, được thụ hưởng, nhưng không phải là của mình ạ.

Nguyên nhân từ đâu? Người như thế tuy được thụ hưởng nhưng không gọi là có phước báo.

Đó là do đời trước không tự mình làm việc bố thí, chỉ biết khuyên bảo, khuyến khích người khác làm việc phước thiện.

Hoặc là do khi nhìn thấy người khác làm việc bố thí thì liền sinh tâm hoan hỷ khen ngợi tán thán.

Không hề mang tiền túi của mình ra, chỉ bảo người khác đi bố thí thôi. Hoặc khi mà nhìn thấy người khác bố thí thì sinh tâm hoan hỷ, vậy thì quả báo là gì? Kiếp sau được thụ hưởng nhưng không có sở hữu.

Ba: Trước giàu sau nghèo.

Trường hợp này là chúng ta vẫn ví như là có một số người họ làm ăn kinh doanh, chủ những cái doanh nghiệp rất là lớn, đây là tôi ví dụ như thế. Thì lúc đầu đời họ rất là giàu, đây gọi là tiền vận của họ rất tốt. Nhưng sau đấy về sau thì họ phá sản, cuối cùng là trắng tay. Vậy thì là hậu vận xấu, hậu vận không có tiền.

Vậy thì đây là do nguyên nhân gì ạ?

Kinh Nghiệp Báo Sai Biệt dạy rằng: “Nếu có chúng sinh nào trước nghe theo lời khuyên của người khác mà làm việc bố thí, [đấy ạ, trước là việc bố thí nhé] sau đó lại sinh

tâm hối tiếc, người ấy đời sau sẽ được giàu có một thời gian nhưng sau đó thì sẽ lại phải rơi vào cảnh bần hàn”.

Bốn: Trước nghèo, sau giàu

Trường hợp này thì chúng ta cũng đã thấy nhiều rồi ạ. Có rất là nhiều tỷ phú họ xuất thân bần hàn, ví dụ từ con nhà nông chẳng hạn, hoặc từ những cái người gọi là nhặt rác, đấy là tôi ví dụ thế.

Trong tác phẩm “Những người khốn khổ” của Victor Hugo ấy thì Giăng-Van-Giăng là một cái nhà tư bản giàu nhất ở nước Pháp, nhưng mà lúc đầu đời thì ông chỉ là một cái người lao động khổ cực, và sau khi ông ăn trộm một cái miếng bánh mì để mang về cho cháu mình vì cháu mình không thì chết đói. Thì ông 18 năm trời ông còn phải làm tù khổ sai. Thế nhưng mà về sau ấy thì ông trở thành một cái nhà tư bản lớn. Đây là trường hợp mà trước nghèo sau giàu.

Vậy thì nguyên nhân gì ạ?

Thì kinh dạy rằng: “Nếu có chúng sinh nào do nghe lời khuyên của người khác mà làm việc bố thí nhỏ nhoi, [bạn nhớ nhé, nhỏ nhoi thôi], nhưng sau khi bố thí rồi sinh tâm hoan hỷ, người ấy đời sau sinh làm người, trước thì nghèo khổ nhưng sau thì lại được giàu có”.

Năm: Nghèo khổ nhưng vẫn có thể bố thí.

Đây là trường hợp mà những người nghèo, không có tiền nhưng mà lúc nào cũng rất thích đi bố thí cho người.

Thế thì đây là nguyên nhân gì ạ?

Trong kinh cũng dạy rằng là: Người này vốn đã ưa quen làm cái hạnh bố thí từ các kiếp trước rồi, nhưng vì họ không có nhân duyên để gặp được ruộng phước thế gian, chính là những người chân thật tu hành, hoặc là như các vị A La Hán, Bích Chi Phật chẳng hạn, họ không có duyên để gặp được.

Họ bố thí rất nhiều nhưng mà toàn không phải những người chân thật tu hành hoặc không trúng ruộng phước, hay còn gọi là, gieo hạt giống vào chỗ đất khô cằn sỏi đá.

Vậy thì cái quả báo của đời này họ là được cái gì? Là cái quả báo mang đến cho họ rất nhỏ nhoi, thoạt có, thoạt không chẳng lâu bền.

Cho nên vẫn cứ nghèo, thế nhưng vì cái tập khí đã thích bố thí từ kiếp trước rồi cho nên là nghèo khổ vẫn có thể bố thí.

Sáu: Giàu có nhưng không bố thí.

Đây là những trường hợp mà chúng ta thấy vẫn hay thường nói là “giàu nứt đổ đổ vách”, nhưng mà ki bo kệt xỉ không cho ai một đồng nào. Vậy thì cái trường hợp này vì sao lại như thế?

Nguyên nhân từ đâu?

Kinh cũng dạy rằng, đây là những người mà từ kiếp trước họ vốn cũng không thích bố thí rồi, họ vốn ki bo kệt xỉ rồi. Thế nhưng mà may mắn là có người khuyên bảo nên

nhất thời họ có thể bố thí được một lần cho một vị A La Hán hoặc Bích Chi Phật, hoặc những vị chân thật tu hành thật, thì đây chính là cái hạt giống của họ gieo trúng vào cái ruộng phước điền, gieo trúng vào cái mảnh đất màu mỡ. Cho nên là cái quả báo của họ là, kiếp sau họ được rất giàu có. Nhưng vì cái tập khí là từ kiếp trước họ đã quen không chịu bố thí rồi cho nên mặc dù kiếp này giàu đến như thế nhưng mà họ vẫn rất là ki bo kệt sĩ, vẫn không chịu làm hạnh bố thí.

Bảy: Bố thí nhiều được phước ít.

A trường hợp này tôi gặp cũng khá nhiều đấy ạ. Có những người rất rộng rãi, lúc nào gặp người họ cũng sẵn sàng gọi là “rút ruột, rút gan” ra, họ sẵn sàng xẻ nhà xẻ cửa ra, đến mức là người nhà phải kêu lên với tôi là “Ôi dôi ôi thế này thì chết, nhà không còn tiền, không còn gì nữa vì cái gì cũng đem đi cho hết”. Vậy cái quả báo của những người này sao? Tôi thấy lạ nhỉ, sao mà lại cúng dường nhiều thế mà lại cứ tiền không đến, mà làm ăn vẫn cứ gọi là gặp thua lỗ, không có được. Tôi cũng thấy băn khoăn. Đến khi tôi đọc được đoạn này thì tôi mới hiểu ạ.

Vậy thì nguyên nhân này là do đâu ạ?

Trong kinh Bồ Tát Bản Hạnh dạy rằng: “Nếu có những chúng sinh làm việc bố thí, [đấy ạ, bạn nhớ nhé]

- Thứ nhất là không hết lòng;
- Thứ hai là hoặc cúng dường mà không có lòng cung kính;

- Thứ ba: hoặc là bố thí cúng dường mà tâm không hoan hỷ;
- Thứ tư là bố thí lại khởi tâm kiêu mạn, tự cao tự đại;
- Thứ năm: bố thí cúng dường cho những kẻ tà kiến, điên đảo.

Bố thí cúng dường như thế, cũng như người gặt phải ruộng cằn cỗi bạc màu, tuy gieo hạt giống xuống đất rất nhiều mà thu hoạch thì chẳng được bao nhiêu.

Tám: Bố thí ít được phước nhiều

Trong kinh văn cũng dạy rằng:

- Nếu vào lúc thực hành hạnh bố thí, có thể khởi tâm hoan hỷ, tâm cung kính, tâm thanh tịnh, chẳng mong cầu được phước báo;

- Hoặc được cúng dường cho các vị Bồ tát, Thánh tăng. Bố thí cúng dường được như thế cũng giống như người gặt được đám ruộng tốt, tuy gieo giống ít, cũng được thu hoạch được rất là nhiều.

* Nói về trường hợp khi bố thí mà khởi tâm hoan hỷ thanh tịnh

Đây là trường hợp trong cái câu chuyện mà tôi đã từng chia sẻ với các bạn là câu chuyện gọi là “Năm dặm bồn hồng”:

Có một vị vua khi thấy con mèo nó chạy đến chỗ đây, đấy thì vị ý mới cho người chạy theo, vì con mèo nó cứ

đứng ý nó đợi. Thế thì nó đứng ở đây nó đợi thì cuối cùng đào lên được một hũ vàng. Thế lại tiếp tục một bước nữa con mèo nó lại đứng lại thì lại đào lên, một hũ vàng nữa. Và cứ tiếp tục như thế suốt 5 dặm liền tù tì, mà coi như là mỗi một cái bước chân đi là lại một hũ vàng.

Ngạc nhiên quá. Thế khi đến hỏi đức Phật thì đức Phật mới nói lại là:

- Vào một kiếp lâu xa thì bệ hạ chính là một cái người kiếm củi nghèo khó. Hôm ấy kiếm được một ít củi, trên đường đi về, đến ngã ba ấy thấy có một vị Tỳ kheo ngồi khát thực, nhưng không hề biết vị Tỳ kheo này đã là đặc quả vị A La Hán. Người kiếm củi này đã bán toàn bộ cái số củi, được bao nhiêu tiền cúng dường hết cho cái vị Tỳ kheo này.

Đấy ạ, chỉ có là cúng dường cái số tiền bán củi đấy thôi nhé. Thế và cứ mỗi bước chân từ đấy cho về đến nhà thì mỗi bước chân đi thì cái người bán củi này lại cứ hoan hỷ. Thế cho nên cuối cùng đến kiếp này thì quả báo của ông, đấy thứ nhất làm vua. Thứ hai là đấy, năm dặm liền cái con mèo nó cứ chạy đến đâu cứ mỗi một bước chân là lại có một hũ vàng. Đây chính là bố thí ít mà lại được phước nhiều.

** Nói về trường hợp là cúng dường được cho các vị Bồ tát, Thánh tăng, hoặc những vị chân thật tu hành thật, Hòa thượng cũng từng đưa 2 ví dụ, 1 đời này và 1 từ các kiếp lâu xa như sau :*

Trong Phật pháp có tám gương của Tôn giả Ca Nặc Ca. Ông biết được rằng là đối với các vị A La Hán và Bích

Chi Phật thì một tháng các vị ấy chỉ ra ngoài khát thực có một lần. Cho nên trong một tháng đấy là Tôn giả Ca Nặc Ca cứ rình rình, khi mà cái vị Bích Chi Phật này đi ra khỏi thất để khát thực, thì lập tức Tôn giả Ca Nặc Ca đã cúng dường cho vị Bích Chi Phật này một bát cơm. Vậy thì cái hạt giống này ông đã gieo trúng ruộng phước điền, thì quả báo của ông là được gì ạ? 80 ức kiếp thường xuyên no đủ, đó ạ.

Trong giảng giải kinh Vô Lượng Thọ, Hòa thượng còn đưa ra một cái ví dụ nữa là ở bên Singapore ạ, thời đấy thì có Hồng Lão cư sĩ. Ông bị ung thư cuống họng, thì bệnh của ông đã rất là nguy kịch, vậy thì ông cũng muốn làm một cái việc gì đấy. Thì được biết là đạo tràng cư sĩ Lâm - Tân Gia Ba muốn có một cái mảnh đất để xây dựng “Thôn Di Đà”, thế nhưng mà cũng đang khó khăn. Thì ông lập tức bán rẻ cái mảnh đất cho đạo tràng cư sĩ Lâm - Tân Gia Ba.

Kết quả là gì ạ? Sau khi ông phát cái tâm này không bao lâu, chưa được mấy ngày thì bác sỹ đến xem bệnh cho Hồng Lão tiên sinh, không thấy cái ung thư của ông ở đâu hết. Bác sỹ nói với ông rằng 2 tháng nữa ông sẽ hoàn toàn hồi phục, không thể nghĩ bàn.

Khi Hòa thượng có đến thăm ông thì ông có kể chuyện rằng là, sau khi ông phát cái tâm này xong thì có một buổi tối, ông thấy có 2 vị như kiểu là tiểu đồng, rất là đẹp. Đây là một giấc mộng ạ, đến cạnh ông. Hai người này họ có nói với ông là họ do Ngọc Hoàng đại đế phái đến để chăm sóc cho ông ạ.

Vì sao ông được cái quả báo này? Bởi vì nếu như xây dựng được thôn A Di Đà, và đây rất nhiều người chân thật tu hành, họ đều quyết tâm một đời này để “liễu sinh tử, thoát luân hồi”, thì là ông đã cúng dường trúng vào cái ruộng phước điền, nên là phước báu của ông ngay đời này là ông liền khỏi bệnh ung thư.

Bây giờ tôi xin tổng kết lại cho bạn...

3. Làm thế nào để tích phước được nhiều nhất,

Có 5 cách sau đây:

Thứ nhất, gọi là “tích tiểu thành đại”

Tức là hàng ngày bạn cần mãi tu phước, từ việc nhỏ nhất, chôn một con kiến chẳng hạn, bạn vẫn cứ cần mãi tu, đây chính là gọi “tích tiểu thành đại”. “Kiến tha lâu cũng đầy tổ”, thì dần dần kho phước của bạn cũng sẽ đầy dần lên.

Thứ hai, phước báu của bạn sẽ tỉ lệ với cái tài sản mà bạn cúng dường trên tổng tài sản mà bạn có.

Cái tỉ lệ cúng dường này nó chính là điểm số để biểu thị cho cái tâm chân thành của bạn.

Thứ ba, cúng dường người chân thật tu hành.

Thứ tư, việc thiện của bạn làm, nếu như mà giúp đỡ cho được rất nhiều người

Thì cái phước báu này của bạn sẽ rất lớn. Câu chuyện trong Liễu Phàm Tứ Huán có đề cập đến ngài Vệ Trọng Đạt. Khi mà ông thấy vua cho lệnh là phải sửa cái đập đá Tam Sơn, lúc ấy ông là quan mà, thì ông đã trình với vua rằng là bây giờ nếu sửa cái đập đá này thì dân chúng là rất khổ cực, rồi thuế má sưu cao thuế nặng rất khổ. Thì ông trình vua là không sửa cái đập đá Tam Sơn đấy.

Kết quả là cái ý kiến đề xuất này của ông không được vua chấp nhận, nhưng ông phát ý đã viên thành rồi, và cái phát ý đấy của ông là cho toàn bộ dân chúng ở vùng đập đá Tam Sơn này.

Cho nên khi 40 tuổi, khi mà ông bị gọi là bắt hồn xuống dưới địa phủ, khi đối diện với Diêm La, Diêm La đưa ra một chồng sổ, nói về cái ác của ông. Thế nhưng việc thiện của ông thì chỉ có mỗi một quyển sổ nhẹ bằng, bé tí. Nhưng khi đem cân lên thì cái bên việc thiện thì lại nặng hơn hẳn. Diêm La cũng rất ngạc nhiên. Khi mở ra thì mới biết rằng là cái việc thiện này của ông là khi ông phát cái tâm là vì dân chúng, hàng vạn người sinh sống ở cái chỗ đập đá Tam Sơn đấy mà ông phát. Cho nên là một cái việc thiện nhỏ này của ông mà nặng hơn rất nhiều so với những cái việc ác mà ông đã tạo từ trước.

Thứ năm, tức là cúng dường mà không mong cầu hồi báo

Chỉ thuần có tâm chân thành. Và nếu có thể làm được đến tam luân thể không thì người này bố thí một đấu thóc thì phước báu vô lượng vô biên; bố thí một đồng tiền có thể tiêu trừ tội nghiệp của ngàn kiếp. Nói thế để bạn có

cái đích để bạn phấn đấu. Vì làm được như vậy là bạn đã thành tựu, bạn thành Thánh thành Hiền, thành Bồ tát rồi đấy ạ.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 39

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã chia sẻ xong câu hỏi “Luận giải tu phước từ tâm”; Chúng ta đã học xong mục giải quyết về vấn đề kinh tế, đã biết có tiền không phải là tăng thời gian kiếm mà được, cũng không phải là do nhiều người

cùng đi kiếm mà được, cũng không phải là khôn ngoan mưu mẹo mà được, vì “Khôn ngoan không lại với trời”.

Vậy muốn có tiền thì phải làm gì ạ? Phải bố thí tài;

Nhưng mà không có tiền thì bố thí sao đây ạ? Thì bố thí nội tài là trí tuệ và sức lực của mình;

Nhưng nếu như cũng không có trí tuệ và sức lực thì phải làm sao? Phước điền canh tâm, chuyển tâm vì người, luôn vì người mà nghĩ.

Vấn đề kinh tế các bạn nhớ rồi nhé. Các bạn có thể nhớ, nhưng mà rồi các bạn vận dụng không được. Cũng chẳng thể trách các bạn. Nhưng mà từ đây, nếu như các bạn còn vượt hơn cả những người thân trong gia đình tôi, thậm chí là, Hòa thượng còn nói là các bạn vượt bằng cách nào? Các bạn làm hơn cả thầy. Còn thầy không làm được kệ thầy, không thành vấn đề, thầy nói được nhưng mà thầy không làm được cũng không làm sao. Nhưng mà mình làm được thì mình đã vượt hơn cả thầy rồi, các bạn phải nỗ lực.

Chúng ta hôm nay sẽ đi đến vấn đề là

IV -2. Giải quyết về vấn đề tinh thần

Mục này có 3 ý:

- 1. Vợ chồng phải làm tám gương để dạy con cái*
- 2. Trách nhiệm vợ, chồng trong giáo dục con là gì?*
- 3. Việc dạy trẻ trong gia đình thời nay thế nào?*

Thời nay thì 2 vợ chồng cùng đi làm để kiếm sống, vậy thì trách nhiệm dạy dỗ con cái thế nào. Giải quyết vấn

để tinh thần các bạn làm sao, bạn phải gọi là dạy con ngoan, nuôi con khỏe, dạy con ngoan. Thế thì dạy bằng cách gì hả bạn? “Thân giáo”, không thể nào chỉ nói bằng mồm được đâu, chúng sẽ hiểu rất nhanh, khi đã phải dạy bằng thân giáo thì vợ chồng phải là tấm gương để dạy con cái.

Chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

Vợ chồng phải chọn lấy là cùng hiểu hợp nhau, đương nhiên giáo dục chủ yếu phải lấy mình làm gương. Cho nên người xưa mới nói là “Tam tông, tứ đức”, “Phu nghĩa, phụ thính”.

[Chồng có nghĩa với vợ, và vợ thì phải vâng lời chồng, đây là bạn đi đúng pháp tắc đại tự nhiên.

Còn nếu không bạn bảo “Ôi dôi, chồng tôi kém, không có quyết được cái gì cả, dốt, nhiều cái là sai”, vậy thì bạn phải làm như thế nào đây để hướng cho chồng bạn phải giữ được cái vị trí đấy. Thế nhưng đằng sau vẫn phải là cái sự lèo lái khôn khéo của bạn. Đây khôn khéo không phải là khôn theo cái kiểu là khôn ăn người, để làm sao để đưa cái con thuyền của bạn đến cái bến bờ hạnh phúc.

Vợ phải nghe lời chồng.

Tam tông, tứ đức là gì?

Tam tông (ba theo): Tại gia tông phụ: Ở nhà thì phải nghe theo cha; Xuất giá tông phụ: Lấy chồng thì phải theo chồng; Phu tử tông tử: Nếu chồng qua đời thì phải theo con trai. Đó ạ!

Tứ đức gồm có: Công, Dung, Ngôn, Hạnh. Ở đây thì Thầy dùng cái từ “Hạnh” là “Đức” là vợ đức xong rồi mới đến vợ công, vợ dung, vợ ngôn. Thế ở đây theo các cụ ngày xưa, đối với Việt Nam thì tôi dùng đúng nguyên 4 câu: Công, Dung, Ngôn, Hạnh.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Nội dung thứ nhất là

1. Vợ chồng phải là tấm gương để dạy con cái

Mục này lại có 3 ý nhỏ:

- Thứ nhất: Chồng phải ân nghĩa, tình nghĩa với vợ
- Thứ hai: Cha phải có đạo nghĩa với con cái
- Thứ ba: Vợ phải có “Tứ đức”.]

Thứ nhất: Chồng phải có ân nghĩa, phải có tình nghĩa với vợ

Nghĩa là người chồng phải có ân nghĩa, phải có tình nghĩa, phải có đạo nghĩa, phải làm đến ân nghĩa, tình nghĩa, đạo nghĩa thì liền có thể làm tấm gương cho con cái.

Con cái thấy cha đối với mẹ của mình có ân nghĩa, thì con cái cũng hiểu được là phải hiếu thảo với cha mẹ.

1- Tình nghĩa

Đối với vợ phải có tình nghĩa, người vợ cùng ta gánh vác nặng nhọc, cùng lo liệu gia đình thật không dễ dàng.

[Những bạn là người chồng các bạn cứ thử đi làm ở ngoài mà xem, vợ ở nhà một núi việc, đừng nghĩ là vợ ở nhà là không kiếm ra tiền hay gì gì, những cái việc không tên đi làm đến tận 11, 12 giờ đêm không có hết.]

Cùng lo liệu gia đình thật không dễ dàng. Từng giờ từng phút phải nhớ lấy ân tình này của vợ.

[Còn nếu bạn sống không có tình thì như Tiến sĩ Thái gọi là gì ạ? Bạn chỉ sống về lý thì gọi là gì ạ? Bạn nào nhắc được ạ? Bạc tình.]

Đó, đây lại nói về chữ tình nghĩa, phải thương yêu vợ, phải biết là vợ lo liệu cái việc gia đình rất là không dễ dàng, cho nên từng giờ, từng phút phải nhớ lấy ân tình này của vợ. Chữ tình, bây giờ đến chữ ân.]

2- Ân nghĩa

Người vợ có một ân tình mà cả đời chúng ta báo đáp cũng không hết, đó chính là giúp chúng ta nói dối tông đường, cái sứ mạng này rất là nặng. Một mình ta làm có được không? Không thể được, không ai có thể thay thế, cho nên chúng ta phải cảm ân.

Làm người chồng mỗi lần nghĩ đến vợ ta đã giúp ta nói dối tông đường, lúc nào chúng ta cũng đem cái ân đức này để ở trong lòng thì vợ chồng sống với nhau có thể không tốt sao? Không thể nào.

[Nhiều cặp vợ chồng là mong mỗi ông bà nội mong mỗi có một đứa cháu. Thế thì ai giúp ta làm việc đấy, chỉ có vợ ta mới giúp được chứ một mình ta làm sao mà giúp

được. Thế là sinh ra được một đứa cháu là từ ông bà, rồi từ đến gọi là chồng thậm chí là dòng tộc nhà chồng là coi như hoan hỷ, sung sướng, vậy thì ta phải có ân nghĩa với vợ. Đó Ạ.

Đối với con thì sao?]

Thứ hai: *Cha phải có đạo nghĩa với con cái*

Sau đó đối với con cái phải có “Đạo nghĩa”, nhất định phải đem con cái dạy cho tốt, đó là bổn phận và trách nhiệm của người làm cha mẹ.

[Lần trước chúng ta đã nói về chữ “Hiếu”, chữ “Hiếu” là chữ hội ý một bên là chữ Lão một bên là chữ Tử; Lão là chỉ cho thế hệ trước và Tử là chỉ cho thế hệ sau, như vậy có nghĩa là gì? Thế hệ trước phải dạy thế hệ sau, nếu không dạy thế hệ sau thì thế hệ sau không có Hiếu thì lúc ấy bạn đừng trách, bạn phải dạy.]

Thứ ba: *Vợ phải có “Tứ đức”*

[Tứ đức là gì? Đây Ạ: Vợ đức, vợ công, vợ ngôn và vợ dung, chúng ta sẽ đi đến từng nội dung:]

Một là: “Vợ Đức” (hạnh)

[Đức hạnh ở đây là có lòng nhân từ, có lòng nhân từ ở đây theo định nghĩa mà từ đầu chúng ta đã học, thầy Thái nói, Hòa thượng nói, Thánh nói có lòng nhân từ là gì Ạ? Luôn vì người mà nghĩ thì đây là người có lòng nhân từ.]

Nếu một người vợ không có đức hạnh, khi gả vào trong nhà người thì sẽ làm cho người ta thế nào? Lộn xộn không yên. Vốn dĩ trong nhà không có chuyện gì, khi con dâu được gả vào nhà rồi thì rối tung cả lên. Cho nên “Đức” rất quan trọng. Con trai có hiếu không bằng con dâu có hiếu.

[Lại nói lại: Con trai có hiếu thì không bằng con dâu có hiếu. Cho nên là “Vợ đức” rất quan trọng, đứng hàng đầu.]

Vì vậy người xưa có nói: “cưới được một người vợ tốt, gia tộc có thể hưng thịnh ba đời. Nếu một người vợ không tốt thì sao? Gia đình sẽ thế nào? Sẽ bại đến cả ba đời”.

[Tí nữa sẽ đến phần chồng cũng phải có tứ đức, chứ không phải các bạn cứ ngồi các bạn mồm mồm là các bạn sẽ chọn người vợ thế này, tứ đức thế này, còn mình muốn thế nào cũng được thì không phải. Vâng.]

Cho nên cưới vợ tiêu chuẩn thứ nhất là gì? Đức hạnh, cưới vợ phải cưới người có đức.

[Và sau thầy có nói về chữ hiền thực: Hiền là bắt đầu từ cái tâm này hiền, cái tâm này nghĩ đến người chứ không phải bạn bảo là “Hiền là cả ngày nó không nói gì cả”.

Lần trước tôi có nói với cư sĩ Trung là:

- Con muốn chọn vợ thế nào thì chọn, ừ, nó có thể gọi là không phải là cái người gọi là thật hiền lành nhỏ nhẹ, mẹ thấy cái đấy cũng không quan trọng. Nhưng nếu như nó

hiếu đạo, nó đi theo đúng đạo mà nó dẫn dắt cái gia đình con tốt, để nó làm thuyền trưởng, con là nhân viên, mẹ đồng ý, mẹ ủng hộ luôn.

Cũng vậy, tôi vẫn nói với cư sĩ Trung:

- Bây giờ bố không thể kêu được mẹ câu nào mặc dù ngày trẻ mẹ đánh đá phết đấy. Nhưng mà cái lèo lái của mẹ, vì mẹ nghe được ông cho nên, con thuyền gia đình đến bây giờ có thể nói là cập bến bình an, hạnh phúc.]

Hiện nay người nam có sự nhận biết như vậy có nhiều không? Không nhiều!

[Đấy, bạn nào chưa xây dựng gia đình thì nên nhớ Tiến sĩ Thái nói nhớ, bạn còn vẫn có cơ hội bạn phải lấy vợ đức quan trọng nhất.]

Cho nên chúng ta phải giáo dục con cái về sau tìm đối tượng phải chú trọng đức hạnh, phải có “Vợ đức”. Người vợ này, tự nhiên trong hành vi lời nói của người mẹ liền sẽ cho con cái sự ảnh hưởng thâm lắng.

Mẫu thân của tôi thường hay nói với cha tôi:

- Cái lòng của ông thật quá là yếu mềm.

Sau đó bà lại nói tiếp:

- Hết thầy mọi người đều như vậy.

Vốn dĩ là đang nói cha tôi, sau đó toàn bộ hết thầy đều bị bà nói. Tôi có nói thêm một câu:

- Chẳng phải mẹ cũng vậy hay sao?

[Đấy đang nói về lòng yếu mềm.]

Tôi nhớ có một lần về quê ngoại, khi đi xe taxi về quê, kỹ thuật của người lái xe taxi không được tốt, khi lái vào một con đường nhỏ thì một bánh xe bị lọt xuống mương nước. Khi xe rơi xuống thì ống pô chạm xuống bùn nên bị sút ra. Nửa đoạn đường sau cái ống pô đó cứ kêu lên “Khọt, khọt, khọt, khọt”, cứ như vậy mà đến nhà ngoại tôi.

Khi mẹ tôi lấy tiền trả tiền xe cho ông ấy, ngoài số tiền này ra còn lấy thêm 500 để đưa cho ông ấy.

Khi đó tôi còn nhỏ, động tác mà mẹ tôi lấy tiền ra, xin hỏi mẹ tôi có nói với tôi là bà đang làm gì không? Bà không nói, thậm chí bà còn không biết là con trai bà đang đứng nhìn.

Thế nhưng trong đầu của tôi xuất hiện ra mấy câu văn. Nghĩa là mẹ tôi cảm thấy họ là người lao nhọc, kiếm tiền không dễ dàng, tiền để sửa xe này nhất định sẽ tạo thành gánh nặng cho gia đình ông ấy. Đời sống của chúng tôi tương đối có dư, nên giúp đỡ ông ấy một chút. Động tác của mẹ tôi khiến cho tôi rất cảm động. Cho nên từng lời nói việc làm của mẫu thân đều đã cho con cái một sự giáo hóa thâm lặng.

Tôi sau này trong lúc giảng bài, đột nhiên hồi tưởng lại việc này, tôi gọi điện thoại nói với mẹ tôi việc này. Bà thế nào vậy? Bà nói đã sớm quên mất việc này rồi, thậm chí không hề biết con cái đang học tập, đang cảm động.

Cho nên “Vợ đức” đích thực là ngay trong từng lời nói việc làm đều đang ảnh hưởng tới con cái.

Hai là: “Vợ Ngôn”

1- Lời nói phải nhẹ nhàng ôn hòa

Lời nói của người mẹ lúc nào thì ảnh hưởng đến con cái vậy? Ngay khi thai giáo.

[Ấy! Các bạn có thai cần thận trọng, không có quát chồng um thiên địa lên là ảnh hưởng luôn đến con đấy, vì đang muốn cho con có chánh khí, chánh niệm thì cuối cùng lại không được chánh khí là gay đấy.]

Lời nói của người mẹ nếu như rất dịu dàng, em bé ở trong thai sẽ cảm nhận rất dễ chịu. Nếu như người mẹ ồn ào lớn tiếng, nói chuyện rất khó nghe, em này sẽ học tập ngay từ trong thai.

Chúng ta thường hay đến nhà một số bạn bè, cảm thấy người trong nhà họ nói chuyện, dường như là đang gây lộn vậy, đều rất lớn tiếng. Đó chính là một thói quen. Lời nói quá lớn tiếng, lời nói khó nghe, con cái của quý vị nhìn thấy cũng đang học tập đó.

[Thầy Thái bảo bài sau thầy Thái bảo là có khi bạn nghe điện thoại của chồng bạn cái lập tức con bạn phát hiện ra ngay. Vì sao?

Đầu dây kia chồng gọi:

- Em đấy à?

- Ủ, gì thế? Thôi nói gì thì nói nhanh lên.

Đây là lời thầy Thái giảng bài sau

- Biết rồi, thôi thế thôi nhá.

Cúp máy. Sau khi cúp máy xong đưa con biết ngay:

- Có phải mẹ vừa nói chuyện với ba không?

Cho nên lời nói quá lớn tiếng, lời nói khó nghe, con cái của quý vị cũng đang học tập đấy.]

Nếu như lời nói của chúng ta ôn hòa, lời nói có thể bao dung người khác, thì con cái sẽ học được tốt.

[Bạn mong về sau con cái nó bao dung với bạn, nó có tình thương yêu với bạn thì bây giờ trước tiên bạn phải làm thân giáo đi đã. Còn nếu không về sau thì lại trách chi, về sau mình lại hứng cái quả đấy xong rồi bạn lại ngậm ngùi, bạn bảo là “Nếu sớm biết có ngày hôm nay thì từ hôm trước ta đã không như thế này rồi”.

Bây giờ rất nhiều việc, tôi nhiều khi chiêm nghiệm lại, tôi ân hận thực sự, vì sao ngày hôm nay mình có quả báo này? Nghĩ lại “À, ngày xưa mình đã như thế này, như thế này với cha mẹ, với ông bà nội, ông bà ngoại, vậy bây giờ mình bị là chuyện tất nhiên. Bất kể một chuyện gì tôi khi bắt đầu gặp nghịch tôi đều quán sát lại: Vậy mình đã làm gì trong quá khứ thì đều thấy lỗi của mình.

Thứ hai là gì ạ? Đây,]

2- Tuyệt đối không chê bai người khác trước mặt con trẻ

[Điều này chúng ta có vướng không ạ? Quá nhiều, coi như con ngồi trước mặt mình ở đây coi như không có nó, cứ tha hồ hai vợ chồng nói xấu hết người này người khác, thị phi hết người này người khác. Ừ thị phi người quen đã đành rồi, sau bắt đầu đến thị phi quốc tế, rồi thị phi đến, đã bảo cả nước làm tổ chức mà, mà đã quên mất cái câu ở trong kinh Anh Lạc Bồ tát, Phật dạy là sao ạ:

“Bất báng quốc chủ, bất phạm quốc chế”: Không được gọi nói xấu lãnh đạo dù lãnh đạo nào cũng thế; Bất phạm quốc chế không được vi phạm luật pháp quốc gia. Các bạn đã tự quán sát mình được điều này chưa?

Hay là các bạn thường xuyên vi phạm luật pháp quốc gia, các bạn tự nghĩ? Khi nào cái này nó như trong tâm bạn nó thường trực, bắt đầu khi bạn vi phạm...

Tôi vừa nói lần trước, vừa nói về chuyện nộp thuế đấy, luôn luôn là khởi tâm động niệm đều vì mình hết, đều lợi cho mình, thế là tha hồ nợ nần dân chúng cả nước, hàng trăm triệu người đều nợ hết.

Tính nước trốn thuế mà, trốn thì nhiều kiểu lắm.

Đấy, vừa nói là lần trước là tôi tán thán 2 cái vị mà mua bán nhà với nhau là cuối cùng nộp đúng, nhưng mà cái hành vi này bạn phải làm sao đấy để nó thường xuyên hơn.

Từ những các cái như tôi nói là lần trước là có vị nói với tôi là sẽ mắc cho tôi cái điện vào cái đường dây sản

xuất, đường dây 3 pha thì sẽ đỡ tốn, đỡ tốn hơn nhiều. Cả nhà tôi vì chắc không quán sát, cho nên đồng ý ngay:

- Ồi giờ ơi làm luôn đi.

Tôi bảo:

- Thế là ăn cắp điện của nhà nước.

Đã gọi là “Bất phạm quốc chế”, người ta đặt rằng là cái điện tiêu dùng là phải như thế này, anh lại tính nước lách để anh coi như là, để chuyển anh sang điện 3 pha để cho anh được lợi, anh ăn cắp của cả hàng trăm triệu người thì cái nợ này có trả được nổi không?

Cũng vậy, các bạn làm công ty, kể cả con tôi cũng thế, phải rất lưu ý điều này, không thì tính toán một hồi lúc nào cũng khai cho nó thật thấp vào, thấp vào để được nộp thuế thấp.

Có lần đi mua xăng, con tôi bảo rằng là:

- Mẹ nhớ lấy hóa đơn giá trị gia tăng.

Bảo:

- Lấy làm gì?

Bảo:

- Để con nộp vào trong công ty để con còn được trừ.

Tôi bảo:

- Con làm như thế là con phạm rồi.

Các bạn đã bao giờ quán sát từng hành vi của mình như thế chưa? Nếu chưa thì nhất định các bạn phải quán sát, không thì không thấy phước đến, cứ thấy họa đến âm âm.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi nhớ lại, cha mẹ tôi từ trước đến giờ, chưa từng ở trước chúng tôi mà nói người bạn nào đó không tốt. Việc này rất quan trọng.

Khi cha mẹ ở trước mặt con cái nói người này không tốt, người kia rất không tốt, xin hỏi con cái của quý vị học được cái gì? Học được cái thấy người khác không tốt, khắp nơi đều phê bình, thì chúng sẽ rất ngạo mạn.

[Cuối cùng chỉ có bố mẹ mình tốt thôi mà, chúng sẽ rất ngạo mạn, cho nên bây giờ phải thành thói quen bắt đầu nói xấu đến người này người khác phải lưu ý ngay đến là con mình đang ở đây, mà nói xấu lại phải nhớ một điều là “Không được thị phi” tức là phải quay trở lại cái mục đích của mình nói để làm gì.

Nếu như bạn vì mục đích thị phi, vì mục đích nói xấu cho sướng miệng, thì bạn hãy nhớ là con bạn nó sẽ học ngay lập tức và nó sẽ vô cùng ngạo mạn.

Nhưng nếu như bạn nói để cảnh tỉnh con bạn không được mắc thì vẫn cần phải nói chứ.]

Cho nên lời nói của chúng ta cũng phải nên cân trọng.

Ba là: “Vợ công”(Phải chăm chỉ việc nhà)

[Thứ nhất là vợ đức rồi, thứ hai là vợ ngôn, bây giờ thứ ba là vợ công.]

Thời xưa phụ nữ biết may quần áo, làm rất nhiều việc nhà, đây gọi là “Vợ công”. Đổi lại tình huống hiện nay, phụ nữ còn phải đan áo len làm gì nữa, việc này không cần thiết, vì hiện nay các xí nghiệp tương đối phát triển. Tình hình gia đình thời xưa và thời nay không giống nhau, thế nhưng một người mẹ muốn làm cho gia đình duy trì được tốt, vẫn phải có rất nhiều năng lực.

1- Nhà cửa phải gọn gàng sạch sẽ

[Chẳng biết các bạn thế nào, chứ con gái tôi, ngày nào mà hai vợ chồng rút đi thì úi giời cái phòng như một bãi chiến trường. Quần áo là khắp nơi, rồi là đồ chơi của trẻ nhỏ từ gầm giường, gầm tủ là vung vãi cả, thế rồi cốc chén uống sữa, rồi uống nước là tanh bành, té bẹ ra.

Bạn có biết bạn chỉ biết kêu con bạn rằng là chúng nó không gọn gàng, chúng nó bẩn, chúng nó cầu thả. Đây, thầy Thái nói đấy, nhà cửa bản thân bạn không giữ cho gọn gàng sạch sẽ cơ mà.]

Thí dụ nói trong nhà thì phải dọn dẹp cho sạch sẽ. Con cái ở trong hoàn cảnh dọn dẹp gọn gàng mà lớn lên, vô hình trung chúng sẽ cảm thấy đồ đạc phải được giữ sạch sẽ, phải để ngay ngắn. Nếu chúng thấy đồ đạc lộn xộn, chúng sẽ tự tay mình dọn dẹp.

[Còn nếu không thì chúng vứt đi cũng rất dễ, tạo thành tính hoang phí, bừa bãi. Cho nên chẳng trách các bạn đâu, là bởi vì cứ nhìn con nhà mình là thấy rồi.]

Vợ chồng Trung - Châu cũng thế. Hai cái rổ quần áo cho trẻ nhỏ, chị Hằng sắp cho phải đến cả tháng vẫn nằm nguyên trong rổ, không hề bỏ ra sắp xếp cho vào trong tủ gì cả.

Tôi nhiều hôm cũng phải lên làm đây. Quần áo ở ngoài dây cũng thế, rút vào cho, gấp gọn gàng rồi, nhưng mà để cho các con chủ động xem cái nào cho vào tủ, cái nào treo lên. Ngày hôm nay về vẫn nguyên cái rổ đấy, ngày hôm sau về vẫn nguyên cái rổ đấy, và một tuần sau tôi xem thử vẫn nguyên xi cái rổ đấy. Không hiểu các bạn có gặp trường hợp ấy không ạ?

Các bạn phải thay đổi. Thật sự là nếu như muốn con mình về sau nó có thể có được những đức tính tốt đẹp thì bản thân mình bây giờ có được học rồi, trước đây mình không học thì thôi vô tư, cứ tùy thuận phiền não, tùy thuận tập khí của mình, nhưng bây giờ học rồi thì các bạn phải thay đổi. Tiếp tục]

2- Phải biết nấu nướng các món ăn cho chồng con

Ngoài việc dọn dẹp nhà cửa ra, còn phải nấu được một số món ăn. Nếu chồng con ăn uống ở quán xá, thì có kết quả gì ạ? Đều là ngoài quán ăn thì không khí gia đình không còn ấm áp, rất ít khi ngồi chung với nhau.

Thường ăn ở ngoài quán, thức ăn ở bên ngoài thế nào? Vừa dầu lại vừa mặn. Rất nhiều dầu mỡ. Cho nên hiện

nay bệnh gì là nhiều nhất? Bệnh cao huyết áp. Người bệnh cao huyết áp mà muốn đi trị bệnh thì phải ngồi xếp hàng chờ đến nửa ngày, vì hiện nay người bị tai biến, đau tim rất nhiều.

[Điều này thầy nói từ năm 2001 cho đến bây giờ vẫn đúng và càng nhiều hơn.]

Cho nên trong nhà nếu như thường hay nấu những món ăn thanh đạm, sẽ khiến cho người trong nhà đều rất hoan hỷ, đều trở về nhà mà ăn.

[Đó, nếu bạn không biết nấu đồ ăn thì ừ, lúc mà mới xây dựng gia đình bạn không cố gắng những cái điều ấy, thì lúc đầu là “Trai yêu vợ mới chẳng rời mà”, thì là chồng bạn rất dễ bỏ qua, cái gì vợ cũng là tốt nhất, mới mà, nhưng dần dà dần dà bên ngoài có những người phụ nữ khác họ sẽ có những món ăn đúng hợp khẩu vị với chồng bạn, họ chiều chuộng, họ nhẹ nhàng, không cẩn thận mất chồng đấy. Đây về sau Tiến sĩ Thái sẽ chia sẻ đúng cái chỗ phần này.

Còn bạn nói rằng là vợ bạn hay chồng bạn cũng có đi tu rồi nên bạn không sợ mất. Ấy, đừng!

Bạn phải nhớ rằng là cái câu chuyện “Sự tích về cái con nhái” ấy. Khi mà cái nhà sư này đã tu rất là cao rồi, thì Bồ tát Quán Âm đến thử. Thử bằng cách nào ạ? Vị ấy lên cái thuyền ấy thì cái cô lái đò ấy chính là Bồ tát Quán Âm nhưng không hề biết. Khi lên bắt đầu ra giữa dòng thì bắt đầu, cái cô này bắt đầu tìm cách quyến rũ. Thì dứt khoát không, không, cứ gọi là niệm “Nam Mô A Di Đà Phật” như

thế này thôi, đây cứ như thế này thôi. Đến lần thứ 3 khi tay cô ấy đặt lên vai mình nhà sư, nhà sư quay ra ôm lấy thì Bồ tát Quán Âm giận quá túm lấy “Tu gì mà tu”, rồi quăng xuống sông, biến thành con nhái.

Cho nên tu đến mức như thế rồi mà trước những cái sự cảm dỗ ấy còn khó, thế bây giờ bạn bảo chồng bạn với vợ bạn đi tu rồi thì chắc không có chuyện đó đâu, bạn hãy cẩn thận.

Cho nên nếu như bạn không thật sự thay đổi bản thân thì cái nhân này là bạn tạo thì cái quả có lúc nó sẽ trở ra. Mà lúc ấy nhà tan cửa nát, thì lúc ấy bạn lại còn mắc một cái tội rất lớn là bạn thành biểu pháp rất xấu cho xã hội. Bạn học đạo mà cuối cùng gia đình bạn không ra cái gì. Bạn đừng coi thường.

Tôi ít nhất là ngày xưa bắt nạt chồng nhưng mà cơm dẻo canh ngọt, làm các món ăn là hết ý. Chồng đi công tác lúc nào quần áo là lượt cho lúc đấy. Chỉ phải cái tội mỗi cái coi như là cứ lớn tiếng thôi, về sau cũng sửa bớt đi nhiều.

Ngay cư sĩ Hằng đây cũng thế, chồng hôm vừa rồi vừa đi Đức đấy, bản thân tôi vẫn nói là sau khi phẫu thuật cái cột sống này là một đợt sống giả này, thế nhưng mà khi chồng đi thì thế nào ạ? Hai mẹ con hì hục mang quần áo ra là hết cho chồng cho đến tận 11 giờ đêm, xong sắp đầy đủ hết vào trong va ly cho chồng gọn gàng. Vẫn phải làm cơ mà. Không, đây không phải là phải, mà bạn phải nhớ luôn luôn là lợi mình thì lợi người.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi còn nhớ lúc nhỏ, có một câu khẩu hiệu rất hay: “Ba ba về nhà ăn cơm tối”, liền có không khí gia đình rất tốt.

[Bạn nhớ nhé, thầy Thái nói về các món ăn dầu, thế bạn phải lưu ý.]

[Vâng ạ! Chúng ta vừa kết thúc mục “Vợ công”. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang phần đọc thêm:]

Chủ đề: GIÀU CÓ KHÔNG PHẢI LÀ HẠNH PHÚC

KHI VỢ MÃI KIẾM TIỀN

[Đây là một bài tôi sưu tầm]

“Tốt nghiệp một trường Cao đẳng Kinh tế khoa Kế toán năm 2010, tôi xin vào một công ty tư nhân, chuyên về quảng cáo trên các thiết bị di động. Lương của tôi được khoảng 5,5 triệu, chồng tôi 10 triệu/ tháng. Nói chung vợ chồng tôi không giàu nhưng sống khá thoải mái.

Tôi sinh bé trai vào đầu năm 2014. Lúc này, dựa bạn thân rủ tôi buôn bán online, nó có chỗ nhập quần áo xuất dư giá rất rẻ. Nghe bùi tai, thu nhập mỗi tháng có thể tăng ít nhất 3-4 triệu, tôi bắt đầu lao vào làm.

Đúng là mấy chỗ này, giá đồ rẻ, nhưng bù lại phải lấy cả ri với số lượng lớn, ít thì cũng phải vài chục chiếc [chắc là cả ri là cả lố]. Mới đầu bán, thấy mẫu nào tôi cũng muốn

nhập về, thấy đẹp đẹp là đặt luôn, không để ý tới một năm nay như thế nào.

Vì chỗ làm cấm dùng Facebook trong giờ, nên tôi phải lập ra một page riêng, tranh thủ lúc nghỉ trưa thì vào đăng hàng, để trả lời khách. Thời gian đầu, mọi thứ khá ổn, khách nhàn nhàn, mỗi ngày cũng được 2-3 đơn. Tối về tranh thủ đóng hàng rồi gọi ship để mai đưa hàng đi cho khách.

[Cái này thì tôi thấm lắm, tại vì cư sĩ Hằng cũng bán qua Ebay ở Anh mà.]

Nhập nhiều mẫu mã, bán chạy nên hàng của tôi tồn khá nhiều. Nếu muốn bán được thì phải chạy quảng cáo. Chiêu này rất hiệu quả, tốn kém một chút nhưng bù lại khách hỏi dồn dập, điện thoại thì nhảy tin nhắn liên tiếp, khiến tôi không thể tập trung vào làm việc.

[Đấy, công việc chuyên môn cơ quan bắt đầu bỏ bê].

Thì thoảng thấy sếp không để ý, tôi tranh thủ vào mạng để trả lời khách. Nhưng “Đi đêm lắm cũng có ngày gặp ma”, có một lần tôi bị sếp bắt gắp và cảnh cáo.

Tối về đến nhà, tôi lúc nào cũng chăm chăm cầm điện thoại để tư vấn cho khách hàng, khiến chồng tôi rất là khó chịu. Tôi bị chồng trách là:

- Cả ngày đã để cháu cho ông bà trông, tối đến hơi một tí lại mang con xuống gửi. Nếu để trên phòng thì con cứ tha thẩn chơi, mẹ thì lúi húi xếp túi nọ túi kia, rồi ship đồ.

Lúc đầu thấy tôi vui, thư thả làm nên, nên anh không nói gì, nhưng dần dần thấy vợ ngày càng lẩn sâu, bỏ bê gia đình, chồng con. Chồng tôi không hài lòng, nhiều lần anh nói bóng, nói gió là “Anh không cần em phải kiếm tiền, kinh tế để anh lo”.

Tôi cũng dần bỏ đi thói quen vào bếp nấu các món anh thích hay mày mò làm những món mới như những ngày trước đây.

Cứ như một con nghiện, tôi càng làm càng ham. Nhiều hôm tôi đi làm về muộn vì chạy qua chỗ nhập xem có mẫu mới gì không, rồi lại hì hục chở về. Mỗi tháng tôi kiếm được khoảng 5 triệu, thức đêm thức hôm làm quảng cáo, đặt giờ cài bài mới...Tôi không muốn thuê người làm vì thấy nếu chia đôi lợi nhuận thì số tiền cũng chẳng đáng là bao.

Vì sinh hoạt không đều đặn nên khi con 12 tháng, tôi mất sữa hoàn toàn, cháu phải dùng sữa công thức nên thường xuyên đi táo.

Một hôm đi làm về, chồng tôi thấy con tôi khổ sở ngồi bô, mặt mày thì đỏ gay đỏ gắt, còn tôi thì vừa gọi điện thoại, vừa ngồi quay lưng soạn đồ. Anh tức giận, dùng chân gạt đống đồ của tôi ra một chỗ rồi hét lên:

- Em hãy dừng ngay lại, anh không muốn em bán cái gì hết. Em hãy nhìn con em xem, xem em có xứng đáng làm mẹ hay không? Anh không thể chịu được nữa...

Đêm hôm đó, chồng tôi bỏ ra ngoài ghé salon để ngủ, còn tôi một mình ôm con thức cả đêm.

Vài hôm trước đó, tôi cũng bị sắp gọi vào phòng nói chuyện về việc bán hàng lơ là công việc. Nếu để bắt lần nữa, tôi sẽ bị cảnh cáo trước toàn công ty và cho thôi việc.

Nhìn đồng hàng tồn chất nửa căn phòng cao gần 20m, nhìn con ngủ mà những vệt nước mũi vẫn còn in trên má, tôi quyết định sẽ tạm dừng công việc bán hàng online, dành thời gian cho gia đình.

Sau hơn một tháng không buôn bán, tôi mới cảm nhận rõ niềm hạnh phúc giản dị bấy lâu đã đánh mất. Trước đây, bận rộn tôi không có thời gian đưa con đi chơi, có chăng thì cũng chỉ đi siêu thị chốc lát rồi về. Giờ cuối tuần, hai vợ chồng cho con đi dã ngoại, công viên. Con vui ra và khỏe ra nhiều.

Lời khuyên: *Hãy hài lòng với những gì mình đang có; hãy trân trọng những thứ gì mình đang có.*” (Minh Trang – *Lược trích*)

[Đó à, khi vợ mãi kiếm tiền thì cuối cùng kết cục như vậy, suýt nữa thì mất cả gia đình, mất cả công việc, rồi là không còn. Vậy là chúng ta đã biết làm thế nào để giải quyết vấn đề tinh thần trong gia đình. Đó là trước tiên vợ chồng phải làm tấm gương để dạy con cái, tấm gương thế nào à?

- Chồng thì phải ân nghĩa, tình nghĩa với vợ, cha thì phải có đạo nghĩa với con cái.

- Còn vợ thì sao? Vợ phải có tứ đức. Tứ đức là gì: Vợ đức này, vợ ngôn này, vợ công này, vợ dung.

Đấy ạ, lại bắt đầu từ cái nét trước là vợ đức, sau đó mới đến vợ ngôn, vợ công, sau cùng mới đến là vợ dung đây chính là cái đẹp. Cho nên người xưa mới có câu là: “Cái nét đánh chết cái đẹp” là vậy. Còn nếu như bạn tìm được người vợ cả gọi là nét cả đẹp thì quá là sung sướng mỹ mãn rồi ạ. Vâng ạ.

Bài giảng của Tiến sĩ Thái chúng ta sẽ tạm dừng ở đây, ngày mai chúng ta sẽ tiếp tục đến nội dung cuối cùng của mục này là: Vợ dung.]

[Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

Bài thứ 40

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua, chúng ta đang học nội dung “Trách nhiệm về tinh thần trong gia đình”: Trước tiên vợ chồng phải làm tấm gương cho con cái noi theo, chồng thì phải có ân tình, ân nghĩa với vợ, phải có đạo nghĩa với con cái, tức là phải có trách nhiệm cùng với vợ để dạy con cái, còn vợ thì phải có tứ đức.

Chúng ta đã học xong mục: Vợ đức, Vợ ngôn, Vợ công.

Hôm nay, chúng ta sẽ tiếp tục với nội dung cuối cùng trong tứ đức là Vợ dung.

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp]

Bốn là: “Vợ Dung”

[Tức là gì ạ? Dung là dung nhan đấy ạ.]

Nghi dung thì phải đoan trang, vừa mắt chồng, không cầu thả

Dung mạo của con gái, đương nhiên không phải là hóa trang lên giống như ngày kết hôn. “Vợ dung” là biểu thị rất đoan trang, rất giản dị.

Nhưng cũng không phải sanh con xong thì bạn tự bỏ rơi mình.

[Rất nhiều bạn không cần đến sinh con xong, lấy chồng xong một cái là lười thôi, lười thối, ai? Chính tôi ngày trước đây, lười thôi, lười thối.

Kể câu chuyện thật để các bạn cười nhưng mà đúng là để các bạn rút kinh nghiệm. Nhà tôi với nhà mẹ đẻ thì sát nhau, đã bảo chỉ cách nhau “Dậu mừng toi xanh rờn”, thì ngày đấy chồng tôi đi làm rất là sớm, đi làm tận ở trong Hà Đông, mà nhà thì ngay chỗ quận Ba Đình. Sáng nào tôi cũng dậy thổi cơm cho chồng, thế thì khi dậy thì không phải bếp được như căn hộ của chúng ta bây giờ đâu. Bếp thì là của cả khu tập thể, có một cái phòng bếp nhỏ ở dưới đây, thì phải chạy từ trong nhà đi xuống đấy. Rét không? Rét lắm các bạn ạ, để thổi cơm cho chồng, để chồng còn có cái cặp lông xách đi. Thế thì rét quá thì dậy lại sớm, lại vội, khoác cái áo đại cán của chồng (Vì lúc ấy chồng tôi làm công an mà nên là thường được phát quần áo), có cái áo khoác bên ngoài, cái áo đại cán này. Khoác cái áo đại cán vào thế thì xuống nấu thì, cái áo đại cán của chồng mình mặc thì nó dài đến tận gần đầu gối ý, đầu tóc thì bù xù chạy xuống rồi làm cho nó thật nhanh.

Đang làm thì hết mất nước mắt. Thế bây giờ làm sao? Chạy sang nhà mẹ đẻ để xin một tí, thì không để ý đâu ạ, thế là cầm cái bát (Vì chỉ cách nhau một cái “Dậu mừng toi” thế này, coi gọi là một bức tường), chạy ra cổng để chạy sang đấy. Vừa mới chạy ra cổng một cái, tay thì cầm cái bát, thế 3 thằng trẻ con, chắc lúc ấy nó đi học sớm, nó bảo:

- Lấy đá ném con điên.

Thật đấy các bạn ạ. Lúc đấy tôi mới giật mình nhìn lại thì đúng là đầu tóc thì bù xù, tay thì cầm một cái bát, áo đại cán của chồng thì dài đến đầu gối, mấy đứa trẻ con nó lập tức nói ngay: “Lấy đá ném, ném, con điên đấy!”.

Các bạn đừng như thế, đây là cái kinh nghiệm của tôi đấy, mà vốn là một người xinh đẹp đấy chứ không phải không đâu các bạn ạ. Cho nên chưa cần có con, mới có lấy chồng xong thôi đã xong nhiệm vụ, thế là lười thôi, lười thối. Không được! Chưa kể lại có con nữa.

Thế nên trách chi mà cái bài “Cô gái Sơn Tây”, làm sao ạ? “Yếm thùng tây dân, răng đen hạt nhót, chân đi cù lèo, tóc rẽ tre thì chải lược bờ cào, xù xì da cóc, lại hắc lào tứ tung”, thế thì chồng nào nó thương được.

Bạn phải nhớ là sau cái lần đấy cảnh tỉnh cho tôi suốt cuộc đời, không bao giờ dám gọi là cầu thả khi đi ra ngoài nữa.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Rất nhiều cô gái sau khi sinh con cảm thấy ta nhất định giống như là một bà mẹ rồi, cho nên không cần phải chung diện. Rất có thể ông chồng vừa bước vào cửa thì giật thót cả người “Á” lên một tiếng rồi lập tức quay đi. Như vậy thì không tốt, phải làm cho ông chồng nhìn thấy vui vẻ, vừa mắt.

[Các bạn cẩn thận nhé, không có chồng nó chán quá! Nó vừa nhìn thấy hơi như cú, bởi vì nào là sữa của con này, thế rồi nào là lâu ngày lại không chịu tắm này, tất cả coi như là lộn bông, lộn trống với con lên, xong các thứ là bột, rồi sữa rồi nhem nhuốc hết cả, nó vào đến phòng, nó đi làm về đã mệt, vừa nhìn thấy vợ nó “Á” lên một tiếng rồi nó chạy ngay ra ngoài.

Không có bây giờ bạn bảo là “Tôi học Phật rồi, không tham sắc nữa; dứt khoát là tham tài, tham sắc, rồi tham danh, rồi tham ăn, tham ngủ, tôi kiên quyết không, nên không tham sắc nữa”, thế là cuối cùng bù xù lên trông như con điên ý, thì thôi còn nói chuyện làm gì nữa.]

Hơn nữa bạn nghi dung đoan trang thì sẽ cho ai tấm gương tốt vậy? Cho trẻ nhỏ. Đúng! Chúng ta phải thấy được xa.

[Cho nên vợ dung cũng rất quan trọng. Hôm tôi có nói với cư sĩ Hằng là:

- Mẹ có giảng cái bài là: Các con cũng như tất cả mọi người, nào là đến một chục đôi giày, một tủ quần áo vẫn không hết, nhưng mà tiền phóng sinh với các thứ thì rất là hăn hữu, rồi tóc xanh, tóc đỏ, tóc vàng đủ cả.

Cư sĩ Hằng nói với tôi một câu này tôi công nhận đấy:

- Mẹ ạ, chồng con thì chưa tu, con thì cũng đã biết điều đấy rồi, nhưng nếu như mà mình cũng không gọi là làm đẹp lên một tí thì chồng nó không vừa mắt.

Tôi bảo:

- Đúng! Nhưng mà lại đừng có tập trung quá vào đấy.

Không ai cấm đâu các bạn ạ, nhưng các bạn phải làm sao đấy, chứ nghi dung phải đoan trang, vừa mắt chồng chứ không phải bôi xanh đỏ tím vàng khoe choét cả, lúc nào cũng như phùng tuồng ấy.]

“Vợ dung” cũng rất quan trọng.

Khi vợ chồng đều có thể đoan chánh ngôn hạnh, phẩm hạnh của chính mình thì nhất định sẽ giáo dục tốt con cái. Hiện nay nói nam nữ bình đẳng, cho nên “Bốn đức” này người nữ cần, và người nam cũng phải cần.

[Còn nếu bạn nói tôi chả cần “Công, Dung, Ngôn, Hạnh”, tôi có chồng rồi, tôi có vợ rồi. Ủ, cứ cho là bạn nói thế, thôi chả cần nữa. Bạn có biết là cả 4 tập Đường Đến Hạnh Phúc của thầy Thái là làm sao để cho gia đình bạn hạnh phúc không? Vậy bây giờ đến đây bạn lại bảo không cần, không cần thế đến lúc nó xảy ra vấn đề thì bạn đừng có mà, có mà kêu, mà cuối cùng bạn sẽ là “Ngày tàn”.

Chúng ta đã học xong nội dung thứ 3: Vợ phải có tứ đức. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang ý...]

Thứ tư: Chồng cũng phải có đức

[Lần trước đã kể với các bạn là ông nội tôi đây ạ, khi mà chú tôi và bác tôi bị sốt rét, thì ông nội tôi đã mời một vị thầy lang về. Lúc ấy có biết là sốt rét đâu ạ, mà lúc ấy sốt rét cũng rất là nguy hiểm không phải dễ chữa như bây giờ ạ. Thế thì vị thầy lang về cắt hai bát thuốc, thì bác tôi vừa uống xong cái chén thuốc đấy, vừa mới dứt mồm là ngã xuống chết ngay lập tức, cái bát rơi xuống đất. Chú tôi không đưa bát thuốc lên mồm uống nữa.

Thế thì ông thầy lang sợ quá chạy, thế thì khi ông ấy chạy đi như thế, ông ấy sợ quá, thì ông nội tôi đuổi theo đằng sau bảo:

- *Ồi ông ơi! Ông còn chưa lấy tiền.*

Bà nội tôi khóc âm lên mà nói rằng:

- *Người ta đã làm chết con mình rồi lại còn chạy như thế, lại còn theo như thế.*

Thì ông nội tôi có nói rằng là:

- *Người ta đi làm như này cũng cốt là để kiếm miếng cơm manh áo mang về để nuôi vợ nuôi con, nuôi gia đình chứ chẳng ai muốn cả. Còn con mình bị như thế cũng là cái nghiệp của con mình.*

Cho nên là chạy theo để kêu để giả tiền thuốc. Câu chuyện này được ghi vào trong gia phả.

Vậy thì khi con cháu nhìn thấy cha mẹ ông bà có những hành vi như thế, thì đây chính là một sự giáo hóa thâm lặng. Sự giáo hóa đấy ảnh hưởng đến tôi không? Có! Ảnh hưởng! Cho nên về sau có những người khó khăn tôi đều rất là rộng rãi để giúp đỡ. Thế thì những cái sự giúp đỡ này của tôi thì có ảnh hưởng đến các con tôi không? Cũng có, ảnh hưởng nhiều. Đó ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

♣ Lời nói của chồng cũng phải nhẹ nhàng uyển chuyển, ngôn ngữ cũng phải thường hay miệng nở ra hoa sen, làm gương tốt cho con cái gọi là “Chồng ngôn”.

♣ Người nam không có bản lĩnh sao được, làm sao có thể duy trì gia đình, cũng phải lo, cũng phải ngược xuôi *[Chồng công.]*

♣ Tiếp theo là “Chồng dung”, bạn làm cha ở trong nhà mà ăn mặc lôi thôi, hoặc là khi ngồi gác chân lên bàn ghế.

[Ở đây, thầy phải nói câu này, các bạn nam cẩn thận, mặc quần đùi cứ thế gác chân lên. Đây là đang nói đến chồng dung], vậy thì cho đứa bé ảnh hưởng không tốt, đây cũng là chồng dung.

Con cái học được gì? Cho nên mỗi giờ mỗi phút chúng ta phải nhắc nhở chính mình, cho con cái tấm gương tốt, lấy mình làm tấm gương là rất quan trọng cho con cái học tập.

[Đó ạ, giải quyết vấn đề gia đình bằng cách nào?]

Vấn đề tinh thần, cha mẹ phải làm tấm gương cho con cái. Tấm gương thế nào? Chồng cũng cần phải có tứ đức mà vợ cũng cần phải có tứ đức. Bạn nhớ điều đấy. Còn nếu chưa, thì qua cái bài ngày hôm nay tự bạn phải bắt đầu thay đổi, làm mới lại mình đi.

Nếu như chồng hay vợ bạn mà chưa đi học Đệ Tử Quy, về thấy hôm nay bạn không phải lôi thôi, lố thốc nữa thì nhìn thấy bạn “Ừ, đi học Đệ Tử Quy này cũng được đấy chứ nhỉ”. Vậy thì mới dám mời bạn đi ăn, rồi đi ra mắt bạn bè.

Chúng ta đang đi đến mục thứ 4.2. là: Giải quyết vấn đề về tinh thần; Mục 4.1. là: Giải quyết vấn đề về kinh tế; Mục 4.2. là: Giải quyết vấn đề về tinh thần.

Giải quyết vấn đề về tinh thần thì có các nội dung, đó là: Một là, vợ chồng phải làm gương cho con cái. Chứ không phải lúc đấy bảo là: ừ, dạy con thì cuối cùng đây là việc của vợ, bắt cần, tôi muốn thế nào cũng được. Không được! Vâng ạ.

Làm gương gì ạ?

Vợ thì phải có tứ đức, “Công, Dung, Ngôn, Hạnh”. Đặt chữ “Hạnh” lên đầu tiên, tức là vợ “Đức”, rồi đến vợ “Công”, rồi đến là “Dung”, “Công, Dung, Ngôn, Hạnh” thì mới làm gương được cho con. Không có các bạn thấy đấy, người xưa đã nói là “Con hư thì tại mẹ”.

Nhưng bản thân người chồng cũng lại phải có tứ đức. Đây, “Dung” không phải là đẹp đẽ, bạn thấy đấy, gọi là “Nghĩ dung” là đoan trang, đối với chồng. Thế rồi cũng phải có đức, “Đức” là đặt lên hàng đầu, “Dung”, rồi cũng phải chồng “Công”, cũng phải làm được giúp gia đình các cái công việc lớn, công việc chính.

Ngày trước tôi chả biết gọi ai thì coi như là những cái việc gì tôi không làm được tôi đều gọi chồng tôi, cuối cùng chồng tôi có lần tức lên bảo tôi là:

- Từ đi kiếm tiền, từ thợ điện tử, cho đến từ thợ thông tắc hố xí đều là anh cả.

Đúng không ạ? Đúng. Vâng ạ. Thế nhưng biết làm thế nào hả bạn? Có phải một lúc mà mình gọi thợ được đâu. Đây, cho nên là “Công”, “Dung”, “Ngôn” – rồi lời nói cũng, đây, phải làm sao gọi là, như thầy Thái nói: Vợ thì phải lời nói phải hoà nhã, êm ái, và không được nói xấu người khác, tuyệt không được nói xấu người khác trước mặt con. Chồng thì cũng thế ạ.

Đến đây là chúng ta đã kết thúc nội dung thứ nhất: Vợ chồng phải làm tấm gương để dạy con cái.

Bây giờ chúng ta sẽ đi đến mục thứ 2 là giải quyết, vẫn là giải quyết vấn đề tinh thần.

2. Trách nhiệm vợ, chồng trong giáo dục con

- Thứ nhất: Chồng phải giữ vai trò “Uy” (“có nghĩa là Cương” – hay còn gọi là Nghiêm)

- Thứ hai: Vợ phải giữ vai trò “Ân” (có nghĩa là “Nhu” – hay còn gọi là Nhẹ nhàng)]

Dạy trẻ thì phải có “Cương” có “Nhu”. Tức là có cứng có mềm, có cương có nhu, nói dễ hiểu một chút chính là có người thì diễn mặt trái, có người thì diễn mặt phải, có cương có nhu, có cứng có mềm. Cho nên người xưa nói Trung dung là đạo, không thể thái quá, cũng không thể bất cập.

[Cho nên lúc nào tôi chia sẻ với các bạn, vì các bạn đông cho nên không thể nào nói được một chiều, nói về đảng Đông lại phải quay trở lại nói về đảng Tây, lật đi lật lại như thế. Chỉ trừ trường hợp mà khi nói riêng với các

bạn thì là chuyện khác. Nói riêng thì lại phải nhớ đúng một cái nguyên tắc là: Với người “Chấp có” thì nói KHÔNG, mà với người “Chấp không” thì nói CÓ.

Tôi đã từng ví dụ, ví dụ bạn này tôi biết là tính tình rất là hoang toàng, thậm chí là bê, nếu nói mạnh là bê hết cả nhà cả cửa đi cho hết người ngoài. Vậy thì không thể nào bạn lại nói rằng là: “Cứ phải bố thí thật nhiều, thật khỏe”. Vậy thì cuối cùng lại giống một số cư sĩ khi mà Hòa thượng nói là “Buông bỏ”, thì cuối cùng bỏ hết cả nghề nghiệp, rồi bán hết cả tài sản tất cả xong rồi bảo là “Tôi đi niệm Phật”. Đến khi bệnh tật họa hại đến không có tiền lúc ấy lại gọi điện đến bảo:

- Thừa sư phụ, bây giờ con chẳng có đồng nào để chữa bệnh thì làm sao?

Hòa thượng bảo:

- Tôi bảo bạn buông là buông từ lý, tôi không bảo bạn buông từ sự.

Đó ạ. Thế cho nên khi nói riêng thì nhất định là “Với người ‘chấp có’ thì nói không, mà với người ‘chấp không’ thì nói có”.

Người nào mà kẹt xỉ quá thì lại phải nói cho, chia sẻ cho người ta biết là: “Anh phải bố thí tiền tài, anh phải bố thí tài sản chứ không phải là chỉ có gọi, gọi là nội tài, thì anh mới có phước”. Phải nói cho người ta, phải phá được cái boong ke đấy thì mới thôi.

Tôi học Hòa thượng ở chỗ đây, tôi học Phật ở chỗ đây ạ. Cho nên các bạn khi nào mà khớp lại với nhau, đừng có nói là: “Cư sĩ Bà bảo thế này cơ mà”, người kia lại bảo: “Không, cư sĩ Bà bảo thế kia cơ mà” ... Không phải! Tùy từng người mà nói.

Đây cũng vậy,] có cứng thì phải có mềm, cho nên người xưa nói: Trung dung là đạo. Nho giáo thì bảo là Trung dung, Phật pháp thì bảo ta đi con đường trung đạo. Đó, không thể thái quá, cũng không thể bất cập. Nếu như ngày nay chỉ có ân oán xử với con không gì bằng, thì chúng sẽ không sợ cha mẹ, sẽ cười lên đầu cha mẹ mà đi.

[Đó, lúc nào cũng gọi là mềm mại, lúc nào cũng gọi là một mực “Thi ân”, vậy chúng sẽ không còn sợ nữa. Chúng sẽ cười lên đầu cha mẹ mà đi.]

Nếu như chỉ có uy, đối với con cái rất dữ dằn, con sẽ có cảm giác cách ly với chúng ta. Cho nên cương nhu phải sử dụng cho tốt.

[Trong cuộc đời chúng ta hay gặp cái câu là: “Cây gậy và củ cà rốt”. Các bạn nhớ đến câu đấy chưa ạ? Vâng ạ. Bên cạnh cái cây gậy là phạt, đánh đòn. Vào chùa cũng thế, một bên có ông thiện, một bên có ông ác, xuống địa ngục thì kể cả Quán Âm Bồ tát, Địa Tạng Vương Bồ tát đều phải hoá hiện thành hình rất là hung dữ, không thì các chúng sinh ở Nam Diêm Phù Đề đã xuống địa ngục vô cùng cương cường, vô cùng độc ác, không bao giờ họ nghe. Thế cho nên là dứt khoát là phải có “Cương” là cứng và “Nhu” là mềm.

Hôm nào tôi mà mắng, hoặc là trừng trị các con quá, gọi trừng trị thôi chứ tôi hầu như không có đánh một tí nào. Thế thì khi tôi biết là bắt đầu là bức xúc lên rồi thì tôi lại là mấp máy với đồng chí chồng: “Anh ra bắt đầu tâm sự, hỏi han con”. Mà hôm nào chồng tôi mà quá lên một cái thì lập tức tôi lại bảo phải nói nhỏ, đá chân “Anh vừa vừa để cho con nó chịu được chứ”.

Tức là phải luôn luôn cương nhu hai bên, thế nhưng mà nhu thì thiên về người vợ, mà cương thì phải thiên về người chồng. Đây là “Ân” và “Uy”, các bạn sẽ nghe:

Thứ nhất: Chồng thì phải giữ vai trò “Uy” (là “Cương” - Nghiêm)

Mục này lại có 3 ý nhỏ:

- Một là: Nghiêm khắc, quát mắng không có nghĩa là tức giận

- Hai là: Dạy trẻ nhỏ giữ quy củ, không chúng sẽ lười nhác

- Ba là: Ân, uy phải phối hợp hài hòa

Nếu nói về kinh Dịch thì cái người đàn ông, mặt trời là tượng trưng cho người đàn ông, là phải mạnh mẽ, là phải cứng cỏi, vậy thì phải hợp với “Cương”; Còn mặt trăng là tượng trưng cho người phụ nữ thì lại phải mềm mại, lại phải dịu dàng.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi cũng có một đứa cháu là con của chị tôi, có nhiều thời gian đều ở trong nhà chúng tôi. Anh rể tôi làm việc tương đối bận rộn, nên khi ở nhà chúng tôi, tôi cũng có trách nhiệm gánh vác việc dạy bảo đứa cháu này.

[Đó, cậu dạy cháu đấy.]

Các vị nghĩ mà xem, tôi thích hợp diễn vai chánh diện hay vai phản diện? Các vị cảm thấy thế nào? Phản diện à? Làm sao vừa nhìn thì đã biết ngay vậy?

[Phản diện chính là “Uy”, đây là “Cương”. Đó ạ.]

Một là: Nghiêm khắc, quát mắng không có nghĩa là tức giận

[Mình có thể dùng uy, dùng cương đối với trẻ nhưng mình lại phải nhớ một điều là mình quát mắng nhưng không có nghĩa là tức giận. Làm điều này được không? Khó! Phải quay trở lại cái mục tiêu “Tôi dùng cái que, cái gậy tôi đánh con, đây là phương tiện để đạt được mục đích là con thay đổi, chứ không phải là tôi đánh cho nó hả giận tôi ra”, bạn phải nhớ điều đấy.

*Làm được điều này là khó đấy nhưng bạn phải rèn luyện, còn nếu như bạn lại trút tất cả tức giận lên con bạn, thì về sau trẻ càng ngày nó càng xa cách bạn mà thôi. Và khi xa cách như thế thì về sau chúng ta sẽ chia sẻ với chủ đề là: “**Dạy con có nên đánh không?**”.*

Thứ nhất là khi bạn đánh chúng nhiều như thế thì vô hình chung chính là bạn làm chúng mất đi lòng tự trọng. Khi không có lòng tự trọng chúng không còn sĩ tâm; khi

không còn sĩ tâm chúng sẽ rất khó sửa chữa khuyết điểm. Bởi vì muốn sửa chữa khuyết điểm thì cái đầu tiên quan trọng nhất là bạn phải phát được sĩ tâm.

Thứ hai: Nếu bạn vẫn cứ trút cái tức giận lên đầu con mà không phải vì một cái mục tiêu chính, mà đây là vì mình nói không nghe mình dùng phương tiện thôi, mà bạn cứ đánh con như thế thì cha con không thể thân thiết được.

Và thầy Thái nói là khi bắt đầu chúng cao chèngh này, chúng lớn chèngh này mà bạn định đánh nó thì bạn hãy coi chèngh, bạn hãy coi chèngh.

Tôi đã chứng kiến, tôi nói với bạn rồi đấy. Khi mà cái người, cái người mà tôi quen biết, anh bạn ý cứ đánh con mãi. Đấy! Thậm chí tôi nói là đang rửa rau rửa giá này tôi đến còn chứng kiến là cầm cả cái rổ đựng giá để đập lên đầu con. Mặc dù nó không phải thật đau nhưng nhìn cái hình tượng đấy không có nên tí nào làm cho trẻ mất hết cả cái lòng tự trọng. Về sau nó còn thành trơ. Thì chúng sao ạ? Khi bắt đầu giơ tay lên tát con, tôi chứng kiến, lúc mà khi cái thằng bé 17 tuổi, anh ấy định giơ tay lên tát con như này, nó đứng nó vênh mặt lên như thế này, nó nhìn thẳng vào mắt bố nó, trợn trừng:

- Tôi thách ông đấy. Ông thử đánh tôi xem.

Lúc nhỏ thì như thế, vậy thì lúc lớn sẽ là như vậy.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi nhớ lại năm đầu tiên tôi đi dạy học, có lần học trò không giữ quy củ, tôi mắng cho chúng một trận. Từ lâu hai

đi xuống lầu một đi vào văn phòng, thầy giáo toàn trường đều nhìn vào tôi nói:

- Thầy cũng tức giận à?

[Con người có tu rồi, nên không tin là thầy tức giận.]

Họ đều rất kinh ngạc. Kỳ thật, đáng tức giận mà không giận thì không thể nào dạy tốt được học trò.

[Đấy thầy nói như thế. Tức là đáng phải dùng cái chỗ này là phải dùng hình phạt là roi hoặc là, gọi là quát, mà nếu anh không dùng thì anh mất người. Không dạy được học trò.]

Chúng ta tức giận là để cho học trò cảnh giác, về sau không được tái phạm lỗi này nữa. Nhân sinh như diễn kịch, đáng diễn như thế nào thì nên diễn như thế.

[Diễn kịch thôi. Nhưng mà tôi biết là học điều này khó. Đợt này thì vợ chồng của nhà cư sĩ Hằng đang ở trên tôi vì là chồng thì vừa mới đi Đức về, mất một tuần. Ngày mai thì vợ lại đi trông thi đại học ở Thái Bình, nên là cuối cùng ở trên này. Tôi cứ thấy con Bi thỉnh thoảng nó lại khóc. Con Bi là con lớn đấy ạ, khóc ầm lên:

- Hu hu hu, bà ơi, bố con mắng con.

Rồi thế nọ thế kia, rồi khóc nức khóc nở lên. Tôi mới nói là:

- Tại sao lại cứ mắng con suốt thế. Không thể nào dùng với con lời lẽ nhẹ nhàng? Đặc biệt là con gái.

Cư sĩ Hằng bảo tôi là:

- Ôi trời ơi, con nói chán rồi nhưng mà không thay đổi. Con đã tức lên con quát, bố nó đấy ạ. Con làm ầm làm ỹ lên. Thế mà cuối cùng cũng không thay đổi được. Nói có ích gì đâu mẹ.

Tôi bảo:

- Không. Nó như một cái đinh nếu đóng đang rất chặt. Mỗi người lay một tí thì rồi đến lúc cái đinh đấy nó cũng sẽ gọi là bắt đầu nó lung lay. Và khi lung lay rồi, bạn thêm một chút nữa là bạn rút được cái đinh đó ra. Tập khí của mình xấu phải gọi là kiết sử, vậy thì hôm nay người này nói một chút, ngày mai người kia nói một chút. Con cứ để mẹ nói.

Thế thì hôm ấy buổi sáng sớm thì mắng con Bi. Con Bi chạy xuống nhà dưới khóc. Tôi thấy thế tôi mới ngồi cạnh, tôi bảo:

- Thế làm sao bố con mắng?

Thế nó nói ra cái lý do. Thế tôi mới nói là:

- Vậy Đệ Tử Quy dạy như thế nào nhỉ? “Dùng khóc khuyên, đánh không giận”, tức là gì? Dù cha mẹ có đánh mình mình cũng còn không giận, vẫn phải tri ân là cha mẹ muốn tốt cho mình.

Tôi vừa nói câu ấy thì tôi thấy cư sĩ Tuấn, chồng Hằng đi từ trên xuống, nhưng mà vì cháu Bi nó ngồi phía sau lưng nên không có nhìn thấy.

Tôi bảo:

- *Vậy con có nhớ không? Cha con là rất vất vả. Dù có đi nước ngoài nhiều đi chăng nữa cuối cùng cũng chỉ có một cái mục tiêu là kiếm tiền để mang về cho mẹ con con sung sướng. Mẹ con con gọi là, không đến mức độ gọi là muốn tiêu cái gì cũng không có. Thì đây là cái sự vất vả của cha con.*

Thứ hai, Đệ Tử Quy đã dạy rồi, là: “Dùng khóc khuyển, đánh không giận” cơ mà, cho nên dù cha con có đánh cũng không giận, chứ đừng nói là cha chỉ có mắng. Thế con nhớ là phải, phải vẫn thương yêu cha chưa, phải thương cha vì cha vất vả, nhớ chưa?

Cháu bảo:

- *Vâng!*

Thế thì lúc đấy cư sĩ Tuấn bắt đầu đi xuống, rồi để đi ra cửa nghe thấy hết tất cả những lời tôi nói. Thế thì đến khi ra cửa tôi quay ra tôi bảo con Bi là:

- *Bố con đi làm thì con chào bố đi.*

Thế cháu vừa mếu máo vừa nói:

- *Con chào bố.*

Lụng bụng. Thế thì cư sĩ Tuấn thấy thế thì bắt đầu quay lại bảo:

- *Ừ, thôi bố đi con nhé. Con ở nhà ngoan.*

Thế là hết cái quát tháo, trợn mắt từ đầu rồi. Thế là một ngày hôm sau lại tiếp tục mắng con. Con bé lại khóc. Tôi ngồi đấy tôi bảo:

- Thứ nhất cháu là con gái, nó rất cần tình cảm, nó rất cần những lời lẽ âu yếm nhẹ nhàng, mà con cứ mắng cháu suốt như thế không nên.

Thứ hai, nếu con mắng cháu nhiều quá, nó không còn lòng tự trọng nữa, không còn sĩ tâm thì con người này không thể dạy được.

Các bạn để ý đây cái trường hợp mà ăn trộm ăn cắp cũng thế, tại sao vị ấy không sửa được? Bởi vì không có sĩ tâm. Chúng tôi đã thử nhưng không có sĩ tâm, vậy thì con người này không thể quay đầu. Tôi cũng nhắc lại với lại cư sĩ Tuấn thế.

Thứ ba, tôi nói là: Con phải hiểu bây giờ cháu bé, con muốn mắng thế nào cũng được. Rồi con muốn trợn mắt, rồi con muốn thế này, thế khác, kể cả con đánh đòn nó cũng phải chịu. Nhưng con nhớ đến khi nó lớn, mà lúc ấy nó cao như thế này rồi, mà đây không phải lời của mẹ nói đâu nhớ, mẹ nói lại lời của thầy Thái đấy, thì lúc đấy mà con mắng nó, con đánh nó, thì hãy cẩn thận. Nó bỏ nhà ra đi. Rồi nó đi theo chúng bạn xấu, hoặc nó sẽ trợn mắt méo mồm với con đấy. Thì nhân con tạo thì quả con phải gặt.

Từ hôm tôi nói đến lần thứ hai thì mấy tuần nay, không kể cái tuần vừa rồi đi nước ngoài, không có nghe thấy bố con gọi là mắng mỗ nhau nữa. Đó ạ. Cái chuyện là mắng.

Thế nhưng còn mà làm được đến cái mức độ cao, ví dụ, con trai mà nó nghịch quá, thì như thầy Thái nói là: Biết rằng nói nhẹ không được, cũng giống như chúng sinh trong Nam Diêm Phù Đề, Bồ tát biết nói nhẹ không được, thì phải gọi là đồng trụ, thì phải giương lửa, thì phải vạc dầu, may ra mới quay đầu. Nhưng phải nhớ là khi Bồ tát mà đánh các chúng sinh hoặc trừng phạt các chúng sinh như thế, nhưng mà tâm các Ngài như thế nào? Vô cùng thương yêu, tâm các Ngài là rớm máu.

Cũng như các bạn đánh con, đặc biệt người mẹ, nếu các bạn không chi phối được là như thầy Thái nói, đánh con xong là rồi có khi các bạn khóc ròng vì thương nó. Đó!

Thế cho nên thầy Thái nói sao ạ? Đánh mắng không có nghĩa là tức giận. Khi nào bạn giữ được trong tâm bình lặng, đây là bạn đánh là chỉ là cái phương tiện để đưa con mình vào nếp mà thôi. Bạn phải rèn luyện dần.

Cái điều này thì trong cái bài về ông Khấu Chẩn mà bị mẹ đánh thì tôi vừa mới nói, chia sẻ với các bạn. Có hai vợ chồng nói với tôi rằng là, đạo pháp của Hòa thượng là trung bình phải ba ngày đánh con một lần thì nó mới ngoan. Thế và đồng thời nói là mẹ ông Khấu Chẩn ấy, các bạn còn nhớ câu chuyện mẹ ông Khấu Chẩn không ạ? Vâng ạ. Tôi nói vắn tắt lại nhé, sợ một số bạn không được nghe.

Ông Khấu Chẩn về sau làm Tế tướng, thời nhà Tống. Ngày nhỏ ông rất là thích đi chơi, nào chim, nào chuột, các thứ, không chịu học bài. Mẹ ông nói mãi là phải học đi. Khuyên can mãi không được.

Thì có một lần ông vẫn không nghe, mãi chơi thế. Mẹ ông cầm cái quả cân này ném vào chân ông, ném vào ông trúng chân thì máu chảy ra lênh láng. Và sau đấy cái chân đấy của ông phải băng bó nhiều ngày.

Nhưng kể từ đấy, thì ông chăm chỉ học và cuối cùng thì ông thành tài. Ông làm đến chức Tể tướng. Vậy thì khi ông đã đỗ đạt, thành tài rồi thì sao? Mẹ ông khuất núi rồi. Mỗi một lần ông nhìn vào cái sẹo ở chân ông lại khóc ròng. Hỏi tại sao ông khóc? Ông bảo bởi vì ông thương, ông nhớ mẹ ông, bởi vì nếu không có cái quả cân này thì ông không thành người như ngày hôm nay.

Khi chia sẻ cái bài đấy thì có những bạn ở trong đạo tràng chúng ta lại nói rằng là, thứ nhất là Hòa thượng dạy là trung bình phải ba ngày đánh con một lần thì nó mới ngoan. Thứ hai là đấy, học mẹ ông Khấu Chấn, mẹ ông Khấu Chấn ném cái quả cân vào con, chảy máu lai láng ra thì con mới thành tài. Vậy bây giờ mình đánh thế này là ít, mình đánh thế này là nhẹ, phải đánh nhiều hơn nữa.

Tôi mới bảo là:

- Cái mà Thánh dạy, Đạo dạy là bạn phải học được cái thái độ gọi là hiếu kính của ông Khấu Chấn, là “Đánh không giận”, đánh đến chảy máu lai láng ra cũng không giận vì biết đây là cha mẹ thương. Bạn không học được. Đáng nhẽ bạn học cái đấy là bạn phải nghĩ là vậy bạn cũng phải hiếu kính với cha mẹ bạn như thế, bạn không học được. Thì bạn lại học được ngay cái gì? Đánh con còn là hơn cả mẹ ông Khấu Chấn đánh con. Đây là chỉ có soi ra

mặt ngoài, không hề nhìn vào cái nội tâm của mình. Học đạo là học cho mình.

Tôi bảo thế. Và sau đấy thì về sau chúng ta thỉnh được Hòa thượng cái bài là “Khéo học Phật pháp và văn hóa truyền thống” bạn nhớ không ạ? Học Đạo cuối cùng thì thành quay ra thì là toàn phê phán người, người này thì thiếu gọi là thiện căn, rồi người kia thì ngu dốt, rồi người này thì không có phước, còn mình thì tốt hết cả. Thế thì khi tôi nhắc nhở như thế thì cuối cùng hai vợ chồng lại bảo tôi là gì?

- Vậy thì con, bài thầy Thái nói là, gọi là đánh mắng không có nghĩa là tức giận.

À, tôi bảo: Vậy “Thế trí biện thông” rồi. Tôi nói nhớ:

- Cái người mà làm được đánh mắng không tức giận là cái người có công phu thực sự. Lúc đầu bạn bảo là bạn sẽ đánh mắng nhưng không tức giận. Thế nhưng đây là trạng thái động, không phải trạng thái tĩnh. Con bạn nó không phải là cục đất để bạn muốn đánh thế nào cũng được. Hoặc môi trường xung quanh cũng thế. Bây giờ bạn vừa mới đánh một cái, bắt đầu lập tức ông bà can thiệp này, rồi là nó sân si lên, rồi có khi nó chửi lại bạn. Thế là cuối cùng bạn tức quá bạn đánh nó thành dữ dội thật, thì đây không còn là, bảo rằng là đánh mắng không phải là tức giận. Cho nên làm được việc này không có dễ. Phải có hạ thủ công phu một cách đặc lực.

Đây ạ. Bạn sẽ nghe tiếp về cái ví dụ này của thầy Thái.]

Cho nên tôi đối với đứa cháu này của mình, tôi chính là diễn phản diện, *[Uy đây ạ]*, mẹ của chú là chánh diện, phản diện cùng chánh diện nhất định phải phối hợp được cho tốt.

Tôi nhớ cũng mấy năm về trước, hôm đó là đêm giao thừa, nên cả nhà ăn cơm ở nhà chúng tôi. Chú nhỏ này vừa cầm đũa lên thì cầm sát ở đầu đũa để gấp thức ăn. Tôi liền nói với bé, tôi nói:

- Vĩ Vĩ à, cầm như vậy có vi khuẩn, con cầm đũa nhất định phải cầm ở bên trên.

[Đây, ví dụ cái đũa như này thì nó lại cầm như này nó gấp thì rõ ràng là cậu nhắc là phải rồi. Phải cầm lui lên trên không tay bấn.]

Chú nhìn vào tôi, lại đưa tay cầm xuống phía dưới. Tôi rất có lòng nhẫn nại, tôi lại nói:

- Cầm như vậy sẽ có vi khuẩn, cho nên con phải cầm lên phía trên.

Chú lại nhìn vào tôi, tuy chú không nói lời nào, bạn biết được là ý gì không? Chú nói “Để xem ông có mức nhẫn nại đến cỡ nào”.

[Thách thức đây. Cậu càng nói thì lại càng đưa xuống thấp nữa. Cậu thì bảo là cầm cao lên không có vi khuẩn, thì lại nhìn vào cậu như thế này, rất thách thức, rồi lại cầm xuống thấp nữa.]

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp xem nên làm thế nào khi mà trẻ nhất định ương bướng không chịu nghe lời.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

*Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai –
xin cảm ơn!]*
